

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֶלֶק כֹּא

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' פְּקוּדֵי דָף רסג עד זוהר פ' ויקרא דף כב

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפִּילַת הוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מְטַרְת רֹוח כָּלֵל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכֵן נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילוּלַת הַרְשָׁב"

יּוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

הַדְּבֹר הַטָּמֵא, וּכְשֶׁמוֹצִיא אָדָם אַחַר כֶּף דְּבֹר
 קְדוֹשׁ, אֵלֹו הַרוּחֹת הַטָּמְאוֹת מְקַדִּימוֹת,
 וְנוֹטְלוֹת אוֹתוֹ הַדְּבֹר הַטָּמֵא, וּמְטַמְאוֹת אֶת
 אוֹתוֹ הַדְּבֹר הַקְּדוֹשׁ, וְהָאָדָם לֹא זוֹכֵה בּוֹ,
 וּכְבִיכּוֹל תִּשֶׁשׁ כַּח הַקְּדוּשָׁה.

וּמַעַל לְאֵלֶּה יֵשׁ מְמַנֶּה אֶחָד שֶׁשָּׂמוֹ סִפְסִירִיט"א.
 וְכַמָּה שׁוֹמְרֵי חֵק, וְזֶה מְמַנֶּה עֲלֵיהֶם, הֵם
 נוֹטְלִים אוֹתָם דְּבוּרִים רָעִים, וְכֶף גַּם נוֹטְלִים כָּל
 אוֹתָם דְּבוּרִים שְׁזוּרְק אָדָם בְּיָדוֹ כְּשֶׁרָגַז שׁוֹרֵה
 עָלָיו. שֶׁהָרִי אֲזוֹ, הַמְּמַנֶּה הַזֶּה סִפְסִירִיט"א לּוֹקַח
 אֶת הַדְּבָר הַזֶּה שְׁזוּרְק אָדָם בְּרָגְזוֹ, וְעוֹלֶה וְאוֹמֵר:
 זֶה קֶרְבְּנוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי שֶׁהִקְרִיב לְצַד שְׁלוֹנוֹ.

מִשּׁוּם שֶׁכָּל צַד שֶׁל נַחַת הוּא מְצַד הַיְמִין
 וּמְצַד הָאֲמוּנָה, וְכָל צַד הַרְגֵז הוּא
 מֵהַצַּד הָאַחֵר הָרַע, צַד הַטְּמָאָה. וְלִכֵּן מִי שְׁזוּרְק
 מִיָּדוֹ דְּבָר בְּרָגְזוֹ, כָּל אֵלֹו נוֹטְלִים אֶת אוֹתוֹ דְּבָר
 שְׁנִזְרַק וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְנִקְרַב לְאוֹתוֹ
 הַצַּד, וְאוֹמְרִים: זֶה (עֲבוֹדַת הַקֶּרְבָּן) קֶרְבְּנוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי.

וְהַפְּרוֹז קוֹרָא בְּכָל אוֹתָם רְקִיעִים וְאוֹמְרִים: אוֹי
 לְפְלוֹנִי שֶׁסָּטָה אַחַר אֵל זָר וְעָבַד לְאֵל
 אַחֵר. וְהַפְּרוֹז קוֹרָא פְּעַם שְׁנֵיָּה וְאוֹמֵר: (הוֹשַׁע ז) אוֹי

לָהֶם כִּי נִדְדוּ מִמֶּנּוּ וְגו'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁנִּשְׁמַר
 מִדְרָכָיו וְלֹא יִסְטֶה יְמִינָה וְשִׁמְאֵלָה, וְלֹא יִפֹּל
 בַּתּוֹךְ בָּאָר עִמָּקָה שֶׁלֹּא יוּכַל לְעֲלוֹת מִמֶּנָּה.

הַהֵיכָל הַשְּׁנִי, הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא חֲשׂוֹן יוֹתֵר
 מִהַהֵיכָל הָרִאשׁוֹן. זֶה נִקְרָא שַׁחַת,
 כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא טָמֵא. מִשׁוּם שֶׁהַהֵיכָל
 הָרִאשׁוֹן נִקְרָא בּוֹר, כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא שֶׁטֶן. וְזֶה
 נִקְרָא שַׁחַת, כְּנֶגֶד הַשֵּׁם שֶׁנִּקְרָא טָמֵא. בְּהֵיכָל
 הַזֶּה קִיָּמִים שְׁלֹשָׁה פְתָחִים לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים.

הַפְּתָח הָרִאשׁוֹן, בּו עוֹמֵד מִמֶּנָּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ
 עֶסְטִירִי"א. וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת
 מִמֶּנִּים תַּחְתָּיו, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אֱלוֹ
 שְׁמִשְׁחִיתִים דְּרָכָם לְשַׁפֵּךְ זֶרַע עַל הָאָרֶץ, אוֹ
 שְׁמוּצִיאִים זֶרַע שֶׁלֹּא כְדָרֶךְ, אוֹ לְכָל אֱלוֹ שְׁמִזְזִים
 בְּיַדֵּיהֶם. אֱלוֹ הֵם שֶׁלֹּא רוֹאִים פְּנֵי שְׁכִינָה כָּלָל.
 אֲלֵא הַמִּמֶּנָּה הַזֶּה שֶׁבְּצַד הַטְּמֵאָה שְׁאִמְרָנוּ, יוֹצֵא
 בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְכַמָּה הֵם אֲלָפִים וּרְבָבוֹת, כָּלֶם
 מִתְּכַנְסִים עַל אוֹתוֹ אָדָם, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְאַחַר כֵּךְ כְּשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
 הַמִּמֶּנָּה הַזֶּה וְכָל אֵלֶּה שְׁעֵמוֹ, מְטַמְּאִים אֶת
 נִשְׁמָתוֹ, וְאוֹחֲזִים בָּהּ, (וְנִטְמַאת בָּהֶם) וּמְכַנְיָסִים אוֹתָהּ
 לְהִדּוֹן בָּהֶם.

וְאֵלֶּה נִקְרְאִים שְׁכַבְת זֶרַע רוֹתַחַת. שְׁכַל הַכְּעָסִים
 הַטְּמָאִים כָּלֶם עוֹמְדִים עַל זֶה, מְשׁוּם
 שְׁכַלֶם עוֹמְדִים וְשׁוֹרִים עַל הָאָדָם בְּזִמְן שְׁהִרְתִּיחַ
 אֶת עֲצָמוֹ וְחִמָּם אוֹתוֹ בַּתְּשׁוּקָה הַזֹּו. וְאִזּוּ הֵם
 נוֹטְלִים אֶת אוֹתָהּ הַתְּאֻוָּה וְאֶת אוֹתוֹ הַזֶּרַע
 שֶׁנִּשְׁפָּךְ בָּאָרֶץ, וּמְחִזִּיקִים בּוֹ וְנוֹטְלִים אוֹתוֹ,
 וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וְגוֹרְמִים שְׁהִבְרִית הַזֹּו
 תִּשְׁתַּעֲבֵד לְצַד הַטְּמָאָה.

הַפְּתַח הַשְּׁנִי, בּוֹ עוֹמֵד מְמַנֶּה אַחַר שְׁשׁוּמוֹ
 טְסִקִּיפ"ה, וְזֶהוּ מְמַנֶּה עַל כָּל אוֹתָם
 שֶׁמִּשְׁחִיתִים דִּרְכָם, שְׁלֹא שׁוֹפְכִים זֶרַע עַל
 הָאָרֶץ, אֲלֹא שְׁשׁוֹפְכִים זֶרַע בְּבִהְמוֹת אוֹ בְּאִסּוּרֵי
 תוֹרָה חֲמוּרִים, בְּאוֹתָן עֲרִיּוֹת – הַמְּמַנֶּה הַזֶּה
 וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבֻבוֹת שְׁעָמוֹ, כָּלֶם עוֹמְדִים עָלָיו
 (לְטַמֵּא אוֹתוֹ וְלִדְוֶן אוֹתוֹ) לְדוֹן אוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר
 בְּאוֹתָם הָאֲחֵרִים.

בְּאִ וְרֵאָה, לְמַמְנֶה הַזֶּה יֵשׁ כּוֹס אַחַת בְּיָדוֹ,
 וְנִקְרְאָת (יִשְׁעִיָּה נֵא) כּוֹס הַתְּרַעְלָה כּוֹס חֲמָתוֹ.
 וְכָל אוֹתָם הַרוּגֵי בֵּית דִּין שֶׁנִּהְרְגוּ אוֹ נִעְנְשׁוּ עַל
 הַחֲטָאִים הַלְלוּ, כָּלֶם נִעְקָרִים מֵהַצְּדָדִים הַטְּמָאִים
 הַלְלוּ, וְאִין לָהֶם חֶלֶק בָּהֶם, וּבְכּוֹס הַזֹּאת
 שֶׁנִּקְרְאָת כּוֹס הַתְּרַעְלָה, מְשׁוּם כּוֹס אַחֲרַת שְׁשׁוּמוֹ

בְּרֵאשׁוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שְׁלֵא שְׁתוּ אוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל
בֵּית דִּין כְּדֵי לְהַעֲקֹר מְכוֹס הַתְּרַעְלָה הַזֶּה, אַחַר
כֶּךָ כְּשִׁיּוֹצְאֵת נִשְׁמָתוֹ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, הַמְּמַנֶּה
הַזֶּה וְכָל אֵלּוֹ שֶׁעָמְדוּ אוֹחֲזִים בּוֹ, וְזֶהוּ (עמוס ח) יוֹם
הַמָּר, וּמְרוֹה אֶת הַנְּשָׁמָה הַזֶּה מִכַּפָּה דִּינִים
מִשָּׁנִים אֵלֶּה מֵאֵלֶּה.

בְּהִיבָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת, שְׁאֵלּוֹ מְמַנִּים
תַּחְתֶּיהָ, וְזֶהוּ נִיאֲצִירִיא"ל. מִהַרוּחַ
הַחֲזָקָה הַזֶּה יוֹצְאוֹת שְׁלֵשׁ טָפוֹת מְרוֹת
שְׁנוּפְלוֹת לְתוֹךְ כּוֹס הַתְּרַעְלָה הַזֶּה. אַחַת נִקְרָאת
חֲצָ"ץ, וְאַחַת נִקְרָאת מֵר הַמּוֹת, וְאַחַת נִקְרָאת
קוֹבַע"ת. (וְכֵלָם מִתְּכַנְסִים לְכוֹס הַזֶּה אַחַר כֶּךָ) וְשְׁלֵשׁ הַטָּפוֹת
הֵלְלוּ נוֹפְלוֹת אַחַר כֶּךָ מֵהַכוֹס הַזֶּה (יוֹצְאוֹת שְׁלֵשׁ
טָפוֹת) (בְּאוֹתָהּ) שְׁאוֹתָהּ חָרַב שְׁהוֹרְגַת בְּנֵי אָדָם,
כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ.

הַפְּתַח הַשְּׁלִישִׁי, בּוֹ עוֹמֵד מְמַנֶּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ
סַנְגְּדִיא"ל, וְזֶה מְמַנֶּה עַל כָּל אוֹתָם
שֶׁמְכַנְּסִים אֶת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת,
שֶׁהִיא מֵאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל אֵל נִכְר. וְכָל אֵלּוֹ
שֶׁמְשַׁחִיתִים דְּרָכָם בְּזֶה וּמְשַׁקְרִים בְּאוֹת בְּרִית
קֹדֶשׁ, הַמְּמַנֶּה הַזֶּה וְכָל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שֶׁעָמְדוּ,
כֵּלָם מְצִירִים בְּתוֹכָם צִיּוּרִים שֶׁל אוֹתָם נִשִּׁים

טְמָאוֹת שֶׁנִּטְמָא בְּהֶן אוֹתוֹ בְּרִית קִדְשׁ, וְכָל־
 רְשׁוּמִים לְפָנָיו כְּשִׁיּוּצָא אָדָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
 וּמִטְמָאִים אוֹתוֹ אַחַר כֵּךְ לְאוֹתָהּ רוּחַ.

וּבַהֲיָכָל הַזֶּה תְּלוּיִים כָּל סוּדוֹת הַכְּשָׁפִים לְהַרְג
 בְּנֵי אָדָם טָרָם יִגִיעַ זְמַנָּם, וְכָל
 הַכְּשָׁפִים שֶׁצָּרִיכִים בְּנֵי אָדָם, אוֹתָם שֶׁמְכַשְׁפִּים
 בְּכַשְׁפֵיהֶם לְהַטְמֵא בָהֶם, כְּמוֹ שֶׁהִיא בַלְעָם
 מְכַשֵּׁף בְּכַשְׁפָּיו, וְנִטְמָא בַּהֲתַחֲלָה בְּטַמְאָת זָרַע
 רוּתַחַת שֶׁשָּׁפַךְ בַּבְּהֵמוֹת, וּמִשׁוּם כֵּךְ נִדוּן בְּזָה,
 בְּאוֹתָהּ שֶׁכָּבַת זָרַע רוּתַחַת שֶׁאֲמַרְנוּ. וְעַל כֵּן
 הֵהִיכַל הַזֶּה נִקְרָא שַׁחַת טְמָא.

וּבַהֲיָכָל הַזֶּה יֵשׁ רוּחַ אַחֲרַת שֶׁמִּמְנָה תַּחַת אוֹתָהּ
 רוּחַ שְׁלִמְעֵלָה, וְזוֹ נִקְרָאת סְרִיטֵי"א,
 וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת תַּחֲתֶיהָ. וְכָל־עוֹמְדִים עַל
 אוֹתוֹ הַדָּבָר שִׁיּוּצָא עִם הָרוּחַ שֶׁל הָאָדָם בְּחֵלוֹם
 מִתּוֹךְ הַצַּד הַקָּדוֹשׁ. הָרוּחַ הַטְּמָאָה וְכָל אוֹתָם
 הַשׁוֹמְרִים שְׁעֵמָה, כָּל־עוֹצְאִים וּמִתְחַבְּרִים עִם
 הַדָּבָר הַזֶּה, וְיִוָּרְדִים בּוֹ וּמִתְעַרְבִים עִמּוֹ כְּדִי
 לְהַכְחִישׁ אוֹתוֹ מִמְנָה, וּמוֹדִיעִים לוֹ לְאָדָם דְּבָרִים
 אַחֲרִים, דְּבָרִים כּוֹזְבִים, עִם דְּבַר אֱמֶת.

שֶׁכֵּךְ דְּרַף הַכּוֹזֵב - שֶׁאֲלַמְּלָא לֹא לֹקֵחַ דְּבַר
 אֱמֶת, לֹא יָכוֹל לְסַדֵּר אֶת כּוֹזְבוֹ. אִף כָּאֵן

אלו, כיון שְׁמַעוֹרְרִים בְּדַבְרֵי אֱמֶת וּמְכַחֲשִׁים
 אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, מוֹדִיעִים לוֹ דְּבַר אֱמֶת כְּדֵי לְהַעֲמִיד
 אֶת כְּזָבוֹ. אַחַר כֵּן מְתַפְּשִׁים כָּל אוֹתָם (אוֹתוֹ הַדְּבַר
 מִתְּפַשֵּׁט בְּאוֹתָם) הַתְּחַתּוֹנִים שְׁלֵמָטָה שְׁאִין לָהֶם קִיּוֹם,
 וְלֹא מְתַקְיָמִים, וּמוֹדִיעִים דְּבָרִים בְּעוֹלָם לְכַמָּה
 צְדָדִים (וְכָל אֵלֹו שְׁלֵמָטָה בְּדַרְגּוֹת שְׁמַתְפָּרְדוֹת לַחוּץ לְכַמָּה צְדָדִים)
 וּלְכַמָּה מִיָּנִים.

מִהֵיכָל הַזֶּה יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁמַתְהַפְּכוֹת
 לְפַעֲמִים לְגַבְרִים וְלְפַעֲמִים לְנָשִׁים,
 וְאֵלֹו הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּאֹוִיר,
 וְצוֹחֲקִים עִם אֲנָשִׁים בְּתוֹךְ הַחֲלוּם, וְנִרְאִים
 לְגַבְרִים כְּמוֹ נָשִׁים יְפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם,
 וְנוֹטְלִים אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אֵף כֵּן לְנָשִׁים הֵם
 נִרְאִים כְּגַבְרִים, וְאֵלֹו נִקְרְאוֹת רְעָה וְנִגְעָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים צא) לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רְעָה וְנִגְעָה לֹא
 יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ.

וְאֵלֹו נִקְרְאוֹת רוּחוֹת תְּחַתּוֹנוֹת לְמָטָה, שְׂיוֹצְאוֹת
 מִתּוֹךְ שְׁלֵהֶבֶת הָאֵשׁ. שְׁכִשְׁנוֹסְעוֹת הַרוּחוֹת
 הַלָּלוּ שְׁלֵמָעֲלָה שְׁבִתוֹךְ הַהֵיכָל הַזֶּה, יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי
 שְׁלֵהָבוֹת אֵשׁ, וְאֵלֹו טְסוֹת בְּעוֹלָם, וְאֵלֹו נַעֲשׂוּ
 שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, וְהַכֹּל בְּצַד הַטְּמָאָה
 הַזֶּה. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׁנִמְנָעִים מֵהַצְּדָדִים הַלָּלוּ

וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כָּתוּב, (משלי ז) לְשִׁמְרֶךָ
מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

הַהֵיכָל הַשְּׁלִישִׁי. הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא הֵיכָל אֶפְל
וְחִשּׁוֹן, וְאֵין בּוֹ אֹר כָּלֵל, וְהוּא אֶפְל
יוֹתֵר מֵהָרֵאשׁוֹנִים. וְזֶהוּ שְׁנִקְרָא דוּמ"ה, כְּנֶגֶד
הַשֵּׁם שְׁנִקְרָא שׁוּנ"א. בְּהֵיכָל הַזֶּה קִיָּמִים אַרְבַּעַה
פְּתָחִים. אֶחָד קָיָם בְּצַד זֶה, וְאֶחָד בְּצַד זֶה, וְכֵן
בְּאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים.

מִמְּנָה אֶחָד עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח הָרֵאשׁוֹן הַזֶּה,
וְהַמְּנָה הַזֶּה עוֹמֵד בְּאוֹתוֹ הַתְּקָף שֶׁל
הָרְגֹז שֶׁל הָעוֹלָם. כְּשֶׁדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, הַמְּנָה
הַזֶּה שְׁשׁוֹרָה בַּפֶּתַח הַזֶּה נוֹטֵל כְּלֵי זִין וּמְנִיחַ
אוֹתָם בְּאוֹתָם שְׁעָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת (שֶׁל בְּנֵי אָדָם), וְזֶה
נִקְרָא סְקַפּוֹרְטִי"א, וְזֶהוּ הַכְּשָׁלוֹן שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל
זֶה כָּתוּב, (שם ד) דָּרַךְ רְשָׁעִים כְּאֶפְלָה לֹא יָדְעוּ בְּמָה
יִכְשָׁלוּ. (הַמְּנָה הַזֶּה עוֹמֵד עַל פְּרֶשֶׁת דְּרָכִים לְרֵאוֹת) בְּאוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהוּא שׁוֹלֵט וְהַדִּין שְׁרוּי בְּעוֹלָם, הוּא עוֹמֵד
לְרֵאוֹת בְּמֵי שְׁהוּלָךְ יְחִידֵי בְּשׁוֹק, וְאִם הוּא פּוֹגֵשׁ
אוֹתוֹ, יְכוּל לְהַזִּיק לוֹ וּלְהִרְע אֶת מְזִלוֹ.

הַפֶּתַח הַשְּׁנִי, בּוֹ עוֹמֵד מְמָנָה אַחַר אֶחָד, וְזֶהוּ
שְׁעוֹמֵד לְטַל פְּתָקֵי דִין, וְזֶהוּ סְנַגְדִּיא"ל.

וְתַחַת יָדוֹ כָּמוֹ שׁוֹמְרֵי חֶק שְׁשׁוּלְטִים, שְׁעוֹמְדִים
 לְקַבֵּל אוֹתָם פְּתָקֵי הַדִּין, וְזֶה עוֹמֵד בְּפִתַח הַזֶּה.
 וּבְשֵׁנוּטֵי פְתָק שֶׁל דִּין, זֶה עוֹמֵד בְּפִתַח הַזֶּה,
 וַיּוֹרֵד לְמַטָּה לְאוֹתָם הַפְתָּחִים
 הַחֲשׂוּכִים שְׁלֵמַטָּה. אֶחָד לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא שַׁחַת,
 וְאֶחָד לְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא בּוֹר, שֶׁהֵם לְמַטָּה, וְשֵׁם כַּמָּה
 אֶלֶף וּרְבָבוֹת מְמַנִּים שְׁשׁוּלְטִים בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת
 דִּין, וְנִשְׁלַם הַדִּין בְּאוֹתוֹ הַפְתָּק.

הַפְתָּח הַשְּׁלִישִׁי. בְּפִתַח הַזֶּה יֵשׁ מְמַנֶּה אַחֵר
 שְׁשֵׁמוֹ אֲנַגְרִיו"ן, וְזֶהוּ שְׁעוֹמֵד עַל כָּל
 אוֹתָם מַחְלוֹת וּמְכַאוֹבִים וְחִלְחוּלִים וְאֵשׁ
 הַעֲצָמוֹת, שֶׁהָרִי מְמַנּוֹ יוֹצְאִים כַּמָּה וְכַמָּה אֶלֶף
 וּרְבָבוֹת שְׁמַמְנִים עִמּוֹ עַל כָּל אוֹתָם מַחְלוֹת
 וּמְכַאוֹבִים, כָּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

הַפְתָּח הָרְבִיעִי. כָּאֵן הִיא רוּחַ אַחַת שֶׁנִּבְרָאָה
 בְּמַעוֹט הַלְבָנָה, וְנִקְרָאת אֶסְכֶּר"ה. וְזֶה
 עוֹמֵד עַל הַרִיגַת הַתִּינוּקוֹת, וְזוֹ נִרְאִית לָהֶם
 וְצוּחֶקֶת עִמָּהֶם עַד שֶׁהוֹרְגַת אוֹתָם, וְנִדְמִית
 לָהֶם כְּאִשָּׁה אִם הַתִּינוּק, וּמִיִּנְיָקָה אוֹתָם
 וְצוּחֶקֶת עִמָּהֶם, וְאוֹחֶזֶת אוֹתָם וְהוֹרְגַת אוֹתָם.
 בְּאַמְצֵעַ הַהִיכֵל הַזֶּה עוֹמֵדֶת רוּחַ אַחַת שֶׁנִּקְרָאת
 אֲגִירִיסוּ"ן. זוֹ הַתְּמַנְתָּה עַל כָּל אוֹתָם

שְׁמַתִּים מִבֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים עַד עֶשְׂרִים שָׁנִים.
 זֶהוּ הַהוֹרֵג שְׁלָהֶם, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, וְזֶהוּ בַּחֲבֵרוֹת
 (בַּחֲכָמָה) עִם אוֹתוֹ הִנָּחַשׁ שְׂאֲמָרְנוּ, וְעוֹמֵד עִמוֹ
 וְהוֹלֵךְ עִמוֹ. וְעַל כֵּן נִקְרָא מִלְּאֲךָ הַמּוֹת טוֹב מְאֹד,
 שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וּבְאֲרָנוּ.

מִכָּאן מִתְפַּשְׁטוֹת וְיוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת, א"ף
 וְחַמ"ה. וְאֵלֶּה הַתְּמַנּוּ עַל כָּל אוֹתָם
 שְׁשׁוּמְעִים נְזִיפָה מִמִּי שְׁלוּמֵד תּוֹרָה, וְהֵם
 בּוֹטְחִים בּוֹ וְלֹא חוֹשְׁשִׁים מִמֶּנּוּ. וְכֵן עַל כָּל אוֹתָם
 שְׁצוֹחֲקִים מִדְּבַרֵי תּוֹרָה אוֹ מִדְּבַרֵי חֲכָמִים.

מִהָאֵף וְהַחֲמָה הִלְלוּ יוֹצְאִים כְּמָה אֶלְפִים וְכְמָה
 רַבָּבוֹת, וְכֻלָּם יוֹצְאִים וְשׁוֹרִים עַל בְּנֵי
 אָדָם, אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה אוֹ מִשְׁתַּדְּלִים
 בְּדְבַרֵי מְצוּהָ וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל מְצוּהָ, כְּדִי
 שְׁיִתְעַצְבוּ וְלֹא יִשְׁמְחוּ בָּהּ. וּמִשְׁנֵי אֵלֶּה פָּחַד
 מֹשֶׁה כְּשִׁחַטָּאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּרְדַּ מִּהָהָר, שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים
 ט) כִּי יִגְרַתִּי מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה.

תַּחַת אֵלוּ יֵשׁ רוּחַ אַחַת שְׁעוֹמֵדֶת עַל כָּל אוֹתָם
 בְּעֵלֵי לְשׁוֹן הָרַע, שְׁכַשְׁמַתְעוֹרְרִים אֲנָשִׁים
 בְּלְשׁוֹן הָרַע, אוֹ שְׁאוֹתוֹ אָדָם שְׁמַתְעוֹרֵר בְּלְשׁוֹן
 הָרַע, אִזּ מַתְעוֹרְרֵת הָרוּחַ הָרַעָה הַזֹּאת הַטְּמָאָה

שְׁלֹמֶעֱלָה שֶׁנִּקְרְאת סַכְסִיכָ"א. וְהִיא שׁוֹרָה עַל
 אוֹתָהּ הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע שֶׁהִתְחִילוּ בָּהּ
 בְּנֵי אָדָם, וְהוּא נִכְנָס לְמַעְלָה, וְגוֹרֵם בְּאוֹתָהּ
 הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע מוֹת וְחָרֵב וְהָרֵג
 בְּעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁמְעוֹרְרִים אֶת הַצַּד הָרַע
 הַזֶּה וְאֵין שׁוֹמְרִים פִּיהֶם וְלִשׁוֹנָם, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
 עַל כָּךְ, וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁהֵרִי בְּהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁלְּמַטָּה
 תְּלוּיָהּ הַהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁלְּמַעְלָה, בֵּין לְטוֹב בֵּין לְרָע.

בא וּרְאֵה, כְּשֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת לְשׁוֹן הָרַע הֵזוּ
 מִתְּעוֹרְרוֹת לְמַטָּה, אֲזִי הִנָּחַשׁ הָעֵקֶל לְתוֹן
 הַזֶּה מַעְלָה אֶת קִשְׁקִשְׁיוֹ וּמַעְמִיד אוֹתָם בַּעֲלֵיָהּ,
 וּמִתְעוֹרֵר מֵרֵאשׁוֹ עַד רַגְלָיו. וְכִשְׁקִשְׁשׁוּ עוֹלָיִם
 וּמִתְעוֹרְרִים, אֲזִי כָּל הַגּוֹף מִתְעוֹרֵר. קִשְׁקִשְׁיוֹ,
 אֵלּוּ הֵם כָּל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים שֶׁבַּחוּץ.

וכָּלֵם מִתְעוֹרְרִים וְאוֹחֲזִים בְּאוֹתוֹ דָּבָר רָע,
 וּמְעוֹרְרִים אֶצֶל אוֹתוֹ נִחַשׁ בְּרִיחַ (ישעיה כז).
 אֲזִי כָּל הַגּוֹף הָרַע מִתְעוֹרֵר מֵרֵאשׁוֹ וְעַד רַגְלָיו
 בְּכָל הַהִיכָלוֹת הֵלְלוּ שְׁאֲמַרְנוּ, וְכָל אוֹתָם
 קִשְׁקִשִׁים שֶׁבְּאוֹתוֹ עוֹר יוֹרְדִים לְמַטָּה, וְאוֹתוֹ עוֹר
 מִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ וְיוֹרֵד לְמַטָּה. וְהַגּוֹף עוֹלָה,
 וּמִתְעוֹרֵר לְהִיּוֹת מְלֻשֵׁן לְמַעְלָה.

בא וּרְאָה, אָף עַל גַּב שְׁזַמַּן קְבוּעַ הוּא לְכָל הַנְּחָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם לְפָשֵׁט אֶת עוֹרָם, אֵינָם מִתְּפַשְׁטִים אֲלָא בְּזַמַּן שְׁמַתְעוֹרְרִים בְּלִשׁוֹן הָרַע לְמַטָּה, וְאִזּוּ מִתְעוֹרֵר אוֹתוֹ הָרוּחַ (הַנְּחָשׁ) הָרַע לְמַעְלָה, וּפּוֹשֵׁט אֶת עוֹרוֹ וְאֵת קִשְׁקֵשָׁיו מִמֶּנּוּ. זֶה עוֹלָה וְזֶה יוֹרֵד. וְקָשָׁה עָלָיו אוֹתָהּ הַפְּשֻׁטת הַקִּשְׁקֵשִׁים מֵעוֹרוֹ מִהַכֵּל. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁנִּפְרָד מְזוּזוּגוֹ. שְׁאֵלְמָלָא הִיָּה הַכֵּל בְּחִבּוּר אֶחָד, לֹא יָכְלוּ הָעוֹלָמוֹת לְסַבֵּל אוֹתָם, וְהַכֵּל מִשּׁוֹם הַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁל לִשׁוֹן הָרַע שֶׁלְמַטָּה.

וּבְשֵׁה־הַנְּחָשִׁים שֶׁלְמַטָּה מִתְּפַשְׁטוֹת מֵאוֹתוֹ הָעוֹר, אֲזִי כָּל אַחַת וְאַחַת נוֹתֶנֶת קוֹל, וּמִעוֹרְרֶת כַּמָּה נְחָשִׁים שְׁעוֹמְדוֹת בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, שְׁנִקְרָא בּוֹר, שְׁשָׁם קִימִים כַּמָּה נְחָשִׁים. וְכֹלָם מְלֻשֵׁינִים לְעוֹרֵר אֶת הַנְּחָשׁ הַגָּדוֹל הַזֶּה לְהִיּוֹת מְלֻשִׁין עַל הָעוֹלָם, וְהַכֵּל מִשּׁוֹם הַהֲתַעוֹרְרוֹת הַזֵּוּ שֶׁל לִשׁוֹן הָרַע, כְּשֶׁקִּיַּמַּת הַתַּעוֹרְרוֹת שָׁלוּ לְמַטָּה.

כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁלוֹמֵד תּוֹרָה, כַּמָּה הֵם שְׁנִקְרָאִים לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שְׁמַתְחַבְּרִים וּמְעִירִים הַתַּעוֹרְרוֹת לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא לִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. לִשׁוֹן מֵאוֹתוֹ קֹדֶשׁ שֶׁלְמַעְלָה. וְכַמָּה קֹדְשׁוֹת

וְקַדוּשִׁים מִתְעוֹרְרִים מְכַל הַצְּדָדִים. אֲשֶׁרִי
 חָלַקְתָּם שֶׁל הַצְּדִיקִים, אוֹתָם שְׁגוֹרְמִים לְעוֹרֵר
 קַדְשׁוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, קַדְשָׁה שְׁלַמְעֵלָה
 וְקַדְשָׁה שְׁלַמְטָה.

סדר הלימוד ליום ט אדר [יום 157 בשנה]

וְעַל זֶה כָּתוּב, (ויקרא יא) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם
 קְדוּשִׁים. וְהִתְקַדְשְׁתֶּם – אֵלֹהֵי מִים רְאוּשׁוֹנִים.
 וְהֵם נִקְרְאוּ מִים עֲלִיוֹנִים. וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים – אֵלֹהֵי
 הַמַּיִם הַתַּחְתּוֹנִים, וְנִקְרְאוּ מִים אַחֲרוֹנִים. וּמְזוֹן
 בְּאֶמְצַע, בֵּין מִים רְאוּשׁוֹנִים לְמִים אַחֲרוֹנִים. וְעַל
 זֶה מְזוֹן אֵינוֹ בְּמִים אַחֲרוֹנִים, אֶלֶּא בְּמִים
 רְאוּשׁוֹנִים. מִים הָרְאוּשׁוֹנִים מְמַעְלָה, שֶׁהַמְּזוֹן תְּלוּי
 בּוֹ, וְלֹא בְּמִים אַחֲרוֹנִים. וְהַסּוּד נִתֵּן לְקַדוּשִׁים
 עֲלִיוֹנִים. אֲשֶׁרִי חָלַקְתָּם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 הַהֵיכָל הָרְבִיעִי. הַהֵיכָל הַזֶּה הוּא נִקְרָא
 חוֹב"ה. וְזֶהוּ (תהלים מ) טֵיט הַיָּוֵן, כְּנֻגַד
 שֵׁם אַחֵר שֶׁנִּקְרָא אֶבֶן מְכֻשׁוּל, וְהַכֹּל אֶחָד. הוּא
 חוֹב"ה, מְשׁוּם שֶׁשֵּׁם קִיָּמִים כָּל חֲטָאֵי הָעוֹלָם,
 הַכָּרַעַת הַחֲטָאִים.

מִשׁוּם שֶׁכָּאֲשֶׁר חוֹטְאִים בְּנֵי אָדָם, כָּל אֵלֹהֵי
 שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים לּוֹקְחִים אוֹתָם הַחֲטָאִים

ומניחים אותם בהיכל הזה שנקרא חובה. וכל זכיות העולם, כל המלאכים הקדושים שממנים על זכיות העולם, כלם נוטלים את אותן הזכיות, ומעמידים אותן בהיכל הרביעי שנקרא זכות, ושם עומדות זכיות בני אדם, והחטאים עומדים בהיכל אחר שנקרא חובה. ונשקלים כאחד ביום של ראש השנה, כי (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ואחר שהכריעו הזכיות או החובות לצד זה או לצד זה, כך מנצח.

ועל זה, ביום של ראש השנה, כשמתעוררים שני הצדדים הללו, זכות וחובה, ובהם תלויים חיים ומות – אם הזכיות הכריעו לצד הזה שנקרא זכות, נכתב האדם באותו צד שנקרא חיים.

משום ששני הצדדים הללו עומדים באותו יום, זה בצד זה וזה בצד זה. אם זוכה אותו אדם ונצחו אותן זכיות, הרי נכתב אותו אדם לחיים, משום שאחז בו הצד הקדוש הזה שנקרא זכות, והחיים אחזו בו, ואומר: זה שלי הוא, ושלי היה. ואז נכתב אותו אדם לחיים (ונכתב

וְאִם נִצְחוּ הַחֲטָאִים – הַצַּד הָאֲחֵר הַטְּמֵא הַזֶּה, שְׁנִקְרָא חוּבָה וּמּוֹת, אוּחְזוּ בוּ וְאוּמַר: זֶה שְׁלִי הוּא, וְשְׁלִי הִיָּה. וְאִזּוּ נִכְתָּב שֶׁהוּא שְׁלוֹ. וְזֶהוּ שְׁשָׁנִינוּ, שֶׁהָרִי בַּיּוֹם הַזֶּה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִכְתָּב אָדָם אוּ לְחַיִּים אוּ לְמִיתָה. אִם נִכְתָּב בְּצַד הַקְּדוּשָׁה – נִכְתָּב לְחַיִּים וּמִתְקִים שֵׁם וְנִדְבַק בוּ. וְאִם נִכְתָּב בְּצַד הָאֲחֵר – מִתְקִים בְּצַד הַטְּמֵאָה וְדִבַּק בוּ, וְזֶהוּ הֵן לְחַיִּים הֵן לְמוֹת. וְנִמְשָׁךְ בְּצַד הַזֶּה אוּ בְצַד הַזֶּה.

כָּל זְמַן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַזֶּה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, כָּל הַקְּדוּשִׁים וְכָל הַטְּהוֹרוֹת נִדְבָּקִים בוּ. יִקְרָא – וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָשׁוּב וְיִשְׁמַע לוֹ. עָלָיו כָּתוּב (תהלים צא) יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחֻלְצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ אַרְךָ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי. וְכָל זְמַן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמֵאָה, כָּל טְמֵאָה וְכָל חֲטָא וְכָל הֶרְעוֹת נִדְבָּקוֹת בוּ. יִקְרָא – וְאִין מִי שִׁישְׁמַע אוֹתוֹ, מְרַחֵק הוּא מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. עָלָיו כָּתוּב, (שם קיט) רְחוּק מְרֻשָּׁעִים יִשׁוּעָה, וְכָתוּב (ישעיה א) גַּם כִּי תִרְבוּ תִפְלֶה אֵינֶנִּי שִׁמְעַ.

הַהִיכָל הַזֶּה הוּא הַמְּקוֹם שֶׁל כָּל אוֹתָם שְׁנִקְרָאִים אֱלֹהִים אֲחֵרִים, מִשׁוּם שֶׁמִּתְגַּלִּים כָּאֵן. וְכָל אוֹתָם שֶׁמִּפְתִּים אֶת בְּנֵי הָאָדָם בְּתַעֲנוּגוֹת

הָעוֹלָם הַזֶּה, לְזָנוֹת וּלְהַתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּגוֹת שֶׁל
נְאוּפִים שֶׁל הָעוֹלָם, וּמוֹשְׁכִים אוֹתָם אַחַר תַּעֲנוּגֵי
וּנְאוּפֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ.

בְּהִיכָל הַזֶּה נִרְאִית רוּחַ אַחַת שׁוֹלֶטֶת חֲזָק,
שֶׁהִיא עַל כָּלָם, וְאֵף זֶה נִקְרָא כֶּךָ אֵל,
כְּמוֹ הָאֲחֵר שֶׁבְּצַד הַקְּדוּשָׁה. זֶהוּ א"ל נִכְרָר, וְזֶהוּ
שֶׁמֶפְתָּה אֵת הָאָדָם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה אוֹ שְׁעוֹמֵד
בְּבֵית הַמְּדָרֶשׁ. הַרוּחַ הַחֲזָקָה הַזֹּאת מִפְתָּה אוֹתוֹ,
וְחוֹשֵׁב כְּמָה הִרְהוּרִים, וְאוֹמֶרֶת: מָה אַתָּה עוֹמֵד
כֵּאֵן? טוֹב לְךָ לָלֶכֶת בְּחֻבְרַת אוֹתָם שְׂגָאִים עַל בְּנֵי
אָדָם, וְהֵם הוֹלְכִים אַחַר נָשִׁים יְפוֹת וּמִתְעַנְּגִים
בְּתַעֲנוּגוֹת הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁאָדָם מִתְּפַתָּה אַחֲרֶיהָ,
אִז כִּלְיָן מְשׁוֹטְטוֹת וְהוֹלְכוֹת וְנִמְשְׁכוֹת אַחֲרָיו.

וְכַמָּה הֵם אַחֲרִים שְׁעוֹמְדִים תַּחְתָּיו, וְכָלָם
מְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְטַמְּאִים
אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וְהֵם נִקְרָאִים צוּאָה רוֹתַחַת,
שְׁכָתוּב (ישעיה ל) צֵא תֹאמַר לוֹ. אוֹתָן הַדְּרָגוֹת
שְׁקִימוֹת לְטַמְּא תָמִיד, וְהֵרִי נִתְבָּאָר.

בְּאִמְצַע הַהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ רוּחַ אַחֲרַת שֶׁנִּקְרָאת
נְגַע. וּמִזֹּאת יוֹצֵאת רוּחַ אַחֲרַת שֶׁנִּקְרָאת
נְגַע צָרַעַת, וְהִיא עוֹמֶדֶת תָּמִיד לְטַמְּא אֵת כָּל

אוֹתָם בְּעֵלְי לְשׁוֹן הָרַע יוֹתֵר עַל כָּל מָה
שְׁמִטָּמְאִים אוֹתוֹ. וְהִנֵּגַע הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה מִמְּנָה עַל
כָּל אוֹתָם שְׁלַחְנוֹת שֶׁל שַׁבָּת, שְׁכַשְׁנִכְנֶסֶת שַׁבָּת
וְלֹא עָרְכוּ אֶת עֲנַג הַשַּׁבָּת כְּרֹאזֵי וְהֵם מְבִזִּים אֶת
עֲנַג הַשַּׁבָּת, הִנֵּגַע הַזֶּה נוֹטֵל אוֹתָם שְׁלַחְנוֹת
שְׂאִינָם בְּעֲנַג שַׁבָּת כְּפִי שְׂאֲמָרְנוּ.

וּבְשִׁזְזָה נוֹטֵל אֶת אוֹתָם הַשְּׁלַחְנוֹת, כָּל אוֹתָם
שׁוֹחֲרֵי הַחֲקִים שְׁעוֹמְדִים בּוֹ, כָּלֵם
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב קָלְלָהּ
וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חָפֵץ בְּבִרְכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. וַיִּלְבַּשׁ
וַיִּגְוֵ. יִנְקֹשׁ נוֹשָׂה לְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיִּגְוֵ. אֵל יִהְיֶה לוֹ
מִשֶּׁךְ חֶסֶד וַיִּגְוֵ.

וְהָרִי בְּאֲרֵנוּ, שְׁבֵאוֹתוֹ לַיִל שַׁבָּת, כְּשֶׁהַשְּׁלַחְנוֹת
נִתְּנוּ לְאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע, אֲזִי מִתְחַזֵּק אוֹתוֹ
הַצַּד הָרַע הַטָּמֵא, וְאוֹתוֹ אָדָם נִמְסָר לְאוֹתוֹ הַצַּד.
אוֹי לוֹ שֶׁנִּחְסָר מֵאוֹתוֹ הַצַּד הַקְּדוֹשׁ, צַד הָאֲמוּנָה,
וַנִּפְקֵד בְּצַד הָאֲחֵר הַטָּמֵא. כְּמוֹ כֵּן בְּכָל אוֹתָן
סְעוּדוֹת שֶׁל יוֹם טוֹב.

כָּאֵן בַּהִיכָל הַזֶּה – בְּנִים חַיִּים וּמְזוֹנוֹת הֵם
בַּהֶפֶךְ. וּבֵאוֹתוֹ הִיכָל הָאֲחֵר הַקְּדוֹשׁ לֹא
עוֹמְדִים שְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים, וְהֵם תְּלוּיִים לְמַעְלָה, וְכָאֵן

הם עומדים לרע. שְׁכַאֲשֶׁר (מגיעים בְּנֵי שֶׁל אָדָם) מְגִיעַ אָדָם לְהִיכֵל הַזֶּה, הָרִי שָׁם עוֹמְדוֹת הַחַיּוֹת לְכֹלֹת אוֹתָם. וְהָרִי שָׁם בָּנִים כְּשֶׁהֵם קֹטְנִים, מְכַאֵן יוֹצֵא, כְּדֵי לְהַתְּמַנּוֹת הַקֶּטְגוֹר עֲלֵיהֶם. וְהָרִי שָׁם עוֹמְדִים הַמְּזוֹנּוֹת לְהַעֲבִירָם מִמֶּנּוּ, וְהַכֹּל תְּלוּי בַּחֲטָא. וְלָכֵן נִקְרָא הַהִיכֵל הַזֶּה חוֹבָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

וּמְכַאֵן יוֹצֵאת רוּחַ טְמֵאָה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת אַרְיֵי"א, וְכַמָּה אֶלֶף וּרְבָבוֹת עֲמָה,

וְכֹלָם נִקְרָאִים אוֹרְרֵי יוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ג) יִקְבְּהוּ אוֹרְרֵי יוֹם. וְהָרוּחַ הַזֶּה וְכֹל אֵלֶּה שֶׁעֲמָה, כֹּלָם קִיָּמִים לְטַל אוֹתוֹ דְּבוּר שֶׁקָּלַל אָדָם אֶת עֲצָמוֹ בְּרָגְזוֹ, וְאֵלוֹ מְעִירִים אֶת הַנְּחָשׁ הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא (ישעיה כז) לוֹיִתָּן נְחָשׁ עֶקְלָתוֹן, כְּדֵי לְהַבִּיא וּלְעוֹרֵר קָלְלוֹת עַל הָעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב יִקְבְּהוּ אוֹרְרֵי יוֹם וְגו'.

וְאֵלֶּי אוֹרְרֵי הַיּוֹם שׁוֹלְטִים עַל רַגְעֵי וּשְׁעוֹת הַיּוֹם, וְנוֹטְלִים אוֹתָם דְּבוּרִים שֶׁקָּלַל אָדָם

עַל עֲצָמוֹ, בֵּין בְּרָגְזוֹ בֵּין בְּשִׁבוּעָה, וּבְאוֹתוֹ דְּבוּר מְעִירִים אֶת אוֹתוֹ נְחָשׁ עֶקְלָתוֹן שֶׁנִּקְרָא לוֹיִתָּן, כְּדֵי לְהַעֲמִידוֹ לְהַשְׁחִית אֶת הָעוֹלָם. וְלָכֵן קָלַל

אִיּוֹב אֶת יוֹמוֹ בְּצַעֲרוֹ, וְלֹא אֶת גּוֹפוֹ, שֶׁכְּתוּב (איוב ג) וַיִּקְלַל אֶת יוֹמוֹ - בַּתְּחִלָּה, וְאַחֵר כֵּן - יִקְבְּהוּ

אֲרִי יוֹם. הִרְחַמְן יַצִּילֵנוּ מֵהַצַּד הָרַע וּמִתְקַפוֹ
וּמִכָּל דְּבַר רַע.

הַהִיכָל הַחֲמִישִׁי. הַהִיכָל הַזֶּה הוּא הֵיכַל שְׁנֶקְרָא
שְׂאוֹ"ל, כְּנֶגֶד אוֹתוֹ הַשֵּׁם שְׁנֶקְרָא עָרֵל,
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ שֶׁזְּהוּ סוּד הָעֶרְלָה. בְּהִיכָל הַזֶּה יֵשׁ
פֶּתַח אֶחָד וּמִמֶּנָּה אֶחָד עָלָיו, וְזֶהוּ הַמִּמְנָה לְהַעִיר
תְּמִיד קְטְרוּגַ עַל הָעוֹלָם, וְהָרוּחַ הַזֶּה נִקְרָאת
אִיב"ה, מִשּׁוּם שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל הַפֶּתַח הַזֶּה נִקְרָא
אִיב"ה, וְסִימְנָהּ – (בְּרֵאשִׁית ג) וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינָהּ וּבֵין
הָאֲשָׁה וְגו'.

בְּהִיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת שְׁשׁוֹלֶטֶת עַל
הַכֹּל, וְזֶה נִקְרָא שׁוֹד"ד, וְהוּא (יִשְׁעִיָּה נט)
שׁוֹד וְשֹׁכֵר. וְזֶהוּ שׁוֹדֵד בְּהָרִים הָרְמִים, בְּתוֹךְ
סְלָעִים וְהָרִים. מֵהֵיכַל הַזֶּה יוֹנְקִים כָּל אוֹתָם
שׁוֹדְדִים וּמְשֻׁמְדִים בְּמִקוּמוֹת חֲרָבָן. וּמִכָּאֵן
יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם שְׁהוֹרְגִים בְּחֲרָבוֹת וּבְכֻמָּחִים,
וְהוֹלְכִים אַחַר (בְּרֵאשִׁית ג) לְהַט הַחֲרָב הַמִּתְהַפֶּכֶת,
לְהַשְׁמִיד הַכֹּל.

מִזְהָ יוֹצְאת רוּחַ אַחֶרֶת שְׁנֶקְרָאת שׁוֹד.
וּכְשֶׁשׁוֹלֵט הָרַעֵב עַל הָעוֹלָם, הָרוּחַ הַזֶּה
שְׁנֶקְרָאת שׁוֹד"ד נִמְצָאת, וְרוּחַ אַחֶרֶת מְשֻׁתְּפֶת

עֲמָה, שְׁנַקְרֵאת כְּפָ"ן. וְאֵלֹה הוֹלְכִים בְּעוֹלָם,
 וְנִמְצְאִים כְּנֶגֶד בְּנֵי אָדָם. וְהִינוּ שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב ה')
 לְשֵׁד וּלְכַפֵּן תִּשְׁחָק. וְאֵלֹה עוֹשִׂים קְטָרוֹג לְבְנֵי
 אָדָם וְשׁוֹדְדִים אֶת הַכֹּל. הָאֶחָד שְׁנַקְרֵא שׁוֹד.
 שְׂאֵחַר שְׁהוֹלֵךְ לְתוֹךְ הָרִים רְמִים וְשׁוֹדֵד וּמְחַרֵּב
 וּמְשַׁמֵּד הַכֹּל, אֲזַי שָׁב וְשׁוֹדֵד בְּנֵי אָדָם, וּמִתִּים
 בְּחֻלְשָׁתוֹ. וּכְשֵׁאוֹכְלִים בְּנֵי אָדָם, לֹא שְׁבַעִים,
 מְשׁוֹם שֶׁהוּא שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וּבְאוֹתוֹ זְמַן, מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם
 וְנוֹתֵן לָהֶם לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת, כְּדָאִי הוּא
 לְדַחֹת אֶת שְׁתֵּי הָרוּחֹת הַחוּצָה שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ
 בְּעוֹלָם. וּכְשֵׁיִשְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים חֶסֶד עִם בְּנֵי אָדָם,
 וְשָׂאֵר הָעַמִּים עוֹשִׂים חֶסֶד בְּעוֹלָם, אֲזַי שְׁתֵּי
 הָרוּחֹת הֵלְלוּ, מִתְבַּשְׂמִים (לְשָׂאֵר עַמִּים, וּמִתְחַזְּקִים וְכוּ')
 דְּבָרֵיהֶם וּמִתְחַזְּקִים עַל יִשְׂרָאֵל. מְשׁוֹם שֶׁהָרִי אֲזַי
 הִתְחַזַּק אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָעִים.

וּכְשֵׁיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים חֶסֶד, נִכְנָע אוֹתוֹ הַצַּד
 הָאֲחֵר וְנַחֲלָשׁ, וְצַד הַקְּדוּשָׁה
 מִתְחַזַּק. וּכְשֵׁיִשְׂרָאֵל לֹא מְעוֹרְרִים חֶסֶד, אוֹתָן
 שְׁתֵּי רוּחֹת (מִתְבַּשְׂמוֹת. אַחַת הַתְּבַשְׂמָה לָהֶם לְשָׂאֵר הָעַמִּים)
 וּמִתְהַפְּכוֹת כְּדִי לְהַכְרִיעַ אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֲזַי
 אוֹתָן הַבְּרוּכוֹת שִׁיּוֹרְדוֹת מְלַמְעֵלָה מְצַד הַיְמִינִי,

יוֹנְקִים אוֹתָם שְׁאָר הָעַמִּים (ועומד לאותו הצד). וְזֶהוּ
 שְׁכָתוּב, (שיר א) שְׁמוּנֵי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. אֱלוֹ
 שְׁאָר הָעַמִּים. כְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי – אֱלוֹ
 יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם שְׁשָׂאָר הָעַמִּים מוֹשְׁכִים אוֹתָם
 לְתוֹכָם בְּאוֹתָם חֲסָדִים שְׁעוֹשִׁים עִם בְּנֵי אָדָם,
 וַיִּשְׂרָאֵל מִרְחִיקִים אוֹתָם מִתוֹכָם, מִשּׁוּם שְׁלֹא
 מִשְׁתַּדְּלִים בְּאוֹתָם חֲסָדִים כְּמוֹ שְׁאָר הָעַמִּים.

וְתַחַת הָרוּחוֹת הִלְלוּ עוֹמְדִים כָּל אוֹתָם שְׁנִקְרָאוּ
 עָרְלָה. זְמוּרֵי עָרְלָה, עֲנִפֵי עָרְלָה.
 וּמַעְלֵיהֶם מְמַנָּה אֶחָד שְׁנִקְרָא גִזְרֵי דִינֵי"א. וְזֶהוּ
 שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שְׁלֹא שׁוֹמְרִים שְׁנוֹת עָרְלַת
 הָאֵילָן, וְעַל כָּל אוֹתָם שְׁמַעְכְּבִים אֶת הַבְּרִית
 לְבִנְיָהֶם. וְלִכֵּן הִנְחָשׁ רָצָה לְהַרְגֵּ אֶת בְּנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה
 עַד שְׁמָלָה אוֹתוֹ צְפוּרָה, שְׁכָתוּב (שמות ד) וַתִּקַּח
 צְפוּרָה צֶרֶר וַתִּכְרַת אֶת עָרְלַת בְּנֵהּ וְגו'.

וְהָרוּחַ הַזֶּה מְמַנָּה עַל אֲנָשִׁים שְׁמִשְׁחִיתִים
 דְּרִכְיָהֶם וְלֹא חוֹשְׁשִׁים לְכַבוֹד רְבוּנָם,
 לְשֹׁמֵר אֶת אוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, וְזוֹ מְכַנְּסָה אוֹתָם
 לְגִיהֵנָם לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא שְׁאוּל וְאַבְדוֹן, וְנִדְוֹן
 שֵׁם כְּמוֹ שְׁבְאַרְנוֹ כָּאן.

לְתוֹךְ אֲמַצַּע הַהִיכָל הַזֶּה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת,
 שְׁעוֹמֶדֶת וְאוֹרְבַת עַל דְּרָכִים וְשְׁבִילִים,

לְרֹאוֹת אֶת כָּל אֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה,
כְּדֵי לְהַכְנִיס שְׁנֵאָה בֵּין מַעְלָה וּמַטָּה, מְשׁוּם שְׁכָל
הַהֵיכַל הַזֶּה הוּא אֵיבָה.

זֶה וְכָל אוֹתָם הָאֲחֵרִים, כְּלָם עוֹמְדִים לְהִרְאוֹת
פְּנִים מְאִירוֹת לְבְנֵי אָדָם וּלְפִתּוֹת אוֹתָם, כְּדֵי
שְׁיִסְטוּ מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת וּלְמִשְׁךְ אוֹתָם אַחֲרֵיהֶם,
וְאַחַר כֵּן הֵם הוֹרְגִים אוֹתָם, וְיָמוּתוּ בְּשָׁנֵי
עוֹלָמוֹת, שְׁכָתוֹב (מְשַׁלִּי ה) וְאַחֲרֵיתָהּ מָרָה כֻּלְּעֵנָה
חֲדָה כְּחָרֵב פִּיּוֹת.

הַרוּחַ הַזֶּה נִקְרָאת אֶפְרִיךְ"א. עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר.
שֶׁלֹא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וּפְרוֹת לְעוֹלָמִים,
מְשׁוּם שְׁזָהוּ עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר. וְאֵף עַל גַּב שְׁנִקְרָא
עֶפֶר, אֵינוֹ עֶפֶר קָדוֹשׁ שְׁעוֹשֶׂה פְרוֹת, וְנִקְרָא (אֵיּוֹב
כח) עֶפְרוֹת זָהָב. אֵלֹא כְמוֹ שְׁנֵאָמַר, (בְּמִדְבָר יט) מִעֶפֶר
שָׂרְפַת הַחֲטָאֵת. וְזָהוּ עֶפֶר שָׂרְפַת הַחֲטָאֵת. וְסִימָן
זֶה בָּא בְּשָׁנֵי צְדָדִים. אַחַד, מְשׁוּם שֶׁהוּא כְּלוּל
בְּחֲטָאֵת הַזֶּה, הַסּוֹד שֶׁל אוֹתוֹ נִחַשׁ הַקָּשָׁה. וְאַחַד,
שְׁכִשְׂאָדָם עוֹשֶׂה חֲטָאֵת, הוּא מְחִזֵּק אֶת הָעֶפֶר
הַזֶּה וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

וְזָהוּ הַכְּלוּל (בְּמִדְבָר ה) בְּמֵי הַמַּרִים הַמְאָרְרִים. וְלִכְן
צָרִיךְ אוֹתוֹ לְאַשָׁה שְׁסִטָּתָהּ תַּחַת בְּעֵלָהּ

וְעִשְׂתָּהּ מַעֲשֵׂה שֶׁל אֵשֶׁת זְנוּנִים, לְהַשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִמֵּי שְׁכָלוֹלִים בְּעֶפֶר, שֶׁהוּא מִקְרָקַע הַמִּשְׁכָּן, וְהַעֲפֹר הַזֶּה הוּא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא קְרָקַע, וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא קְרָקַע שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן. וְהַעֲפֹר הַזֶּה הוּא מֵאוֹתוֹ קְרָקַע. וּמִשּׁוּם כֵּן צָרִיךְ הַכֹּהֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת כְּמוֹ כֵּן. וְהַכֹּל הוּא בְּרִמּוֹז עַלְיוֹן.

אֲשֵׁרֵי חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אוֹתָם בְּמֵי טְהוּרִים עַלְיוֹנִים, שְׁכָתוּב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מֵי טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם. מֵי טְהוּרִים הֵרִי אֲמַרְנוּ, בֵּין מֵי רֵאשׁוֹנִים לְמֵי אַחֲרוֹנִים. וְאֵף עַל גַּב שֶׁהֵרִי בְּאַרְנוֹ, מֵי רֵאשׁוֹנִים מְצוּה – כֵּן נִקְרָאוּ, וּמֵי אַחֲרוֹנִים חוֹבָה – גַּם כֵּן נִקְרָאוּ. וְהֵרִי בְּאַרְנוֹ עַל שְׁנֵי הַצְּדָדִים הַלְלוֹ, הַצַּד הַזֶּה שֶׁל קִדְשָׁה נִקְרָא מְצוּה, וְהַצַּד הַאֲחֵר הַזֶּה נִקְרָא חוֹבָה. וּמִשּׁוּם כֵּן נִטַּל חִלְקוֹ בְּאוֹתָם הַמֵּי, וְעַל זֶה כָּתוּב, וְזִרְקָתִי עֲלֵיהֶם מֵי טְהוּרִים וּטְהַרְתֶּם.

הַהֵיכָל הַשְּׂשִׁי. הַהֵיכָל הַזֶּה עוֹמֵד לְמַעְלָה עַל כָּל אוֹתָם שָׂאֵר הַהֵיכָלוֹת הַתַּחְתּוֹנִים. אַרְבַּעַת פְּתָחִים יֵשׁ לְהֵיכָל הַזֶּה. הָאֶחָד נִקְרָא מוֹת, וְאֶחָד נִקְרָא רַע, וְאֶחָד נִקְרָא צְלִמּוֹת, וְאֶחָד

נִקְרָא אֶפ"ל. אֵלּוּ אַרְבַּעַת הַפְּתָחִים עוֹמְדִים תָּמִיד
לְהָרַע, וְאֵלּוּ הֵם הַכָּלֵל שֶׁל הַכָּל.

כְּמוֹ שֵׁשׁ בְּצַד הַקְּדוּשָׁה בְּסוּד הָאֲמוּנָה אַרְבָּעָה
פְּתָחִים לְאַרְבָּעָה צְדָדִים שְׁמַתְקָשְׁרִים זֶה
בְּזֶה, וְכֻלָּם קְדוּשִׁים, כִּן גַּם לְמִטָּה כָּאֵן. וְכִשְׂאֵלָה
נִקְשְׁרִים וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה כְּאֶחָד בְּהִיכַל
הַזֶּה, אֲזִי נִקְרָא בֵּית חֶבֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (משלי כא)
מֵאֲשֶׁת מְדִינִים וּבֵית חֶבֶר. וְהִיכַל הַזֶּה עוֹמֵד
תָּמִיד לְהָרַע.

עַל הַהִיכָל הַזֶּה כְּתוּב, (שם כז) וְנִעְתְּרוֹת נְשִׁיקוֹת
שׁוֹנָא, מְשׁוּם שְׁכָאן עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן
נְשִׁיקוֹת רְעוֹת וְתֵאוֹת רְעוֹת, וְכָל עֲדוּנֵי הַגּוֹף שֶׁל
הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁבֵאוֹתָם הָעֲדוּנִים מִתְגַּרְשׁ אָדָם
מִהָעוֹלָם הַזֶּה וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל הַהִיכָל הַזֶּה
כְּתוּב, (שם ה) כִּי נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפָתַי זָרָה וְגו'.

בְּהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדַת רוּחַ אַחַת שְׁמִמְנָה עַל כָּל
אֵלּוּ שְׁלֵמִטָּה, וְהִיא כָּלֵל עַל כָּל שְׂאָר
הַרוּחוֹת. הַהִיכָל הַזֶּה מִתְקַשֵּׁט בְּקִשׁוּטֵי יָפִי עַל
כָּל אוֹתָם הַהִיכָלוֹת. בְּהִיכָל הַזֶּה נִלְכָּדִים רַגְלֵי
הַטְּפָשִׁים. עַל הַהִיכָל הַזֶּה כְּתוּב, (משלי ו) אֵל
תַּחֲמוֹד יִפְיָה בְּלִבָּבָךְ וְאֵל תִּקְחֶךָ בְּעַפְעָפִיָּה.

בְּהִיכָל הַזֶּה תְּלוּיִים כָּל תְּאוֹוֹת הָעוֹלָם וְכָל
 אוֹתָם עֲנוּגִים שֶׁל הַטְּפָשִׁים חֲסְרֵי
 הַלֵּב, חֲסְרֵי הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שם ז) וְאָרָא
 בַּפְּתָאִים אָבִינָה בְּבָנִים נֶעַר חֲסֵר לֵב עִבֵר בְּשׁוּק
 אֶצֶל פְּנֵה וְגו'. בְּנִשְׁף בְּעֶרְב יוֹם וְגו'. וְאִז קָרְבוֹת
 רַגְלָיו לְהִיכָל הַזֶּה, שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל
 הַתְּחִתּוּנִים. וְאִז, (שם) וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרֹאתוֹ שִׁית
 זוֹנָה וּנְצֹרֶת לֵב. שִׁית – זֶהוּ הַהִיכָל הַזֶּה שֶׁהוּא
 שְׂשִׁי לְכָל שְׂאֵר הַהִיכָלוֹת, וְכֵאן עוֹמְדֵת זוֹנָה
 לְפִתּוֹת אֶת הַטְּפָשִׁים.

בְּהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדֵת וְאִינָה עוֹמְדֵת. יוֹרְדֵת
 וּמִפְתָּהּ, עוֹלָה וּמִשְׁטִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם) בְּבֵיתָהּ לֹא יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ. פְּעַם בַּחוּץ פְּעַם
 בְּרַחְבוֹת – כְּשֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה. וְאֶצֶל כָּל פְּנֵה
 תֶּאֱרַב – כְּשֶׁנוֹטְלֶת אֶת הַנְּשָׂמָה.

מַה כְּתוּב? וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וּנְשָׂקָה לוֹ. אֵלּוֹ אוֹתָן
 נְשִׁיקוֹת לְטִמָּא וּלְהַטְעוֹת בְּנֵי אָדָם אַחֲרֶיהָ,
 מִשׁוּם שֶׁכֵּאֵן הוּא מְקוּמָם שֶׁל כָּל אוֹתָן הַנְּשִׁיקוֹת
 הָרַעוֹת, וּמִכָּל הַזְנוּנִים הַזָּרִים שֶׁהֵם מְתוֹקִים לְפִי
 שְׂעָה, אוֹי לְסוּפָם! כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם ה) וְחָלַק
 מִשְׁמֵן חִכָּהּ.

וְכַתּוּב, וְאַחֲרֵי־תֵּה מָרָה כִּלְעֲנָה. מֵה זֶה מָרָה
 כִּלְעֲנָה? אֵלֶּא כְּשָׂאֲדָם מִתְּפֹתָה אַחֲרֵיהָ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִגִּיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלֵּק מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
 הִיא עוֹמֶדֶת עַל הָאָדָם וּמִתְּלַבֶּשֶׁת לְפָנָיו בְּגָלִימָה
 שֶׁל גּוֹף שֶׁל אִשׁ וְחָרֵב שְׁנוֹנָה בִּידָה, וְשֶׁלֹּשׁ
 טַפּוֹת בָּהּ.

וּפְרָשׁוּהָ, וּבָה טַפָּה אַחַת מֵאוֹתָן טַפּוֹת שֶׁהִיא
 מָרָה, וּבִשְׂעָה שְׁמִטִּילָה אוֹתָהּ לְפִי
 שֶׁל אָדָם, הִיא נִכְנָסֶת לְמַעְיוֹ, וְאִזּוֹ הַנְּשָׂמָה
 מִתְּבַלְבֶּלֶת, וְאוֹתָהּ טַפָּה מְשׁוֹטְטֶת וְהוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ
 הַגּוֹף וְעוֹקְרֶת אֶת הַנְּשָׂמָה מִמְּקוֹמָהּ, וְלֹא
 מִשְׁאִירָה לְנִשְׂמָה מְקוֹם לְשֹׁבֵת, וְהִיא מָרָה
 כִּלְעֲנָה, וְטוֹעֵם אוֹתָהּ הָאָדָם בְּמְרִירוֹת תְּמוּרֹת
 אוֹתָהּ מְתִיקוֹת שֶׁטַעֲמוֹ בָּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
 כְּשֶׁנִּמְשָׁכוֹ אַחֲרֵיהָ. אַחַר כֵּן זוֹרְקֶת טַפָּה אַחֲרָת,
 וְהַנְּשָׂמָה יוֹצֵאת וּיֵמֵת הָאָדָם. וְאַחַר כֵּן זוֹרְקֶת
 טַפָּה אַחֲרָת, וּפָנָיו מוֹרִיקוֹת, וּמְסַרִּיחַ. מִשׁוּם
 שֶׁהַנְּשָׂמָה קְדוּשָׁה, וְכִשְׁשׁוֹלֵט עָלֶיהָ הַצַּד הָאֲחֵר
 הַזֶּה, עוֹקְרֶת מִלְּפָנָיו, וְלֹא מִתִּישְׁבִּים בְּיַחַד.

מִשׁוּם כֵּן, כְּמוֹ שֶׁנִּדְבַּק בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת רְעוּת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵף כֵּן גַּם בִּשְׂעָה הַזֹּו.
 שְׂאֵם אָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְעוֹזֵב

אֶת הַצַּד הַקָּדוֹשׁ, אֶז הַנְּשָׂמָה אֵינָה חוֹזֶרֶת
 לְאוֹתוֹ מְקוֹם קָדוֹשׁ. וְכִמוֹ שֶׁנִּמְשַׁךְ אַחֲרֶיהָ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף גַּם שׁוֹלֵטֶת עַל נְשָׂמָתוֹ, וְאֵז
 הַנְּשָׂמָה יוֹצֵאת כְּמוֹ בַחֲבָלִים, וּפְרָשׁוּהָ. וְכֵל זֶה
 מִשׁוּם שְׂאוֹתָן נְשִׁיקוֹת שְׁנוֹשְׁקוֹת אוֹתָהּ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, שֶׁהֵן מְתוֹקוֹת, וְאַחַר כִּף מְרִירוֹת בְּשַׁעֲהָ
 הַזֹּו. וְעַל כֵּן, וְהַחֲזִיקָה בּוֹ וְנִשְׁקָה לוֹ, בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

הַעֲזוּהָ פְּנִיָּה וְתֹאמַר לוֹ. מִשׁוּם שֶׁבְּהִיכֵל הַזֶּה
 עוֹמְדִים כָּל הַקְּטָגוֹרִים, וְכֵל הַשְּׁלִיחִים
 הָרַעִים שֶׁנִּמְצָאִים אֶצֶל הָאָדָם וְגוֹרְמִים לוֹ
 שְׂיִתְתֶּקֶן בְּתִקּוּנָיו וְיִסְלַסֵּל בְּשַׁעֲרוֹ וְיִתְרַחֵץ וְיִתְתֶּקֶן
 כִּדִּי שְׂיִסְתַּכְּלוּ בּוֹ. כָּאֵן עוֹמְדֵת רוּחַ אַחַת שֶׁנִּקְרָאת
 סְקִטּוּפָה, וְזֶהוּ הַמְּמַנֶּה עַל כָּל תִּקּוּן וְסִלְסוּל שֶׁל
 בְּנֵי אָדָם.

לְפָנִים הַהִיכֵל הַזֶּה עוֹמֵד מְמַנֶּה אַחַר, שֶׁהַמְּמַנֶּה
 הָאֶחָד הַזֶּה מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם אַחַר כִּף
 לְעוֹרָרָם, שֶׁהָרִי הוּא מִתְקִין גּוּפוֹ וּמְסַלֵּס בְּשַׁעֲרוֹ,
 שְׂיִטֵּל בְּיָדוֹ מְרָאָה אַחַת לְהִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִחֲזִיקָה
 בְּיָדוֹ וּמְסַתַּכֵּל בָּהּ, וְרוֹאֶה אֶת דְּמוּתוֹ בְּאוֹתוֹ
 מְרָאָה. וּבְזֶה מְעוֹרֵר אֶת אוֹתָהּ הָרוּחַ לְכַח אַחַר,
 שֶׁנִּקְרָא עֲסִירְטָא, וּמְכַאֵן יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם

שְׁמַרְאִים לְאֲנָשִׁים כְּזָבִים בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, וְכָל
 אוֹתָם שְׁמַרְאִים דְּבָרִים וְלֹא מִתְקִימִים בָּהֶם, אֲלֹא
 לְבַלְבֵּל אוֹתָם.

וְאַחַר כֵּן, כְּשֵׁאוֹתָם אֲנָשִׁים נִמְשָׁכִים בְּאוֹתוֹ
 מֵרָאָה שְׁנִקְרָא מֵרָאָה, אִזּוּ כָּלֶם בְּגִסּוֹת
 הָרוּחַ שְׁלֵהֶם, וְהָרוּחַ הַזֶּה שְׁנִקְרָאת עֲסִירֻט"א,
 הִיא מְעוֹרֶרֶת לְרוּחַ אַחַת הַמְּמַנָּה שֶׁהִיא תַּחַת
 יְדֵיהָ, וְנִכְנָסֶת לְנֶקֶב שְׁלִמָּטָה שֶׁל כָּל הַנְּקָבִים,
 וּמַעֲלָה מִשָּׁם רוּחַ אַחַת אַחֶרֶת שְׁמַמְנָה עִם אוֹתָהּ
 רוּחַ שְׁנִקְרָאת אֶסְכְּר"ה, כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ. וְזוֹהִי
 לִילִי"ת, אִם הַשָּׂדִים.

וּכְשֵׁאוֹתוֹ אָדָם מְעוֹרֵר אֶת הָרוּחַ הָאַחֶרֶת
 שְׁנִקְרָאת עֲסִירֻט"א, אִזּוּ מִתְחַבֶּרֶת
 עִם אוֹתוֹ אָדָם, וְנִקְשָׁר עִמָּה תָּמִיד. וְאִזּוּ בְּכָל
 רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ מִתְעוֹרֶרֶת אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁל
 מֵרָאָה רַע עִם לִילִי"ת, וְלִפְעָמִים גְּזוּק מֵהֶם אוֹתוֹ
 אָדָם וַיִּפֹּל לְאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לְקוּם, אוֹ שְׂיָמוּת.
 וְכָל זֶה גּוֹרֵם אוֹתוֹ מֵרָאָה הַמֵּרָאָה שֶׁהוּא מְסַתְּפֵל
 בָּהּ. שְׁכֵמוֹ שְׁמַרְאָה גִּסּוֹת שֶׁל רוּחַ בְּלָבוֹ, כֵּן גַּם
 מְרַבֵּה רוּחַ רָעָה אֵלָיו. וְלִכֵּן הַכֹּל עוֹמֵד בְּאוֹתָהּ
 הַתְּעוֹרְרוֹת שְׁלִמָּטָה.

זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלַי (משלי ז). **בֵּא וּרְאֵה**, שְׁלָמִים לֹא בָאִים עַל חוֹב, וְלֹא עַל חַטָּאת, אֲלֵא עַל שְׁלוֹם. מַה זֶה שְׁלָמִים? אֲלֵא שְׁלָמִים מִשְׁנֵי צְדָדִים, שְׁלֹא נִמְצָא מְקַטְרֵג עָלָיו. לֹא לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה. מִי הוּא הַמְקַטְרֵג? אֲלֵא אוֹתוֹ צַד הַשְּׂמֵאל שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֵׁימְצָא בְּשְׁלוֹם שֶׁל הַיְמִין. וְעַל כֵּן, זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלַי. (עַלֵי דוֹקָא, אוֹתָם זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלַי הֵם, כְּדִי שְׁלֹא יִמְצָא מְקַטְרֵג עַל הָעוֹלָם).

דְּבַר אַחַר זְבַחֵי שְׁלָמִים עָלַי – הֲרִי אֲנִי בְּשִׁלּוֹהַ לְגַבִּיף, לְהִרְאוֹת לְךָ שְׁלוֹם. וּמִשׁוֹם כָּךְ, הַיּוֹם שְׁלַמְתִּי נְדָרַי, לְפִתּוֹת אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם תָּמִיד. עַל כֵּן יֵצְאֵתִי לְקִרְאוֹתְךָ וְגו' שִׁידְעֵתִי שְׂאֵתָה חֲסֹר לֵב, חֲסֹר טוֹבָה. לְשַׁחַר פְּנִיךָ, לְהִתְחַבֵּר עִמָּךְ בְּכָל הָרַעוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְנִאֵה לְךָ לְהֵנוֹת וְלִטְעוֹת אַחַת הַתְּשׁוּקוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וּמְדַרְדְּרֵת אוֹתוֹ מְדַבֵּר לְדַבֵּר, וּמְרַעָה לְרַעָה. וְחִזְרְתִּי בֵּין הַטְּפָשִׁים וְשַׁחַרְתִּי פְּנִיךָ, וְאַמְצָאָךְ, וּכְבֹר מְצֵאתִי אוֹתְךָ כְּדִי לְהִדְבֵק בְּךָ.

לְכָה נְרוּהַ דְּדִים עַד הַבְּקָר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב כֵּד) וְעֵין נֶאֱפֵר שְׁמֵרָה נִשְׁפָּה. שְׁהֲרִי אֲזוּ הוּא הַזְּמַן לְשִׁלֹּט. לְכָה נְרוּהַ דְּדִים, גַּלְךָ כְּאַחַד, הֲרִינִי עִמָּךְ. שְׁהֲרִי עַד עַכְשָׁו אַתָּה עֲלָם אַתָּה בְּכַחַךְ, אִם לֹא

תַּעֲנַג אֶת עַצְמָךְ עִכְשָׁו, אִז מְתִי? כְּשִׁתְּהִי זָקֵן?!
 עִכְשָׁו זֶה הַזְמַן! מָה הַטַּעַם? כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ.
 זֶה יֵצֵר הַטּוֹב, שְׁלֹא שׁוֹרֵה כָּאֵן בְּתוֹכְךָ, וְאִינוֹ
 הַזְמַן. הֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ מֵרְחוֹק – שְׁלֹא שְׂרוּי בְּאָדָם
 אֶלָּא בְּדֶרֶךְ מֵרְחוֹק, כְּשֶׁהוּא מְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים
 וּמַעְלָה, וְלֹא בְּכָל אָדָם, וְאֲנִי עוֹמֵד עִמָּךְ מִיּוֹם
 שְׁנוּלְדֶתָ, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (בראשית ד) לְפֶתַח חֲטָאת רַבִּין.
 וְעִכְשָׁו שְׁאַתָּה רוֹק, עִכְשָׁו הַזְמַן לְעֵינַי אֶת עַצְמָךְ.
 צָרוּר הַכֶּסֶף לָקַח בִּידוֹ (משלי ז), לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
 וּלְהִתְעַכֵּב שֵׁם (ולדתענג). לְיוֹם הַכֶּסֶף יָבוֹא
 בֵּיתוֹ. מְתִי יָבֵא כְּנִגְדּוֹ? לְיוֹם הַכֶּסֶף, שֶׁהוּא יוֹם
 הַדִּין לְהַשְׁגִּיחַ בַּדִּין, שְׁכַתּוֹב (תהלים פא) בְּכֶסֶה לְיוֹם
 חֲגִנּוֹ. בְּזִמַּן שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִתְעַנֵּג בְּעוֹלָם וּלְהַנּוֹת
 בוֹ – מֵתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. וּבְזִמַּן שְׁשׁוֹרֵה הַדִּין בְּעוֹלָם,
 אֲזִי בָּא אֵלָיו לְעֲשׂוֹת עִמּוֹ דִּין. וְעַל כֵּן, הַטַּתּוֹ
 בְּרַב לְקַחָהּ וְגו'. עַד יִפְלַח חֵץ כְּבִדּוֹ. אֲשֶׁרִיחֶם
 הַצְּדִיקִים שְׁיִוְדְעִים דְּרָכִים קְדוֹשִׁים לְלַכֵּת בָּהֶם,
 וְלֹא יִסְטוּ יָמִין וּשְׂמָאל. אֲשֶׁרִיחֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַחֵיבָל הַשְּׁבִיעִי. זֶהוּ הַיְכָל שֶׁל שְׁמַרֵי הַיַּיִן
 לְרוֹת בוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית ט) וַיִּשֶׁת
 מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל. סְחִיטַת כָּל אוֹתָם

הַעֲנָבִים, כָּלֶם עֲנָבִים רְעִים. כָּאֵן הִיא הַסְּחִיטָה
 שְׁלָהֶם, וְזֶהוּ (תהלים עה) יֵין חֶמֶר. שְׁמָרִים שֶׁל יֵין
 שְׂאִין מִי שְׁשׁוּתָה מִמֶּנּוּ, שְׁלֹא גֹרֵם מוֹת לְעֲצָמוֹ.
 מִן הַיֵּין הַזֶּה הִטְעִימָה חוּהָ אֶת בַּעֲלָהּ וְהַכְּנִיסָה
 אוֹתוֹ לְהִיכָל הַזֶּה. שְׁשֻׁנִּינוּ, סִחָטָה עֲנָבִים וְנִתְנָה
 לוֹ, וְגֵרְמָה מוֹת לוֹ וְלִכְלֵל הָעוֹלָם אַחֲרָיו.

בְּהִיכָל הַזֶּה עוֹמְדוֹת כָּל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת
 הַטְּמָאוֹת שְׁיֹרְדוֹת לְכֹל אוֹתָם
 שְׁנִדְבָקִים בַּצַּד הַזֶּה, וְאוֹתָהּ רוּחַ שְׁיֹרְדֵת לְכֹל
 אוֹתָם שְׁמֻצָּדָה, מִכָּאֵן יוֹצְאִים. כְּמוֹ שֶׁהֵם סְטוֹ
 דְרָכָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַשְׁתַּדְּלוּ בְּזִנוּת בְּמִקּוֹם שֶׁלֹּא
 צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִדְּרֹךְ הָאֱמֶת. וְאִז, כְּמוֹ שֶׁהוּא
 נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע בְּזִנוּת, כִּף גַּם
 יוֹצֵאת מֵהִיכָל הַזֶּה רוּחַ טְמָאָה לְטַמֵּא אוֹתוֹ,
 וְלִבֵּן שְׁיֹצֵא מִשָּׁם.

וְאוֹתוֹ הֵבֵן נִקְרָא מְמוֹר, שְׁבָא מֻצַּד שֶׁל אֵל זָר.
 כְּמוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא בְּאוֹתָהּ תְּאֻוָּה וּבְאוֹתָהּ
 זִנוּת בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, כִּף גַּם מוֹשֵׁךְ לְאוֹתוֹ
 בֶּן רוּחַ טְמָאָה אַחֲרֵת, שְׁמֻטְמָאת, וְכֹלֶם מְעִידִים
 עָלָיו שֶׁהוּא מְמוֹר, וְכִף כָּל מַעֲשָׂיו וְצַדֵּיו בְּאוֹתוֹ
 גִּוֶן מִמֶּשׁ.

מֵהֵיכַל הַזֶּה יוֹצֵאת רוּחַ אַחַת שְׁמִמְנָה עַל
 אוֹתָן רוּחוֹת שְׁנֵקָרְאוֹת צְפוֹנִי. וְסִימְנָךְ
 – (משלי כז) צְפִנְיָה צָפֵן רוּחַ. וְזֶהוּ הַמְּמָנָה עַל זֶה.
 וְהֵיכַל הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה כְּנֶגֶד אוֹתוֹ שֵׁם שְׁנֵקָרְא
 (יחזקאל לא) אֶרֶץ תַּחְתִּית. וְעַל זֶה כְּתוּב, (יואל ב) וְאַתָּה
 הַצְּפוֹנִי אֲרַחֵק מֵעֲלֵיכֶם.

כָּאן הִיא נִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמֶדֶת לְפָנַי וּלְפָנִים,
 וּמִכָּאן יוֹצֵאוֹת כָּל רוּחוֹת אַחֲרוֹת
 שְׁמִשׁוּטְטוֹת בְּעוֹלָם וְשׁוֹלְטוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכָל
 אוֹתָם דְּבָרִים וּמַעֲשִׂים שְׁנִמְסְרוּ לְצַד הַשְּׂמֵאל.
 וּמִכָּאן יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם זִיקִים וְנִיּוֹצוֹת
 שְׂדוּעֵכִים מִיָּד, לוֹהֵטִים וְדוּעֵכִים, וּמֵאלֶּה יוֹצְאוֹת
 רוּחוֹת אַחֲרוֹת שְׁשֹׁטוֹת בְּעוֹלָם וּמִשְׁתַּתְּפוֹת עִם
 אוֹתָן שְׂיִצְאוּ מִתּוֹךְ תְּהוֹם רַבָּה. וְהוּא זֶה הֵיכַל,
 כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (תהלים לו) מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה. וְאוֹתָן
 רוּחוֹת שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ לְהַתְּגַשֵּׁם בְּעוֹלָם, וְנִרְאוֹת
 וְאֵינָן נִרְאוֹת, נִרְאוֹת כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאֵר.

וְאַחֵר כֶּךָ אוֹתָן רוּחוֹת שְׁמִשׁוּטְטוֹת בְּעוֹלָם,
 וְאֵלֶּה עוֹמְדוֹת לְהִרְחִישׁ נְסִים לְבְנֵי אָדָם,
 מִשׁוּם שְׂאֵלֶּה לֹא עוֹמְדִים בְּטִנְפַת שֶׁל טְמֵאָה כָּל
 כֶּךָ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים, וְרוּחַ אַחַת מְמָנָה עֲלֵיהֶן,
 וְנִקְרֵאת נְסִיר"א, שֶׁהַתְּנַסְרָה מֵאוֹתָם צְדָדִים

שְׁטַמְאִים יוֹתֵר, וְאֵלּוּ פּוֹרְחִים בְּאֵוִיר וּמְרַעִים לְצַד
 שְׁלֵהֶם, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת נְסִים לְאוֹתָם שְׁבַצַּד הַקְּדוּשָׁה.
 וּמִהַרְוֹחַ הַזֶּה שְׁנִסְרָה, שְׁנִקְרָאת נְסִיר"א,
 מִמְּנָה יוֹצְאִים כְּמָה צְדָדִים אַחֲרִים
 נִפְרָדִים לְמִינֵיהֶם, וְכֻלָּם עוֹמְדִים שְׁלִיחִים
 בְּעוֹלָם, כָּל אֶחָד כְּרְאוּי לוֹ, עַד שֶׁהִתְמַנּוּ לְמִטָּה
 מְלָכִים וְשָׂרִים, וְאִין לָהֶם קִיּוּם תְּמִידִי כְּאוֹתָם
 הָאֲחֵרִים שְׁלִמְעָלָה.

בְּהִיבָל הַזֶּה הַדְּבָקוֹת שֶׁל צַד הַטְּמָאָה וְכָל אוֹתָן
 הַתְּשׁוּקוֹת הַטְּמָאוֹת, וּמִטְמָאוֹת אֵת
 הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁעֵתִיד לְהוֹצִיא אֵשׁ בְּכָל רִגַע וְשַׁעָה,
 וְאִין מִי שְׁעוֹמֵד לְפָנָיו. מִכָּאן יוֹצֵאת אֵשׁ שֶׁל רוּחַ
 חֲזָקָה לְמִטָּה לְדוֹן בְּהָ אֵת רִשְׁעֵי הָעוֹלָם, וּמִכָּאן
 יוֹצֵאת רוּחַ לוֹהֵטֶת שֶׁהִיא אֵשׁ וְשִׁלְג, שְׁנִקְרָאת
 צְלָמוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאֵמַר (תהלים סח) תִּשְׁלַג בְּצְלָמוֹן.

בְּהִיבָל הַזֶּה קִיּוּמֵם אַרְבַּעַה פְּתָחִים שְׁנִפְרָדִים
 לְאַרְבַּעַה צְדָדִים לְחוּץ, וְאֵלּוּ אוֹחֲזִים
 וְלֹא אוֹחֲזִים בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. לֹא נֶאֱחָזוּ, אֲלֹא
 שְׁנִרְאָה בְּאוֹתָם הַפְּתָחִים אֹר שְׁמַאִיר, וְהוּא
 מְקוּם שְׁמִתְקֵן בְּכָל פְּתַח וּפְתַח לְאוֹתָם חֲסִידֵי
 שְׂאָר הָעַמִּים, אוֹתָם שְׁלֹא הִרְעוּ לְיִשְׂרָאֵל

וְהִשְׁתַּדְּלוּ עִמָּהֶם בְּאַמְתּוֹ. אֱלוֹ עוֹמְדִים בְּפִתְחֵיהֶם
וְנָחִים שָׁם (מהצד הזה, וְנָחִים מֵהַצֵּד הַזֶּה).

בְּפִתְחֵי הַהֵיכָל הַזֶּה בְּאַמְצֵעַ, לַחֹץ, שֶׁשָּׂה
פְּתָחִים שְׁנֵאֲחֻזִּים בְּהֵיכַל הַזֶּה, וְכָל־
אֲחֻזִּים בּוֹ. כָּאֵן יֵשׁ חֲלוֹנוֹת פְּתוּחִים לְצַד שֶׁל
הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ, וְאוֹתָם מְקוֹמוֹת מְתַקְנִים לְמַלְכֵי
שָׂר הָעֵמִים, אוֹתָם שְׁלֵא הִצִּיקוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְהִגְנוּ
עֲלֵיהֶם תָּמִיד. לְאַלֶּה יֵשׁ כְּבוֹד מְשׁוֹם יִשְׂרָאֵל,
וְנִהְנִים בְּאוֹתָהּ הָאֶפְלָה שֶׁבָּהּ יוֹשְׁבֵים מִתּוֹךְ אוֹר
שְׁמַאִיר מְצַד הַקָּדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר, (ישעיה יד) כָּל
מַלְכֵי גוֹיִם כָּל־ם שְׁכָבוּ בְּכָבוֹד.

וְאִם עָשׂוּ צָרוֹת לְיִשְׂרָאֵל אוֹ שִׁדְּחָקוּ אוֹתָם, כְּמָה
הֵם שְׁאוֹחֻזִּים בָּהֶם, וְדָנִים אוֹתָם לְמִטָּה
שֶׁל־שׁ פְּעָמִים בְּיוֹם בְּכִמָּה דִּינִים מְשָׁנִים אֶלֶּה
מֵאֶלֶּה, אֶת אוֹתָם מְלָכִים שֶׁהִצִּיקוּ לָהֶם, שְׁנִדְוֹנוּ
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּכִמָּה דִּינִים, וְכָל יוֹם וְיוֹם מְעִידִים
עֵדוֹת עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל אֲמוֹנָתָם, וְיִוְרְדִים לְמִטָּה
וְנִדְוֹנִים שָׁם. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

עַד כָּאֵן שְׁבַעֲהָ הַיְכָלוֹת, מְדוּרֵי צַד הַטְּמָאָה
מְצַד הַנְּחָשׁ. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי שְׁנִצְלָ

מִמְנוּ וּמִלְחִישָׁתוֹ שְׁלֵא יִתְנַשֵּׁף מִמְנוּ וְלֹא יִטִּיל בּוֹ
 אָרֶס, שְׂיָמוֹת בּוֹ. יֵשׁ לְהִשְׁמַר מִמְנוּ מִכָּל
 הַצְּדָדִים, מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה. מִי שֶׁנִּצָּל מִהֲרָאשׁ,
 לֹא יִנָּצַל מִן הַזָּנָב. כְּשֶׁמְכּוּפֵף רֵאשׁ, זוֹקֵף אֶת
 הַזָּנָב, מִכָּה וְהוֹרֵג.

וְעַם כָּל זֶה, (קהלת י') אִם יִשְׁךָ הִנָּחֵשׁ בְּלֹא
 לִחֵשׁ. כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ, נוֹטֵל רְשׁוֹת וּמוֹצִיא
 נִשְׁמָה. מִשׁוּם כֶּן צָרִיךְ אָדָם לְהִשְׁמַר שְׁלֵא
 יִחָטָא לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּדֵּי שְׁלֵא
 יִלְחָשׁוּ לוֹ לְאוֹתוֹ נָחֵשׁ שִׁינִשְׁף וַיְהַרְגֵהוּ. (אשְׁרִיֵּהֶם
 אוֹתָם צְדִיקִים שִׁיּוֹדְעִים דְּרָכִים קְדוֹשׁוֹת לְלַכֵּת בָּהֶן, שְׁלֵא לְלַכֵּת אַחַר אוֹתוֹ
 נָחֵשׁ רַע, הַצַּד הָאֲחֵר הַטָּמֵא, וּנְפָרְדִים מִמְנוּ וְלֹא מִתְּפִתִים אַחֲרָיו. אֲשֶׁרִיֵּהֶם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁרִיֵּהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא).

וַיִּיצַר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה
 (בראשית ב.) עֶפְר הוּא, וְלֹא חֹמֶר. עֶפְר הוּא,
 וַיִּשׁוּב לְעֶפְר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ג) כִּי עֶפְר אֶתָּה וְאֵל
 עֶפְר תִּשׁוּב, (לְאַחַר שֶׁחָטָא נִעְשָׂה מִזֶּה לְנַחֵשׁ, וּלְפִיכָף וְכו') אַחַר
 שֶׁחָטָא. וּמִשׁוּם כֶּן כָּתוּב עַל הַנָּחֵשׁ, (שם) וְעֶפְר
 תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֵּיךָ. עֶפְר זֶה הוּא אָדָם, שֶׁכָּתוּב
 כִּי עֶפְר אֶתָּה וְגו'. וּמִשׁוּם כֶּן כָּתוּב עֶפְר וְלֹא
 כָּתוּב אֲדָמָה וְלֹא חֹמֶר, וְכָתוּב (ישעיה סה) וַנִּחַשׁ
 עֶפְר לְחִמּוֹ.

עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבְעַר אֶת
 אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה מִן הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב (שם כה)
 בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּח וְגו'. וַיִּקִּים אֶת אוֹתוֹ עֶפְרַיִם וַיַּעִיר
 אוֹתוֹ לְשִׂמְחַ בְּעוֹלָם, שְׁכָתוּב (שם כו) הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ
 שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם וְגו'.

כָּתוּב (בראשית ג) וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ.
 אָבֵל הִצִּד שָׂרוּכֵב עָלָיו נוֹתֵן לוֹ כַּח לְשִׁלְטַן
 וּלְפִתּוֹת וּלְהַשְׁטִינָן. וְזֶהוּ סוּד הַזְכָּר, שֶׁהָרִי הַזְכָּר
 שׁוֹלֵט עַל הַנְּקֵבָה וְנוֹתֵן בָּהּ כַּח. הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָּנָה
 מְשַׁמְשִׁים כְּאַחַד, וְלֹא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים. חֲשָׁן
 וְאַפְלָה מְשַׁמְשִׁים כְּאַחַד. הוּא חֲשָׁן וְהִיא אַפְלָה,
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שמות י) וַיְהִי חֲשָׁן אַפְלָה. חֲשָׁן
 וְעַרְפֵּל. מִשּׁוֹם שֵׁישׁ חֲשָׁן וַיֵּשׁ חֲשָׁן.

שְׁנֵינּוּ, מִי שְׂרוּאָה גָּמֵל בְּחִלּוּמוֹ, מִיִּתָּה נִגְזָרָה
 עָלָיו וְנִצַּל מִמָּנָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא צִד
 הַטְּמֵאָה, וְזֶהוּ (בראשית ג) קֵץ כָּל בָּשָׂר.

סדר הלימוד ליום י אדר [יום 158 בשנה]

יום אַחַד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי אֶלְעָזָר לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, קֵץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה, הָאֵם
 נִהְיָה מֵאוֹתָם קְרִבְנוֹת שֶׁהֵיוּ יִשְׂרָאֵל מְקַרְיָבִים עַל

גְּבִי הַמְּזִבַּח או לא? אָמַר לוֹ, כָּלֶם הָיוּ נְהַנִּים
כְּאַחַד, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וּבֵא רָאָה, כְּהֵנִים וּלְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים, הֵם נִקְרָאִים
אָדָם עִם חֵבֵר לְאוֹתָם רְצוֹנוֹת קְדוּשִׁים
שְׁעוּלִים מִתּוֹכָם, וְאוֹתוֹ שֶׁהוּא אוֹ כֶּבֶשׂ אוֹ אוֹתָהּ
בְּהֵמָה שְׁמִקְרִיבִים, צָרִיף שְׁטָרֶם תִּקְרַב עַל
הַמְּזִבַּח, לְפָרֵשׁ עָלֶיהָ אֶת כָּל הַחֲטָאִים וְכָל
הָעוֹנוֹת וְכָל הַהֲרָהוּרִים הָרְעִים שֶׁעָשָׂה, וְאִז
הִיא נִקְרָאת בְּהֵמָה בְּכָל, בְּתוֹךְ אוֹתָם חֲטָאִים
וְרַעוֹת וְהֲרָהוּרִים.

כְּמוֹ שֶׁהִקְרַבְנָן לְעֲזָאזֵל, שְׁכָתוּב (ויקרא טז) וְהַתּוֹדָה
עָלָיו אֶת כָּל עוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' – כִּךְ גַּם
כָּאן. וְכִשְׁעוּלָה עַל גְּבִי הַמְּזִבַּח, מְגִיעַ לוֹ עַל כָּל
אֶחָד כְּפָלִים. וּמִשּׁוּם כִּךְ זֶה עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ, וְזֶה
עוֹלָה לְמִקְוָמוֹ. זֶה בְּסוּד אָדָם, וְזֶה בְּסוּד בְּהֵמָה.
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (תהלים לו) אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

חֲבִיתִים וְכָל שְׂאֵר הַמְּנַחֲתוֹת, לְעוֹרֵר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ
בְּרִצּוֹן הַכֹּהֵן, וְשִׁירַת הַלְוִיִּם, וּתְפִלַּת
יִשְׂרָאֵל. וּבְאוֹתוֹ הָעֲנָן וְהַשָּׁמַן וְהַקֶּמַח שְׁעוּלִים,
נְרוּיִם וְנִהְנִים כָּל שְׂאֵר בְּעָלֵי הַדִּין שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ
לְשַׁלֵּט בְּאוֹתוֹ דִּין שֶׁנִּמְסַר לָהֶם, וְהַכֹּל בְּפַעַם

אחת. בא וראה, הכל נעשה בסוד האמונה, להנות זה בזה, ולעלות למעלה מי שצריך עד אין סוף.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות למעלה, שכשהרצון העליון למעלה למעלה, עומד אותו רצון שלא נודע ולא נתפס לעולמים, הראש הנסתר יותר למעלה, ואותו ראש מוציא מה שמוציא, ולא ידוע. ומאיר מה שמאיר, הכל בסתר.

רצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו ולהיות נאור ממנו. מסך אחד נפרס, ומתוך אותו מסך ברדיפת אותה המחשבה העליונה, מגיע ולא מגיע, עד לאותו מסך מאיר מה שמאיר. ואז אותה מחשבה עליונה מאירה באור נסתר שלא ידוע, והמחשבה הזו לא יודעת.

אז מפה אור המחשבה הזו שלא נודע בהארת (המסך) הפרישה הפריסה שעומד שמאיר ממה שלא ידוע ולא נודע ולא התגלה. ואז הארת המחשבה הזו שלא נודעת מפה בהארת המסך, ומאירים כאחד.

ונעשים תשעה היכלות, וההיכלות אינם אורות, ואינם רוחות, ואינם

נְשׁוּמוֹת, וְאִין מִי שִׁיעֵמַד בְּהֶם. רְצוֹנָם שֶׁל כָּל
תְּשֻׁעָה הָאוּרוֹת, כְּלָם עוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה,
שֶׁהִיא אַחַת מֵהֵן בְּחֻשְׁבוֹן, כְּלָם לְרִדְף
אַחֲרֵיהֶם. בְּשֻׁעָה שְׁעוֹמְדִים בְּמַחְשָׁבָה, וְלֹא
מִשְׁגִּים וְלֹא נוֹדְעִים, וְאֵלּוּ לֹא עוֹמְדִים, לֹא
בְּרָצוֹן וְלֹא בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה, תּוֹפְסִים בָּהּ וְלֹא
תּוֹפְסִים בָּהּ. בְּאֵלּוּ עוֹמְדִים כָּל סוּדוֹת
הָאֲמוּנָה, וְכָל אוֹתָם אוּרוֹת מְסוּד הַמַּחְשָׁבָה
הָעֲלִיוֹנָה וּמִטָּה, כְּלָם נִקְרָאִים אֵין סוּף. עַד כָּא
מְגִיעִים הָאוּרוֹת וְלֹא מְגִיעִים, וְלֹא נוֹדְעִים כָּאן
לֹא רְצוֹן וְלֹא מַחְשָׁבָה.

כְּשֶׁמְאִירָה הַמַּחְשָׁבָה וְלֹא נוֹדֵעַ מִמָּה מְאִירָה,
אָז מְתַלַּבֶּשֶׁת וְנִסְתַּרְתַּת בְּתוֹךְ הַבִּינָה,
וּמְאִיר מִי שְׁמְאִיר, וְנִכְנָסִים זֶה בְּזֶה, עַד שֶׁכָּלֶם
נִכְלָלִים כְּאַחַד. וּבְסוּד הַקְּרִבָּן כְּשֶׁהוּא עוֹלָה, הַכֹּל
נִקְשָׁר זֶה בְּזֶה וּמְאִיר זֶה בְּזֶה. אָזִי כְּלָם עוֹמְדִים
בְּעֲלִיָּה, וְהַמַּחְשָׁבָה מִתְעַטֶּרֶת בְּאֵין סוּף. אוֹתוֹ
הָאוֹר שְׁמְאִירָה מִמֶּנּוּ הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיוֹנָה (שְׁאִינוּ יוֹדֵעַ
בָּהּ כָּלֵל), נִקְרָא אֵין סוּף, שְׁמִמְנוֹ (וּמִמְנוֹ) נִמְצָאת
וְעוֹמְדַת וּמְאִירָה לְמִי שְׁמְאִירָה, וְעַל זֶה הַכֹּל
עוֹמֵד. אֲשֶׁרִי חֻלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בא וְרָאָה, הַצַּד הָאֲחֵר הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא (בראשית 1) קֶץ כָּל בָּשָׂר, כְּמוֹ שֶׁהַקָּשֶׁר נִמְצָא לְמַעֲלָה בְּשִׁמְחָה, אַף כִּף גַּם לְמַטָּה בְּשִׁמְחָה וְרִצּוֹן, לְסַפֵּק אֶת הַכֹּל לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְהָאֵם עוֹמֶדֶת עַל יִשְׂרָאֵל כְּרָאוּי.

בא וְרָאָה, בְּכֹל רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ כְּשֶׁהִלְבַּנָּה מִתְחַדָּשֶׁת, נוֹתְנִים לְקֶץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה חֵלֶק אֶחָד יָתֵר עַל הַקְּרִבּוֹת לְהִתְעַסֵּק בּוֹ וּמִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֵלְקוֹ, וַיְהִי הַצַּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְבָדֵם, כְּדִי שִׁיתְאַחֲדוּ עִם מַלְכָם.

וְזֶהוּ הַשְּׁעִיר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֵלְקוֹ שֶׁל עֶשָׂו שֶׁכָּתוּב בּוֹ שְׁעִיר. (בראשית 27) הֵן עֶשָׂו אָחִי אִישׁ שָׁעֵר. וְעַל כֵּן הוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּחֵלְקוֹ, וַיִּשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמֵּשִׁים בְּחֵלְקָם. מִשּׁוּם כִּף כָּתוּב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהִי יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ.

ובא רָאָה, קֶץ כָּל בָּשָׂר הַזֶּה, כָּל רִצּוֹנוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בְּבָשָׂר תָּמִיד. וּמִשּׁוּם כִּף תִּקּוֹן הַבָּשָׂר תָּמִיד אֵלָיו, וְעַל כֵּן נִקְרָא קֶץ כָּל בָּשָׂר. וּכְשֶׁהוּא שׁוֹלֵט, הוּא שׁוֹלֵט עַל הַגּוֹף, וְלֹא עַל הַנְּשָׁמָה. הַנְּשָׁמָה עוֹלָה לְמְקוֹמָהּ, וְהַבָּשָׂר נִתֵּן לְמְקוֹם הַזֶּה, כְּמוֹ הַקְּרִבָּן - שֶׁהָרִצּוֹן עוֹלָה לְמְקוֹם אֶחָד, וְהַבָּשָׂר לְמְקוֹם אֶחָד.

וְאָדָם שֶׁהוּא צָדִיק, הוּא קָרְבַּן מִמֶּשׁ לְכַפֵּרָה,
 וְאַחַר שְׂאִינוֹ צָדִיק – לֹא, מִשּׁוֹם שְׂיֵשׁ
 בּוֹ מוֹם, שְׁכַתּוֹב (וּיקרא כב) כִּי לֹא לְרִצּוֹן יִהְיֶה
 לָכֶם. וְעַל כֵּן הַצָּדִיק הוּא כַּפֵּרָה בְּעוֹלָם וְקָרְבַּן
 מִמֶּשׁ. אֲשֶׁרִיהֶם הַצָּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא.

וַיְכַסּוּ הָעֲנַן אֶת אֹהֶל מוֹעֵד. שֶׁהָרִי כִשְׁפָסָה הָעֲנַן
 אֶת הַמִּשְׁכָּן, שְׁרָתָה שְׂכִינָה בְּאָרֶץ, וְהַעֲבָרָה
 רוּחַ הַטְּמָאָה, שֶׁהוּא (בראשית ו) קָץ כָּל בָּשָׂר,
 מִהָעוֹלָם, וְהִסְתַּלַּק וְנִכְנַס לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְרוּחַ
 קִדְשָׁה שְׁרָתָה עַל הָעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב וַיְכַסּוּ הָעֲנַן אֶת
 אֹהֶל מוֹעֵד.

וְכַתּוּב וְלֹא יָכַל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי
 שָׁכַן עָלָיו הָעֲנַן. מִשּׁוֹם שְׁרוּחַ קִדְשָׁה
 שְׁרָתָה עַל הָעוֹלָם, וְרוּחַ הַטְּמָאָה הִסְתַּלְּקָה, פָּרַט
 לְשֶׁהִמְשִׁיכוֹ אוֹתוֹ אוֹתָם רְשָׁעִים כְּמִקְדָּם עַל
 הָעוֹלָם. שָׂאֵם הֵם לֹא הָיוּ מוֹשְׁכִים אוֹתוֹ עַל
 הָעוֹלָם, לֹא הָיָה נִמְצָא. וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִיד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲבִירוֹ מִהָעוֹלָם, שְׁכַתּוֹב
 (ישעיה כה) בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּח וּמָחָה ה' אֱלֹהִים דְּמָעָה
 מֵעַל כָּל פָּנִים וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאָרֶץ

כִּי ה' דִּבֶּר. וְכָתוּב (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֲעֵבִיר מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

יְמֻלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

ויקרא (דף ב ע"א - דף כה ע"ב)

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (ישעיה ז) שָׁאַל לָךְ אוֹת מֵעַם ה'
אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׁאֵלָה אוֹ הַגְבִּיהַ לְמַעְלָה.
הַסְתַּפְּלְתִי בְדוֹרוֹת רֵאשׁוּנִים וְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים,
מֵה בֵּין דוֹרוֹת רֵאשׁוּנִים לְדוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים?
הַדוֹרוֹת הָרֵאשׁוּנִים הָיוּ יוֹדְעִים וּמִתְבּוֹנְנִים
בַּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה וְיוֹדְעִים לְצַרֵּךְ הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנִּתְּנוּ
לְמֹשֶׁה בְּסִינִי, וְאֶפְלוּ הַרְשָׁעִים שֶׁבִּישְׂרָאֵל הָיוּ
יוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת אֵת הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה,
וְיוֹדְעִים בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת וְתוֹךְ
הָאוֹתִיּוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת חֲכָמָה לְהִנְהִיג אֵת
הַמַּעֲשִׂים בְּעוֹלָם הַזֶּה.

מִשׁוּם שֶׁכָּל אוֹת וְאוֹת שֶׁנִּמְסְרָה לְמֹשֶׁה, הָיוּ
מִתְעַטְרוֹת וְעוֹלוֹת עַל רֵאשֵׁי הַחִיּוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְכָל הַחִיּוֹת הָיוּ מִתְעַטְרוֹת
בָּהֶן, וּפּוֹרְחוֹת לְתוֹךְ הָאָוִיר שִׁיּוֹרֵד מִתּוֹךְ הָאָוִיר
הָעֲלִיוֹן, דְּקִיק וְלֹא יְדוּעַ.

וְעוֹלָוֹת וְיורדות אותיות גדולות וְאוֹתוֹת דְּקוֹת.
הָאוֹתוֹת הַגְּדוֹלוֹת יורדות מתוך הַהִיכָל
הָעֲלִיּוֹן הַטָּמִיר שֶׁל הַכֹּל, וְהָאוֹתוֹת הַדְּקוֹת הֵיוּ
יורדות מתוך הַיִּכָּל אַחַר תַּחְתּוֹן, וְאֵלֶּה וְאֵלֶּה
נִמְסְרוּ לַמָּשָׁה בְּסִינִי.

וְחִבּוּר הָאוֹתוֹת שֶׁמִּתְחַבְּרוֹת בַּסֵּתֶר בְּכָל אוֹת
וְאוֹת, כְּמוֹ א', אוֹת יְחִידָה, מִתְחַבְּרוֹת
עִמָּה בַּסֵּתֶר שְׁתֵּי אַחֲרוֹת לָהּ. וְכֵן כָּלֵן נִמְסְרוּ
לַמָּשָׁה בְּסִינִי, וְכָלֵן נִסְתָּרוֹת בְּתוֹךְ הַחֲבָרִים.
אֲשֶׁרֵיהֶם.

שְׂאֵל לָךְ אוֹת - אוֹת מִמָּשׁ. שְׂכָלֶם הֵיוּ נוֹסְעִים
בְּסוּד הָאוֹתוֹת. וְכֵן בְּרָחֵב מֶה כָּתוּב (יהושע
ב) וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֶמֶת, זוֹ אוֹת ו', שֶׁזוֹ נִקְרָאת
אוֹת אֶמֶת. וְאִם תֹּאמַר שֶׁשְׂאֵר הָאוֹתוֹת אֵינָן אֶמֶת
- כֵּן, אֲלֵא הָאוֹת הַזֹּאת נִקְרָאת אוֹת אֶמֶת.

הַעֲמִק שְׂאֵלָה - זוֹ אוֹת ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁבִּשְׁמֵם
הַקְּדוּשׁ. אוֹ הַגְּבִיחַ לְמַעְלָה - זוֹ אוֹת יו"ד
הָרֵאשׁ שֶׁבִּשְׁמֵם הַקְּדוּשׁ. וְזֶהוּ סוּד הַכָּתוּב, שְׂאֵל נָא
אוֹת מֵעַם ה' אֱלֹהֶיךָ, אוֹת מִן הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ,
מִשְׁמַע שְׂכָתוּב מֵעַם ה', שֶׁזֶּהוּ שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אוֹת אַחַת שָׁבוּ, וְהִמְשִׁכָּן
עוֹמֵד עַל זֶה.

בא ראה, כְּשֶׁעָלָה הָעֲנַן עַל הַמִּשְׁכָּן וְשָׂרָה עָלָיו,
 כָּל אוֹתָן הַמִּרְכָּבוֹת וְכָל אוֹתָם כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן
 שְׁלֹמְעָלָה, כָּלָם הָיוּ בְּתוֹךְ הָעֲנַן. מֶה כְּתוּב? (שמות
 מ) וְלֹא יָכוֹל מֹשֶׁה לָּבֹא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן
 עָלָיו הָעֲנַן. וְכִתּוּב, וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנַן (שם כד)
 וַיְהִי מֹשֶׁה בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאֲרָבָעִים לַיְלָה. אִם
 מֹשֶׁה לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִכָּנֵס לַמִּשְׁכָּן, לָמָּה הָיָה
 יוֹשֵׁב בְּהָר כָּל אוֹתָם אֲרָבָעִים הַיָּמִים?

אָלָּא (כדי לקבל התורה בפעם אחרת, שהרי שני לוחות נשברו כראשונה,
 ועתה היה בהר ככראשונה. אמר רבי יוסי, אם כן, והרי כתוב (שמות
 מ) וַיָּקָם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן וכו', וכתוב ולא יכל משה לבא אל אהל מועד,
 וכתוב ויהי משה בהר ארבעים יום וגו'. וכתוב ויקרא אל משה וגו'. משמע
 שמשה היה בהר באותו זמן שקרא לו, וכתוב מאהל מועד, ואהל מועד לא היה
 בהר סיני, שהרי ביניהם של ישראל היה? אמר לו, באותו זמן נשלמו ארבעים
 ימים, וארבעים ימים היה משה בהר, וענן אחר עליון היה מתקן המשכן ומתקן
 השלחנות מפל אותן רוחות קדושות להתקין מקום, שהרי) **שְׁנֵי עֲנָנִים**
הָיוּ (ס"א ענן המאיר וענן המחשיף), **אֶחָד שֶׁנִּכְנַס בּוֹ מֹשֶׁה,**
וְאֶחָד שֶׁשְׂרוּי הָיָה עַל הַמִּשְׁכָּן. **בֹּא ורֵאָה מֶה**
כְּתוּב (שמות מ) **וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן.** **מֵלֵא לֹא**
כְּתוּב, אֶלֵא מֵלֵא, שֶׁהָיָה שָׁלֵם לַמַּעֲלָה וּלְמַטָּה,
עַם הַמִּשְׁכָּן שְׁלֵמָה. תְּקוּן טָמִיר שֶׁיִּרְד לְמַטָּה
וְנִתְקְנָה הַשְּׂכִינָה.

אַרְבַּעָה צְדָדִים שֶׁל מַחְנוֹת נִגְזְזוּ. תְּקוּן רֵאשׁוֹן שֶׁל מִשְׁמְרָה אַחַת מֵאוֹתָן אַרְבַּע מַחְנוֹת, הַכֹּל עַד שֶׁהִתְתַּקְּנוּ. הָרֵאשׁוֹן לְצַד יָמִין צְדָקִיא"ל, הַמְּמַנֶּה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל הַמַּחְנוֹת, שֶׁהוּא תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל, וְעִמּוֹ הָיוּ מִתְתַּקְּנִים כָּל אוֹתָם הַמַּחְנוֹת תַּחַת יָדוֹ.

וּמְמַנֶּה אֶחָד הַיּוֹקֵם עַל אַרְבַּע שְׁלֹשׁ, אַרְבַּע לְמִטָּה, לְפִי שְׁכָל אוֹתָם הַמַּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים, כְּשִׁירְדִים לְמִטָּה, מְשַׁנִּים אֶת הַשֵּׁם שְׁלֵהֶם בְּשֵׁמוֹת אַחֲרִים. כְּשֵׁהֶם עֲלִיוֹנִים, לֹא מִשְׁתַּנִּים לְעוֹלָמִים. וְהַמְּמַנֶּה הָעֲלִיוֹן הַזֶּה צְדָקִיא"ל עוֹמֵד עֲלֵיהֶם לְפָנִים. אוֹת אַחַת נּוֹצֵצַת עַל רָאשֵׁיהֶם, וְהִיא א קֶטְנָה. כְּשֶׁהָאוֹת הַזֹּאת נּוֹצֵצַת, כָּלֵם נּוֹסְעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנוֹצֵצַת הַהִתְנוֹצְצוֹת הַזֹּאת.

לְפָנִים מֵהֶם – רְזִיא"ל הַמְּמַנֶּה הַגָּדוֹל, גָּדוֹל הַמַּחְנוֹת, שְׁעוֹמֵד לְפָנִים תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל, וְעִמּוֹ כָּל אוֹתָם מַחְנוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וּמְמַנֶּה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בְּשַׁעַר, שְׁנִקְרָא רּוּמִיא"ל. וְסוֹבְבִים אוֹתוֹ י"ב מְמַנִּים, שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ אַרְבַּע פְּעָמִים. וְרְזִיא"ל הַמְּמַנֶּה הַגָּדוֹל עוֹמֵד עַל כָּלֵם, שֶׁלֹּא הִשְׁתַּנָּה שְׁמוֹ. אוֹת אַחַת נּוֹצֵצַת עַל

ראשם של כל אותם המחנות, והיא אות ר'. כשזו
נוצצת, כלם נוסעים לאותו הצד של אותה
התנוצצות. האות הזו עומדת על הענש של
מגילה הסודות, וסימנה - ריש וקלון.

לפנים מהם יופיא"ל הממנה הגדול, גדול
המחנות, תחת שלטונו של מיכא"ל
ועמו היו מתקנים כל אותם המחנות שתחת ידו,
ולא התגלו כאן בחשבון, משום שלא נשלמו
כאן עד שבאו לבית עולמים, ששם כלם נשלמו,
והתרבו המחנות בשלמות. ומה שאמרנו כאן,
כל אותם המחנות שתחת ידו, שנמסרו באותה
שעה להכנס עמו וממנה אחד עומד עליהם,
ושמו חכמיא"ל, וי"ב ממנים סובבים אותו לכל
עבר שלש שלש, כמו שאמרנו. ויופיא"ל הממנה
הגדול עומד על כלם, שלא משתנה שמו.

אות אחת נוצצת על ראשיהם של כל המחנות
הללו, והיא האות ק'. כשזו נוצצת, כלם
נוסעים לאותו הצד של אותה התנוצצות. האות
הזו ק' תלויה באויר, נכנעת שלש פעמים ביום,
ועולה ויורדת. שתי האותיות הללו קר, הן
אותיות שעומדות באמצע. אחת המכסה על אות
א', ואחת שמכסה על אות י', שהיא אחר כך.

לְפָנִים מֵהֶם קְדוּמֵיָא"ל הַמְּנָה הַגְּדוֹל, גְּדוֹל
הַמְּחֻנּוֹת, תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל מִיכָא"ל,
עִמּוֹ הָיוּ מִתְתַּקְנִים כָּל אוֹתָם הַמְּחֻנּוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ.
וּמְמָנָה אֶחָד עוֹמֵד עֲלֵיהֶם בְּשַׁעַר, שְׁנִקְרָא
אַרְיָא"ל. וַי"ב מְמַנִּים סוֹכְבִים אוֹתוֹ שֶׁלֹּשׁ שְׁלֹשׁ
לְכָל צַד, וְהַמְּנָה הַזֶּה קְדוּמֵיָא"ל עוֹמֵד עֲלֵיהֶם,
שֶׁלֹּא מִשְׁתַּנָּה שָׁמוֹ לְעוֹלָמִים. אוֹת אַחַת עוֹמֵדָת
וְנוֹצְצָת עַל רְאֲשֵׁיהֶם, וְהִיא הָאוֹת י'. כְּשֶׁזוֹ
נוֹצְצָת, כָּלֶם נוֹסְעִים לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת שְׁנוּצְצָת.
הָאוֹת ק' כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, מְכַסֶּה עַל הָאוֹת הַזוֹ י',
ר' מְכַסֶּה עַל א'.

לְפָנֵי וְלְפָנִים, בְּמָקוֹם שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ, נוֹצְצָת אוֹת
אַחַת בְּסֵתֵר וּבַגְּנִיזָה, וְהִיא הָאוֹת ו'. וְהָאוֹת
ו' הַזֹּאת נוֹצְצָת בְּהַתְּנוּצְצוֹת עַל כָּל הָאוֹתִיּוֹת, וְקוֹל
יוֹצֵא מִבִּינֵיהֶן שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוּ, וְאֵז מְכָה
הַהַתְּנוּצְצוֹת שֶׁל הָאוֹת ו' לְהַתְּנוּצְצוֹת שֶׁל הָאוֹת
י', וְיוֹצֵאת אוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת מִתּוֹךְ מְקוֹם (שְׁנִקְרָא
קֹדֶשׁ) הַקֹּדֶשׁ, וּמְכָה לְתוֹךְ הַהַתְּנוּצְצוֹת שֶׁל הָאוֹת י'.
וְאֵז הַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹת י' מְכָה לְפָנִים הַתְּנוּצְצוֹת
הָאוֹת ק', וְיוֹצֵאת הַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹת ק' וּמְכָה
לְתוֹךְ הַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹת ר', וְיוֹצֵאִים כָּל הַנִּיצוֹצוֹת
וּמִתְחַבְּרִים לְתוֹךְ הַתְּנוּצְצוֹת הָאוֹת א' שְׁעוֹמֵדָת.

וְהַקּוֹל הָיָה יוֹצֵא וּמִכָּה בְּכֹל אוֹתָם הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל
הָאוֹתוֹת כְּאֶחָד, הַתְּנוּצָצוֹת הָאוֹת ו' בְּיוֹד,
הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל יוֹד בְּק', הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל ק' בְּר',
וְהַתְּנוּצָצוֹת שֶׁל ר' בְּא'. וּמִתְחַבְּרִים חֲקוּקֵי
הַנִּיצוּצוֹת וְיוֹצְאִים אֶחָד כֶּךָ. וְאַחַר שְׁמֵתְחַבְּרִים
בְּנִיצוּצוֹתֵיהֶם, יוֹצֵא קוֹל מִבֵּינֵיהֶם, וּמִתְחַבְּרִים
בְּסוּד זֶה וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. וּמֹשֶׁה הָיָה מְסַתְּפֵל כֹּל
אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁלֹּא נִכְנַס.

אַחַר כֶּךָ חֲזְרוּ הָאוֹתוֹת וְהָיוּ מְתַגַּלְגְּלוֹת בְּמַקְלוֹ,
בְּצִרוּפֵי הָאוֹתוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ לְאָדָם בְּגֵן עֵדֶן.
הָאוֹת א' לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַסֵּתֶר, לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא
קֹדֶשׁ, וְיוֹצֵאת ו', וְנוֹתַנָּת מְקוֹם לְאוֹת א',
וּמִתְחַבְּרֵת א' לְתוֹךְ ו' שְׁאַחֲרֶיהָ קר, וַי' נִכְנַסֶּת בֵּין
ק' וְר', וְנִמְצָא קִיר. וְנִחַקְקוֹת וּמִתְנוּצָצוֹת כְּמוֹ
מְקַדָּם, וְקוֹל יוֹצֵא מִבֵּינֵיהֶן, וּמִתְחַבְּרִים הַנִּיצוּצוֹת
שֶׁל הָאוֹתוֹת, וְיוֹצְאוֹת הַחוּצָה וּמִתְגַּלְגְּלוֹת לְכֹל
אוֹתָם הַמְּחַנּוֹת, שֶׁהָיוּ נוֹסְעִים עִם הָאוֹתוֹת הַלְלוֹ.
וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל הָאוֹתוֹת, מִכָּה קוֹל
בֵּינֵיהֶם, הֵם נִרְאִים בְּחֻקֵּיהֶם לְכֹל אוֹתָן
הַמְּרַכְבוֹת אוֹקִיר. וְקוֹל חוּזֵר מִבֵּינֵיהֶם וְקוֹרָא בֵּין
אוֹתָן הַמְּרַכְבוֹת: (ישעיה יג) אוֹקִיר אֲנוֹשׁ מִפֹּז וְאָדָם
מִכֶּתֶם אוֹפִיר.

אֲשֵׁרֵי חֶלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שָׂרָאָה אֶת כָּל זֶה, אֲבָל
הַצְרוּף הַזֶּה לֹא נִרְאָה לְעֵינֵי מֹשֶׁה, אֲלָא
הַצְרוּף הִרְאִישׁוֹן שֶׁהוּא וַיִּקְרָא, אֶת זֶה הִיָּה רוֹאֶה
מֹשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. וַצְרוּף זֶה
אֲחֵר לֹא מְגַלִּים לוֹ, מִשׁוּם שֶׁשָּׂבַחוּ שֶׁל אָדָם לֹא
מוֹדִיעִים לְפָנָיו, וְסִימָנָךְ – (במדבר יב) צָאוּ שְׁלֹשְׁתְּכֶם,
וְכָתוּב וַיִּקְרָא אֶהְרֹן וּמַרְיָם, וְכָתוּב פֶּה אֶל פֶּה
אֲדַבֵּר בּוֹ, וְכָתוּב לֹא כִן עֲבָדֵי מֹשֶׁה, מִשׁוּם שֶׁלֹּא
מוֹדִיעִים שָׂבַחוּ שֶׁל אָדָם לְפָנָיו.

עַלֹּו הָאוֹתִיּוֹת, וְחִזְרוּ בְּכָל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת כְּמוֹ
זֶה, בַּצְרוּף הַזֶּה: אוֹקִיר. וְקוֹל יֵצֵא וְהִכְרִיז
וְאָמַר: אוֹקִיר אָנוּשׁ מִפֶּז וְגו'. אֲחֵר כֶּךָ נִמְשָׁכוּ
הָאוֹתִיּוֹת וְהֵיוּ נוֹצְצוֹת עַל רְאִשֵׁי כָּל אוֹתָן
הַמְרַכְבוֹת, וְשָׂכְכוּ עַד שֶׁהִתְתַּקְּנוּ לְמַקְוֹמוֹתֵיהֶן.

הָרִאֵשׁ לְצַד שְׂמַאל חִזְקִיא"ל, הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל,
גְּדוֹל הַמַּחֲנוֹת לְכָל אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים
לְשַׁעַר הַמִּשְׁכָּן, תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל גְּבַרִיא"ל. וְעִמּוֹ
מִתְתַּקְּנִים בְּאוֹתוֹ הַשַּׁעַר כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת
שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וּמְמַנֶּה אֶחָד הָעֶמֶד עַל הַשַּׁעַר בַּחוּץ,
וְשֵׁמוֹ גְּזַרִיא"ל. וְעִמּוֹ י"ב מְמַנִּים שְׁסוּבְבִים אוֹתוֹ
שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ לְכָל צֵד לְאַרְבָּעָה צְדָדִים.

וְאֵלֵינוּ שְׁנִינוֹת שֶׁל לֵהֵט הַחֶרֶב הַמְתֵּהֲפֹכֶת
 בִּידֵיהֶם. וְהַמְּנָה הַזֶּה חֲזָקִיא"ל עוֹמֵד
 עֲלֵיהֶם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה בְּפָנִים. אוֹת אַחַת נוֹצְצַת
 עַל רֵאשׁוֹם, וְהִיא הָאוֹת א'. שֶׁהֲרִי אֱלֹה לֹא
 עוֹמְדִים וְלֹא שׂוֹאֲלִים (נוֹסְעִים) אֲלָא בְּסוּד שֶׁל א',
 שֶׁהִיא יְמִין, מְשׁוּם שֶׁשְׂמָאל אֵין נוֹסַעַת אֲלָא
 בְּיְמִין. הַיְמִין תָּמִיד נוֹסַעַת לְשְׂמָאל, שֶׁא' אוֹת
 נוֹצְצַת וְיוֹצֵאת מִיְמִין. וְאֵז נוֹסְעִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁנוֹצְצַת אוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת.

לְפָנִים מְמַנּוּ רַהֲטִיא"ל, גְּדוֹל הַמְּחִנּוֹת, שֶׁעוֹמֵד
 בְּפָנִים תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל גְּבַרִיא"ל, וְעִמּוֹ
 כָּל אוֹתָם מְחִנּוֹת תַּחַת יָדוֹ, וּמְמַנָּה אֶחָד עוֹמֵד
 עֲלֵיהֶם בְּשַׁעַר, שֶׁנִּקְרָא קַדְשִׁיא"ל, וְסוֹבְבִים אוֹתוֹ
 י"ב מְמַנִּים שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ אַרְבַּע פְּעָמִים. וְאוֹתוֹ
 הַמְּמַנָּה רַהֲטִיא"ל עוֹמֵד עַל כָּלָם, שֶׁלֹּא מְשַׁתְּנָה
 שְׁמוֹ. אוֹת אַחַת נוֹצְצַת עַל רֵאשִׁיהֶם שֶׁל כָּל
 הַמְּחִנּוֹת הַלְלוֹ, וְהָאוֹת הַזֹּאת הִיא ז', וְהִיא
 מִתְּחַלֶּפֶת בְּתוֹךְ תְּקוּן הַמְּשַׁכֵּן בְּאוֹת ל'. זוֹ
 מִתְּחַלֶּפֶת בְּסוּד שֶׁל (בַּמְדַּבֵּר כַּד) יִזַּל מִים מִדְּלִיּוֹ.
 וּמִתְּחַלֶּפֶת בְּחֻקֵּי קוֹת שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת, וְנִקְרָא חֲלוּף
 ל'. כְּשֶׁזוֹ נוֹצְצַת עַל רֵאשׁוֹם שֶׁל כָּל הַמְּחִנּוֹת הַלְלוֹ,
 אֵז כָּלָם נוֹסְעִים לְאוֹתוֹ צַד שֶׁל אוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת.

לְפָנִים מִזֶּה קִפְצִיא"ל הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל, גְּדוֹל
הַמַּחְנוֹת, תַּחַת שְׁלוֹטוֹנוֹ שֶׁל גְּבַרְיָא"ל,
וְעָמוּ הָיוּ מְתַקְנִים כָּל אוֹתָם הַמַּחְנוֹת שֶׁתַּחַת יָדוֹ,
הֵם נִמְסְרוּ לוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וּמְמַנֶּה אֶחָד עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם שֶׁשְּׁמוֹ עֲזָא"ל, וַי"ב מְמַנִּים סוֹבְבִים אוֹתוֹ
בְּכָל עֵבֶר שֶׁלֹּשׁ שְׁלֹשׁ כְּפֵי שֶׁהַקְּמָנוּ, וְקִפְצִיא"ל
הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל עוֹמֵד עַל כָּלָם. אוֹת אַחַת נוֹצְצַת
עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל כָּל הַמַּחְנוֹת הַלְלוּ, וְהִיא הָאוֹת ד',
וְכָלֶם נוֹסְעִים לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת שֶׁל אוֹתָהּ
הָאוֹת. הָאוֹת הַזֹּאת תְּלוּיָהּ בְּתוֹךְ הָאוֹר, עַל שְׁתֵּי
אוֹתוֹת אַחֲרוֹת.

לְפָנִים מִזֶּה שְׁמַעִיא"ל הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל, זֶה
מִתְחַלֵּף לְאַרְבָּעָה שְׁמוֹת, בְּגִלְלֵי שְׁלֹא
עוֹמֵד בְּחֻקֵּי קוֹתָיו. לְפָעָמִים לְצַד יְמִין וְלְפָעָמִים
לְצַד שְׂמָאל, וְעָמוּ י"ב מְמַנִּים שְׁסוֹבְבִים אוֹתוֹ
לְכָל עֵבֶר שֶׁלֹּשׁ שְׁלֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, וְרַגְשִׁיא"ל
הַמְּמַנֶּה הַגְּדוֹל עַל אֱלֹהֵי י"ב, תַּחַת אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה
הָאַחֵר. וְאוֹת אַחַת נוֹצְצַת עַל רֹאשֵׁיהֶם לְמַעְלָה,
וְהָאוֹת הַזֹּאת הִיא הָאוֹת ה', וְזוֹ תְּלוּיָהּ בְּאוֹר עַל כָּל
שְׁאָר הָאוֹתוֹת בְּאוֹתָהּ הָאוֹת ד' שְׁאֵמְרָנוּ. אַרְבַּע
אֵלוֹ עוֹלוֹת מֵעַל כָּל שְׁאָר הָאַחֲרוֹת, וְכָלֶם נוֹסְעִים
לְאוֹתָהּ הַתְּנוּצְצוֹת שֶׁתְּלוּיָהּ מֵאוֹתָהּ הָאוֹת.

לפני ולפנים, במקום שנקרא קדש, נוצצת אות אחת בתוך סתר הקדש, והיא האות ם הסתומה. זו נוצצת בהתנוצצות על כל האותיות, ויוצא קול מבין האותיות הללו. אז מכה התנוצצות האות הזו, ונוטלת שתי אותיות אחרות נוצצות שתלויות באויר, והן ד' ה' ונשא אל, ומתחברות באחרות הללו של צד ימין, ומכות אלו באלו, וכלן נוסעות וחוזרות הראשונות כבראשונה ויוצאות החוצה, ואז נקראות ויקרא אל משה.

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. רבי חייא פתח ואמר (שיר ה) באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עם בשמי אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי וגו'. הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך – אכלו רעים. מי שמזמין את האחר, כשמזון מתקן לפניו. אחר שאכל, איך יזמין את האחר?

אף אשריהם ישראל, שהקדוש ברוך הוא רצה לטהר אותם והתרצה בהם מכל שאר העמים עובדי עבודה זרה, ומשהתרצה בהם,

רְצָה לְהַעֲלוֹתָם מִכָּל הַמְקַטְרָגִים שֶׁל הָעוֹלָם. בָּא
 רָאָה (אחר שנעשה המשכן) ביום שהוקם המשכן למטה,
 באותו יום הוקם משכן אחר למעלה עמו,
 שכתוב (שמות מ) הוקם המשכן, סתם. ואותו יום
 היה שמחתו של הקדוש ברוך הוא.

כִּיּוֹן שְׁהוּקָם הַמְשַׁכָּן, מַה כָּתוּב? (שם) וְלֹא יִכּוֹל
 מֹשֶׁה לָּבֵא אֶל אֱהֹל מוֹעֵד. כְּשֶׁרָאָה
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כֵן, אָמַר, וּמָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה
 הוּקָם, וְהוּא בַּחוּץ?! מִיָּד – וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה. אָמַר
 לוֹ, מֹשֶׁה, חֲנֻכַּת הַבַּיִת בְּמָה הִיא? בְּסֵעוּדָה, אָדָם
 כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לָהּ. זֶהוּ שְׁכַתוּב בְּאֵתִי לְגַנְי
 אַחֲתִי כִּלְהַ וְגו' (והרי בארנו הפסוק הזה. אבל באתי).

דִּבֶּר אַחֲרֵי כֵן בְּאֵתִי לְגַנְי – זֶה גֵּן עֵדֶן שְׁלֹמַעְלָה.
 אַחֲתִי כִּלְהַ – זו כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם
 הַזְדוּגוֹ וְזוּגִים בְּכָל, הַזְדוּגוֹ וְזוּגִים בְּאוֹתוֹ גֵּן עֵדֶן,
 מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם הִתְבָּרְכוּ מִהַשְׁקָאת הַנַּחַל וְנִקְשְׂרוּ
 כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב אָרִיתִי מוֹרֵי עֵם
 בְּשָׂמִי אֶכְלֹתִי יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי שְׁתִּיתִי יַיִנִי עִם
 חֶלְבִי. כָּלֶם הִשְׁקוּ וְהִתְרוּ מִמַּעַיִן הַנַּחַל.

אֶבְלָו רַעִים שָׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוּדִים, כָּל אוֹתָם
 שְׁלֹמַטָה, וְכָלֶם עֲנָפִים (עולמות) כָּלֶם

הַתְּבָרְכוּ וְנִזְוֵנוּ כַּשֶּׁאֵלֶּה הַתְּבָרְכוּ לְמַעַלָּה. וּבְמָה
מִתְבָּרְכִים וּמִתְבַּשְׂמִים? כֻּלָּם בְּרִיחַ הַקָּרְבָּן.

רעיא מהימנא

פְּתַח וְאָמַר, בְּאֵתִי לְגַנִּי אֶחֱתִי כֻלָּה – הִיא
מְלָכוֹת, אֲדַנְּי. אֶרִיתִי מוֹרֵי – זֶה חֶסֶד,
הַדְּרָגָה שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו אֵלֶּף לִי אֵל הַר
הַמּוֹר. עִם בְּשָׂמִי – זֶה נִצַּח, הַדְּרָגָה שֶׁל אֶהֱרֹן,
שֶׁכְּתוּב בּוֹ וְאֵתָהּ קַח לָךְ בְּשָׂמִים רֵאשׁ. וְהֵם זְרוּעַ
יְמִין בְּיָרֵךְ יְמִין, וְסוּד הַדְּבָר – נְעֻמוֹת בְּיַמִּינֶךָ
נִצַּח. וְאוֹתָן שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת כְּנִגְדּוֹ – אַחַת מִגֵּן
אַבְרָהָם, וְהַשְּׂנִיָּה עֲבוּדָה, שֶׁהִיא רִצָּה.

אֲבִלְתִּי יַעֲרִי – זו גְבוּרָה, פֶּחַד יִצְחָק. עִם דְּבַשִּׁי
– הוֹד, הַדְּרָגָה שֶׁל דָּוִד, וְהֵינּוּ זְרוּעַ
שְׂמָאל עִם יָרֵךְ שְׂמָאל. שְׁתִּיתִי יַיִן עִם חֲלָבִי –
גּוֹף וּבְרִית, יַעֲקֹב עִם שְׁלֵמָה. אַחַר כֵּן, אֲכָלוּ
רַעִים שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים – י"ב שְׁבָטִים בְּי"ב
בְּרָכוֹת. תּוֹסֶפֶת בְּרַכַּת הַמִּינִים מִי אוֹכֵל אוֹתָהּ?
אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ, בְּאֵתִי לְגַנִּי אֶחֱתִי כֻלָּה. וַיֵּשׁ מִי
שֶׁמְחַלֵּק אוֹתָם בְּסוּד אַחֵר. אֶרִיתִי מוֹרֵי עִם בְּשָׂמִי
– גּוֹף וּבְרִית. יַעֲרִי עִם דְּבַשִּׁי – שׁוֹק יְמִין עִם
שְׂמָאל. יַיִן עִם חֲלָבִי – זְרוּעַ שְׂמָאל עִם יְמִין,
שְׁהֵם – יַיִן גְבוּרָה, חֲלָבִי חֶסֶד (ע"כ רעיא מהימנא).

בא ראה, בשעה שירדה כנסת ישראל להשרות דיורה בארץ, הקדוש ברוך הוא אמר לה את הפסוק הזה, משום שנמצאו ברכות ושמחה בכל העולמות, והיא התבשמה, לצאת ממנה ברכות לכל. כשאלו הששה מתברכים, אז כל העולמות מתברכים כאחד למטה ומתברכים למעלה (וכנסת ישראל וישראל) וישראל מתברכים מכלם. דבר אחר באתי לגני אחתי כלה – רבי יצחק אמר, אין מזדוג הקדוש ברוך הוא (ישראל) עם כנסת ישראל אלא בזמן שאלו הששה מתרוים מהשקאת הנחל שלא פוסק.

רבי יהודה אמר, אכלו רעים שתו ושכרו דודים. אלו כל בעלי היבבה והיללה, שכלם התבשמו והתברכו כאחד, שהרי מסעודת המלך כלם נהנים. ומתי כלם אוכלים? בשעה שהמלך (השתמח) בא שמח, ולכן המלך השתמח, ומשמח את הגבירה בראשונה, אחר כך כלם אוכלים ושמחים.

רבי אבא אמר, אכלו רעים שתו ושכרו דודים, אלו הם הששה שאמרנו, ואלו הם שכתוב בהם (שיר א) הביאני המלך חדריו וגו'. שתו ושכרו, מאותו היין המרוה את הכל. רבי אלעזר

אמר, כל אותם שלמטה, שפיון שאותם הששה
התברכו, אז כל אלו שלמטה מתברכים.

רבי שמעון אמר, הכל יפה, אבל סוד הדבר –
אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים
למטה. אמר לו רבי אלעזר, מי הם למעלה ומי
הם למטה? אמר לו, יפה שאלת, זה המקום
העליון שהם באחדות ובשמחה שאין נפרדים
לעולמים, אלו נקראים רעים. זהו שכתוב (בראשית
ב) ונהר יצא מעדן, ועדן ונהר אין נפרדים
לעולמים, ונמצאים לעולמים ברצון ובאחדות
ובשמחה. שתו ושכרו דודים, אלה הם למטה
שנקראים דודים לזמנים ידועים, והרי בארנו.

בא ראה, באותם עליונים כתוב בהם אכילה
בלא שתיה. מה הטעם? מי שיש לו
נאדות יין, צריך אכילה. ומשום ששם שרוי
היין המשמר, כתוב בהם אכילה. ובאותם
התחתונים שצריכים השקיה, בהם כתוב שתיה,
שהרי כל הנטיעות צריכות השקיה מהנחל
העמק. ולכן, באלו אכילה ובאלו שתיה. אלו
רעים ואלו דודים.

אמר לו רבי אלעזר, נראה שהדודים הם
חכיבות, למה הם תחתונים? אמר לו,

אלו שמשתוקקים זה לזה ולא תמיד נמצאים, נקראו דודים. ואלו שנמצאים תמיד ולא מתפסים ולא נפרדים זה מזה, נקראו רעים. ולכן אלו דודים ואלו רעים, אלו ברצון ובאחדות תמיד ואלה בתשוקה לפעמים. וזוהי שלמות הכל, כדי שתתברך כנסת ישראל, ואז שמחה בכל העולמות.

רבי חזקיה באר את הפסוק הזה בקרבנות, משום שהם סעודת המלך להקריב לפניו, ונהגים ממנה בעלי הדינים, וכלם מתבשמים, ונמצאת שמחה בכל.

סדר הלימוד ליום יא אדר [יום 159 בשנה]

רבי אחא באר את הפסוק הזה בשעה שנכנסה שכינה למשכן, כשנמצאו ברכות ושמחות בכל, ונכנסה השכינה כמו כלה לחפה, ואז נשלמו נמצאו ישראל למטה ונאחזו בקדוש-ברוך-הוא בארץ. זהו שכתוב (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואז התבשמו עליונים ותחתונים.

ויקרא אל משה. רבי שמעון פתח (שיר ב) הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור

נשמע בארצנו. בפסוק זה יש להתבונן, כיון שכתוב נראו בארץ, מה זה שכתוב נשמע בארצנו? שהרי בארץ אחת מספיק. אלא הנצנים – אלו אותן הנטיעות שעקר אותן הקדוש ברוך הוא ושתל אותן במקום אחר, וגדלו כנטיעה כשמוציאה פרחים.

נראו בארץ, שהארץ הזו מתברכת מהם כראוי. ומיהו? הארץ הקדושה, הארץ העליונה, ארץ ודאי. עת הזמיר הגיע, העת לעקר את שלטון גדולי העמים שלא ישלטו על ישראל בשעה שהוקם המשכן.

וקול התור נשמע בארצנו – זו הארץ שלמטה שירשו ישראל על ידי יהושע. מי הוא קול התור? זהו התיר העליון שהזדווג עמה כשבנה שלמה את בית המקדש למטה, ואז התעטר הקדוש ברוך הוא בעטרותיו כמו חתן עם כלה, כמו שנאמר (שם ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'.

בספר האגדה אמר, קול התור – זו תורה שבכל פה, שתורה שבכתב נקראת סתם תורה, תורה שבכל פה נקראת תור, כמו שנאמר ויקר,

וַיִּקְרָא. זו שְׁלֵמוֹת. וְזוֹ לֹא כֶּף, וְאֲנִי בְּאֶרְתִּי כְּמוֹ
שְׁנַת־בְּאֵר, וְכֵךְ זֶה.

בא ראה, כְּשִׁירְדָה שְׂכִינָה לְמִשְׁכָּן, כְּתוּב כֹּלֵת
מִשֶּׁה, חֶסֶר ו', כֹּלֵת מִשֶּׁה וְדָאִי, וּפְרָשׁוּהָ.
אָבֵל סוּד הַדָּבָר – כֹּלֵת מִשֶּׁה זוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל,
וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד, וְלִמְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן זֶה נֶאֱמַר. כִּיּוֹן
שֶׁהוּקָם הַמִּשְׁכָּן, עָמַד מִשֶּׁה בְּחוּץ וְאָמַר, לֹא רָאוּי
לְהַכְנִס אֶלָּא בְּרִשׁוֹת. מִיָּד – וַיִּקְרָא אֶל מִשֶּׁה. מִי
זֶה וַיִּקְרָא? זוֹ אוֹתָהּ שֶׁהַבַּיִת שָׁלָה הִיא, אוֹתָהּ
כִּלָּה שְׁכָל הַבַּיִת בְּרִשׁוֹתָהּ. וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, אוֹתוֹ
שֶׁנִּקְרָא קוֹל, אוֹתוֹ שֶׁאֲחוּז בּוֹ מִשֶּׁה.

ויקרא אֶל מִשֶּׁה. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח (ישעיה נ) מִדּוּעַ
בְּאֵתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנָה הַקְּצוֹר
קָצְרָה יְדֵי מַפְדּוֹת. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שְׁבָכֵל מְקוֹם
שְׁנַמְצָאוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִמָּהֶם,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בִּינֵיהֶם וּמִתְפָּאֵר בָּהֶם
בְּיִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שְׁכַתוּב יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

ולא עוֹד, אֶלָּא שִׁישְׂרָאֵל מְשֻׁלְמִים אֶת הָאֲמוּנָה
בְּאֶרֶץ, וַיִּשְׂרָאֵל הֵם שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.
וְכַשִּׁישְׂרָאֵל נְשֻׁלְמִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ נְשֻׁלְמִים. וְכַשִּׁישְׂרָאֵל לֹא נְשֻׁלְמִים לְמִטָּה

במעשיהם ומתחייבים גלות, כביכול השם הקדוש לא שלם למעלה. ששנינו, זה עולה וזה יורד. ישראל שלמעלה עולה למעלה – כנסת ישראל יורדת למטה. התרחקו זה מזו, כביכול נשאר השם הקדוש בלי שלמות, והכל משום שכנסת ישראל בגלות.

ואף על גב שישאל בגלות, הקדוש ברוך הוא נמצא ביניהם, ובא ומקדים לבית הכנסת, וקורא ואומר, (ירמיה ג) שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם. ואין מי שיעיר את רוחו. ואז הקדוש ברוך הוא אומר, מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה. הקדמתי – ואין איש, ואין מי שיעיר את רוחו.

בא ראה, באותו יום שהשתכלל בית המשכן, הקדוש ברוך הוא הקדים ושרה בו. מיד – ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. וידבר ה' אליו, והודיע לו שעתידים ישראל לחטא לפניו ושיתמשכן אהל מועד הזה בחטאייהם ולא יתקיים בידיהם. זהו שכתוב וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר. מה אמר לו? מאהל מועד, מעסקי אהל מועד שעתידי להתמשכן בחטאי ישראל ולא יעמד בקיומו.

אָבֵל הֶרְפוּאָה לָזֶה – אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן
 לַה'. הֵרִי לָךְ הַקָּרְבָּנוֹת שְׂמַגְנִים עַל הַכֹּל.

השלמה מההשמטות סימן א'

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. בְּעוֹד
 שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאוֹתוֹ תִּינוּק שֶׁהָיָה
 הוֹלֵךְ וְהָיָה עֵינָף. אָמַר לוֹ, אֲנִי עֵינָף שְׁלֵא אֶכְלָתִי
 הַיּוֹם הַזֶּה. הוֹצִיאוּ לָחֵם וְנָתַנּוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם
 נֶס, וּמָצְאוּ מַעֲיֵן דֶּק שֶׁל מַיִם (פַּחַת הָאֵילָן) תַּחְתֵּיהֶם,
 וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ וַיֵּשְׁבוּ.

פָּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, לָמָּה
 כָּאֵן א' זְעִירָה? מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּרִיאָה הַזֹּאת לֹא
 הִיְתָה בְּשִׁלְמוֹת. מָה הַטַּעַם? שְׁלֵא הִיָּה אֶלֶּא
 בְּמִשְׁכָּן וּבְאָרֶץ אַחֲרַת, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין שְׁלִמוֹת
 נִמְצְאוֹת אֶלֶּא בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה. עוֹד כָּאֵן שְׁכִינָה,
 שֶׁם שְׁלִמוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה (דְּבָרֵי הַיָּמִים – א א) אָדָם,
 שֵׁת, אֲנוּשׁ. אָדָם שְׁלִמוֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה. כָּאֵן
 נְקֵבָה. עוֹד, סוּף הַכְּתוּב, וַיִּדְבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל
 מוֹעֵד לֵאמֹר, מִשּׁוֹם כֶּף א' זְעִירָה, וְעוֹד א' זְעִירָה.
 מִשָּׁל לְמִלָּךְ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּכֶסֶף, וְכֹתֵר מְלָכוֹת
 עָלָיו, וְנִקְרָא מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן. כְּשִׁיּוֹרֵד וְהוֹלֵךְ לְבֵית
 עֶבְדוֹ, נִקְרָא מֶלֶךְ קָטָן. כֶּף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל
 זְמַן שֶׁהוּא לְמַעְלָה עַל הַכֹּל, נִקְרָא מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן.

כִּיּוֹן שֶׁהוֹרִיד אֶת מְדוּרוֹ לְמַטָּה, הוּא מֶלֶךְ, אֲבָל
 לֹא עֲלִיּוֹן כְּמוֹ בַּתְּחִלָּה, מִשּׁוּם כֶּן א' זְעִירָה.

וַיִּקְרָא, כֶּן שְׁנִינּוּ, הַזְמִין אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ. מֵאֵהָל
 מוֹעֵד, מִיְהוּ אֵהָל מוֹעֵד? אֵהָל שְׁבו
 תְּלוּיִים מוֹעֵד וְחַג וְשַׁבַּת לְמִנּוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (בראשית א) וְהָיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים, וְבוֹ מִתְּחִילִים
 לְמִנּוֹת אֶת הַחֹשֶׁבּוֹן, וּמִיְהוּ? הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (ישעיה לג) אֵהָל בַּל יִצְעַן בַּל יִסַּע יִתְדַתִּיו לְנִצָּח.

לֵאמֹר, מַה זֶה לֵאמֹר? כְּדֵי לְגַלוֹת, אֲבָל הַכֹּל
 אֶחָד וְיָפָה הוּא, מִשּׁוּם שְׁשִׁלְמוֹת הוּא
 מְקוֹם לְגַלוֹת מַה שֶׁהִיא נִסְתָּר בְּפָנִים, וּבְכֹל מְקוֹם
 לֵאמֹר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר,
 וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. שְׁנַתְּנָה רְשׁוֹת
 לְגַלוֹת, שֶׁהָרִי הָיָה צְוּוּי לְלִבְנָה אוֹתוֹ הַדָּבָר
 מִהַמְּקוֹם שֶׁעָמַד מֹשֶׁה. וַיְדַבֵּר ה' - לְמַעַלָּה, אֶל
 מֹשֶׁה - בְּאֶמְצַע, לֵאמֹר - בַּחוּץ (בסוף), הַמְּקוֹם
 שֵׁשׁ רְשׁוֹת לְגַלוֹת.

עוֹד וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, מַה כָּתוּב לְמַעַלָּה? (שמות לט)
 וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה וְגו'. לָמָּה אֶל
 מֹשֶׁה? כֶּן אָמְרוּ, מִשּׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה רָאָה אוֹתוֹ בְּהָר,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לוֹ בְּמִרְאֵה הָעֵינַן, כְּמוֹ

שָׁנָאֹמֵר (שם כז) כְּאֲשֶׁר הִרְאָה אֶתְךָ בְּהָר. כְּמִרְאָה
 אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה וְגו'. וְכָתוּב וּרְאָה וְעֵשֶׂה
 בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר אִתָּה מִרְאָה בְּהָר. עֲכָשׁוּ שֶׁהֵבִיאוּ
 לוֹ כְּדֵי שִׁירְאָה אִם הוּא כְּמוֹ אוֹתוֹ הַמְשַׁכֵּן שִׁרְאָה

(כדי שיראה הוא אותו משכן שראה).

אָבֵל לָמָּה וַיְבִיאוּ אֶת הַמְשַׁכֵּן אֶל מֹשֶׁה? אֵלָּא,
 לְמַלְךְ שֶׁרָצָה לְבָנוֹת פְּלִטְרִין לְגַבִּירָה, צְוָה
 לְאֲמָנִים: הַהִיכֵל הַזֶּה בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, וְהַהִיכֵל הַזֶּה
 בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, כָּאֵן הַמָּקוֹם לְמִטָּתָהּ, וְכָאֵן הַמָּקוֹם
 לְמִנוּחָהּ. כִּיּוֹן שֶׁעָשׂוּ אוֹתָם הָאֲמָנִים, הִרְאוּ
 לְמַלְךְ. כִּךְ וַיְבִיאוּ אֶת הַמְשַׁכֵּן אֶל מֹשֶׁה, בְּעַל
 הַבַּיִת אִישׁ הָאֱלֹהִים. כִּיּוֹן שֶׁנִּתְקַן הַהִיכֵל לְגַבִּירָה,
 הַזְמִינָה אֶת הַמְּלָךְ לֶאֱכֹל, הַזְמִינָה אֶת בְּעֻלָּה
 עִמָּה. מִשׁוּם כִּךְ וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, וּמִשׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה
 הוּא בְּעַל הַבַּיִת, מֵה כְּתוּב? (שם לג) וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
 הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לְמַחֲנֶה. מֹשֶׁה שֶׁהוּא בְּעַל
 הַבַּיִת עָשָׂה כִּךְ, (מה) שָׂאִין רְשׁוֹת לְאָדָם אַחֵר
 לַעֲשׂוֹת כִּךְ.

וַיְדַבֵּר ה' אֵלָיו, דְּרָגָה אַחֲרַת עֲלִיוֹנָה. וְאָז,
 בְּשַׁעַה שֶׁהַזְדַּמֵּן מֹשֶׁה לְהַכְנִס, אָז פָּתַח
 וְאָמַר, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מֵה אָדָם כָּאֵן? אֵלָּא
 כְּשִׁמְתַחֲבָרִים הַשֶּׁמֶשׁ וְהַלְבָּנָה כְּאַחַד, פָּתַח וְאָמַר

אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁמֶשׁ יֵרַח עֶמֶד זְבֻלָּה. עֶמֶד
וְלֹא עֶמֶדוֹ.

כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, כָּאֵן נִרְמַז, מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת הַקֶּרֶבֶן
שָׁלֵם, שִׁימְצָאוּ זָכָר וּנְקֵבָה, מִשְׁמַע מִכֶּם,
שֶׁנִּמְצָא כְּמוֹ הַמְּרָאָה שְׁלָכֶם. קֶרֶבֶן לֵה', שִׁיקְרִיב
הַכֹּל לְהִתְאַחַד כְּאַחַד מַעֲלָה וּמִטָּה. מִן הַבְּהֵמָה,
לְהִרְאוֹת אָדָם וּבְהֵמָה, וְהַכֹּל כְּאַחַד. מִן הַבֶּקָר וּמִן
הַצֹּאן, אֵלּוּ הַמְּרַכְבוֹת שֶׁהֵן טְהוּרוֹת. כִּיּוֹן שֶׁאָמַר
מִן הַבְּהֵמָה, יָכוֹל מִהַכֹּל, בֵּין טְהוּרִים בֵּין
טְמֵאִים? חֲזֹר וְאָמַר, מִן הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן וּגו'.

קֶרֶבֶן בְּנֵיכֶם!? קֶרֶבֶן הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה
קֶרֶבֶן בְּנֵיכֶם? אֵלּוּ בְּרֵאשׁוֹנָה קֶרֶבֶן
לֵה', וְעַכְשָׁיו קֶרֶבֶן בְּנֵיכֶם, קֶרֶבֶן לֵה' אָדָם, קֶרֶבֶן בְּנֵיכֶם מִן
הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן, לְהִרְאוֹת יַחֲוּד מִמַּעֲלָה לְמִטָּה.
מִמַּטָּה לְמַעֲלָה הֵינּוּ קֶרֶבֶן לֵה'. מִמַּעֲלָה לְמִטָּה
הֵינּוּ קֶרֶבֶן בְּנֵיכֶם. מִשָּׁל לְמַלְךְ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּגַג עַלְיוֹן
לְמַעֲלָה, וְכִסְאוֹ מִתְקַן עַל אוֹתוֹ הַגַּג, וְהַמְּלֶךְ
הַעֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. אָדָם שֶׁמְקַרֵּב קֶרֶבֶן (דוֹרוֹן) לְמַלְךְ,
צָרִיף לְעֵלוֹת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, עַד שְׁעוּלָה מִמַּטָּה
לְמַעֲלָה, לְמָקוֹם שֶׁהַמְּלֶךְ יוֹשֵׁב עַלְיוֹן עַל הַכֹּל,
וְאֵז יוֹדְעִים שֶׁהֵרִי מַעֲלִים דוֹרוֹן לְמַלְךְ, וְאוֹתוֹ
דוֹרוֹן (שֶׁל הַמְּלֶךְ) מִן הַמְּלֶךְ הוּא. יוֹרֵד דוֹרוֹן מִמַּעֲלָה

למטה, הרי יודעים שאותו דורון יורד מלמעלה לאהוב המלך שהוא למטה. כך בתחלה אדם, עולה בדרגותיו ממטה למעלה, וזה קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר. יורד בדרגותיו ממעלה למטה, ואז קרבנכם.

מישום כך (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי וגו'. הינו אדם קרבן לה', אכלו רעים, הינו מן הבהמה ומן הצאן, ואז תקריבו את קרבנכם. באו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקוהו. אמרו, ברוך ה' רחמן שזכינו לשמע את זה.

אמר רבי יהודה, נאה הוא לאותו תינוק שלא ידע את כל זה, ואני פוחד עליו אם יתקיים בעולם בגלל זה. אמר רבי יצחק, ולמה? אמר לו, שהרי יכול להסתכל במקום שאין רשות לאדם להסתכל בו, ואני פוחד עליו, שטרם יגיע לפרקו יתבונן וישגיח ויענישו אותו. שמע אותו התינוק, אמר, איני פוחד מענש לעולמים, שהרי בשעה שהסתלק אבי מן העולם, ברוך אותי והתפלל עלי, ויודע אני שזכות אבי תגן עלי. אמרו לו, מי הוא אביך? אמר, בנו של רב המנונא סבא. לקחו אותו והרכיבו אותו על כתפיהם שלשה מילין. הלכו וסדרו את הדברים לפני רבי שמעון. אמר להם,

וְדַאי יִרְשֵׁת הַתּוֹרָה הוּא יִרְשׁ, וְאֶלְמָלָא זְכוּת אָבִיו,
 הִיָּה נַעֲנֵשׁ מִלְמַעְלָה, אָבֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 לְאוֹתָם שְׁהוֹלְכִים אַחַר הַתּוֹרָה, מוֹרִישׁ אוֹתָהּ לָהֶם
 וְלִבְנֵיהֶם לְעוֹלָמִים (ע"כ מההשמטות).

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה מְצוּי לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
 זֶה שְׁנִקְרָא קַרְבָּן, קְרוֹב הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אוֹ
 קְרִיבוֹת. מַה זֶה קַרְבָּן? אָמַר לוֹ, הֵרִי זֶה יְדוּעַ
 לְחַבְרִים, קַרְבָּן הוּא מְאוֹתָם הַכְּתָרִים הַקְּדוֹשִׁים
 שְׁנִקְרָבִים כָּלֵם כְּאֶחָד וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה עַד
 שְׁכָלֵם נַעֲשִׂים אֶחָד, בְּיַחְוֹד שְׁלָם, לְתַקֵּן אֶת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב קַרְבָּן לֵה'. קַרְבָּן שֶׁל
 אוֹתָם כְּתָרִים קְדוֹשִׁים לֵה' הוּא, לְהַתְתַּקֵּן הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ וּלְיַחְדוֹ כְּרָאוּי כִּדִּי שְׁיִמְצָאוּ רַחֲמִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת. וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁהַתְעִיטָר בְּעֵטְרוֹתָיו
 לְבִשָּׂם אֶת הַכֹּל.

וְכֵן זֶה כִּדִּי לְעוֹרֵר רַחֲמִים וְלֹא לְעוֹרֵר דִּין. וּמְשׁוּם
 כֵּן לֵה' הוּא, וְלֹא לְאֱלֹהִים. לֵה' – אָנוּ צָרִיכִים
 לְעוֹרֵר רַחֲמִים, וְלֹא לְאֱלֹהִים. אָנוּ רוֹצִים רַחֲמִים וְלֹא
 דִּין. אָמַר, אֲשֶׁרִי חִלְקִי שְׁשָׂאֲלָתִי וְהַרְוַחְתִּי אֶת
 הַדְּבָרִים הַלְלוּ, וְזֶהוּ בְרוּר הַדְּבָר. אָבֵל הֵרִי כְּתוֹב
 (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה
 אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. זְבַחֵי אֱלֹהִים כְּתוֹב, וְלֹא זְבַחֵי ה'.

אָמַר לוֹ, וּדְאֵי כֶּף זֶה, קָרְבַּן אֱלֹהִים לֹא כְּתוּב,
 אֶלָּא זִבְחֵי אֱלֹהִים. וְלִכֵּן שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן,
 שְׁהָרִי זְבִיחָהּ הִיא בְּשִׁבִיל אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הֵצֵד שֶׁל
 הַגְּבוּרָה שִׁיתְּבַשֵּׁם וַיִּשְׁבֵּר אֶת רוּחַ הַדִּין, וַיַּחְלֵשׁ
 הַדִּין, וַיִּתְּגַבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל כֵּן זִבְחֵי
 אֱלֹהִים, לְשִׁבֵּר אֶת הַכֹּחַ וְהַתְּקֵף שֶׁל הַדִּין הִקְשָׁה,
 שְׁכָתוּב רוּחַ נְשַׁבְּרָה, שְׁתֵּהִיָּה אוֹתָהּ רוּחַ הַתְּקִיפָה
 נְשַׁבְּרָה, וְלֹא יִתְּגַבֵּר רוּחָהּ וְכֹחָהּ וְתִקְפָּהּ. וְאִז
 אָדָם צָרִיךְ לַעֲמֹד עַל הַמְּזִבַּח בְּרוּחַ נְשַׁבְּרָה,
 וַיִּתְּבַשֵּׂשׁ בְּמַעֲשָׂיו, כְּדֵי שְׁתֵּהִיָּה אוֹתָהּ רוּחַ תְּקִיפָה
 שְׁבוּרָה, וְהַכֹּל כְּדֵי שֶׁהַדִּין יִתְּבַשֵּׁם, וַיִּתְּגַבְּרוּ
 הַרַחֲמִים עַל הַדִּין.

אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 כֶּף הִיָּה לוֹ לְכַתֵּב הַפְּסוּק הַזֶּה: אָדָם כִּי
 יִקְרִיב קָרְבָּן לַה'. מַה זֶה מִכֶּם? לְהוֹצִיא אֶת אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַקְּרִיב קָרְבָּן כְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, וְכֹאֵן כְּתוּב מִכֶּם,
 הָאָדָם הַזֶּה, לְהוֹצִיא אָדָם אַחֵר שֶׁלֹּא הִיָּה מִכֶּם.
 אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָפָה אָמַרְתָּ, וְכֶף זֶה.

רַבִּי אַבָּא פָּתַח (שם מח) שִׁיר מְזֻמֹּר לְבִנֵי קִרְח.
 הַשִּׁיר הַזֶּה הִיא תְּשַׁבַּחַת מְעֵלָה עַל כָּל שְׂאֵר
 הַתְּשַׁבַּחוֹת שֶׁזָּכְרוּ לְשַׁבַּח אוֹתוֹ בְּנֵי קִרְח. שִׁיר

מזמור - תִּשְׁבַּחַת עַל תִּשְׁבַּחַת, תִּשְׁבַּחַת תִּשְׁבַּחַת
שְׁמַתְחַלְקַת לַשְּׁתֵי תִשְׁבַּחוֹת.

וְזָכוּ בְּנֵי קִרְחַ לְשִׁבְחָ אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל.
וְהַשִּׁבְחָ שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל הֵם אוֹמְרִים.
וְמָה הוּא? שְׁכָתוֹב (שם) גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד
בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ. מְתִי נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא גְּדוֹל? בְּזִמְן שְׁכָנַסַת יִשְׂרָאֵל נִמְצְאָת
עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ, הוּא גְּדוֹל בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ, עִיר אֱלֹהֵינוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מָה עוֹשֶׂה כָּאֵן אֱלֹהֵינוּ?
אָמַר לוֹ, כִּי זֶה וְדָאֵי, הָעִיר הַזֹּוּ הִיא
יִרְאֵת אֱלֹהֵינוּ (כְּחָד) וְתִשְׁבַּחְתָּהּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיא.
מָה מִשְׁמָע? נִשְׁמָע שְׁמֵלֶךְ בְּלִי גְבִירָה אֵינוּ
מֵלֶךְ, וְאֵינוּ גְּדוֹל וְאֵינוּ מְהַלֵּל. וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁלֹּא
נִמְצָא זָכָר וּנְקֵבָה, אֶת כָּל הַשִּׁבְחָ מְסִירִים מִמֶּנּוּ
וְאֵינוּ בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. וְלֹא עוֹד, אֶלֶּא שְׁאֵינוּ
כְּדָאֵי לְהַתְּבַרְךְ.

כְּתוּב (איוב א) וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גְּדוֹל מִכָּל בְּנֵי
קָדָם. שְׁנֵינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא,
שֶׁבַת זוּגוֹ הִיְתָה כְּמוֹהוּ בִּירְאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמְהַצֵּד שֶׁל אֲשֶׁתוֹ נִקְרָא גְּדוֹל. אֵף כָּאֵן, גְּדוֹל ה'

וּמְהֵלֵל מְאֹד. וּבְמָה הוּא גְדוֹל? חֲזַר וְאָמַר, בְּעִיר
אֲלֵהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ.

וּמִשׁוּם כֶּף הַתְּשַׁבַּחַת הַזֶּה בְּשָׁנֵי. וְאִם תֹּאמַר,
לָמָּה לֹא כָתוּב כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי? מִשׁוּם
שְׁעֵתִידִים לְהַפְרֹד, וְסוּד הַדְּבָר – (בְּרֵאשִׁית ב) לֹא טוֹב
הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ. בְּזִמְנֵן שֶׁהוּא לְבַדּוֹ, כָּתוּב לֹא
טוֹב. וְלָכֵן לֹא כָתוּב כִּי טוֹב בְּשָׁנֵי.

גְּדוֹל ה' וּמְהֵלֵל, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. יְפֵה נוֹף מְשׁוֹשׁ
כָּל הָאָרֶץ, הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַזְּנוּג שְׁלָהֶם.
יְפֵה נוֹף – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צְדִיק,
מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אֲזִי הִיא שְׂמֵחַת הַכֹּל, וּכְנֻסַת
יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרַכַת.

אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נוֹדַע לְמִשְׁגָּב וְגו' – אֵלוֹ
הֵם נִצְ"ח וְהו"ד, שְׁשֵׁם הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל
כָּל הַבְּרָכוֹת, הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה. מִשָּׁם יוֹצֵאת
עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֶּה שְׁנִקְרֵאת צְדִיק, וְשָׁם
הַתְּכַנְסוֹ הַבְּרָכוֹת לְבִשָׁם אֶת הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה
וְלִהְתְּבָרֵךְ מִשָּׁם. כִּי הִנֵּה הַמַּלְכִים נוֹעְדוּ – אֵלוֹ
כָּל כְּתָרֵי הַמַּלְךְ בְּכֻלָּל אַחַד, וְלִמְקוֹם אַחַר
הַדְּבָרִים הַלְלוּ עוֹלָיִם.

בֵּא רֵאָה, בְּשַׁעֲהַ שְׁאָדָם מְתַקֵּן אֶת מַעֲשָׂיו עַל יְדֵי
קָרְבָן, הַכֹּל מִתְּבִשָׁם וְנִקְרָב וְנִקְשָׁר זֶה בְּזֶה

בַּיְחוד שְׁלֹם. זֶהוּ שְׁכָתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. כִּי יִקְרִיב לְקָשֶׁר אֶת הַדְּבָרִים כָּרְאוּי.

בא רֵאָה, אָדָם כִּי יִקְרִיב, לְהוֹצִיא אֶת מִי שְׁלֹא נִשָּׂא, שְׁהָרִי קָרְבָנוּ אֵינוּ קָרְבָן, וּבְרָכוֹת לֹא נִמְצְאוֹת אֶצְלוֹ (על ידו), לֹא לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה. מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב, שׁוֹנֶה כָּאֵן, שְׁאֵינוּ אָדָם, וְאֵינוּ בְּכֻלָּל שֶׁל אָדָם, וּשְׂכִינָה אֵינָה שׁוֹרָה עָלָיו מִשׁוּם שֶׁהוּא פְּגוּם, וְנִקְרָא בְּעַל מוּם, וּבְעַל מוּם מִרְחָק מִן הַכֹּל, כֹּל שֶׁכֵּן לְמִזְבַּח לְהִקְרִיב קָרְבָן.

וְנָדָב וְאָבִיהוּא מוֹכִיחִים, שְׁכָתוּב (ויקרא י) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה'. וּמִשׁוּם כֶּךָ כְּתוּב, אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לֵה'. אָדָם שְׁנִמְצָאוּ זָכָר וּנְקֵבָה, זֶה רְאוּי לְהִקְרִיב אֶת הַקָּרְבָן הַזֶּה וְלֹא אַחֵר.

וְאָמַר רַבִּי אַבְא, אַף עַל גַּב שְׁבָאוּהָ אֶת נָדָב וְאָבִיהוּא בְּדָבָר אַחֵר, כֶּךָ הוּא וְדָאֵי. אָבֵל קִטְרֵת הִיא עֲלִיוֹנָה מִכָּל הַקָּרְבָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁעָלֶיהָ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְהַקָּרְבָן הַזֶּה שֶׁהוּא מַעַל לְכָל הַקָּרְבָנוֹת לֹא רְאוּיִים הֵם לְקָרְבוֹ, שְׁהָרִי לֹא נִשָּׂאוּ, לְקָרְבָן לֹא הָיוּ רְאוּיִים, כֹּל שֶׁכֵּן לְדְבָרִים עֲלִיוֹנִים שִׁיתְּבָרְכוּ עַל יָדָם.

וְאִם תֹּאמַר, וְתֵצֵא אֲשֶׁר מִלְּפָנַי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם, לָמָּה? לְאָדָם שֶׁבָא לְפָנַי הַגְּבִירָה לְבִשׁוֹר לָהּ שְׁהָרִי הַמֶּלֶךְ בָּא לְבֵיתָהּ, וְיִשְׁרָה עִם הַגְּבִירָה לְשִׂמְחַ עִמָּהּ. בָּא לְפָנַי הַמֶּלֶךְ, רָאָה הַמֶּלֶךְ שְׁאוֹתוֹ אָדָם הוּא בְּעַל מוֹמִים. אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֵין זֶה כְּבוֹדִי שֶׁעַל יְדֵי הַפְּגוּם הַזֶּה אֶכְנַס אֶל הַגְּבִירָה. בֵּין כֶּף הַתְּקִינָה הַגְּבִירָה אֶת הַבֵּית לַמֶּלֶךְ. כִּיּוֹן שֶׁרְאֲתָה שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה מְזוּמָן לָבֹא אֵלֶיהָ, וְאוֹתוֹ אָדָם גָּרַם שֶׁהַמֶּלֶךְ יִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה, אָז צוֹתָה הַגְּבִירָה לַהֲרֹג אֶת אוֹתוֹ אָדָם.

כֶּף בְּזִמְן שֶׁנִּכְנְסוּ נָדָב וְאָבִיהוּא וְקִטְרַת בִּיּוֹדֵיהֶם, שִׂמְחָה הַגְּבִירָה, וְהַתְּקִינָה לְקַבֵּל אֶת הַמֶּלֶךְ. כִּיּוֹן שֶׁרְאָה הַמֶּלֶךְ אוֹתָם אֲנָשִׁים פְּגוּמִים, בְּעֵלֵי מוֹמִים, לֹא רָצָה הַמֶּלֶךְ שֶׁעַל יָדָם יִבֹּא לְשֵׁרוֹת עִמָּהּ, וְהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה הַמֶּלֶךְ. כִּשְׁרְאֲתָה הַגְּבִירָה שֶׁבִּגְלָלָם הִסְתַּלַּק הַמֶּלֶךְ מִמֶּנָּה, מִיָּד – וְתֵצֵא אֲשֶׁר מִלְּפָנַי ה' וְתֹאכַל אוֹתָם.

וְכֵף זֶה מְשׁוּם שְׁמִי שְׁלֹא נִשְׂא הוּא פְּגוּם. בְּעֵלֵי מוֹמִים לְפָנַי הַמֶּלֶךְ, קִדְּשֵׁת הַמֶּלֶךְ מִסְתַּלַּקַת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה בְּפָגָם. וְלָכֵן כָּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן. מִי שֶׁנִּקְרָא אָדָם – יִקְרִיב. וּמִי שֶׁלֹּא נִקְרָא אָדָם – לֹא יִקְרִיב.

מִן הַבְּהֵמָה - כָּלֵל. מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן - פָּרֵט.
 אַחַר כֵּן אֵלוֹ שְׂכָשָׁרִים לֶאֱכֹל, וְשֵׁלָא כְּשָׁרִים
 לֶאֱכִילָה אֲסוּר לְהַקְרִיב. וּלְמָקוֹם אַחַר הַסְּתַלְקוֹ
 אוֹתָם שְׂכָשָׁרִים וְאוֹתָם שֵׁלָא כְּשָׁרִים.

אם עֲלֶה קָרְבָּנוּ. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח (ישעיה נה) כִּי לֹא
 מִחֲשַׁבְתִּי מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכֵי.
 כִּי לֹא מִחֲשַׁבְתִּי מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם, מִחֲשַׁבְתִּי כְּתוּב
 חָסֵר בְּלֹא ו'. בֹּא רְאֵה, מִחֲשַׁבְתִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הֵיא עֲלִיוֹנָה וְרֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל, וּמֵאוֹתָהּ
 מִחֲשַׁבָה הַתְּפַשְׁטוֹ דַּרְכִים וְשִׁבְלִים לְהַמְצֵא הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ וּלְתַקְּנוֹ בְּתַקּוּנָיו כְּרֵאוּי. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשַׁבָה
 נִשְׁפָּעַת וְיוֹצֵאת הַשְּׁקָאֵת גַּן הָעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת
 הַכֹּל. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשַׁבָה קִיָּמִים עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשַׁבָה נִמְצֵאת תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה.

מִחֲשַׁבְתִּי הָאָדָם הֵיא הָרֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל, וּמֵאוֹתָהּ
 מִחֲשַׁבָה מִתְּפַשְׁטִים דַּרְכִים וְשִׁבְלִים
 לְהַסִּיט אֶת דַּרְכֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
 וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשַׁבָה שׁוֹפְעַת וְיוֹצֵאת זְהֻמַּת הַיֵּצֶר
 הָרַע לְהַרְעֵ לּוֹ וְלִכְלֹל. וּמֵאוֹתָהּ מִחֲשַׁבָה נִמְצֵאות
 עֲבֻרוֹת, חֲטָאוֹת וְזִדּוֹנוֹת, עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי

עָרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים. וְעַל זֶה, כִּי לֹא
מַחְשַׁבְתִּי מַחְשְׁבוֹתֵיכֶם.

וּמִשּׁוּם כֵּן בְּרֹאשׁ הַכֹּל כְּתוּב, אִם עָלָה קָרְבְּנוֹ.
מִן הַבֶּקֶר, וְלֹא בֶּקֶר, וּמִי הוּא? הוּא פֶר
בֶּן בֶּקֶר, שֶׁהוּא זָכָר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִן הַבֶּקֶר סֶתֶם, וְחִזֵּר וּפְרַשׁ –
זָכָר תָּמִים יִקְרִיבֵנוּ, זָכָר וְלֹא נִקְבָּה, שֶׁהָרִי
זָכָר נוֹדֵעַ לְמַעְלָה וּנִקְבָּה נוֹדֵעַת לְמַטָּה. וְכֵן מִן
הַצֵּאֵן וּמִן הַכֹּכְשִׁים וּמִן הָעִזִּים.

מִי שֶׁבָּאִים לְעוֹלָה – כֻּלָּם זָכָר, וְלֹא נִקְבָּה, מִשּׁוּם
שֶׁעוֹלָה עוֹלָה עַל הַלֵּב, עַל הַלֵּב וְדַאי, וְנוֹדֵעַ
מִי שֶׁעוֹמֵד עַל הַלֵּב. וּמִשּׁוּם כֵּן עוֹלָה לְמַעְלָה,
וְכֻלָּם זָכָרִים. וְלִכֵּן פֶּתַח הַכְּתוּב בְּרֹאשׁ בְּעוֹלָה
יֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַקָּרְבָּנוֹת, שֶׁהָרִי הַמַּחְשֶׁבֶה הִיא
הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, בְּמָקוֹם שֶׁל מַחְשֶׁבֶה
שֶׁל מַעְלָה צָרִיךְ לְהִקְרִיב. לָמָּה לְמַטָּה
יֹתֵר? לֹא הִיָּה בִּידוֹ. בָּא לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר
לוֹ, הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל הוּא מַחְשֶׁבֶה, וְסִיּוּם שֶׁל
אוֹתָהּ מַחְשֶׁבֶה מְקוּם שֶׁנִּקְרָא בֶּקֶר, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ
סִיּוּם הַגּוֹף שֶׁמְבַשֵּׂם אֶת הַנִּקְבָּה. כֵּן מַחְשֶׁבֶה שֶׁל

אָדָם רֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל. הַסִּיּוּם שֶׁל אוֹתָהּ מִחֲשָׁבָה,
 כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂה, מִתִּי? בְּבִקְרָא. זֶהוּ שְׁכַתּוּב ^{(מִיכָה}
 ב) הוּי חֲשָׁבִי אֲנֹן וּפְעָלִי רָע. אִימַתִּי? עַל
 מִשְׁכָּבוֹתֶם בְּאוֹר הַבִּקְרָא יַעֲשׂוּהָ. וְעַל כֵּן לְאוֹתוֹ
 מְקוֹם שֶׁל מִחֲשָׁבָה, הַמִּחֲשָׁבָה עוֹלָה, וְהַמַּעֲשֶׂה
 מִתְקָרֵב לְסִיּוּם הַמִּחֲשָׁבָה וְדַאי.

רַבִּי אַחָא הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבֵּי יְהוּדָה.
 עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, זֶה
 שְׁשָׁנִינוּ בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, בְּתוֹלָה שֶׁהַתְּבָרָכָה מִן
 שְׁבַע ^(מִיִּשְׂרָאֵל), שְׁנִקְרָאת בַּת שְׁבַע, וּפְרָשׂוּהָ בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת. וּבְתוֹלָה לְמַטֵּה יִרְשָׁה שְׁבַע בְּרָכוֹת
 בְּגִלְגָּלָה. וְהָרִי כְּתוּב, וְאַתָּה בֶן אָדָם שָׂא קִינָה עַל
 בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, וְדַאי עָלֶיָּה נֶאמַר, עַל כְּנֻסַּת
 יִשְׂרָאֵל. וְזֶה קֶשֶׁה מֵהַכֹּל, שְׁכַתּוּב ^(עֲמוֹס ה) נִפְלָה לֹא
 תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ כָּל
 הַחֲבָרִים בְּדָבָר זֶה הוּא יָפָה. אֲבָל אִם הַפְּרָשָׁה
 נֶאמְרָה בַּדֶּרֶךְ שֶׁל נַחֲמָה, הֵינּוּ אוֹמְרִים כֵּן, אֲבָל
 בְּקִינָה הַזֹּאת נֶאמַר, וְהָרִי הַכְּתוּב מוֹכִיחַ כֵּן.

אָמַר לוֹ, וְדַאי כֵּן זֶה, וְהָרִי הָיָה קֶשֶׁה לִי אוֹתוֹ
 דָּבָר יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וּבִאֲנֹו אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בְּחֻשְׁכוֹת פְּנִים. אָמַר לִי, מִמַּרְאֵה פְּנִיךָ נוֹדַע מֵה
 שְׁבַלְבָּךְ. אָמַרְתִּי לוֹ, וְדַאי שְׁפָנִי וְלִבִּי שׁוִים. אָמַר

לי, אָמַר לי דְּבַרְךָ. אָמַרְתִּי לוֹ, כָּתוּב נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל. מִי שֵׁישׁ לוֹ רִגְזוּ בְּאִשְׁתּוֹ וַיִּצְאָה מִמֶּנּוּ, לֹא תַחְזוֹר לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, אוֹי לְבָנִים שֶׁגָּרְשׁוּ עִמָּה. אָמַר לִי, וְלֹא מִסְפִּיק לָךְ מָה שֶׁאָמְרוּ כָּל הַחֲבָרִים? אָמַרְתִּי, הֲרֵי שָׁמַעְתִּי דְּבָרֵיהֶם, שֶׁהֵיוּ מֵאֲהָבָה, וְלֹא מִתִּישָׁבִים בְּלִבִּי.

אָמַר, כָּל מָה שֶׁאָמְרוּ הַחֲבָרִים יָפָה וְנֹאָה, אֲבָל אוֹי לְדוֹר כְּשֶׁהֲרוּעִים אֵין נִמְצָאִים, וְהֵצֵאן סוּטִים וְהוֹלְכִים, וְלֹא יוֹדְעִים לְאַיִזָּה מְקוֹם הוֹלְכִים, לֹא יִמִּינָה וְלֹא שְׁמֵאלָהּ. וְדָאֵי שֶׁפְּסוּק זֶה צָרִיךְ לְהַכִּיר, וְכֻלָּם גְּלוּיִים לְאוֹתָם שְׁרוּאִים בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה בְּדַרְךְ אַמֶּת.

בֵּא רֵאָה, בְּכָל הַגְּלִיּוֹת שֶׁגָּלוּ יִשְׂרָאֵל, לְכַלֵּן שֵׁם זְמַן וְקֶזֶז, וּבְכַלֵּן הָיוּ יִשְׂרָאֵל שָׁבִים לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְתוֹלַת יִשְׂרָאֵל הָיְתָה שְׁבָה לְמִקּוּמָהּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁגָּזַר עָלֶיהָ. וְעַכְשָׁיו בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה הַזֹּאת אֵינּוּ כֵּן, שֶׁהָרִי לֹא לֹא תָשׁוּב כֵּן כְּמוֹ בְּפַעְמִים הָאֲחֵרוֹת. וְהַפְּסוּק הַזֶּה מוֹכִיחַ, שֶׁכָּתוּב נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל. נִפְלָה וְלֹא אוֹסִיף לְהַקִּימָה לֹא כָּתוּב.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁרִגְזוּ עַל הַגְּבִירָה וְזָרַק אוֹתָהּ מִהִיכָלוֹ לְזְמַן יְדוּעַ. כְּשֶׁהָיָה מַגִּיעַ אוֹתוֹ

זמן, מִיד הַגְּבִירָה הִיְתָה נִכְנָסֶת וְשָׁבָה לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ, וְכֵן פַּעַם אַחַת וּשְׁתַּיִם וְשֵׁשׁ פְּעָמִים.
לַפְעַם הָאַחֲרוֹנָה הִתְרַחֲקָה מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ,
וְהִשְׁלִיךְ אוֹתָהּ הַמֶּלֶךְ מֵהִיכָלוֹ לְזִמְן רְחוֹק. אָמַר
הַמֶּלֶךְ, הַפְּעַם הַזֶּה אֵינָה כְּשֶׁאֵר הַפְּעָמִים שֶׁהִיא
תִּחְזֹר לְפָנָי כֶּף, אֶלָּא אֲנִי אֵלֶיךָ עִם כָּל בְּנֵי הַיִּכְלִי
וְאֶבְקֵשׁ אוֹתָהּ.

כְּשֶׁהִגִּיעַ אֵלֶיהָ, רָאָה אוֹתָהּ שֶׁהִיְתָה שׁוֹכֶכֶת
בְּעָפָר. מִי רָאָה אֶת כְּבוֹד הַגְּבִירָה
בְּאוֹתוֹ זִמְן וְאֵת בְּקָשׁוֹת הַמֶּלֶךְ כְּנִגְדָּה, עַד
שֶׁהַמֶּלֶךְ אוֹחֵז אוֹתָהּ בְּיָדוֹ וּמְקִים אוֹתָהּ, וּמְבִיא
אוֹתָהּ לְהִיכָלוֹ, וְנֹשֵׁב לָהּ שָׁלֵא יִפְרֹד מִמֶּנָּה
לְעוֹלָמִים וְלֹא יִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ.

כֶּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – כָּל זִמְן שֶׁכְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּגָלוֹת, כְּשֶׁהִיא מְגִיעַ הַזִּמְן, הִיא בָּאָה
וְחוֹזֶרֶת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ. וְעַכְשָׁיו בְּגָלוֹת הַזֶּה לֹא כֶּף,
אֶלָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֵאָחֵז בְּיַדֶּיהָ וַיְקִים אוֹתָהּ
וַיִּתְפִּיֵס עִמָּה וַיְשִׁיב אוֹתָהּ לְהִיכָלוֹ. וּבֵא תִרְאֶה
שֶׁכֶּף זֶה, שֶׁהָרִי כְּתוּב נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם, וְעַל
זֶה כְּתוּב (עֲמוֹס ט) בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶת סִכַּת דָּוִד
הַנִּפְלֵת. הִיא לֹא תוֹסִיף קוּם כְּמוֹ בַּפְּעָמִים
הָאַחֲרוֹת, אֲבָל אֲנִי אָקִים אוֹתָהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב,

ביום ההוא אָקִים אֶת סַכַּת דְּוִיד הַנִּפְלֵת, אָנִי
אָקִים אֶת סַכַּת דָּוִד. מִי זֶה סַכַּת דָּוִד? זֶה בְּתוּלַת
יִשְׂרָאֵל. הַנִּפְלֵת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב נִפְלָה. וְזֶהוּ כְבוֹדָהּ
שֶׁל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְתִשְׁבַּחְתָּהּ, וְזֶה לְמַדְנֵנוּ
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּדְאֵי דְבֵרְתָּ עַל לְבֵי וְהִתְיַשְׁבּוּ,
וְזֶהוּ בְרוּר הַדְּבָר. וְזֶה הוֹלֵךְ כְּמוֹ דְבָר אֶחָד
שֶׁשָּׁמַעְתִּי וְשִׁכַּחְתִּי, וְעַכְשָׁו הִרְוַחְתִּי אוֹתוֹ.
שְׁשָׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַכְרִיז עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרֵי
מֵעַפָּר קוּמֵי שְׂבִי יְרוּשָׁלַם. כְּמִי שְׂאוּחַז בְּיַדֵי חֵבְרוּ
וַיֹּאמֶר: הַתְּנַעֲר, קוּם! כֵּן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יֹאחַז
בָּהּ וַיֹּאמֶר: הַתְּנַעֲרֵי, קוּמֵי!

אָמַר לוֹ רַבִּי אַחָא, וְכֵן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הֵיכַל
הַמְּלָךְ פּוֹתְחִים בְּלִשׁוֹן זֶה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
(שם ט) קוּמֵי אוּרֵי כִּי בָּא אוּרֵךְ, הָרִי הַמְּלָךְ כָּאֵן,
וּדְאֵי שְׂאֵז הוּא הַכְּבוֹד שְׁלָהּ, וְשִׁמַּחַת הַכֹּל
כְּשֶׁהַמְּלָךְ מִתְפַּיֵס עִמָּהּ. (פְּתוּב (מַלְכִים-א א) וְתַבֵּא בַת שְׂבַע
אֶל הַמְּלָךְ הַסּוֹדֵרָה, כְּמוֹ זֶה) בְּכֹל אוֹתָן הַפְּעָמִים הִיא בָּאָה
אֶל הַמְּלָךְ וְעוֹמְדַת לְפָנָיו. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (מַלְכִים-א א)
וְתַבֵּא לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְתַעֲמַד לְפָנָי הַמְּלָךְ. אָבֵל
בְּפַעַם הַזֶּה לֹא כֵן, אֲלֹא הַמְּלָךְ יֵלֵךְ אֵלָיָהּ וַיִּתְפַּיֵס

עֲמָה וַיִּשִׁיב אוֹתָהּ לְהִיכְלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הִנֵּה
 מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ, וְדַאי, וְלֹא אֶתְ אֵלִיו. יָבֵא לָךְ,
 לְפִיִּס אוֹתָךְ. יָבֵא לָךְ, לְהִקִּים אוֹתָךְ. יָבֵא לָךְ,
 לְהַשְׁלִים אוֹתָךְ בְּכֹל. יָבֵא לָךְ, לְהַכְנִים אוֹתָךְ
 לְהִיכְלוֹ וּלְהַזְדַּיֵּג עִמָּךְ זִוּוּג עוֹלָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 וְאַרְשִׁתֶּיךָ לִי בְּאַמוֹנָה.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַשׁ בָּהֶם רַבִּי אַבָּא. אָמְרוּ,
 הָרִי בְּעַל הַחֲכָמָה בָּא, נִקְבַּל פְּנֵי הַשְּׁכִינָה.
 כְּשֶׁקָּרְבוּ אֵלָיו, הִשְׁתַּמֵּט מֵהֶאֱכָף שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב
 עָלָיו, וַיֵּרֵד אֵלֵיהֶם.

פֶּתַח וְאָמַר (שְׁמוֹת יט) וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק
 מְאֹד וְגוֹ'. וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר, כָּאֵן נִחְלָקוּ
 סְפָרֵי הָרֵאשׁוֹנִים, וְכֻלָּם בְּדַבָּר אֶחָד נִתְקַעוּ. יֵשׁ מִי
 שֶׁאֹמֵר, קוֹל הַשֹּׁפָר – שְׁנַיִם. קוֹל – אֶחָד. הַשֹּׁפָר –
 שְׁנַיִם. וְדִיק זֶה מְשָׁלָא כְּתוֹב וַיְהִי הַשׁוֹפָר הוֹלֵךְ
 וְחֹזֵק, אֶלָּא קוֹל הַשֹּׁפָר, קוֹל שִׁיּוּצָא מֵהַשׁוֹפָר,
 שֶׁוֹדַאי נִקְרָא שׁוֹפָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כז) יִתְקַע
 בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל, וְזֶהוּ שׁוֹפָר גָּדוֹל שֶׁבוּ יוֹצְאִים
 הָעֶבְדִּים לְחֵרוֹת עוֹלָמִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

וַיֵּשׁ מִי שֶׁשׁוֹנָה וּמְדִיק שֶׁהִכֵּל אֶחָד, מְשׁוּם
 שְׁכָתוֹב קוֹל הַשֹּׁפָר, הַקּוֹל שֶׁנִּקְרָא שׁוֹפָר.

וּמַנִּין לָנוּ שְׁנֵקְרָא קוּל? מִמָּה שְׁכָתוּב (דברים ה) קוּל
 גָּדוֹל וְלֹא יָסַף, וְהַקּוּל הַגָּדוֹל הַזֶּה נִקְרָא שׁוֹפָר.
 וְעַל כֵּן, קוּל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ כָּתוּב. לְאֵן הוֹלֵךְ? אִם
 תֹּאמַר לְהַר סִינַי אוֹ לְיִשְׂרָאֵל, אֲזַי יוֹרֵד הָיָה צְרִיף
 לְהִיּוֹת! אֲלֵא הַתּוֹרָה יִצְאָה מִכָּאֵן. וּמֵהַמָּקוֹם הַזֶּה,
 שֶׁהוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל שְׂאֵר הַקּוּלוֹת, נִתְּנָה,
 וּכְשִׁיִּסְתַּכְּלוּ בַּדְּבָרִים, הִכַל אֶחָד.

וְלִבָּן הַלּוּחֹת הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ רְשׁוּמִים מֵהַמָּקוֹם
 הַזֶּה, וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר, שְׁכָתוּב (שמות לב)
 חֲרוֹת עַל הַלְּחָת. אֶל תִּקְרִי חֲרוֹת אֲלֵא חֲרוֹת,
 חֲרוֹת מִמֶּשׁ, מָקוֹם שֶׁכָּל הַחֲרוֹת תִּלְוֶיָה בּוֹ. וּבֹא
 רְאֵה, אֵינֶן לָךְ דְּבָר בַּתּוֹרָה שְׂאוּמְרִים כָּל הַחֲבָרִים
 זֶה כֶּף וְזֶה כֶּף, שְׁלֵא הוֹלֵךְ הִכַל לְמָקוֹם אֶחָד
 וּמִתְכַּנֵּס לְמַעֲיָן אֶחָד.

הוֹיָךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְּכִים
 אֶל הַיָּם, וְכָתוּב הִכַל הוֹלֵךְ אֶל מָקוֹם
 אֶחָד. וְחֻזַּק מְאֹד – כְּמוֹ שְׁשָׁנִינוּ, כְּלִי מִחֻזֵּק
 אַרְבָּעִים סָאָה. וְחֻזַּק מְאֹד – שְׂאִין לָךְ דְּבָר בַּתּוֹרָה
 חָלַשׁ אוֹ שְׁבוּר, שְׁכַשְׁתִּסְתַּכַּל וְתִכְיֵר אוֹתוֹ, שְׁלֵא
 תִמְצָא אוֹתוֹ חֻזַּק כְּפִטְיֵשׁ שְׁשׁוּבֵר סְלָעִים. וְאִם זֶה
 חָלַשׁ – זֶה מְמָךְ, כְּמוֹ שְׁבִבְרוּהָ, שְׁכָתוּב (דברים לב)

כי לא דְּבַר רַק הוּא, וְאִם רַק הוּא – מִכֶּם הוּא.
וְעַל זֶה וְחִזַּק מְאֹד.

סדר הלימוד ליום יב אדר [יום 160 בשנה]

כְּתוּב, (שמות יט) מִשֶּׁה יִדְבֵר וְהֶאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
בְּמָקוֹם הַזֶּה נִכְלְלוּ דְבָרִים עֲלִיוֹנִים, הֲרִי
פִּרְשׁוּהָ וְהֶאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּקוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
בְּאוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּחֵז בּוֹ מֹשֶׁה. כָּאֵן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן,
שֶׁהֲרִי הַפּוֹךְ הִיָּה, שְׁכָתוּב (שם כ) וַיִּדְבֵר אֱלֹהִים,
וְכֵאֵן כְּתוּב מֹשֶׁה יִדְבֵר.

אֲלֵא יֵשׁ אוֹמְרִים, מִשּׁוֹם שְׁכָתוּב וַיֹּאמְרוּ אֵל
מֹשֶׁה דְבַר אֶתָּה עֲמֵנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל יִדְבֵר
עֲמֵנוּ אֱלֹהִים. וְעַל זֶה מֹשֶׁה יִדְבֵר, וְהֶאֱלֹהִים
יַעֲנֶנּוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא נִמְצָא דְבַר בְּתוֹרָה מִפִּי מֹשֶׁה
לְבַדּוֹ, וְזֵהוּ שֶׁבְּאֵרוּחַ – קִלְלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֵה תוֹרָה,
מֹשֶׁה מִפִּי עֲצָמוֹ אָמַר אוֹתָן. מִעֲצָמוֹ לֹא שָׁנִינוּ,
אֲלֵא מִפִּי עֲצָמוֹ. הִלְלוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה, וְהִלְלוּ מִפִּי
עֲצָמוֹ, מִפִּי אוֹתוֹ קוֹל שְׁאוּחֵז בּוֹ שֶׁנִּקְרָא כָּךְ.
וְהִדְבֵר יָפָה.

וּבְסֵפֶר הָאֲגָדָה שֶׁל בֵּית רַב אוֹמְרִים, אֵף עַל גַּב
שֶׁתוֹרָה נֶאֱמָרָה כְּלָה מִפִּי הַגְּבוּרָה – מִפִּי
עֲצָמוֹ שֶׁל מֹשֶׁה כִּמוֹ כֵּן נֶאֱמָרָה. וּמִי הוּא? כִּמוֹ

קָלְלוֹת שְׁבַמְשָׁנָה תוֹרָה. וְאַחַר כֵּן נִכְלְלוּ בְּגְבוּרָה.
 זֶהוּ שְׁכַתוּב מֹשֶׁה יִדְבֹר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל.
 מֹשֶׁה יִדְבֹר - זֶה קוֹלוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
 בְּקוֹל - זוֹ גְבוּרָה שְׁמוּדָה לְאוֹתוֹ הַקוֹל. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל, בְּאוֹתוֹ קוֹל שֶׁל מֹשֶׁה. וְעַכְשָׁו
 מִי שֶׁפָּתַח בְּדַבְרֵי תוֹרָה, (אֲנַחְנוּ נַחֲזִיק תוֹדוֹת לוֹ. אָמְרוּ נִשְׁב, וּמִי
 שֶׁפָּתַח) יִפְתַּח וַיֹּאמֶר. יִשְׁבוּ.

פָּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, כְּתוּב (וַיִּקְרָא כב) וּבַת כְּהֵן כִּי
תִּהְיֶה אֶלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְגו'.
אֲשֶׁרִי חִלַּקְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, לֹא בָרָא אוֹתוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּדִי
שִׁיקְבְּלוּ תוֹרָה בְּהַר סִינַי וַיִּטְהָרוּ כֻּלָּם, וַיִּמְצְאוּ
צְדִיקִים לְפָנָיו.

בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁהַשָּׁלֵם הָעוֹלָם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שְׁלַמְעֵלָה, וְאוֹתוֹ אָדָם נִנְעֵץ בְּאַרְץ, וְרוּמוֹ
מִגִּיעַ עַד קֶצֶה הַשָּׁמַיִם, רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַשְׁלִים (לְהוֹצִיא) אֶת הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוֹשָׁה מִמְעֵלָה
לְמַטָּה, כְּדִי שִׁיתְאַחַז וַיִּתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָ
מִן הָאָדָמָה וְגו', לְהִיּוֹת קָשׁוּר זֶה בְּזֶה, וַיִּמְצָא
שָׁלֵם כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, וַיִּשְׁלִים וַיִּתְקַן עֲצָמוֹ כֵּן.

וּמִשׁוּם כֶּךָ בְּרָא אוֹתוֹ זְכוֹר וּנְקֵבָה, לְהִיּוֹת שְׁלֹם.
 וּמִתִּי נִקְרָא אָדָם שְׁלֹם כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה?
 בְּשַׁעֲהָ שְׁמִזְדוּג עִם בֵּת זוּגוֹ בְּאַחַדוֹת וּבְשִׁמְחָה
 וּבְרִצּוֹן, וְיוֹצִיא מִמֶּנּוּ וּמִנְקֵבָתוֹ בֶּן וּבַת. וְאִז הוּא
 אָדָם שְׁלֹם כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וּמִשְׁלִים הוּא לְמִטָּה,
 כִּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאִז נִקְרָא (יִתְקַים)
 הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן עָלָיו.

וְאָדָם שְׁלֹא רוֹצֶה לְהִשְׁלִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
 לְמִטָּה, טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא, שֶׁהָרִי אֵין לוֹ
 כָּלִל חֶלֶק בַּשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ מִמֶּנּוּ,
 לֹא נֶאֱחָזֵת בּוֹ כָּלִל, שֶׁהָרִי הַקָּטִין אֶת דְּיוֹקֵן רַבּוֹנוֹ
 עַד שִׁיתְקַשֵּׁר (שִׁיחֹד) וַיִּתְקַן בְּכֹל.

זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה
 וּגְרוּשָׁה וְגו'. וּבֵת כֹּהֵן – זֶה הַנְּשָׁמָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָאת בֵּת הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי פְּרוּשָׁה
 שֶׁהַנְּשָׁמָה הַקְּדוּשָׁה הִיא מִזְדוּג שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 וְהַגְּבִירָה יוֹצֵאת. וּמִשׁוּם כֶּךָ, אֵיךְ שֶׁהַגּוֹף שְׁלֹמֶטָה
 הוּא מְזָכֵר וּנְקֵבָה, אֵף כֶּךָ הַנְּשָׁמָה לְמַעְלָה. כִּי
 תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה, מֵאוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁהִזְדוּגָה בּוֹ, וּמֵת.
 וּגְרוּשָׁה, שֶׁגְּרָשָׁה מֵאוֹתוֹ הַחֶלֶק שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ. וְכֹל כֶּךָ לָמָּה? מִשׁוּם שֶׁזָּרַע אֵין לָהּ
 לְהַמְצִיא כִּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה וּלְהִתְקַשֵּׁר בַּשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מִי וְשָׁבָה? וְשָׁבָה סֶתֶם,
 לְהִתְתַּקֵּן כְּמוֹ מִקְדָּם. וְאִזּוֹ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ –
 זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּנִעוּרֶיהָ – כְּבָרָא שׁוֹנָה.
 מִלְחָם אָבִיהָ תֹאכַל – לְהִתְעַנֵּג בְּעֵנֵג שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

מִכָּאן וְהִלָּאָה – (שם) וְכֹל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. מִי
 הוּא הַזֶּר? אוֹתוֹ שְׁלֵא (כְּבֹד) הַקִּיָּם אֶת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ לְמִטָּה וְאֵין לוֹ בּוֹ חֵלֶק. לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ,
 אֵין בּוֹ חֵלֶק מִהֶעֱנֵג שְׁלִמְעֵלָה שְׁיִישׁ בּוֹ אֲכִילָה,
 שְׁכָתוּב (שִׁיר ה) אֲכָלוּ רַעִים, אֲכִילָה שְׁלִמְעֵלָה הִיא
 הֶעֱנֵג שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֶעֱנֵג הַזֶּה שְׁרוּי
 בְּמָקוֹם שְׁשָׁרוּי כְּאֲשֶׁר רִיחַ הַקְּרָבָן הִיָּה עוֹלָה.

בֵּא רֵאָה, בְּשַׁעָה שְׁנִמְצָא מְזוֹן לְמִטָּה, נִמְצָא מְזוֹן
 לְמִעֵלָה. לְמִלְךְ שֶׁתִּקֵּן אֶת סְעוּדָתוֹ וְלֹא תִקֵּן
 לְעֵבְדָיו. כְּשֶׁתִּקֵּן לְעֵבְדָיו, הוּא אֲכַל אֶת סְעוּדָתוֹ,
 וְהֵם אֲכָלוּ אֶת סְעוּדָתָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) אֲכִלְתִּי
 יַעֲרִי עִם דְּבָשִׁי – זֶה סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ. אֲכָלוּ רַעִים
 שְׁתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים – זֶה סְעוּדָתָם מִרִיחַ הַקְּרָבָן,
 כְּשֶׁרִיחַ הַקְּרָבָן הִיָּה עוֹלָה, וּמִשׁוּם כֶּף נִקְרָא רִיחַ
 נִיחֹחַ לֵה'. רִיחַ לְעֵבְדָיו, נִיחֹחַ לֵה'. (מִמָּקוֹם הֶעֱנֵג שֶׁל
 הַעֲתִיק נִמְצָא) וְלִכֵּן סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ מִתְעַכְבֶּת, בְּגִלְל
 סְעוּדָתָם שֶׁל עֲבָדָיו. וּמִשׁוּם כֶּף יִשְׂרָאֵל מִפְּרִנְסִים

אֶת אֲבֵיהֶם שְׁבַע שָׁמַיִם שְׁנֵינוּ. וּמִסְעוּדַת הַמֶּלֶךְ מִי
אוֹכֵל? אֵלָּא אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר (תהלים קלג) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא
נָתַן אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגָדוֹל אוֹ לְשְׁלִיחַ,
אֵלָּא יִשְׂרָאֵל אֲחוּזִים בּוֹ, וְהוּא אֲחוּזוֹ בָּהֶם,
וּמַחְבִּיבוֹתָם קָרָא לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲבָדִים,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים
עֲבָדֵי הֵם. אַחַר כֵּן קָרָא לָהֶם בָּנִים, זֶהוּ שְׁפָתוֹב
בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. אַחַר כֵּן קָרָא לָהֶם
אַחִים, זֶהוּ שְׁפָתוֹב לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲי וְגו'. וּמִשׁוּם
שֶׁקָּרָא לָהֶם אַחִים, רָצָה לְשִׁים אֶת מְדוּרוֹ בָּהֶם
וְלֹא יִסוּר מֵהֶם, וְאִז כָּתוּב הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד.

וְהַמְּנַרְהַ הַקְּדוֹשׁהּ כֵּן אָמַר, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה
נְעִים וְגו', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ) וְאִישׁ
אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲתוֹ. וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב יִיבָא סָבָא,
וְאִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר יִקַּח אֶת
אַחֲתוֹ - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְכֹל כֵּן לְמָה? חֶסֶד
הוּא, חֶסֶד הוּא וְדַאי, וְהָרִי פְּרֻשָׁה. וְלִכֵּן, הִנֵּה מָה
טוֹב וּמָה נְעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יַחַד - הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל. גַּם - לְרַבּוֹת יִשְׂרָאֵל

שְׁלֵמֻטָּה, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁהָרִי בְשָׁעָה שְׁכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל (בְּאַחַת הַבְּאֲחָדוֹת) בְּאַחַדוֹת עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, יִשְׂרָאֵל שְׁלֵמֻטָּה שְׂרוּיִם בְּשִׂמְחָה גַם הֵם עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב גַּם יָחֵד.
 וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, גַּם יָחֵד – לְרַבּוֹת
 צְדִיק. בָּהּ, בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם זְוִיג אָחָד, וְהַכֹּל
 דְּבַר אָחָד.

וְשֵׁנִינּוּ בְּפִרְשַׁת שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה'
 אָחָד, מֵהוּ אָחָד? זֹו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 שְׁאַחַזְזָה בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 זְוִיג שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה נִקְרָא אָחָד. בְּמָקוֹם שֶׁהַנְּקֵבָה
 שׁוֹרָה, אָחָד נִקְרָא. מָה הַטַּעַם? בְּגִלּוֹל שְׁזָכָר בְּלִי
 נְקֵבָה נִקְרָא חֲצִי גוּף, וְחֲצִי אֵינוֹ אָחָד.
 וְכִשְׁמַתְחַבְּרִים כְּאָחָד שְׁנֵי חֲצָאֵי גוּף, נַעֲשִׂים גוּף
 אָחָד, וְאִזּוֹ נִקְרָא אָחָד.

וְעַכְשָׁיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא אָחָד. וְסוּד
 הַדְּבָר – כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַזְוִיג נִפְרָד,
 וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לֹא נִמְצָא שָׁלֵם וְלֹא נִקְרָא אָחָד.
 וּמִתִּי יִקְרָא אָחָד? בְּשָׁעָה שֶׁהַגְּבִירָה תִּמְצָא עִם
 הַמֶּלֶךְ וְיִזְדוּגוּ כְּאָחָד. זֶהוּ שְׁכַתוּב (עוֹבְדִיָּה א) וְהִיתָה
 לְה' הַמְּלוּכָה. מִי הַמְּלוּכָה? זֹו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל

שְׁהַמְלָכוֹת קְשׁוּרָה בָּהּ, אָז (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשָׁמוֹ אֶחָד. וְעַל זֶה, הִנֵּה מָה טוֹב
 וּמָה נְעִים שֶׁבַת אַחִים גַּם יַחַד.

בַּשְּׁמֶן הַטוֹב עַל הָרֹאשׁ. מִי שְׁמֵן הַטוֹב? זֶה שְׁמֵן
 מִשְׁחַת קֹדֶשׁ שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מִהֶעֱתִיק
 הַקְּדוֹשׁ שְׁנִמְצָא בְּאוֹתוֹ נֶהָר עֲלִיּוֹן, שְׁמִינִיק אֶת
 הַבָּנִים לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמֵן שׁוֹפֵעַ עַל
 רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמֵרֹאשׁוֹ לְכָבוֹד שֶׁל הַזֶּקֶן הַקְּדוֹשׁ,
 וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ לְכָל אוֹתָם לְבוֹשֵׁי כְבוֹד שְׁהַמֶּלֶךְ
 מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוֹתָיו.
 עַל פִּי מְדוֹתָיו מִמֶּשׁ, וְאֵלוֹ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ
 שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בֵּא רֵאָה, כָּל הַשֹּׁפֵעַ וְכָל שְׁמִיחַת הָעוֹלָמוֹת לֹא
 יוֹרְדִים לְבֶרֶךְ אֱלֹא עַל יְדֵי הַכְּתָרִים
 הַקְּדוֹשִׁים הַלְלוּ, שֶׁהֵם שָׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ,
 וּמִשׁוֹם כֶּךָ שְׁיֹרֵד עַל פִּי מְדוֹתָיו. עַל פִּי מְדוֹתָיו
 וְדָאֵי, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֵן וּבְנָיו
 תִּהְיֶה. כֶּךָ עַל פִּי מְדוֹתָיו יוֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת, לְהַמְצִיא בְּרָכוֹת לְכָלֶם. וּבֵא רֵאָה,
 הַשְּׁמֵן הַטוֹב הַזֶּה אֵינּוּ זָמִין, עַד אוֹתוֹ זָמֵן
 שֶׁהָעֲבוּדָה שְׁלֵמָטָה הִיְתָה עוֹלָה וְנִפְגָּשִׁים זֶה בְּזֶה.
 זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לֵב. שְׁמֵן

לְמַעַלָּה וּקְטָרֶת לְמִטָּה, אָזִי זֶה שְׁמַחַת הַכֹּל. רַבִּי
 אָחָא וְרַבִּי יְהוּדָה זָקְפוּ יָדַיִם, וְהוֹדוּ לְרַבִּי אָבָא.
 רַבִּי אָחָא פִּתַּח (בראשית כ) וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל
 אַבְיִמֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה, וְכָתוּב וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בָתָם
 לְכַבֵּךְ עָשִׂיתָ זֹאת. וַיֵּבֵא אֱלֹהִים אֶל אַבְיִמֶלֶךְ הַזֶּה,
 מִה שׁוֹנֵה בְּאֲמוֹת הָעוֹלָם וַיֵּבֵא אֱלֹהִים, וְלִישְׂרָאֵל
 לֹא? (אלא זהו סוד של אלהים אחרים. ויש לה לדעת שהשם של הקדוש
 בְּרוּךְ הוּא (ישעיה נז) רָם וְנִשְׂא שַׁכֵּן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ,
 וְהוּא לְבַדּוֹ מֶלֶךְ עַל כָּל מֵה שְׁנִמְצָא, בֵּין לְמַעַלָּה
 בֵּין לְמִטָּה, וְהַהִיכֵל הַקָּדוֹשׁ שְׁלוֹ בְּאֲמִצֵּעַ נִתְקַן,
 וְסָבִיבוּ יֵשׁ שְׁבַעִים כְּתָרִים, וּמֵהֶם נִמְשְׁכוּ שְׁבַעִים
 גְּדוּלִים, וְהִפְקְדוּ עַל שְׁבַעִים עַמֵּי הָעוֹלָם לְהִיּוֹת
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹלֵט עַל עַמּוֹ וְעַל אֶרְצוֹ. וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לְיִשְׂרָאֵל סוּד שֶׁל שְׁמוֹ לָהֶם בְּלִבָּד
 וְהוּא שׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל וִירוּשָׁלַיִם זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 (דניאל ט') כִּי שְׁמִי נִקְרָא עַל עִירָךְ וְעַל עַמְּךָ. וְאִין
 לְעַם אַחֵר חֵלֶק בּוֹ בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכַתּוּב (דברים
 כ"ד) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְיָ נִקְרָא עָלֶיךָ.
 וְכָתוּב (מִיכָה ד') כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם
 אֱלֹהֵיוֹ וְגו'. וְכָתוּב (דברים ל"ב) כִּי חֵלֶק יְיָ עַמּוֹ וְגו')
 אֵלָּא כֶּף שְׁנִינוּ, כָּל אֱלֹהִים שֶׁל כָּאן, אוֹתוֹ כַּח

גְּדוֹל שְׁמִמְנָה עֲלֵיהֶם הָיָה, כְּמוֹ כֵן – וַיָּבֵא אֱלֹהִים
אֶל בְּלָעַם לַיְלָה, אוֹתוֹ כַּח שְׁמִפְקֹד עָלָיו.

וְאִם תֹּאמֶר, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּחַלְמֵם – כִּי
זֶה וַדָּאִי. גַּם אָנֹכִי יִדְעֵתִי, לָמָּה כָּאן גַּם?
אֵלָּא שְׂבָא לְרַבּוֹת, שְׂאָף עַל גַּב שְׁלִמְעֵלָה מִמְּנִי
יְדוּעַ, גַּם אָנֹכִי יִדְעֵתִי. וְאַחֲשֵׁךְ גַּם אָנֹכִי – גַּם
לְרַבּוֹת – אוֹתָךְ מִחֲטוֹ לִי. מִחֲטוֹ חָסַר אֶל"ף
כְּתוּב. מָה אָמַר? מִשּׁוֹם שְׁחָטָא אֵינוֹ עוֹמֵד בְּכַח.

אֵלָּא כִּי לְמַדְנּוּ, בְּחָטָאֵי הָעַם שְׁלִמְטָה נִפְגָּם
לְמַעְלָה. בְּחָטָאֵי הָעַם שְׁלִמְטָה מְעַבֵּר
הַגְּדוֹל שְׁלָהֶם שְׁלִמְעֵלָה מִשְׁלֵטוֹנוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
וְאַחֲשֵׁךְ גַּם אָנֹכִי אוֹתָךְ, שְׂאָף עַל גַּב שְׁלִמְעֵלָה
מִמְּנִי תְלוּי הַדְּבָר – גַּם אָנֹכִי, לְרַבּוֹת לְעַצְמוֹ,
מִחֲטוֹ לִי, כְּדִי שְׂלָא יִמְצָאוּ אֶצְלִי, כְּמוֹ הַמִּחַט הַזֶּה
הַנְּעוּצָה בַּבֶּשֶׂר, שְׂלָא תִגְרַם לִי אֶתְהָ בְּחָטָאֵךְ
לְהַעֲבִיר אוֹתִי מִשְׁלֵטוֹנִי וַיִּקְוָצוּ בִּי, שְׂלָא תִקַּץ
אוֹתִי בְּמִחֲטָךְ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא כ) וְאֶקַּץ בָּם, כְּמוֹ
הַקּוֹצִים הַלְלוּ שְׁנֵעוּצִים בַּבֶּשֶׂר. מָה מִשְׁמִיעַ?
מִשְׁמִיעַ שְׁבַחֲטָאֵי בְנֵי אָדָם נַעֲשִׂים פְּגָמִים
לְמַעְלָה. מָה הוּא? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה ג)
וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלָחָה אִמְכֶם.

וַעֲלֵ כֵּן נִקְרַב קֶרְבָּן, אֵיזָה קֶרְבָּן? זֶה שְׂאֲמַרְנוּ
שְׂכַתּוּב, וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם. שְׁהָרִי
הַחֲטָא גֹרֵם פְּרוּד בְּחֲטָאוֹ. הַקֶּרְבָּן מִקְרַב אֶת
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה
אַחֵר. בָּאוּ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה וְהוֹדוּ לוֹ
לְרַבִּי אֲחָא.

פִּתְחָ רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׂמְחָה וְגו'. עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה, כִּי
לְמַדְנֵנו, שְׁכֹל עֲבוּדָה שְׂצָרִיף אָדָם לְעֵבֵד אֶת
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, צָרִיף בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב,
כִּדִּי שֶׁתִּמְצָא עֲבוּדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. וְאִם תִּמְר
שְׁעֲבוּדַת הַקֶּרְבָּן כִּי הִיא – אֵי אֶפְשָׁר! שְׁהָרִי אוֹתוֹ
אָדָם שְׁעֵבֵר עַל מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ וְעַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה
וְשָׁב לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ, בְּאֵיזָה פָּנִים יַעֲמַד לְפָנָיו? הָרִי
וְדָא בְּרוּחַ שְׁבוּרָה, בְּרוּחַ עֲצוּבָה, אֵיפָה
הַשְּׂמִיחָה? אֵיפָה הַרְנָנָה?

אַלְא שֵׁם שְׁנִינֵנו, אוֹתוֹ אָדָם שְׁחוּטָא לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ
וְעֵבֵר עַל מִצְוֹתָיו, וּבָא לְהַקְרִיב קֶרְבָּן
וּלְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ בְּרוּחַ שְׁבוּרָה, צָרִיף לְהִמְצָא
בְּרוּחַ עֲצוּבָה. וְאִם הוּא בּוֹכָה, זֶה יָפָה מֵהַכֹּל.
הָרִי שְׂמִיחָה וְהָרִי רְנָנָה אֵין נִמְצָאִים. אֲלָא בְּמָה
מִתְתַּקֵּן? בְּאוֹתָם כְּהָנִים וְלוּיִם, שְׁהָרִי הֵם

משלימים שמחה ורננה בשבילו. השמחה מתקיימת בכהן, משום שהוא תמיד רחוק מן הדין, והכהנים צריכים תמיד להמצא בפנים מאירות, שמחים יותר מכל העם, שהרי הכתר שלו גורם הרננה בלויים, וכך זה, שהרי הלויים נמצאים תמיד על השיר, כמו שבארונה.

ואלו עומדים עליו, ובהם נשלמת העבודה לקדוש ברוך הוא. הכהן עומד עליו ומכון דברים בשמחה ובכרון, ליחד את השם הקדוש פראוי, והלויים בשיר. אז כתוב, דעו כי ה' הוא אלהים. זהו קרבן לקרב רחמים לדין, והכל מתבשם.

עבשו שלא נמצא קרבן, מי שחוטא לפני רבונו ושב אליו, ודאי במרירות הנפש, בעצב, בבכיה, ברוח שבורה, איך מקים שמחה ורננה? הרי אין הם נמצאים אצלו? אלא כך פרשוה, שתשבחות רבונו ושמחת התורה ורננות התורה, זוהי שמחה ורננה. והרי שנינו, ולא מתוך עצבות וכו', שלא יעמד אדם לפני רבונו בעצבות, והרי לא יכול, אז מה תקנתו?

אף סוד הדבר, הרי שנינו, לעולם יכנס אדם שעור שני פתחים וכו', ויתפלל תפלתו.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי ח) לְשֹׁמֵר מְזוֹזוֹת פִּתְחֵי. הַחֲשֵׁבֶת שְׁנֵי פִתְחִים? אֵלָא אָמַר, שְׁעוֹר שְׁנֵי פִתְחִים. כָּאֵן רָמַז לְמָה שְׁאָמַר דְּוָד (תהלים כד), שְׁאוּ שְׁעָרִים רָאִשִׁיכֶם. הֵם מְעוֹן וּמְכוּן, שְׁהֵם לְפָנֵי וּלְפָנִים. רָאִשִׁית הַדְּרָגוֹת – חֶסֶד וּפְחָד, וְהֵם הַפִּתְחִים שֶׁל הָעוֹלָם. עַל כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְכַּוֵּן בַּתְּפִלָּתוֹ כְּנֶגֶד קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, שְׁהֵם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ, וְאֵלֶּה הֵם שְׁעוֹר שְׁנֵי פִתְחִים, שְׁנֵי כְּתָרִים.

וַיֵּשׁ שְׁשׁוּנָה כַּךְ: שְׁמַחָה זֹו כְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל. וּשְׁמַחָה הִרִי פִרְשׁוּהָ, כְּפִתְוֹב (ישעיה נה) כִּי בְשְׁמַחָה תִצְאוּ וְגו'. וְעִתִּידִים יִשְׂרָאֵל לְצֵאת מִהַגְלוֹת בְּשְׁמַחָה הַזֹּו, וּמִי זֹו? כְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשְׁמַחָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ, וְהִכַּל אֶחָד.

בְּאוּ לְפָנָיו בְּרִנְנָה – זֹו הַשְּׁלֵמוֹת שְׁלָה. שֶׁל שְׁמַחָה בְּלֵב, וּרְנָנָה בְּפֶה. וְזוּהִי שְׁלֵמוֹת יִתְרָה. וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַשְּׁמַחָה הַזֹּו הִרִי יְדוּעָה וְנִוְדַעַת, וְזוּהוּ הַתְּקוּן שֶׁל הָאָדָם לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְאֵז – דְּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. וְהִכַּל בָּא בְּדָבָר אֶחָד, שְׁצָרִיךְ אִחַר כֵּךְ לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּרָאוּי וּלְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וְזוּהִי עֲבוּדַת

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמְרוּ לוֹ רַבֵּי אֲחָא וְרַבֵּי אַבָּא,
וַדָּאֵי כֶּן הוּא.

אֲשֵׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל הַצְדִּיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
וְיודְעִים דְּרַבֵּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

קָמוּ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי רַבֵּי אַבָּא שְׁלֹשָׁה מִיְלִין.

פְּתַח רַבֵּי אַבָּא וְאָמַר (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב חֲסֻדָּךְ
אָבוֹא בֵּיתְךָ. כֶּן פָּרְשׁוּהָ, שְׁלֹא צָרִיךְ אָדָם
לְהַכְנִיס לְבֵית הַכְּנָסֶת אֲלָא אִם נִמְלֵךְ בְּרֵאשׁוֹנָה
בְּאַבְרָהָם וַיִּצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשׁוּם שֶׁהֵם תִּקְנּוּ אֶת
הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוֹב וְאֲנִי
בְּרַב חֲסֻדָּךְ אָבוֹא בֵּיתְךָ. אָבוֹא בֵּיתְךָ – זֶה
אַבְרָהָם. אֲשֶׁתַּחֲוֶה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ – זֶה יִצְחָק.
בִּירְאֵתְךָ – זֶה יַעֲקֹב. (וְאֲנִי בְּרַב חֲסֻדָּךְ – זֶה יַעֲקֹב. אֲשֶׁתַּחֲוֶה אֶל
הַיְכָל קִדְשֶׁךָ – זֶה יִצְחָק) וְצָרִיךְ לְהַכְלִיל בַּתְּחִלָּה, וַיְכַנֵּס
לְבֵית הַכְּנָסֶת וַיִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אִזְ כָּתוּב (ישעיה מט)
וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר.

אִם עָלָה קָרְבָנוּ מִן הַבְּקָר. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, מָה
שׁוֹנָה מִן הַבְּקָר לְעוֹלָה וּמִן הַצֹּאן לְעוֹלָה
וּמִן הָעוֹף לְעוֹלָה? אִם הַכֹּל אֶחָד, מִפְּנֵי מָה
שׁוֹנִים זֶה מִזֶּה, שֶׁהָרִי מֵהַכֹּל נֶעֱשֶׂה דָבָר אֶחָד?
אֲלָא מִי שֶׁהִשְׁיִגָה יָדוֹ אֶת זֶה – מִקְרִיב מִן הַבְּקָר,

וְאִם לֹא יָכוֹל – אֲזַי מִן הַצֵּאן, וְאִם לֹא יָכוֹל – אֲזַי מִן הָעוֹף, שֶׁהָרִי כָּתוּב (ויקרא יד) וְאִם דָּל הוּא וְאִין יָדוּ מִשְׁגָּת, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מְטָרִיחַ עַל הָאָדָם יוֹתֵר בְּדָבָר שֶׁלֹּא יָכוֹל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַחֲטָא – כִּךְ הָיָה מִקְרִיב. עֲשִׂיר, שֶׁלְּבוּ גַם בּוֹ לְפַעְעִימִים, הָיָה מִקְרִיב שׁוֹר, מִשּׁוּם שֶׁלְּבוּ חוֹשֵׁב יוֹתֵר לְחֲטָא לְפָנָי רַבּוֹנוֹ. הַבֵּינּוֹנִי מִקְרִיב מִן הַצֵּאן, מִשּׁוּם שֶׁרְצוֹנוֹ אֵינוֹ גַם בּוֹ כֹּל כִּךְ לְחֲטָא. הָעֲנִי שֶׁלְּבוּ לֹא גַם בּוֹ, רְצוֹנוֹ נְמוּךְ מֵהַכֹּל, מִקְרִיב מֵאוֹתוֹ הַקֵּל מֵהַכֹּל. וְנוֹדְעוֹ הַקְּרַבְנוֹת שֶׁלָּהֶם לְכֹלָם, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד לְבָדָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן דֵּינוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּמִשְׁקַל יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו, אָמַר לוֹ, הָרִי שְׁנִינּוֹ שֶׁעַל שְׁלִשָּׁה חֲטָאֵי הָעוֹלָם הָרַעֲב בָּא לְעוֹלָם, וְכֹל הַחֲטָאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֲלָא רַק בְּעֵשִׂירִים, מִשּׁוּם שֶׁלְּבָבָם גַם בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעֲנִיִּים. מָה הַדֵּיין? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַהֲרֹג אֶת הָעֲנִיִּים וַיַּעֲמִיד אֶת הָעֵשִׂירִים?! שֶׁהָרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לְחֲטָא לְפָנָיו! אָמַר לוֹ, יְפֹה שָׁאַלְתָּ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוֹצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מֵהַרְשָׁעִים

וּלְאַבְדָם מִן הָעוֹלָם, אֲזִי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם
וּמְשָׁלִים לָהֶם בְּכָל.

אָבֵל בֵּא וּרְאֵה שְׁכָל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצְאִים
קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּכֹלִים הִלְלוּ שֶׁהוּא
מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר
וְנִדְכָה. (ישעיה נז) וְאֵת דִּכָּא וְשִׁפְל רֹחַ. אֵלוֹ הֵם כְּלֵי
הַמֶּלֶךְ. וּכְשֶׁנִּמְצְאָת בְּצִרְתָּ בְּעוֹלָם וְהִרְעַב וְהִדִּין
מִתְחַזְּקִים עַל הָעֲנִיִּים, אֲזִי בּוֹכִים וְגוֹעִים לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב אוֹתָם יוֹתֵר
מִהַכֵּל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ
עֲנוֹת עֲנִי. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מֵה בֵּא
הִרְעַב לְעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם הִרְשָׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.

בְּשֵׁמֹת עוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל קוֹלוֹת
הָעֲנִיִּים, הִרְחַמְן יִצְּלִנוּ מֵהֶם
וּמֵעֲלִבוֹנָם, אֵז כָּתוּב (שמות כב) שָׁמוֹעַ אֶשְׁמַע
צִעֲקָתוֹ. שָׁמוֹעַ אֶשְׁמַע – שְׁתֵּי פְעָמִים, אַחַת
לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם
שֶׁגּוֹרְמִים לָהֶם אֵת זֶה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְשִׁמְעֵתִי כִּי
חֲנוּן אָנִי וְחָרָה אַפִּי וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעֲהָ שֶׁרַעַב
נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי לְאוֹתָם הָעֲשִׂירִים הִרְשָׁעִים,
מִשּׁוּם קוֹלָם שֶׁל הָעֲנִיִּים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בא וְרָאָה שְׂאוֹתוֹ קָרְבָן שֶׁל הָעֲנִי קַל מֵהַכֹּל, מִשּׁוֹם שֶׁלְבוּ שָׁבוּר, וְאַף עַל גַּב שֶׁחֹשֵׁב לַחֲטָא, זֶה עוֹבֵר מִמֶּנּוּ, שֶׁהָרִי דִי לוֹ בְּצַעְרוֹ וְשֶׁל אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ. וְלִכֵּן כָּל קָרְבָן וְקָרְבָן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַדּוֹ, כְּלָם יְדוּעִים אֶצֶל הַכֹּהֵן.

מַעֲשֵׂה בְּאוֹתוֹ עָשִׂיר שֶׁהַקְּרִיב לְפָנָי הַכֹּהֵן שְׁנֵי יוֹנִים. כִּשְׂרָאָה אוֹתוֹ הַכֹּהֵן, אָמַר לוֹ, הַקָּרְבָן הַזֶּה אֵינוֹ שְׁלֶךְ. הֲלֹךְ לְבֵיתוֹ וְהָיָה עָצוּב. אָמְרוּ לוֹ אַחֲיוֹ, לָמָּה אַתָּה עָצוּב? אָמַר לָהֶם, שֶׁהַכֹּהֵן לֹא הַקְּרִיב אֶת קָרְבָנִי. אָמְרוּ לוֹ, וּמָה הוּא? אָמַר לָהֶם, שְׁנֵי יוֹנִים. אָמְרוּ לוֹ, וְהָרִי זֶה שֶׁל עָנִי, וְלֹא שְׁלֶךְ! שֶׁהָרִי כְּתוּב, וְאִם דָּל הוּא וְאִין יָדוֹ מִשְׁגָּת וְגו', אֲלֹא הַקָּרֵב קָרְבָנָךְ. אָמַר לָהֶם, וּמָה הוּא? אָמְרוּ לוֹ, שׁוֹר אֶחָד.

אָמַר לָהֶם, וּמָה כָּל כֶּךָ חֲמוּרָה מִחֲשֶׁבֶת הַחֲטָא? נִדְרָתִי שְׁלֹא אֶעֱלֶה עַל לְבִי מִחֲשֶׁבֶת חֲטָא. מִשֶּׁם וְהִלָּאָה מָה עָשָׂה? כָּל יוֹם הַתְּעַסֵּק בְּסַחֲוֹרָה, וּבְלִילָהּ הָיָה יָשֵׁן. כִּשְׁהַתְּעוֹרֵר, הָיָה קוֹרֵא לְאַחֲיוֹ, וְלִמְדוֹ אוֹתוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, וְהָיָה לוֹמֵד עַד שִׁיעֲלָה הַיּוֹם, וְנִמְצָא שְׁלֵמֵד תוֹרָה, וְהָיוּ קוֹרְאִים לוֹ יְהוּדָה הָאַחֵר. יוֹם אֶחָד פָּגַשׁ בּוֹ רַבִּי יִיסָא סְבָא, וְהָיָה מְפָרִישׁ נִכְסָיו, חֲצִי לְעַנְיִים וְחֲצִי לְסַחֲוֹרָה

עַל הַיָּם עִם אוֹתָם אַנְשֵׁים שְׁפוֹרְשִׁים לַיָּמִים, וְהָיָה
יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תּוֹרָה.

פֶּתַח וְאָמַר (שמואל-א טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל הַקִּינִי.
מִי הוּא הַקִּינִי? אֵלּוּ בְנֵי יִתְרוֹ, חָמִיו שֶׁל
מֹשֶׁה, שֶׁעָשׂוּ קֵן בַּמִּדְבָּר כְּמוֹ הַדְּרוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים פב) וַדְּרוֹר קֵן לָהּ, כִּדִּי לְלַמֵּד תּוֹרָה.
שְׁתוֹרָה לֹא צְרִיכָה תַּפְנוּקִים וְלֹא סְחוּרָה, אֲלֵא
לַעֲמֹל בָּהּ יוֹמָם וְלַיְלָה. מִשׁוּם כֶּף נִסְעוּ לַמִּדְבָּר
מִהָעֶנְג שֶׁל יְרִיחוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי
חָתָן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

וְאַתָּה עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם
שֶׁנֶּתַן לְמֹשֶׁה לְהַנּוֹת בְּבֵיתוֹ, וּמֹשֶׁה הָיָה
כְּלָל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְעוֹד, מִשׁוּם שֶׁלְמַד פְּרָשָׁה
אַחַת יוֹתֵר בַּתּוֹרָה, וּבְזֶה עָשָׂה חֶסֶד עִם יִשְׂרָאֵל.

לָמָּה בָּא הַדְּבָר הַזֶּה כָּאֵן בַּמְלַחֲמַת עַמְלֶק? אֲלֵא
אָמַר שָׂאוּל, כְּשִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
מִכָּל שָׂאֵר אַמּוֹת הָעוֹלָם לֹא הָיָה מִי שִׁיזְדוּג עִם
יִשְׂרָאֵל לְקַטְרֵג לָהֶם, אֲלֵא רַק עַמְלֶק, וְהוּא עָשָׂה
רַע לְיִשְׂרָאֵל וְעָרַף בָּהֶם קָרֵב, וְאַתָּה הַקּוֹדֵמֵת לָהֶם
שְׁלוֹם וְעֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם כָּלֶם, וּמִשׁוּם כֶּף אֵין אַתָּה
כֹּדָאֵי לְהַתְּחַבֵּר עִמָּהֶם.

וְלֵא עוד, אֵלָא מַה כְּתוּב בְּיַתְרוֹ? (שמות יח) וַיִּקַּח יתרו חתן מֹשֶׁה עִלָּה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים, שֶׁהוּא הַקָּרִיב קָרְבַּן לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבֵא לְהַתְגַּיֵּר. מַה זֶה אוֹמֵר? שֶׁקָּרְבָנוּ חָשׁוּב לְפָנֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם שֶׁהוּא הַקָּרִיב קָרְבַּן לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב וַיֵּבֵא אֶהֱרֹן וְכָל זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל לֶחֶם עִם חֵתָן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים. לְפָנֵי הָאֱלֹהִים דְּוָקָא. מִכָּאֵן לְמִדְּנֹו, שְׁכָל מִי שֶׁמְקָרִיב קָרְבַּן בְּרִצּוֹן הַלֵּב, הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִזְדַּמֵּן לְעַמְתּוֹ.

בֵּא רֵאהּ, קָרְבַּן הָעֲנִי חָשׁוּב לְפָנֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הוּא הַקָּרִיב שְׁנֵי קָרְבָנוֹת לְפָנָיו, אֶחָד חֵלְבוֹ וְדָמוֹ, וְאֶחָד אוֹתוֹ שֶׁהַקָּרִיב. שֶׁהָרִי אֵין לוֹ לֶאֱכֹל, וְהוּא הֵבִיא קָרְבַּן. קָרְבַּן הָעֲנִי קָל מֵהַכֹּל – שְׁנֵי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בָנֵי יוֹנָה, וְאִם לֹא – מַעֲט קֶמַח, וּמִתְכַּפֵּר בּוֹ, וּבִאוֹתָהּ שְׁעָה מִכְּרִיזִים וְאוֹמְרִים: כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנוֹת עָנִי. כָּל כֶּף לְמָה? כִּי קָרְבַּן הָעֲנִי עֲדִיף מֵהַכֹּל, שֶׁהָרִי הוּא גֹרֵם לִי לֵהִיּוֹת בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא גֹרֵם לִי לֵהִיּוֹת בַּחֲלֹק שֶׁל הַתּוֹרָה. מִשׁוּם כֶּף חֲלֻקְתִּי כָּל נִכְסֵי (חֲלֻקְתִּי נִכְסֵי, חֲצִי) לְעֲנִיִּים, שֶׁהָרִי הֵם גִּרְמוֹ לִי כָּל זֶה.

כְּמוֹ שֶׁהֶעֱנִי הִרְתִּיחַ חֲלָבוֹ וְדָמוֹ, כִּף אוֹתוֹ הִקְמַח
 מִרְתִּיחִים בְּשֶׁמֶן מִשְׁחָה. וְכִף לְמַדְנוּ,
 שְׁאֵפְלוּ כָּל אָדָם מִקְרִיב אֶת הַמִּנְחָה הַזֹּאת עַל
 הַמִּחְבֵּת וּמִנְחַת מִרְחֶשֶׁת, מִשּׁוֹם שֶׁכְּמוֹ שֶׁהַחֶטָּא
 הִרְתִּיחַ אֶת חֲלָבוֹ וְדָמוֹ בְּאֵשׁ הַיֵּצֵר הָרַע וְכֹל
 אֵיבָרָיו רָתְחוּ בְּאֵשׁ – כִּף הַקֶּרֶבֶן הַזֶּה כְּמוֹ כֵּן
 מִמֶּשׁ, וְעַקֵּר הַקֶּרֶבֶן כְּמוֹ הַחֶטָּא, וְלִהְיֶה לְפָנֶי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוֹן לָבוֹ וְרוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ, שֶׁזֶה
 חֲבִיב מֵהַכֹּל לְפָנָיו.

אַשְׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁמִּקְרִיבִים בְּכֹל יוֹם
 וְיוֹם אֶת הַקֶּרֶבֶן הַזֶּה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וּמָה הוּא? עֲצָמָם וְנַפְשָׁם שֶׁמִּקְרִיבִים לְפָנָיו.
 וְאֲנִי רוֹצֶה לְהִקְרִיב אֶת הַקֶּרֶבֶן הַזֶּה (מִמֶּשׁ), וְזֶה
 רוֹצֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַם
 כָּל זֶה, קֶרֶבֶן שֶׁל הַכֹּל (מִמֶּשׁ) עֲדִיף, כְּדֵי שִׁיתְּבָרְכוּ
 כָּל הָעוֹלָמוֹת.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קְלָה) בְּרוּךְ הוּא מְצִיּוֹן שֶׁכֵּן
 יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. וְכִי מְצִיּוֹן הוּא בְּרוּךְ?
 וְהֵרִי מֵהַנְּהַר הָעֵמֶק הָעֲלִיּוֹן הוּא בְּרוּךְ! אֲלֵא בְּרוּךְ
 הוּא, כְּשֶׁמְאִירָה הַלְּבָנָה מְאֹרֵי הַשֶּׁמֶשׁ וּמִתְקַרְבִּים
 זֶה לְזֶה, וְלֹא מוֹסֵר הָאֹרֶךְ הַזֶּה מִזֶּה. וְלִפְעָמִים
 שֶׁהַלְּבָנָה נִקְרָאת בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁהוּא נִקְרָא

יְהוָה, כִּףּ הִיא נִקְרֵאת יְהוָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עַמּוּרָה גִפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְלֹא זֶה לְבִדּוֹ, אֲלֵא אֶפְלוֹ שְׁלִיחַ אֶחָד לַפְעָמַיִם (מִמֶּשׁ) נִקְרָא בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ.

דְּבַר אַחַר בְּרוּךְ ה' מְצִיּוֹן – מֵאִיזָה מְקוֹם נוֹדַע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא בְּרוּךְ? חֲזוֹר וְאָמַר מְצִיּוֹן, מִמְּקוֹם שֶׁל צִיּוֹן נוֹדַע שֶׁהוּא בְּרוּךְ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁכָּתוּב (תהלים קלד) כִּי שָׁם צִוְּהָ ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'. אָמַר לוֹ רַבִּי יִיסָא, אֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ שְׁזָכִיתָ לְכָל זֶה. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁכָל מִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה כְּאֵלוֹ אוֹחֲזוֹ בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

אַם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוּ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. בְּאֵרְאָה, בְּשַׁעֲהָ שֶׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם – בְּרָא שְׁבַעַת רְקִיעִים לְמַעְלָה, בְּרָא שְׁבַע אֲרָצוֹת לְמַטָּה, שְׁבַעַת יָמִים, שְׁבַעַת נְהָרוֹת, שְׁבַעַת יָמִים, שְׁבַעַת שְׁבוּעוֹת, שְׁבַע שָׁנִים, שְׁבַע פְּעָמִים. שְׁבַעַת אֲלֵפֵי שָׁנִים יְהִי הָעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְעֵי שָׁל הַכֹּל.

שְׁבַעַה שְׁחָקִים (רקיעים) לְמַעְלָה, וּבְכָל אֶחָד וְאֶחָד כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת וְשִׁמְשֵׁים וְשִׁמְשֻׁמִּים בְּכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ. וּבְכָל מְאָלוֹ, מְרַכְבוֹת אֱלוֹ עַל אֱלוֹ, לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת רַבּוֹנָם, וּבְכָל הָרְקִיעִים יֵשׁ מְרַכְבוֹת וְשִׁמְשֵׁים מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה אֱלוֹ עַל אֱלוֹ, מֵהֶם בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים, וּמֵהֶם בְּאַרְבַּע כְּנָפִים. מֵהֶם בְּאַרְבַּע פְּנִים, וּמֵהֶם בְּשֵׁתֵי פְּנִים, וּמֵהֶם בְּאַחַת. מֵהֶם אֵשׁ לוֹהֵט, וּמֵהֶם מַיִם. מֵהֶם רוּחַ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קד) עוֹשֶׂה מְלֶאכֶיו רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיו אֵשׁ לֵהֵט.

וְכָל הָרְקִיעִים אֱלוֹ עַל אֱלוֹ כְּגִלְדֵי בְּצָלִים, אֱלוֹ לְמַטָּה וְאֱלוֹ לְמַעְלָה. וְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ הוֹלֵךְ וְרוֹעֵשׁ מֵאִמַּת רַבּוֹנָם. עַל פִּיו נוֹסְעִים, וְעַל פִּיו עוֹמְדִים. וּמַעַל לְכָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנוֹשָׂא הַכֹּל בְּחִילוֹ וְתַקְפוֹ. כְּמוֹ כֵּן שְׁבַע אַרְצוֹת לְמַטָּה, וְכָל מְשֻׁבָּה, פָּרַט שְׁאֵלָה עֲלִיוֹנִים וְאֵלָה תַּחְתּוֹנִים. וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל, וִירוּשָׁלַיִם עֲלִיוֹנָה מִכָּל יִשׁוּבָה.

וְחִבְרִינּוֹ יוֹשְׁבֵי הַדְּרוֹם רְאוּ בְּסַפְרֵי הַקְּדָמוֹנִים וּבְסַפְרוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁכָּף מְחַלְקִים כָּל הָאֲרָצוֹת הַלְלוֹ, שֶׁכָּל מְצַאִים לְמַטָּה כְּמוֹ אוֹתָם הָרְקִיעִים שְׁלַמְעֵלָה, אֱלוֹ עַל אֱלוֹ וְאֱלוֹ עַל אֱלוֹ,

וּבֵין כָּל אֲרָץ וְאֲרָץ רְקִיעַ מִפְּרִיד בֵּין זֶה לְזֶה, וְלִכְן
 כָּל הָאֲרָצוֹת מִפְּרָשׁוֹת בְּשֵׁמוֹת, וּבִינֵיהֶן גֵּן עֵדֶן
 וּגְיֵהֶנָּם, וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶן בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת אֱלוֹ מֵאֱלוֹ,
 כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, מֵהֶן בְּשֵׁתֵי פָּנִים וּמֵהֶן בְּאַרְבַּע
 וּמֵהֶן בְּאַחַת, וּמֵרְאֵה שֶׁל אֵלֶּה אֵינוֹ כְּאֵלֶּה.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יֵצְאוּ מֵאָדָם,
 (אינו כף, שלא) וְכִי יֵרֵד אָדָם הָרֵאשׁוֹן לְכָל
 הָאֲרָצוֹת וְהוֹלִיד בָּנִים? וְכַמָּה נָשִׁים הָיוּ לוֹ?
 אֵלֶּה אָדָם לֹא נִמְצָא אֵלֶּה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה
 מִכָּלָם, שֶׁנִּקְרָא תַבַּל, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ, שְׁכַתּוֹב (משלי
 ח) (מִשְׁחָקָת בְּחַבַּל אֲרָצוֹ) וַיֵּצֵאוּ לְתַבַּל אֲרָצוֹ. וְהַתַּבַּל הַזֶּה
 אַחֲזֵה בְּרְקִיעַ שְׁלִמְעֵלָה וְנֶאֱחָזֵת בְּשֵׁם הָעֲלִיּוֹן.
 זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תַבַּל בְּצִדְקָה.
 בְּצִדְקָה וְדָאִי. מִשׁוֹם כֶּךָ בְּנֵי שֶׁל אָדָם נִמְצָאִים
 בְּאַרְץ הָעֲלִיּוֹנָה הַזֶּה שֶׁנִּקְרָאת תַבַּל. וְהֵם עֲלִיּוֹנִים
 עַל הַכָּל, כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה.

מָה הַטַּעַם? כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה לְכָל הָרְקִיעִים יֵשׁ
 רְקִיעַ עֲלִיּוֹן מִכָּלָם, וְלִמְעֵלָה נִמְצָא כְּסָאוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כְּמֵרְאֵה אֶבֶן
 סַפִּיר דְּמֹת כְּסֵא וְעַל דְּמֹת הַכְּסֵא דְּמֹת כְּמֵרְאֵה
 אָדָם עָלָיו מְלִמְעֵלָה. אִף כֵּן בְּתַבַּל הַזֶּה נִמְצָא

הַמֶּלֶךְ שֶׁל הַכֹּל, וּמִיָּהוּ? אָדָם, מֶה שְׁלֹא נִמְצָא
בְּכָל הַתַּחְתּוֹנִים.

וְאוֹתָם תַּחְתּוֹנִים מֵאִיפֹה בָּאוּ? אֵלָא מֵהָאֲדָמִים
(מַעֲשֵׂן) שֶׁל הָאָרֶץ וְהַסִּיּוּעַ שֶׁל הָרְקִיעַ
שְׁלֹמַעְלָה, יוֹצְאִים בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, מֵהֶם
בְּלִבּוֹשִׁים, מֵהֶם בְּקַלְפּוֹת, כְּתוּלָעִים הִלְלוּ
שְׁנֵימִצָּאוֹת בְּאָרֶץ, מֵהֵן בְּקַלְפּוֹת אֲדָמוֹת, שְׁחוּרוֹת
וּלְבָנוֹת, וּמֵהֵן מְכָל הַגְּוִנִים. כִּי כָּל הַבְּרִיּוֹת כְּמוֹ
כֵּן, וְלֹא נִמְצָאִים בְּקִיּוּם, רַק עֶשֶׂר שָׁנִים (אוּ יוֹתֵר. ס"א
מַעֲט אוּ פְחוֹת מַעֲט).

וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא פִּרְשׁ יוֹתֵר, שֶׁהָרִי
כָּל הַיְיָשׁוּב מֵתַגְלֵגַל בְּעַגּוּל כְּמוֹ כְּדוֹר,
אֵלָה לְמַטָּה וְאֵלּוּ לְמַעְלָה, וְכָל אוֹתָן בְּרִיּוֹת
מְשֻׁנוֹת בְּמֵרְאִיָּהֶן מְשֻׁנוֹי הָאֲוִיר כְּפִי כָּל מְקוֹם
וּמְקוֹם, וְעוֹמְדוֹת בְּקִיּוּמָן כְּמוֹ שָׂאָר בְּנֵי אָדָם.

וְלִבְּן יֵשׁ מְקוֹם בִּיְיָשׁוּב, כְּשִׁמְאִיר לְאֵלָה חֲשׂוּף
לְאֵלָה, לְאֵלָה יוֹם וּלְאֵלָה לַיְלָה. וַיֵּשׁ מְקוֹם
שְׁכָלוּ יוֹם, וְלֹא נִמְצָא בּוֹ לַיְלָה פִּרְט לְשַׁעָה אַחַת
קִטְנָה. וְזֶה שָׂאָמַר בְּסִפְרֵי הַקְּדָמוֹנִים, וּבְסִפְרוֹ שֶׁל
אָדָם הָרֵאשׁוֹן כִּי הוּא. שְׁכָף כְּתוּב, (תְּהִלִּים קַלֵּט)
אוּדָף עַל כִּי נוֹרָאוֹת נִפְלִיטִי נִפְלָאִים מַעֲשֵׂיָךְ.

וְכָתוּב (שם קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיָהּ ה'. וְלָכֵן הִכַּל יִפֶּה.
 וְסוּד זֶה נִמְסָר לְבַעֲלֵי הַחֲכָמָה, וְלֹא לְמַחֲלָקֵי
 תַּחֲוֹמִים, מִשּׁוּם שֶׁהוּא סוּד עֵמָק שֶׁל הַתּוֹרָה.

כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ בָּיָם, שֵׁישׁ בּוֹ כַּמָּה בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת זו
 מִזוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֲב
 יָדַיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר חַיּוֹת קִטְנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת
 שָׁם אָנִיּוֹת יִהְיֶינָה לְוַיְתֵן וְגו'. וְהִכַּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה
 (וּמִתְקַשֵּׁר זֶה בְּזֶה), וְהִכַּל כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. וּבְכָל
 הָעוֹלָמוֹת אֵין שׁוֹלֵט בְּכָל, רַק אָדָם, וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מַעֲלִיו.

סדר הלימוד ליום יג אדר (יום 161 בשנה)

רַבִּי נְהוֹרָאִי סָבָא פָּרַשׁ לָיִם הַגָּדוֹל, וְהַתְּרַעֵשׁ
 הַיָּם, וְנֶאֱבָדוּ כָּל אוֹתָם שֶׁהָיוּ בְּסַפִּינָה,
 וְהַתְּרַחֵשׁ לוֹ נֶס, וְיֵרַד בְּשַׁבִּילִים יְדוּעִים לְלֵב הַיָּם,
 וַיֵּצֵא תַחַת הַיָּם לְיֵשׁוּב אֶחָד, וְרָאָה מֵאוֹתָן
 הַבְּרִיּוֹת כֹּלֵן קִטְנוֹת, וְהָיוּ מִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה, וְלֹא
 יָדַע מָה אוֹמְרִים. הַתְּרַחֵשׁ לוֹ נֶס וְעָלָה. אָמַר,
 אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים
 נִסְתָּרֵי הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁחוֹלְקִים
 עַל דְּבָרֵיהֶם וְלֹא מֵאֲמִינִים.

מאותו יום, כְּשֶׁהָיָה בָּא לְבֵית רַב וְאוֹמְרִים דְּבַר
 תּוֹרָה, הָיָה בּוֹכָה. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה אַתָּה
 בּוֹכָה? אָמַר לָהֶם, מִשּׁוּם שֶׁעֲבַרְתִּי עַל אֲמוּנַת
 דְּבָרֵי חֲכָמִים, וּפּוֹחַד מֵהַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם.
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם (בראשית א).
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֶלְמָלֵא אוֹתוֹ רְקִיעַ
 שֶׁמִּפְרִיד בֵּין מַיִם הָעֲלִיוֹנִים לַמַּיִם הַתַּחְתּוֹנִים,
 הָיְתָה מִחֻלְקַת בְּעוֹלָם מֵהֶם, אֲבָל הָרְקִיעַ הַזֶּה
 עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ מִתְקַיֵּם אֶלָּא
 עַל שְׁלוֹם. בֵּא רְאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא
 שְׁלוֹם, הוּא שְׁלוֹם וּשְׁמוֹ שְׁלוֹם, וְהַכֹּל נִקְשָׁר
 בְּשְׁלוֹם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, רְאִיתִי שֶׁהַשֵּׁם הָעֲלִיוֹן
 הַקְּדוֹשׁ הַכֹּל הוּא שְׁלוֹם, וְהַכֹּל אֶחָד, וְהַדְּרָכִים
 נִפְרָדוֹת לְצַד הַזֶּה וְלְצַד הַזֶּה.

י"ד שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ קְשׁוּרָה בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים,
 מִשּׁוּם זֶה הִי' הַזוֹ, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה, וְקוּץ
 אֶחָד לְמַטָּה, וְאֶחָד בְּאֲמֻצָּע. מִשּׁוּם שֶׁשִּׁלְשָׁה
 קְשָׁרִים הִשְׁתַּלְּשְׁלוּ (הַתְּקַשְׁרוֹת) בָּהּ, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה,
 כְּתוּר עֲלִיוֹן, שֶׁהוּא עֲלִיוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים,
 הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל הָרֹאשִׁים, וְהוּא עוֹמֵד עַל הַכֹּל.
 קוּץ אֶחָד בְּאֲמֻצָּע, שֶׁהוּא רֹאשׁ אַחֵר. מִשּׁוּם
 שֶׁהֵיוּ שְׁלֹשָׁה רֹאשִׁים, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד רֹאשׁ

לְבַדּוֹ. וְלִכְּן הַקּוּץ שֶׁל הָאֲמִצָּע זֶהוּ רֹאשׁ אַחַר שְׂיֹוצָא מִהַקּוּץ שֶׁלְמַעְלָה, וְהוּא רֹאשׁ שֶׁל כָּל שְׂאָר הָרֹאשִׁים שְׂיִבְנָה מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְהָרֹאשׁ הַזֶּה הוּא נִסְתָּר שֶׁל הַכֹּל.

רֹאשׁ אַחַר תַּחְתּוֹן, הוּא רֹאשׁ לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְהוּא מַעֲיֵן הַמַּיִם שֶׁכֹּל הַנְּטִיעוֹת מְשֻׁקוֹת מִמֶּנּוּ. וְזֶהוּ י' בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְלִכְּן נִקְרָאת שִׁלְשֵׁלַת, כְּמוֹ הַשִּׁלְשֵׁלַת הַזֹּאת שֶׁנִּקְשְׂרָה זֶה בְּזֶה, וְהַכֹּל אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ בִּסְפָרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, בְּשַׁעַה שֶׁהָרָאוּ לוֹ חֲכַמַת הַסּוּדוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְרָאָה אֶת הָאֵילָן שֶׁל גֵּן עֵדֶן, הָרָאוּ לוֹ חֲכַמָּה בְּסוּד עֲלִיוֹן, וְרָאָה שֶׁכֹּל הָעוֹלָמוֹת הָיוּ נִקְשָׁרִים זֶה בְּזֶה, שָׂאל אוֹתָם עַל מָה קִיָּמִים? אָמְרוּ לוֹ, כָּלֶם עוֹמְדִים עַל י', מִמֶּנָּה נִבְנוּ וְהַשְׁתַּלְשְׁלוּ (נִבְרָאוּ וְנִתְקַנְנוּ), שְׁכַתּוֹב (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֲכַמָּה עָשִׂיתָ. וְרָאָה שֶׁכֹּלֶם מְזֻדְעָזְעִים מֵאֵימַת רְבוּנָם, וְעַל שְׁמוֹ כָּלֶם נִקְרָאוּ.

וּבִסְפָרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ אָמַר, הַהֲגָעָה הִיא בְּשִׁלְשֵׁלַת שֶׁל שְׁלֹשָׁה שְׁכָלוּלִים בְּדָבָק וְקֶשֶׁר שֶׁל גּוּפוֹ. אֶחָד פָּחַד (שְׁלֹמוֹת) שֶׁל הַכֹּל, אֶחָד סוֹתָם שְׁבִילִים, וְאֶחָד נָהַר עֵמֶק.

אַחַר כֶּף פֶּרֶט בְּאוֹתֵיּוֹת, (שֶׁל אֶלֶף) הַבַּיִת בְּשִׁכְלוֹלוֹ
 יו"ד ה"א, הַבְּנִין שֶׁל הַכֹּל. (אֶחָד סְתוּם הַשְּׂבִילִים,
 וְאֶחָד נֶהָר עֶמֶק לְכֹל) שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ י' רֵאשׁ שֶׁל
 הַכֹּל, אָב לְכֹל. ו' הַבֵּן שֶׁהוֹלִיד וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ
 נִמְצָא ד', בַּת. הַגְּבִירָה שֶׁכָּל הַדִּינִים (הַדִּינִים) בְּיָדֶיהָ
 נִמְצָאִים, טְמִירָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, (עֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים,
 וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים) שְׁעֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים, וְעֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים נְזוֹנִים מִמֶּנָּה. הָרִי יו"ד שְׁלֵמוֹת הַכֹּל,
 וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִתְקַן בּוֹ, וְנִמְצָא נִסְתָּר בְּתוֹכוֹ.
אַחַר כֶּף יו"ד הוֹצִיָּאָה הַכֹּל, וְשִׁלְשָׁה הַכֹּל
 בְּקֶשֶׁר אֶחָד זֶה עִם זֶה. וְהָרִי בְּאָרְהַ
 הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, י' הוֹצִיָּאָה אוֹתוֹ הַנֶּהָר, שְׁכַתוֹב
 בּוֹ (בְּרֵאשִׁית ב) וְנֶהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.
 (כְּמוֹ) זוֹ ה' , סוּד הַבֵּינָה, וְהִיא הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה.
וְאוֹתוֹ נֶהָר מוֹצִיא שְׁנֵי בָּנִים, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר,
 וּמִמֶּנָּה נְזוֹנִים. אַחַר כֶּף יוֹצְאִים שְׁנֵי
 בָּנִים, וְהַבַּת נְזוֹנִית מִבֵּן, זֶה ו', הָרִי בֶּן הַמֶּלֶךְ הַזֶּה
 שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ, סוּד שֶׁל תְּפֹאֶרֶת. וְאַחַר כֶּף
 נִמְצָאָת ה' שְׁנִזְוִנִית מִן ו', וְהָרִי פֶּרְשׁוּהָ. (אַחַר כֶּף
 יוֹצְאִים שְׁנַיִם, בֵּן וּבַת. וְזֶה בֶּן הַמֶּלֶךְ שֶׁשְׁלֵמוֹת הַכֹּל שְׁלוֹ. וְזוֹ ה' הַבַּת נְזוֹנָה
 מִן ו', וְהָרִי פֶּרְשׁוּהָ) נִמְצָא שִׁי עֶקֶר וְשָׂרֵשׁ וְשְׁלֵמוֹת הַכֹּל.
 זֶהוּ מֵה שְׁכַתוֹב (מִשְׁלֵי כב) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת.

שְׁנֵינּוּ, עֲשֶׂרָה שְׁמוֹת הַשְּׁתַּכְלִלוּ וַיֵּצְאוּ מֵהֵי"ד
 הַזֶּה. י' שֶׁהִיא הַעֲשִׁירִית שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת.
 וְאֵת כָּלֶם הַכְּנִיסָה לְאוֹתוֹ נָהַר קָדוֹשׁ כְּשֶׁהִתְעַבְּרָה.
 וְעֲשֶׂרָה שְׁמוֹת נִסְתָּרִים בְּאַחַד. וְכָלֶם נִסְתָּרִים בִּי'.
 י' כּוֹלֵלֶת אוֹתָם. י' מוֹצִיָּאָה אוֹתָם. הוּא אָב לְכָל.
 אָב לְאַבוֹת.

מִמּוֹנּוֹ יֵצְאוּ (ובו יושבים) (בו עשר תבות) ו"ד. רִמְזוּ לְעֲשֶׂרָה
 בְּחֻשְׁבוֹן. אוֹתִיּוֹת יו"ד כּוֹלֵלוֹת לָהֶן ו"ד
 (י"ד), שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. ו"ד – זָכַר וּנְקֵבָה. דו קוֹרְאִים
 לָהֶם, שְׁנַיִם. וְלִכֵּן אָדָם נִבְרָא דו פְּרָצוּפִים, וְאוֹתָם
 פְּרָצוּפִים זָכַר וּנְקֵבָה הָיוּ כְּמוֹ שְׁלֵמְעֵלָה. ו"ד
 מִמְעֵלָה לְמַטָּה. ד"ו מִמַּטָּה לְמַעֲלָה, וְהַכֹּל דְּבַר
 אַחַד. י"ג מִדוֹת הַרְחָמִים תְּלוּיִים בּוֹ, וְעַל כֵּן יו"ד
 כּוֹלֵל ו"ד כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

וּבֵא רָאָה, עֲשֶׂרָה שְׁמוֹת הֵם כְּנֶגֶד עֶשֶׂר אוֹתִיּוֹת.
 וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הֵם שְׁמוֹנָה,
 וּשְׁתֵּי דְרָגוֹת כְּנֶגֶד שְׁנֵי רְקִיעִים. וּמִשְׁתַּנִּים
 הַשְּׁמוֹת, עֲשֶׂרָה, וְתִשְׁעָה, וְשְׁמוֹנָה, וְשִׁבְעָה.
הָרֵאשׁוֹן – י"ה, מְשׁוּם שֵׁי כּוֹלֵלֶת ה', וְה'
 יוֹצֵאת מִי'. לִכֵּן חֻכְמָה נִקְרָא י"ה.

הַשְּׁנִי – יְהוָה (י"ו) שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, מְשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ
 נָהַר רַחֲמִים, וּמְשׁוּם שְׁדִינִים מִתְעוֹרְרִים

מִמְנו, (אֱלֹהִים וְיִצְאוּ) כְּתוּבוֹת אוֹתִיּוֹת הַרְחָמִים עִם
נְקוּדָה שֶׁל אֱלֹהִים, וְלֹא אֱלֹהִים דִּין.

הַשְּׁלִישִׁי - אֵל, וְהוּא גְדֻלָּה, וְהוּא נִקְרָא
הָאֵל הַגְּדוֹל.

הַרְבִּיעִי - אֱלֹהִים, שְׁדִינִים מִתְעוֹרְרִים בּוֹ, וְהוּא
הַדִּין הַקָּשֶׁה.

הַחֲמִישִׁי - יְהוָה, הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל שְׁלֵמוֹת
הָאֱמוּנָה, וְזֶהוּ רְחֻמִּים בְּשְׁלֵמוֹת וְזֶהוּ
תַפְאֶרֶת. שְׁשִׁי וְשְׁבִיעִי - צְבָאוֹת נִקְרָאִים.

הַשְּׁמִינִי - א"ל ח"י, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קלו) כִּי
שֵׁם צְוָה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים וְגו'. וְזֶה
צְדִיק, שֶׁכָּל הַחַיִּים יוֹצְאִים מִשֵּׁם, וְנִקְרָא יְהוָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כז) ה' צְדִיק יִבְחַן. וְזֶהוּ ו' קֶטְנָה
שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. מִשׁוּם כֶּךָ ו'ו' שְׁנֵי וָוִים.

הַתְּשִׁיעִי - אֲדֹנָי, וְזוֹ מַלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה שְׁדִינִים
יוֹצְאִים מִשֵּׁם לְעוֹלָם, וְזֶהוּ הַפְּתָר
הָאֲחֵרוֹן שֶׁל כָּל הַשְּׁמוֹת. וְשֵׁם אֱהִיָּה, הַכֶּלֶל
וְהַנְּסֻתָּה שֶׁבְּרֵאשׁוֹנָה. וְזֶהוּ כְּתָר עֲלִיּוֹן, הָרֹאשׁ שֶׁל
כָּל הָרֹאשִׁים, שְׁמוֹ נְסֻתָּה וְלֹא נִגְלָה, וְנִתְבָּאֵר.
וּבְסֵפֶר הָאֲגָדָה, עֲשָׂרָה שְׁמוֹת כְּתוּבִים בְּגוֹן אַחֵר,
וְאֵנוּ לֹא שְׁנִינוּ כֶּךָ.

רבי אבא פתח, (שיר ד) **עורי צפון ובאי תימן**
הפיחי גני יזלו בשמיו יבא דודי לגנו
ויאכל פרי מגדיו. עורי צפון, אלו עולות
שנשחטות בצפון, משום שהן מחשבות בצפונות
הלב ובמקום הדין. משום שמחשבה נמצאת
בלילה, בזמן שהדין נמצא. רוח צפון נושבת
בחצות הלילה כשמתעוררים אנשים, וכנור דוד
מנגן מאליו, ומחשבות בני אדם מתעוררות.
ובאי תימן, אלו שלמים שנשחטים בדרום,
משום שהם השלום של הכל, שלום
העליונים והתחתונים. ואלו הם השלמות של
צדדי העולם, השלמות של הכל מצד האמונה.
ושלמים, משום שהם השלום של הכל, הבעלים
אוכלים מהם ונהנים מהם, שהרי שלום הוא לו
ולכל העולם בדרגה אחת. חטאות ואשמות
נאכלים לפהנים משום שהם עתידים לכפר
עליהם ולהעביר את חטאיהם. ומכל הקרבנות
אין חביבים לפני הקדוש ברוך הוא כמו שלמים,
משום שנמצא שלום בעליונים ובתחתונים.
ומיעל כלם קטרת, שהיא שלמה מהכל, ולא
באה על חטא ולא על אשם ולא על עון,
אלא על שמחה, כמו שנאמר (משלי כז) שמן

וְקִטְרַת יִשְׁמַח לֵב, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. וְלִכְן קִטְרַת לֹא
 קָרְבָּה אֶלֶּא בְּזִמְן שְׁשַׁמֵּן קָרֵב, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שמות
 ל) וְהִקְטִיר עָלָיו אֶהְרֵן קִטְרַת סַמִּים בִּבְקָר בִּבְקָר
 בְּהִטִּיבוּ אֶת הַנְּרוֹת יִקְטִירֶנָּה. וְכָתוּב (שם)
 וּבְהִעֲלוֹת אֶהְרֵן אֶת הַנְּרוֹת בֵּין הָעֶרְבִים
 יִקְטִירֶנָּה. מִשׁוּם שְׁנִמְצְאִים שֶׁמֶן וְקִטְרַת כְּאֶחָד.
 בֹּא רֵא, שְׁלָמִים הוּא שְׁלוֹם בְּכָל, וְקִטְטָה
 וְקִטְרוּג לֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. אֲבָל קִטְרַת
 קוֹשֶׁרֶת אֶת קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כָּל עֲשֶׂרֶת הַשְּׁמוֹת כְּתוּבִים,
 וְאֲנִי שְׁנִינִי, שֶׁהָרֵא שׁוֹן אֶהְיָה, זֶה הַנְּסִתָּר
 הָעֲלִיּוֹן, כְּמִי שְׁאוֹמֵר: אֲנִי מִי שְׁאֲנִי! וְלֹא נוֹדַע מִי
 הוּא. אַחַר כֵּן אֲשֶׁר אֶהְיָה, אֲנִי שְׁעֵתִיד לְהִתְגַּלּוֹת
 בְּאוֹתָם הַכְּתָרִים (הָאֲחֵרִים), שֶׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה נִסְתָּר,
 וְאַחַר כֵּן מִתְחִיל לְהִתְגַּלּוֹת, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְגִלּוֹי שֶׁל
 הַשֵּׁם (שֶׁל שְׁלֵמוֹת) הַקָּדוֹשׁ.

וְכַךְ כְּתוּב בְּמִשָּׁה, אֶהְיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, הַנְּסִתָּר שֶׁל
 הַכֹּל, אֲנִי הוּא מִי שְׁאֲנִי. אַחַר כֵּן אֲשֶׁר
 אֶהְיָה, אֲנִי עֵתִיד לְהִתְגַּלּוֹת. אַחַר כֵּן אֶהְיָה
 אַחֲרוֹן, וְזֶה כְּשֶׁהָאֵם מִתְעַבְּרַת וְעַדִּין הוּא נִסְתָּר.
 מְתִי מִתְגַּלֶּה? בְּזִמְן שְׁכָתוּב (שמות ג) לֵךְ וְאֶסְפַּתָּ
 אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם

וְגו'. זו שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְכֹאן הוּא הַגְּלוּי וְהַקָּשֶׁר
שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

מִשׁוּם כֵּן, הָרֵאוּן שֶׁל הַכֹּל – אֶהְיֶה. הַשְּׁנִי –
יְהִי. מִשׁוּם שֶׁחֲכָמָה מוֹצִיָּאָה ה' וְנִסְתָּרֶת
בָּהּ, וְלֹא נִפְרְדֶת מִמָּנָה לְעוֹלָמִים, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ
שְׁפָתוֹב, (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, כְּמוֹ זֶה. ה.

וְכֵן לְמִדְתֵי מֵאָבָא, י' כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. אַחַר כֵּן
י"ה, שֶׁלֹּא נִפְרְדִים לְעוֹלָמִים, י' מוֹצִיָּאָה ה',
כְּמוֹ זֶה ה' הָרִי י', וְאוֹתוֹ נָהָר שְׁיֹצֵא מִמָּנּוּ.
וְנִמְשָׁךְ מִמָּנּוּ וְלִמְטָה, שְׁנֵי בָנִים שְׁיֹצֵאִים מֵהֶם.
מֵצֵד הָאָב י' יוֹצֵא בֵן, שֶׁהָרִי אוֹחֵז בּוֹ בִי', וְאוֹחֵז
בְּאוֹתוֹ נָהָר. וְמֵצֵד הָאִם יוֹצֵאת בֵּת, שֶׁהִיא הַנָּהָר
הַתְּחִתּוֹן, וְהֵבֵן הַזֶּה נִמְשָׁךְ אַחַר כֵּן וְיוֹצֵא מֵהֶם,
וְהוּא ו', וְזֶה יוֹרֵשׁ אֶת הָאָב וְהָאִם, וְנִקְשָׁרֶת בּוֹ
אֲמוּנַת הַכֹּל, וּמִמָּנּוּ נְזוּנִית הַבֵּת, מֵאוֹתָהּ יִרְשָׁה
שֶׁהוּא יוֹרֵשׁ.

וְלָבֵן צָרִיךְ לְכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ – י'
בְּרֵאוּשׁוֹנָה, קוּץ אֶחָד לְמַעְלָה, וְקוּץ אֶחָד
בְּאִמְצַע, וְקוּץ אֶחָד לְמַטָּה, וְהָרִי נִתְבָּאָר. אַחַר
כֵּן יְהִי, שְׁאִין נִפְרְדִים זֶה מִזֶּה לְעוֹלָמִים. כְּמוֹ
כֵן ה', כְּדֵי שְׁיִמְצָאוּ שְׁנֵיהֶם בְּשְׁלֵמוֹת הַכֹּל, אָב

וְאִם בֶּן וּבֵת. כְּמוֹ כֵּן י"ה (ו"ה). הָרִי לָךְ כָּל
שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה.

אַחַר כֶּךָ מִתְפַּשְׁטֵת הָאֲמוּנָה, וְיוֹצְאִים שְׁנֵי בָנִים
מִכָּלֵל אֶחָד בְּדַרְכֵיהֶם. הַבֶּן יוֹצֵא מִשְׁנֵיהֶם,
וְהוּא ו' שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. הַבֵּת יוֹצֵאת מִצַּד הָאֵם,
וְהִיא ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְאִין נִשְׁלֶמֶת
אֲלָא עִם ו', מִשּׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ הִיא נְזוּנִית, וְלִכֵּן צָרִיךְ
לְכַתֵּב ו' וְאַחַר כֶּךָ ה', כְּמוֹ זֶה ה', הָרִי ו' וְאוֹתָהּ
הַהֶתְפַּשְׁטוֹת שְׁיוֹצְאֵת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ אוֹתוֹ נִהַר
שְׁיוֹצֵא מִי', מִשּׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ נְזוּנִית. ו' הָרִי בֶּן
שְׁיוֹצֵא מִמֶּנּוּ לְמַטָּה.

וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּאֵר אוֹתָם אָבִי, וְהָרִי נִתְבָּאֵרוּ.
וְאֲנִי כְּשִׁמְגִיעַ לְדְבָרִים הַלְלוּ, אוֹמֵר
אוֹתָם, מִשּׁוּם שֶׁצּוֹאֵת אָבִי כֶּךָ. וְכֵן צָרִיךְ אָדָם
לְהִזָּהֵר בַּשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁיִּכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
כְּמוֹ זֶה, וְזֶהוּ כְּרָאוּי. וְאִם לֹא, אֵינּוּ נִקְרָא שֵׁם
קְדוֹשׁ, וְנִקְרָא פְּגוּם. וּמִי שֶׁפּוֹגֵם אֶת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.

הַשְּׁלִישִׁי – יְהו"ה שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר,
רַחֲמִים, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ דִין, וְזֶהוּ אוֹתוֹ
נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן.

הַרְבִּיעִי – אֵל גָּדוֹל. וְהָרִי נֶאֱמַר, וְזוֹ גְדֻלָּה.

הַחֲמִישִׁי – אֱלֹהִים, וּבְכָל מְקוֹם הוּא גְבוּרָה.

הַשִּׁשִּׁי – יְהוָה, רַחֲמִים, שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, הָעֶקֶר

שֶׁל הַכֹּל. קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה, אַחוּז לְכָל

הַצְדָדִים, וְזוֹ תַפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל.

הַשְּׁבִיעִי וְהַשְּׁמִינִי – צְבָאוֹת. וְלִכְן יְהוָה קְרוֹב

בְּכָל. אַחוּז בְּכָל הַצְדָדִים, לְפַעֲמִים ה'

אֱלֹהִים, שֶׁהָרִי הֵם קְרוֹבִים תַּפְאֶרֶת לְגְבוּרָה.

לְפַעֲמִים ה' צְבָאוֹת, שֶׁהָרִי הֵם קְרוֹבִים תַּפְאֶרֶת

לְנִצְחַ וְהוּד, שֶׁנִּקְרָאִים צְבָאוֹת. וְהָרִי נִתְבָּאֵר

שֶׁנּוֹדָעִים דְּבָרֵי הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים מִפִּיהֶם,

כְּשֶׁאֹמְרִים כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, וְכִשְׁאֹמְרִים כֹּה

אָמַר ה' צְבָאוֹת, וְהֵיוּ יוֹדְעִים מֵאִזָּה מְקוֹם

בָּאִים הַדְּבָרִים.

הַתְּשִׁיעִי – (א"ל) שְׁדֵי. שְׁאֵמַר לְעוֹלָם דֵּי, שֶׁהָרִי

דֵּי סְפוּק הוּא. וְהַסְּפוּק לֹא בָא

לְעוֹלָם אֶלָּא מִצְדִּיק שֶׁהוּא יְסוּד הָעוֹלָם, שְׁאֵמַר

לְעוֹלָם דֵּי.

הַעֲשִׂירִי – אֲדַנְּי, שֶׁהָרִי דִין הַמְּלָכוֹת דִּין וְדָאִי.

וְזֶה לְעֶרְךָ אֶת קְרֻבוֹת הַמְּלָךְ בְּעוֹלָם,

וְזוֹ גְבוּרָה תַחְתּוֹנָה, וְזֶהוּ צֶדֶק.

וַאֲלוֹ הֵם הָעֲשָׂרָה שְׁמוֹת שְׁבָהֶם נִקְרָא הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, קְשׁוּרִים זֶה בְּזֶה בְּיַחְוֹד שְׁלָם,
 וְאֵלוֹ הֵם הַכְּתָרִים הַקָּדוֹשִׁים שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא
 נוֹדֵעַ בָּהֶם, וְהֵם שְׁמוֹ, וְהוּא הֵם. וּכְשֶׁנִּשְׁקָרִים
 כָּלֶם כְּאֶחָד עַל רֵיחַ הַקְּטָרֶת, אִזּוֹ נִקְרָאת קְטָרֶת,
 הַקָּשָׁר שֶׁנִּשְׁקָרִים כְּאֶחָד. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים שֶׁל
 הַצְּדִיקִים שִׁיּוּדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים
 לְהַפְּיֹר בְּכַבּוּד רְבוּנָם, עָלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ
 וַרְאוּ אֶת כְּבוֹדֵי.

וְאֵם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כָּתוּב (במדבר ז) עֲשֹׂרָה עֲשֹׂרָה
 הַכֹּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. עֲשֹׂרָה עֲשֹׂרָה, לְמָה זֶה
 בָּא? אֵלָּא עֲשֹׂרָה לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעֲשֹׂרָה לְמַתָּן
 תּוֹרָה. עֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעֲשֹׂרָה
 מְאֻמְרוֹת בְּמַתָּן תּוֹרָה. בְּמָה זֶה מְדַבֵּר? מִשּׁוֹם
 שֶׁהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֵלָּא בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה, וְכָל זְמַן
 שִׁישְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הָעוֹלָם מְתַקֵּים. וְכָל
 זְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְתַבְטְלִים מִהַתּוֹרָה, מַה כָּתוּב?
 (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם
 וְאֶרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

בֵּא רֵאָה, עֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּפִי
 שֶׁשָּׁנִינוּ בְּעֲשֹׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם.

עֲשֶׂרָה מֵאֲמֵרוֹת לְמִתֵּן תּוֹרָה, אֵלוֹ עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרוֹת. כָּתוּב (שמות ב) אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. וְכָתוּב
בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
אֲמוּנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזֶּה נִקְרָאת אוֹר,
שְׁכָתוּב (תהלים כז) ה' אוֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא וְגו'.

כָּתוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל
פָּנָי. וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, (בראשית א)
יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. יְהִי רָקִיעַ – אֵלוֹ
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם חֲלָקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׂאוּחֲזִים בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם. וְהֵינּוּ
הַסּוּד, שֶׁפַּעַם אַחַת שָׁאֵל רַבִּי יִיסָא סְבָא לְרַבִּי
אֶלְעָאי, אָמַר, הֲרִי אֶת שְׁאָר הָעַמִּים נָתַן הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְגְדוּלִים מִמֵּנִים שְׁלִיטִים, וְאֵת יִשְׂרָאֵל
בְּאִיזָה מְקוֹם נָתַן אוֹתָם? שָׁלַח לוֹ, וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וַיִּפֶּה שָׁלַח לוֹ.

בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בֵּין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה. וַיְהִי מְבַדִּיל בֵּין
מַיִם לְמַיִם – בֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁנִּקְרָא בָּאֵר מַיִם חַיִּים, וּבֵין עֲבוּדָה זָרָה שֶׁנִּקְרָאת
(ירמיה ב) בְּאֵרֵת נְשֻׁבְרִים וְגו', שֶׁהֵם מַיִם הַמְּרִים,
מַיִם עֲכוּרִים, מְכַנְסִים, סְרוּחִים וּמְטַנְפִים, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים מְבַדִּילִים בֵּין מַיִם לְמַיִם.

כתוב (שמות כ) לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא, וכתוב במעשה בראשית, (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. בא וראה, כל מי שנשבע בשם הקדוש ברוך הוא לשקר, כאלו הפריד את האם ממקומה למעלה, והכתרים הקדושים אינם מתישבים במקומם, כמו שנאמר (משלי טז) ונגזן מפריד אלופי. ואין אלופי אלא הקדוש ברוך הוא. וכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד, אל תשים פרוז בגלל שבועת שקר. אל מקום אחד, כראוי במקום אמת, ולא במקום אחר לשקר. ומה השקר? הוא שהולכים המים למקום אחר שאינו שלהם.

כתוב זכור את יום השבת לקדשו, וכתוב במעשה בראשית, תדשא הארץ דשא יעשב. מתי מתגדלת הארץ הקדושה ומתעטרת בעטרותיה? הוי אומר, ביום השבת, שהרי אז מתחברת הכלה (הגבירה) עם המלך להוציא דשאים וברכות לעולם.

כתוב כבד את אביך ואת אמך, וכתוב במעשה בראשית, יהי מארת ברקיע השמים. מה זה אומר? אלא אלו המאורות, זהו אביך ואמך.

אָבִיךָ זֶה הַשָּׁמֶשׁ. אַמֶּךָ זֶה הַלְּבָנָה. וְאֵין שָׁמֶשׁ אֶלָּא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (תהלים פד) כִּי שָׁמֶשׁ וּמַגֵּן
ה' אֱלֹהִים. וְאֵין לְבָנָה אֶלָּא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב
(ישעיה ס) וִירְחֹךָ לֹא יֵאָסֵף, וְעַל כֵּן הַכֹּל אֶחָד.

כָּתוּב לֹא תִרְצַח, וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וְאַתָּה אֵל
תִּהְיֶה אָדָם שֶׁנִּקְרָא כָךְ, שְׁכָתוּב וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
חַיָּה. וְאֵל תִּהְיֶה כְּדָגִים הַלָּלוּ, שֶׁגְּדוּלִים בּוֹלְעִים
אֶת הַקִּטְנִים.

כָּתוּב לֹא תִנְאָף, וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מִכָּאן
לְמִדְנּוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁקַר אָדָם בְּאִשָּׁה אַחֶרֶת שְׂאִינָה בַת
זוּגוֹ, וְלִכֵּן כָּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ,
שֶׁלֹּא תוֹלִיד אִשָּׁה אֶלָּא מִמִּינָהּ, וּמִיָּהוּ מִינָהּ? זֶה
בֶּן זוּגָה.

כָּתוּב לֹא תִגְנֹב, וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל
עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע. מֵה שֶׁנָּתַתִּי לָכֶם וְצִוִּיתִי לָכֶם, יִהְיֶה
לָכֶם, וְאֵל תִּגְנֹבוּ מֵה שֶׁהוּא שֶׁל אַחֵר.

כָּתוּב לֹא תַעֲנֶה בְרַעְךָ עַד שִׁקָּר, וְכָתוּב
בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ. מִי שֶׁהוּא בְּדִיוֹקָן הַמַּלְאָךְ,
 אֵל תַּעֲיֵד בּוֹ שָׁקֵר. וּמִי שֶׁמַּעֲיֵד שָׁקֵר בַּחֲבֵרוֹ,
 כָּאֵלוֹ הַעֵיד לְמַעְלָה.

כְּתוּב לֹא תַחַמַּד אִשְׁתֵּי רַעֲךָ, וְכָתוּב בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ
 וּגְוִי'. הָרִי בֵּת זִוְגָךְ כְּנִגְדְּךָ, וְלִכֵּן לֹא תַחַמַּד
 אִשְׁתֵּי רַעֲךָ.

וְהֵינּוּ עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וְעֲשָׂרָה
 מְאֻמְרוֹת לְמַתֵּן תּוֹרָה. וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב (במדבר
 ז) עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכֶּף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ. נִשְׁקְלוּ כְּאֶחָד
 בְּמִשְׁקַל אֶחָד, וּמִשׁוֹם כֶּף עוֹמֵד הָעוֹלָם וְנִמְצָא בּוֹ
 שְׁלוֹם. וְעַל כֵּן, אִם זָבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ, לְהַעֲמִיד
 הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁמִכְפָּר עַל
 מַצּוֹת עֲשֵׂה וְעַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה, כִּדִּי לְהַטִּיל
 שְׁלוֹם עַל הַכֹּל.

כְּתוּב (איוב כה) הַמָּשֶׁל וּפְחַד עֲמוֹ עֲשֵׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרוֹמָיו. הַפְּסוּק הַזֶּה פֶּרְשׁוֹהוּ הַחֲבֵרִים.
 אֲבָל הַמָּשֶׁל – זֶה אֲבֵרָהֶם, שְׁכָתוּב בּוֹ (בראשית כג)
 נָשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ, וְכָתוּב (שם יב) וְאֲבָרְכְּךָ
 וְאֶגְדְּלָה שְׁמֶךָ. וּפְחַד – זֶה יִצְחָק, שְׁכָתוּב (שם לא)
 וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי. עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו – זֶה

יַעֲקֹב, שְׁכָתוֹב (מיכה ז) תִּתֵּן אֲמַת לַיַּעֲקֹב, וְכָתוֹב
(זכריה ח) וְהָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם אָהָבוּ. שְׁאֲמַת וְשְׁלוֹם
קְשׁוּרִים זֶה עִם זֶה, וְלִכֵּן הוּא שְׁלָמוֹת הַכֹּל.

וּשְׁלָמִים הוּא שְׁלָמוֹת, וְהַשְּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. וּמִי
שֶׁמְקַרֵּב שְׁלָמִים, מְרַבֵּה שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם. יַעֲקֹב עָשָׂה שְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, מְשׁוֹם
שֶׁאֲחִזוּ אֶת זֶה וְאֶת זֶה. וּשְׁלָמִים אֲחוּזִים בְּמַצּוֹת
עֲשֵׂה וּבְמַצּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה, בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה,
וְעַל כֵּן נִקְרָא שְׁלָמִים. וְסוּד הַדְּבָר – שְׁכָתוֹב
(בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, אִישׁ שָׁלֵם, שְׁלָם
לְמַעַלְהָ וְשָׁלֵם לְמַטָּה. דְּבָר אַחֵר הַמְּשָׁל (איוב כה) –
זֶה מִיכָאֵל. וּפְחָד – זֶה גְּבֻרִיאֵל. זֶה יְסוּדוֹ מִמִּים,
וְזֶה יְסוּדוֹ מֵאֵשׁ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֵׂה שְׁלוֹם
בֵּינֵיהֶם, שְׁכָתוֹב (שם) עָשָׂה שְׁלוֹם בְּמַרוֹמָיו.

רַבִּי אַחָא אָמַר, כָּתוֹב (ויקרא ז) אִם עַל תּוֹדָה
יִקְרִיבֵנוּ וְהַקְרִיב עַל זִבְחַת תּוֹדָה וְגו'. מַה
זֶה אוֹמֵר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (שם ה) וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא
עָלֶיהָ. עָלֶיהָ דְּוָקָא. וְעַל זֶה חִלּוֹת מַצּוֹת וְגו'.
וְחִלּוֹת מַצּוֹת, הֲרִי פְרָשׁוּהָ, וְעַל מַה בָּאָה? מַצַּת
וְחִלּוֹת כָּתוֹב חֶסֶר, מְשׁוֹם שֶׁחָטָא עָלֶיהָ.

שָׁנָה רַבִּי חֲזִיא, כָּתוֹב עַל זִבְחַת תּוֹדַת שְׁלָמִיו, זו
שְׁלָמוֹת הַכֹּל. שְׁלָמִיו – שְׁנַיִם. תּוֹדָה,

נודע. אָמַר לוֹ רַבֵּי יְהוּדָה, תּוֹדָה יְדוּעַ. שְׁלָמִיו
 לָמָּה זֶה שְׁנַיִם? אָמַר לוֹ, שְׁנֵי וַיִּי"ם, וַיִּו שֶׁהֵינּוּ
 שְׁלָמִיו, הַשְּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל.

אָמַר רַבֵּי יִצְחָק, תּוֹדַת שְׁלָמִיו, שְׁמַטִּיל שְׁלוֹם
 בְּכֹל, וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת.
 תּוֹדַת שְׁלָמִיו, אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, מֵה שְּׁאָמַר רַבֵּי חֵיִיא
 – יָפָה, שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת מֵאוֹתָם שְׁנַיִם,
 שֶׁהֵם הַשְּׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר, לְחֵם חֲמִץ
 הָרִי יְדוּעַ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה חֲטָא, כִּךָּ הָיָה
 מְקַרֵּיב בְּאוֹתוֹ גִּזְוֹן מִמֶּשׁ.

בֵּא רָאָה, חֵלֶת מִצַּת חֶסֶר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּלוּלַת
 בְּשֶׁמֶן וּרְקִיקֵי מִצּוֹת מְשַׁחִים בְּשֶׁמֶן. לָמָּה זֶה
 רוֹמֵז? אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, הָרִי הֵם (בראשית ג) לֵהֵט
 הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת וְגו'. מְשׁוּם שְׁכֹלֶם הַתְּמַנּוּ עַל
 דְּרָכֵי בְּנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן הַכֹּל סֵלַת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן, לְהַמְשִׁיךְ
 שֶׁמֶן מְשַׁחָה מִהַמְּקוֹם הָעֲלִיּוֹן לְמַטָּה, וַיִּתְבָּרְכוּ
 כֻּלָּם כְּאֶחָד מֵאוֹתוֹ שֶׁמֶן מְשַׁחַת קֹדֶשׁ.

וְזָהוּ יֵינ לְנֶסֶד, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ רְבִיעִית הַהֵינ. וּמְקוֹם
 אֶחָד (תלוי) מְלֵא יֵינ וְשֶׁמֶן וּמִים לְנֶסוּךְ, וְהָרִי
 בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים, מִים לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְאֶת

כָּל אוֹתָן הַנְּטִיעוֹת. וְעַל כֵּן, יֵשׁ מִים וַיֵּשׁ מִים. יֵינן,
 יֵשׁ מָקוֹם שֶׁהוּא טוֹב, וַיֵּשׁ מָקוֹם שֶׁהוּא לְהַעֲנִישׁ,
 שֶׁהוּא דֵינן.

עַל כֵּן, מִי שֶׁרוֹאֶה יֵינן בְּחִלּוּמוֹ – יֵשׁ לְמִי שֶׁהוּא
 טוֹב, וַיֵּשׁ לְמִי שֶׁהוּא דֵינן. אִם תִּלְמִיד חָכָם
 הוּא, כְּתוּב (תהלים קד) וַיֵּינן יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ.
 וְכְתוּב, (שיר א) טוֹבִים דְּדִיךְ מֵיֵינן. זֶהוּ יֵינן הַמְּשַׁמֵּר
 שְׁמֵשְׁמַח אֶת הַכֹּל. וְאִם לֹא – (משלי לא) תָּנוּ שְׂכָר
 לְאוֹבֵד וַיֵּינן לְמָרִי נֶפֶשׁ. יֵשׁ יֵינן אַחַר שֶׁהוּא דֵינן,
 וְעַל כֵּן נֶאֱדָה לְהַקְרִיב אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ בְּקִרְבָּנוּ,
 כְּדֵי שְׂיַעֲבֹר הַדֵּינן וַיִּתְעוֹרְרוּ רַחֲמִים. עוֹבֵר יֵינן וְכֹא
 יֵינן, וְכֵן בְּכֹל.

וַיִּשְׁמַח אֵינוֹ סֹר מִקִּרְבָּנוֹת לְעוֹלָמִים, פָּרַט לְמַנְחַת
 קְנָאוֹת, שְׁכָתוּב (במדבר ה) לֹא יִצְק עָלָיו שְׁמֵן
 וְגו'. שֶׁהָרִי כָּאֵן לֹא צָרִיכִים רַחֲמִים, שֶׁהָרִי הַכֹּל
 דֵּינן, שְׁכָתוּב וְצָבְתָהּ בְּטָנָה וְנִפְלְאָה יִרְכָּהּ. וְכְתוּב
 יִתֵּן ה' וְגו'. וְעַל זֶה, וְזֹאת תוֹרַת זְבַח הַשְּׁלָמִים
 אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבָנוּ.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי יִצְחָק. קָמוּ
 בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה לְלַמֵּד תּוֹרָה. פָּתַח רַבִּי
 יִצְחָק וְאָמַר, (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרַכּוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי

ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פְּרָשׁוּהוּ הַחֲבָרִים וְהָרִי
 נִתְבָּאָר, אֲבָל הַשֵּׁבַח הַזֶּה הוּא שֶׁל כָּל בְּנֵי
 הָאָמוּנָה, וּמִי הֵם בְּנֵי הָאָמוּנָה? אוֹתָם
 שְׁמֵשֶׁתְּדָלִים בַּתּוֹרָה וַיּוֹדְעִים לִיַּחַד אֶת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ כְּרֵאוּי. וְהַשֵּׁבַח שֶׁל אוֹתָם בְּנֵי הָאָמוּנָה,
 אוֹתָם שְׁעוּמָדִים בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה
 וְנִדְבָקִים בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל לְשִׁבַח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּדַבְרֵי תּוֹרָה.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאָדָם קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעֶסֶק
 בַּתּוֹרָה וְרוּחַ צְפוֹן מִתְעוֹרֶרֶת בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה,
 אוֹתָהּ אֵילֶת עוּמָדָת וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. וּבְשַׁעָה שְׁהִיא עוּמָדָת, כְּמָה אֲלָפִים וְכְמָה
 רְבָבוֹת עוּמָדִים עָמָה בְּמִקוּמָם, וְכֹלֵם מִתְחִילִים
 לְשִׁבַח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

אותו מִי שְׁזָכָה וְקָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעֶסֶק
 בַּתּוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁיב לוֹ,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ, שְׁכָתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים
 חֲבָרִים מְקַשֵּׁיבִים לְקוֹלָהּ הַשְּׁמִיעֵנִי. וְכֹל אוֹתָם
 אוֹכְלוֹסִים שֶׁל מַעְלָה וְכֹל בְּנֵי הַתְּשַׁבַּחַת
 שְׁמִזְמָרִים לְרַבּוֹנָם, כֻּלָּם שׁוֹכְכִים בְּשִׁבְלֵי
 הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל אוֹתָם שְׁעֶסְקוּ בַּתּוֹרָה, וּמְכַרְיִזִים
 וְאוֹמְרִים: (תהלים קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'.

אַתֶּם בְּרָכוּ אֶת ה', אַתֶּם שִׁבְחוּ אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
אַתֶּם עֲטְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ.

וְאוֹתָהּ הָאֵילַת מִתְעַטֶּרֶת בְּאוֹתוֹ אָדָם, וְעוֹמֶדֶת
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְאוֹמֶרֶת: רֵאֵה בְּאֵיזָה בֵּן
בָּאתִי לִפְנֵיךָ, בְּאֵיזָה בֵּן הִתְעוֹרַרְתִּי אֵלֶיךָ. וּמִי הֵם
שֶׁהִשְׁבַּח כָּלֹו שְׁלָהֶם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ? וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר,
הָעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בַּלַּיְלוֹת, אֵלֹו נִקְרְאִים עֲבָדֵי
ה', אֵלֹו רְאוּיִים לְבָרֵךְ אֶת הַמֶּלֶךְ, וּבִרְכַתֶּם בְּרָכָה,
זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרָכוּ אֶת ה'
וּגו'. אַתֶּם רְאוּיִים שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ יִתְבָּרֵךְ עַל
יְדֵיכֶם, וְהַבְּרָכָה שֶׁעַל יְדֵיכֶם בְּרָכָה הִיא.

שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ. מֵהוּ קֹדֶשׁ? הַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן
שֶׁמַּעֲיֵן הַנִּחַל הָעֵמֶק יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, שְׁכַתוּב
וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת. וְעֵדֶן הוּא שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ
עֲלִיּוֹן, מִשּׁוּם כֶּךָ שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ. וְאָדָם שֶׁעוֹשֶׂה
כֵּן וְזוֹכֵה לָזֶה, מֵה מַכְרִיזִים עָלָיו? יְבָרְכֵךָ ה'
מִצִּיּוֹן, אֶתְּהָ תְבָרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמָּקוֹם
שְׁנִקְרָא קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן, וְהוּא יְבָרֵךְ אוֹתְךָ מִמָּקוֹם
שְׁנִקְרָא צִיּוֹן, שְׂאֶתְהָ וְהַגְּבִירָה תִּתְבָּרְכוּ כְּאֶחָד.

כְּמוֹ שֶׁהַזּוּג שְׁלָכֶם הִיָּה כְּאֶחָד לְשִׁבַּח אֶת
הַמֶּלֶךְ, כֶּךָ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁמִּתְבָּרַכֶת כְּנִסְת

יִשְׂרָאֵל, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם יְזְמִין לָךְ בְּרָכוֹת. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן וּרְאֵה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם. מִי
הוּא טוֹב יְרוּשָׁלַם? אוֹתָן בְּרָכוֹת שִׁוּצָאוֹת לָהּ
מִהַמֶּלֶךְ עַל יְדֵי אוֹתָהּ דְרַגַת צְדִיק הַקְדוּשָׁה. וְעַל
כֵּן, יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן וּרְאֵה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם, וְהַכֹּל
דְּבַר אֶחָד.

וּרְאֵה בְנִים לְבָנֶיךָ וְגו'. וּרְאֵה בְנִים לְבָנֶיךָ –
יְפֵה, מַה זֶה שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל? מַה צְרִיךְ
כָּאֵן עַל יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא מְשׁוּם שְׁמַרְבָּה שְׁלוֹם
לְמַעְלָה, שְׁכַאֲשֶׁר הוּא זוֹכֶה לְכֹל זֶה, מְרַבֶּה שְׁלוֹם
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, סִתָּם.
וְהַשְׁלוֹם הוּא שְׁבָחָם שֶׁל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים,
שְׁבַח הוּא שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְדַבְרֵי תוֹרָה מְרַבִּים
שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (שם כט) ה' עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה'
יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם.

נִפְשׁ כִּי תַחְטָא. רַבִּי יוֹסִי פִתַח, (שיר ב) עַד שִׁפּוּחַ
הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים וְגו'. כִּמָּה יֵשׁ לָהֶם לְבַנֵּי
אָדָם לְהַזְהֵר מִחְטָאֵיהֶם שְׁלֵא לַחְטָא לְפָנֵי רַבּוֹנָם,
שְׁהָרִי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יוֹצֵא כְרוּז וְקוֹרָא: הָעִירוּ בְנֵי
הָעוֹלָם אֶת לַבְּכֶם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ! הָעִירוּ
לְהַזְהֵר מִחְטָאֵיכֶם! הָעִירוּ אֶת הַנְּשִׁמָּה הַקְדוּשָׁה
שֶׁנִּתֵּן בְּתוֹכְכֶם מִהַמְּקוֹם הָעֲלִיּוֹן הַקְדוּשׁ.

שְׁשָׁנִינוּ, בְּשַׁעַה שְׁמוּצִיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נִשְׁמָה לְהוֹרִידָה לְבַנֵי אָדָם, הוּא
 מַעֲיֵד בָּהּ בְּכַמָּה יַעוּדִים, בְּכַמָּה עֲנָשִׁים, כְּדִי
 לְשַׁמֵּר אֶת מְצוּוֹתָיו. וְלֹא עוֹד, אֶלֶּא שְׁמַעְבִּיר
 אוֹתָהּ בְּאֶלֶף וּשְׁמוֹנֶה עוֹלָמוֹת לְהַשְׁתַּעֲשַׁע,
 וְלִרְאוֹת בָּהֶם אֶת כְּבוֹד אוֹתָם שְׁמַשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה. (יוצאת) וְעוֹמְדֵת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוֹשׁ נְכָבֵד,
 בְּדָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, בְּלְבוֹשׁ נְכָבֵד עֲלִיּוֹן
 מִסֵּתֶפֶלֶת בְּכְבוֹד הַמֶּלֶךְ בְּכָל יוֹם וּמַעֲטָר אוֹתָהּ
 בְּכַמָּה עֲטָרוֹת.

בְּשַׁעַה שְׁמַגִּיעַ זְמַנָּה לְרִדֵת לְעוֹלָם, הוּא
 עוֹשֶׂה מְדוּרָה בְּגֵן עֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ
 שְׁלֵשִׁים יָמִים, לִרְאוֹת אֶת כְּבוֹד רַבּוֹנָם שֶׁל
 הַצַּדִּיקִים, וְעוֹלָה לְמִקּוֹמָה לְמַעְלָה, וְאַחַר כֵּן
 יוֹרֵדֵת לְעוֹלָם, וְהַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ מַעֲטָר אוֹתָהּ
 בְּשִׁבְעַ עֲטָרוֹת, עַד שֶׁבָּאָה וְנִכְנַסֶת לְתוֹךְ גּוּף
 שֶׁל אָדָם. וְכִשְׁהִיא בְּגוּף שֶׁל אָדָם וְחוֹטֵאת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמַתְעַסְקֶת בַּחֲשֵׁךְ שְׁלָהּ, הַתּוֹרָה
 תִּמְהָה עָלֶיהָ וְאוֹמְרֶת: וַיְמַה כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה וְכָל
 הַשְּׁלָמוֹת שֶׁהַשְּׁלִים לְנַפְשׁ הַזֹּאת הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
 וְהִיא חוֹטֵאת לְפָנָיו?! נַפְשׁ כִּי תַחֲטָא, מַה הַדִּין
 הוּא שְׁתַּחֲטָא?

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נִפְּשׁ כִּי תַחַטָּא, חֲזַרְנוּ לְכָתוּב עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם. הָעֵצָה לְנִפְּשׁ הַזֶּה לְהַזְהֵר מִחַטָּאֵיהָ וְתִשׁוּב לְהִטָּהֵר – עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם, עַד שְׁלֹא יִפּוּחַ הַיּוֹם שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וַיָּבֵא אוֹתוֹ הַיּוֹם הַקָּשָׁה שִׁיתְּבַעֲנָה הַמֶּלֶךְ דִּין לְצֵאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה. וְנִסּוּ הַצְּלָלִים – זֶהוּ סוּד שְׂאוּמְרִים בֵּין הַחֲבָרִים, שֶׁבִשְׁעָה שֶׁמִּגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל אָדָם לְצֵאת מִן הָעוֹלָם, צָלַם הָאָדָם מֵעֵבֶר מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם, טָרַם שְׁיִנְשֹׁף הַיּוֹם לְצֵאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה. וְנִסּוּ הַצְּלָלִים, שְׁיַעֲבֹר הַצָּלַם, יָשׁוּב לְפָנָי רַבּוֹנוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, שְׁנֵי צָלָמִים יֵשׁ לְאָדָם כְּשֶׁהוּא בְּקִיּוּמוֹ, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן, שֶׁכָּתוּב הַצְּלָלִים, שְׁנַיִם. וְכִשְׁנִמְצָאִים כְּאֶחָד, אֲזִי הָאָדָם בְּקִיּוּמוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וְנִסּוּ הַצְּלָלִים. אֲזִי צָרִיךְ אָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּמַעֲשָׂיו וּלְתַקַּנָּם לְפָנָי אֲדוֹנוֹ וַיּוֹדֶה עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא רַחוּם וְחַנוּן, וּמִקַּבֵּל אֶת אוֹתָם שֶׁשָּׁבִים לְפָנָיו.

וְזֶהוּ עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנִסּוּ הַצְּלָלִים, שֶׁכִּיּוֹן שְׂאוֹתָם צְלָלִים עָבְרוּ מִמֶּנּוּ וְהוּא תָּפוּס בְּקוּלָר, זֶה תִּשׁוּבָה, אֲבָל לֹא כָּל כֶּף מְעֵלָה כְּמוֹ בְּזִמְן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ. וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ מְכַרִּיז

וְאָמַר, (קהלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֵי בְּחֹרְתֶיךָ
עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה וְגו'.

וְעַל זֶה עַד שְׂיִפּוּחַ הַיּוֹם, שְׂצָרֶיךָ אָדָם לְתַקֵּן
מִעֲשָׂיו. שְׂכַשְׂמֵגִיעִים יָמָיו לְהַסְתַּלַּק

מִהָעוֹלָם, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תוֹהָה עָלָיו וְאָמַר,
וּנְפֹשׁ כִּי תַחֲטָא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהָרִי הַשְּׂבַעְתִּי

אוֹתָהּ בַּשְּׂבֻעָה שֶׁל שָׁמַי שְׁלֹא לְשַׁקֵּר בִּי, וְהַעֲדַתִּי
בָּהּ כְּשִׁירְדָה לְעוֹלָם, וְהוּא עַד וּדְאִי, מִכִּמָּה

פְּעָמִים שֶׁהַעֲדַתִּי בָּהּ לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי. לְכֵן, הוֹאִיל
וְהָאָדָם הוּא עַד, בְּשַׁעָה שִׁיָּשׁוּב לְפָנַי הַמְּלַךְ – או

רָאָה או יָדַע. או רָאָה אוֹתָם חֲטָאִים שֶׁעָשָׂה
וְהִתְבּוֹנֵן בָּהֶם. או יָדַע בְּבִרוּר הַדְּבָר שֶׁעָבַר עַל

מִצְוֹת רְבוּנוֹ. אִם לֹא יִגִּיד – אִם לֹא יוֹדֵה עֲלֵיהֶם
לְפָנַי רְבוּנוֹ (מִה כְּתוּב) כְּשִׁיִּצֵּא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִשָּׂא

עֲוֹנוֹ. וְכִשִּׁישָׂא עֲוֹנוֹ, אֵיךְ יִפְתָּחוּ לוֹ פֶּתַח וְאֵיךְ
יַעֲמֵד לְפָנַי רְבוּנוֹ, וְעַל זֶה נִפְּשׁ כִּי תַחֲטָא כְּתוּב.

נִפְּשׁ כִּי תַחֲטָא. רַבִּי אַבְא פִּתַּח, (תהלים מד) כָּל זֹאת
בְּאַתְנּוֹ וְלֹא שְׂכַחְנוּךָ וְלֹא שְׂקָנּוּךָ בְּבְרִיתֶךָ.

כָּל זֹאת בְּאַתְנּוֹ, הִיָּה צָרֶיךָ לְהִיּוֹת כָּל אֵלוֹ בָּאוּ
עָלֵינוּ! אֲלֵא כָּל הַדִּינִים שֶׁלְמַעַלָּה בָּאוּ עָלֵינוּ. וְלֹא

שְׂכַחְנוּךָ, וְלֹא שְׂכַחְנוּ דְבָרֵי תוֹרָתֶךָ. מִכָּאֵן לְמִדְנּוֹ,
כָּל מִי שֶׁשׁוֹנֵה דְבָרֵי תוֹרָה וְלֹא רוֹצֵה לְעַסֵּק בָּהּ,

כָּאֵלוּ שְׂכַח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהָרִי כָּל
הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלֹא שֶׁקָּרְנוּ בְּבְרִיתְךָ, שְׁכָל מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּבְרִית
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁרְשׁוּמָה בּוֹ, כָּאֵלוּ שֶׁמְשַׁקֵּר
בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, מְשׁוּם שֶׁשְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ רְשׁוּם
בְּאָדָם. וּמִקְרָא אַחַר מוֹדָה לְכַתוּב הַזֶּה, שְׁכַתוּב
(שם) אִם שְׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפָרֵשׁ כְּפִינוּ לְאֵל זָר.
אִם שְׁכַחְנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא
שְׁכַחְנוּךָ (וזוהי הַתּוֹרָה שֶׁהִיא שֵׁם אֱלֹהֵינוּ). וּנְפָרֵשׁ כְּפִינוּ לְאֵל
זָר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא שֶׁקָּרְנוּ בְּבְרִיתְךָ. וְהַכֵּל דְּבַר
אַחַד. מָה הַשְּׁקָר כָּאֵן? שֶׁפָּרֵשׁ כְּפִיו לְרְשׁוֹת
אַחֲרָת וּמְשַׁקֵּר בְּבְרִית הַזֶּה, וְלִכֵּן הַתּוֹרָה אוֹחֲזָת
בְּזֶה. שְׁכָל מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית הַזֶּה כָּאֵלוּ שֶׁמֵּר
אֶת כָּל הַתּוֹרָה, וּמִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּזֶה כָּאֵלוּ מְשַׁקֵּר
בְּכָל הַתּוֹרָה.

סדר הלימוד ליום יד אדר [יום 162 בשנה]

בֵּא רְאֵה, טָרַם שְׁנַמּוֹל אֲבָרְהָם הָרִי לֹא נֶאֱמַר
שֶׁהוּא שְׁמֵר אֶת הַתּוֹרָה. כִּיּוֹן שְׁנַמּוֹל מָה
כְּתוּב? (בראשית כו) יַעֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרְהָם בְּקִלִּי
וַיִּשְׁמַר מִמְּסַרְתֵּי מִצּוֹתַי חֲקוֹתַי וְתוֹרָתִי. וְהַכֵּל
מְשׁוּם שְׁנַמּוֹל וְנִרְשָׁם בּוֹ הִרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ וְשָׁמַר

אותו כְּרֹאֵי, מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוֹ שְׁמַר אֶת כָּל
הַתּוֹרָה. אֵף בַּיִצְחָק כְּתוֹב, (בראשית יז) וְאֵת בְּרִיתִי
אֶקִּים אֶת יִצְחָק. וְעַל זֶה נִקְרְאת הַתּוֹרָה בְּרִית.

בא רֵאָה, מִשּׁוּם שְׁיֹסֵף שְׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּו וְלֹא
רָצָה לְשַׁקֵּר בָּהּ, זָכָה לְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַשָּׁרָה אֶת שְׁמוֹ בְּתוֹכוֹ, שְׁכַתוֹב (תהלים
פא) עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. וְזָכָה לְבִרְכַּת הָעוֹלָם הַזֶּה
וְלְבִרְכַּת הָעוֹלָם הַבָּא.

אמר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוֹב (דברים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הִדָּר
לוֹ וְגו'. מִשּׁוּם שְׁיֹסֵף שְׁמַר אֶת הַבְּרִית
הַזֹּו, זָכָה בְּשׁוֹר, שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְקֶרְבֵּן. אָמַר לוֹ
רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֵּן, לָמָּה הַתְּבַרְךְ בְּדָבָר שֶׁהוּא
שְׂמֵאל? בְּיָמִין הִיָּה צְרִיף, שֶׁהֵרִי כְּתוֹב (יחזקאל א)
וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֵאל. אָמַר לוֹ, כְּדֵי שְׂיִגֵּן עַל
חֲטָאֵי יִרְבְּעָם.

אמר לוֹ, סוּד לְמַדְנֹו בְּכַתוֹב הַזֶּה, שְׂכִינֹן שְׁיֹסֵף
שְׁמַר אֶת הַבְּרִית הַזֹּו, שֶׁהַבְּרִית הַזֹּו אַחֲזָהּ
בְּשְׁתֵּי דְרָגוֹת, וְאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת לְמַעֲלָה נִקְרְאוּ
בְּשֵׁמוֹת. וְלְמַדְנֹו בְּפִרְשַׁת פָּרָה אֲדָמָה, שֶׁהַפָּרָה
הַזֹּו הִיא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת,

וְהַזוּג שֶׁל פָּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הֶדֶר
 לוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הֶדֶר לוֹ וְדָאֵי. וְלֹא כְּמוֹ
 הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו.
 קָרַן עֲלִיּוֹנָה הִיא עַל כָּל הָאַחֲרוֹת, וְעַל כֵּן – בָּהֶם
 עֲמִים יִגָּח יַחְדָּיו אֲפָסֵי אֶרֶץ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע שְׁכָל מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת
הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
נִקְשְׂרוֹת בּוֹ, לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ בְּכָל וְלַעֲטָרוֹ בְּכָבוֹד
עֲלִיּוֹן, וְלִכֵּן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכוּת – אַחַת הוּא,
וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִיּוֹן שֶׁשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ נִדְבַק בְּנָשִׁים
נְכָרִיּוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לִירְבָעָם, וְלִכֵּן הַבְּרִית
חֲבִיבָה מֵהַכֹּל.

מִשׁוּם כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָדָם הַזֶּה שְׁמוֹלִיד
בֶּן, נִקְשָׁר לְשְׁכִינָה, שֶׁהִיא הַפֶּתַח שֶׁל כָּל
הַפֶּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנִמּוֹל, נִקְשָׁר בְּשְׁכִינָה, שֶׁהִיא פֶתַח שֶׁל כָּל
הַכְּתָרִים) הָעֲלִיּוֹנִים, הַפֶּתַח שֶׁנִּקְשָׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ.
(שְׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָּם שְׁיֹצֵא מֵאוֹתוֹ תִּינּוֹק
שְׁמוֹר לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְשַׁעַת
שְׁמִתְעוֹרְרִים דִּינִים בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּאוֹתוֹ דָּם וּמַצִּיל אֶת הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם כֵּן
כָּתוּב, (בְּרַאשִׁית יז) וּבֶן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל

זָכַר. וְכָתוּב (תהלים ז) וְאִם בְּגְבוּרַת שְׁמוֹנִים שָׁנָה.
וְהַכֹּל עוֹלָה בְּמִשְׁקַל אֶחָד.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתוֹ הִדָּם זוֹכָה הָעוֹלָם לְהַתְּבַשֵּׁם
בְּחֶסֶד, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים,
שְׁכָתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה
חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְגו'. אִם לֹא בְרִיתִי מִיָּלָא,
אֲבָל לָמָּה יוֹמֵם וְלַיְלָה?

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנֵי כְּתָרִים מִתְאַחֲדִים
בְּאֶחָד וְהֵם הַפֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנֵינּוּ,
אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְׂמִים זֶה עִם זֶה,
זָכַר וְנִקְבָּה. (ושְׁנֵינּוּ, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה, אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים).

בְּצַד הַזָּכַר שְׂרוּי חֶסֶד, וּבְצַד הַנִּקְבָּה שְׂרוּי דִּין.
(ומשום כָּךְ) אֶחָד לְבָן וְאֶחָד אָדָם. וּכְדִי
לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (משום כָּךְ) הֵם מִתְקַשְּׂרִים זֶה
בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֶזֶת בָּהֶם בְּיוֹמָם וְלַיְלָה,
בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כָּךְ שׁוֹרָה
בְּחֶסֶד, וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכֹל. וְזוֹהֵי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת
יוֹמֵם וְלַיְלָה, שְׂאוּחֶזֶת בְּשְׁנֵיהֶם.

וּמִי שֶׁזוֹכָה לְשָׁמַר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֵאוּי
וְלֹא חוֹטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֵז בְּיוֹמָם
וְלַיְלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם

הבא. ולכן אברהם נקרא שלם, שכתוב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. ואימתי נקרא שלם? כשזכה בשניהם, ביוםם ולילה, שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ושניהם ירש אברהם, ולא התקיים בו החסד בקיום שלם עד שנמול. פיון שנמול, התקיים בו וזכה לשניהם, ונקרא שלם.

כמו ששנינו, שכתוב (בראשית יח) והוא ישב פתח האהל כחם היום. פתח האהל, זהו הכתר העשירי של המלך, שהיא פתח לכל המשכן הקדוש של שאר הכתרים, ודוד המלך קורא (לזה) פתח (צדק), שכתוב (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק, וכתוב זה השער לה'. כחם היום, כשמאיר האור של החסד, חלק גורלו, כמו שישב בזה – ישב בזה. מתי התקיימו בו? כשנמול, ולכן נקראת ברית יומם ולילה. שנינו, כתוב (שמות יב) ופסח ה' על הפתח. מה זה ופסח ה' על הפתח? ששורה על הפתח הזה חסד להתבשם. ומשום כך, ולא יתן המשחית וגו'.

אמר רבי אלעזר, הרי שנינו, כשהגר נמול ונכנס תחת כנפי השכינה, הוא נקרא גר צדק ולא יותר, גר צדק ודאי, זוכה להכנס

לְאוֹתוֹ כְּתָר שֶׁל צְדָק, וְאַתָּה אוֹמֵר יוֹמָם וְלַיְלָה
שְׂזָכוּ לְשִׁנְיָהֶם?

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אֶלְעָזָר בְּנֵי, אֵינוֹ דוֹמָה מִי
שֶׁבָּא מִשְׂרַשׁ קְדוֹשׁ וּמִגִּזְעַ אַמֶּת, לְמִי
שֶׁבָּא מִגִּזְעַ רַע וּמִשְׂרַשׁ שֶׁל גְּעָלִים רָעִים קָשִׁים.
בְּיִשְׂרָאֵל כָּתוּב בָּהֶם, (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ
שׁוֹרֵק כְּלֵה זָרַע אַמֶּת. בְּאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
כָּתוּב, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בָּשָׂר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם וְזָרְמַת
סוֹסִים זָרְמָתָם.

וּמִשׁוּם כֵּן, יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים זָרַע שֶׁל אַמֶּת, גִּזְעַ
שֶׁהִתְבַּשְׂמוּ בְּהַר סִינַי וּפְסָקָה מֵהֶם כָּל
הַזְּהֵמָה, כָּלָם מִתְבַּשְׂמִים, וְכֻלָּם נִכְנָסִים בְּבְרִית
הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יוֹמָם וְלַיְלָה לְהִיּוֹת שְׁלָמִים בְּכֹל.
אָבֵל בְּאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה קָשָׁה לְהַעֲבִיר
מֵהֶם אֶת הַזְּהֵמָה, וְאֶפְלוּ עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת.
וּמִשׁוּם כֵּן שְׂנִינוּ, טוֹב שֶׁבְּעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת
וְכוּ', וּמִשׁוּם כֵּן גַּר צְדָק וְדַאי.

שָׂאָמַר רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה, טָרָם שְׁנַמְלוּ שְׁרוּיִים הֵם בְּכַתְרִים
תַּחְתּוֹנִים שְׂאִינָם קְדוֹשִׁים, וְרוּחַ טְמֵאָה שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. כִּיּוֹן שֶׁהִתְגִּירוּ וְנִמְלוּ, הֵם שׁוֹרִים בְּכַתְרֵי

הקדוש (של השכינה) ששורה על שאר הכתרים
 התחתונים, ורוח קדושה שורה עליהם. אבל
 ישראל, קדושים בני קדושים של גזעים
 ושרשים, והתבשמו בהר סיני, ונכנסו לאמונה
 השלמה הקדושה בשעה שנמולים, הם שורים
 בכל, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם
 חיים כלכם היום.

והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה וגו'.
 רבי יוסי אמר, (ישעיה נד) כי מי נח זאת לי
 אשר נשבעתי מעבר מי נח. הפסוק הזה קשה,
 כתוב (בראשית ז) ומי המבול היו על הארץ, וכתוב
 (שם ט) ולא יפרת כל בשר עוד ממי המבול. כתוב
 מי המבול, ולא מי נח, וכאן כתוב כימי נח זאת
 לי. זאת לי?! הם לי היה צריך להיות!

אָלָא כך שנינו, כשצדיקים מתרבים בעולם,
 הקדוש ברוך הוא שמח ומשתבח בהם.
 ששנינו, כששרוי צדיק בעולם ונמצא בו,
 כבכיול הוא מטיל שלום בעולם, וכל העולם
 מתברך בגללו, ומטיל שלום בפמליא של מעלה.
 מנין לנו? שכתוב (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה
 שלום לי שלום יעשה לי. שני שלומות כאן

לְמָה? אֵלָא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי – שְׂמִשְׁרָה זָכָר
וּנְקָבָה. שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי – שְׂהָאֲבוֹת מִתְבָּרְכִים.

מַה יֵּשׁ בִּינֵיהֶם? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁהָאֲבוֹת
מִתְבָּרְכִים, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי, שְׂמִקְדִּים שְׁלוֹם
בְּכָל. וּמִשּׁוּם כֶּךָ שְׁלוֹם קוֹדֵם. יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי,
מָה הַטַּעַם לֹא הַקְדִּים כָּאֵן שְׁלוֹם? אֵלָא כְּדִי
שְׂיַעֲבֹר הַנְּחָשׁ שְׂשֻׁרֵי בְּנִקְבָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וַיָּבֵא
הַזָּכָר לְשֵׁרוֹת בְּמִקְוֹמוֹ, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַקְדִּים יַעֲשֶׂה,
וְאַחַר כֶּךָ שְׁלוֹם.

שְׁנֵינּוּ, בְּזִמְן שְׂצַדִּיק שְׂרוּי בְּעוֹלָם, הַדִּינִים לֹא
מִתְעוֹרְרִים וְלֹא שׁוֹלְטִים בְּעוֹלָם,
מִשּׁוּם שְׂאֹתוֹ אִישׁ צַדִּיק הוּא אוֹת בְּעוֹלָם,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בְּכַבּוּדוֹ, וְהַעוֹלָם
מִתְקַיֵּם בְּשִׁבְלוֹ.

שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּזִמְן שְׂבַנֵּי הָעוֹלָם
נִמְצְאִים רְשָׁעִים לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אוֹתוֹ הַצַּדִּיק שְׂנִמְצָא בְּעוֹלָם, (רוֹצֵה) הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְדַבֵּר עִמוֹ, כְּדִי שְׂיִבְקֶשׁ רַחֲמִים עַל
הָעוֹלָם וַיִּתְפָּיֵס עִמָּם. מָה עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? מְדַבֵּר עִמוֹ עַל אוֹתָם הַרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם.
אוֹמֵר לוֹ לְהִיטִיב עִמוֹ לְבַדּוֹ וּלְהַשְׁמִיד אֶת כָּלָם.

מהי דרכו של אותו צדיק? עוזב את שלו ולוקח את של כל העולם כדי שיתפייס הקדוש ברוך הוא עמם.

מונין לנו? ממשה, שאמר לו הקדוש ברוך הוא, חטאו ישראל, (שמות לב) עשו להם עגל מסכה וישתחוו לו וגו'. עוד אמר לו, הרף ממני ואשמידם וגו'. באותה שעה אמר משה, אם בשביל כבודי ישמדו ישראל מן העולם – טוב לי מות, ולא יאמרו שעזבתי את זה של כל העולם בשביל כבודי. מיד – ויחל משה את פניו ה' אלהיו. והושיט עצמו למיתה בכמה מקומות בשביל ישראל, שכתוב ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך וגו'. ושינינו, לא זז משה משם עד שמחל הקדוש ברוך הוא לישראל. זהו שכתוב, וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו. וכתוב, (במדבר יד) ויאמר ה' סלחתי כדברך.

ואלו בנח כתוב, ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני וגו'. אמר לו נח, ולי מה אתה עושה? אמר לו, והקמתי את בריתי אתך וגו' עשה לך תבת עצי גפר. ולא בקש רחמים על העולם, וירדו המים והאבידו את בני העולם.

וּמְשׁוּם כִּךָ כְּתוּב מִי נַח. מִי נַח וְדַאי, שְׂבוּ הֵם הָיוּ
תְלוּיִים, שְׂלֵא בְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם.

מִכָּאן אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵה שְׂכָתוּב (בראשית ט)
וַיַּחַל נַח אִישׁ הָאָדָמָה. וַיַּחַל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר (במדבר ל) לֹא יַחַל דְּבָרוֹ, שֶׁנַּעֲשֶׂה חֵל.
אִישׁ הָאָדָמָה, שֶׁבִגְלָלוֹ הִשְׁמְדוּ בְנֵי הָעוֹלָם, כִּי
לֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. דְּבַר אַחֵר אִישׁ
הָאָדָמָה – שֶׁבִשְׂבִילוֹ הִתְקַיְּמָה לְאַחֵר שֶׁהִשְׁמְדוּ
הָרַאשׁוֹנִים, שְׂכָתוּב לֹא אֶסֶף לְקַלֵּל עוֹד אֶת
הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם וְגו'.

שְׁנֵינּוּ, הֵם נִקְרְאוּ מִי נַח, שֶׁהוּא גֵרָם שֶׁנִּקְרְאוּ עַל
שְׁמוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֹאת לִי, מֵה זֶה
אוֹמֵר? אֵלֶּא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִי נַח גֵּרָמוֹ
לִי שְׂאֵגְלָה זֹאת בְּעוֹלָם, שְׂכָתוּב וְאֲנִי "זֹאת"
בְּרִיתִי אוֹתָם. "זֹאת" אוֹת הַבְּרִית וְגו'. אֶת קִשְׁתִּי
נִתְתִּי בְּעֵנָן, כְּלוּמַר אֵין מִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ אֵלֶּא לְכָבוֹד
שְׁמִי שֶׁרְמוֹז בְּזֹאת. וּמִי גֵרָם לוֹ? מִי נַח.

מִכָּאן סִימָן לְחֻסֵּיד צְדִיק שְׂלֵא מִתְגַּלֶּה הַקִּשְׁת
הַזֶּה בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת
הַזֹּאת. וּמִי הוּא? אוֹתוֹ שֶׁמִּבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל
הָעוֹלָם וְרַאוי לְהִגָּן עָלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן

יוחאי, שלא צָרִיף הָעוֹלָם בְּיָמָיו אֶת הָאוֹת הַזֹּאת,
שֶׁהָרִי הוּא הִיָּה אוֹת סִימָן בְּעוֹלָם.

שְׁלֵא הִיָּתָה גְזֵרָה שֶׁנִּגְזְרָה עַל הָעוֹלָם לְמַעְלָה
שֶׁלֹּא מִבְּטֵל אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ מֵה שֶׁכְּתוּב
(שמואל-ב כג) מוֹשֵׁל בְּאָדָם. הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל
בְּאָדָם. וּמִי מוֹשֵׁל בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל?
צָדִיק. שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבַטֵּל.

כְּמוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁיֹסֵם אֶחָד הִיָּה יוֹשֵׁב
עַל הַדֵּלֶת שֶׁל שַׁעַר (מְעַרְת) לוֹד, הָרִים עֵינָיו
וְרָאָה שֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְאִירָה, וְהִסְתִּירָה אוֹרָה שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים. בֵּינַתִּים נִחַשְׁף הָאוֹר, וְנִרְאָה בְּשָׁמֶשׁ שֶׁחָר
וְיָרַק. אָמַר לוֹ לְרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, בֵּא אַחֲרַי בְּנִי,
וְנִרְאָה שֶׁהָרִי וְדָאִי נִגְזְרָה גְזֵרָה לְמַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהוֹדִיעַ לִי, שֶׁוְדָאִי שְׁלֹשִׁים יוֹם
תָּלוּי אוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁנִּגְזָר לְמַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵינּוּ עוֹשֶׂה עַד שֶׁמוֹדִיעַ לְצָדִיקִים. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב (עמוס ג) כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דָּבָר כִּי אִם
גָּלָה סוֹדוֹ אֶל עַבְדָּיו הַנְּבִיאִים.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, נִכְנְסוּ לְאוֹתוֹ כְּרָם. רָאוּ נִחַשׁ
אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא, וּפְיוֹ פְּתוּחַ, (וְהָיָה לוֹחֵשׁ בְּלִשׁוֹנוֹ)
וְלוֹהֵט בְּאַרְץ בְּעֶפֶר. נָעַר בְּגָדָיו רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְהִכָּה

יְדוּ בְּרֹאשׁ הַנְּחֹשׁ, שְׂכַף הַנְּחֹשׁ, הַנְּמִיךְ אֶת פִּי
וְרֹאֵה לְשׁוֹנוֹ רוּחַשֶׁת. אָמַר לוֹ: נָחַשׁ נָחַשׁ, לֵךְ
וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
יֹחָאִי מְצוּי בְּעוֹלָם. הַכְּנִיס אֶת רֵאשׁוֹ לְנֶקֶב שֶׁל
עֶפֶר אֶחָד, וְאָמַר: גּוֹזֵר אֲנִי, כְּשֵׁם שֶׁהִתְחַתָּוֶן חֲזַר
לְנֶקֶב הָעֶפֶר, כִּף הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לְנֶקֶב תְּהוּם רַבָּה.

רַחֲשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּתַפְלָה. עַד שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים,
שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד: מְמַנֵּי הַמּוֹת, הַכְּנָסוּ
לְמִקּוֹמְכֶם. הַמְּכּוֹת שֶׁל הַמְּשַׁחִיתִים לֹא שׁוֹרוֹת
בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יֹחָאִי בִטֵּל אוֹתָן.
אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁרַבּוֹנָךְ רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ עַל
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמַשָּׁה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל מֹשֶׁה
וְגו', שְׁמִשְׁמַע שְׁאַחַז אוֹתוֹ פְּרָגוּד, וְאַתָּה רַבִּי
שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם. הוּא גּוֹזֵר,
וְאַתָּה מְבַטֵּל.

בֵּין כִּף רֹאֵה שְׁהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְעִבֵר אוֹתוֹ
הַשְּׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי שֶׁהָעוֹלָם
הַתְּבַשֵּׁם. נִכְנָס לְבֵיתוֹ וְדַרְשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק
ה' צְדָקוֹת אֶהָב יִשָּׂר יַחְזוּ פְּנִימוֹ. מַה הַטַּעַם כִּי
צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֶהָב? מִשׁוֹם שִׁישָׁר יַחְזוּ
פְּנִימוֹ. מַה זֶה פְּנִימוֹ? הַפְּנִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל

העולם, שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל
מַה שְׁצָרִיכִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, אִם כֵּן, הֲיֵה צָרִיךְ
לְהִיטֵת יִשְׂרָאֵל יַחְזוּהוּ פְּנִימוֹ, אוֹ יִשְׂרָאֵל יַחְזוּהוּ.
מַה זֶה יִשְׂרָאֵל יַחְזוּהוּ? אָמַר לוֹ, סוּד עַלְיוֹן שְׂאוֹתָם יְמֵי
קֶדֶם שֶׁל הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ, נִסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים.
וַיְמֵי עוֹלָם שֶׁל ז"א, שֶׁהֵם נִקְרָאִים פְּנִימוֹ, (שְׁהֵם)
רוֹאִים בְּדַרְךְ יִשְׂרָאֵל מַה שְׁצָרִיךְ לְרְאוֹת.

שְׁשִׁנְיָנוּ, בְּשַׁעֲהַ שְׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ
בְּעוֹלָם וְרוֹאֵה שְׂכָשָׁרִים מְעַשִּׂיהֶם שֶׁל
בְּנֵי הָאָדָם לְמַטָּה, מִתְגַּלֶּה הָעֵתִיק הַקָּדוֹשׁ בְּזַעִיר
אֲנָפִין, וּמְסַתְּכָלִים כָּל אוֹתָם הַפְּנִיִם בְּפְנִיִם
נִסְתָּרִים, וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים. מַה הַטַּעַם
שֶׁמִּתְבָּרְכִים? מְשׁוּם שֶׁמְסַתְּכָלִים אֵלָיו בְּאֵלוֹ בְּדַרְךְ
יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא סוֹטִים יְמִינָהּ וּשְׂמָאלָהּ. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב
יִשְׂרָאֵל יַחְזוּ פְּנִימוֹ. וְכֻלָּם מִתְבָּרְכִים וּמְשַׁקִּים זֶה אֶת
זֶה, עַד שֶׁמִּתְבָּרְכִים כָּל הָעוֹלָמוֹת. וְכֻלָּם הָעוֹלָמוֹת
נִמְצָאִים כְּאַחַד, וְאֵז נִקְרָא ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד.

וְכַשְׁחֲטָאֵי הָעוֹלָם מִתְרַבִּים, נִסְתָּר הָעֵתִיק
הַקָּדוֹשׁ, וְאִין מְשַׁגִּיחִים פְּנִיִם
בְּפְנִיִם, וְאֵז מִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים בְּעוֹלָם, וְהַכְּסָאוֹת

עולים, וְעֵתִיק הַיָּמִים סָתוּם וְלֹא מִתְגַּלָּה. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (דניאל ז) הַיִּיתִי רוֹאֶה עַד שֶׁהִכְסֹּאת הוֹרְמוֹ
וְעֵתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב. עַד שֶׁהִכְסֹּאת הוֹרְמוֹ,
שְׁאוֹתָם הַכְּתָרִים הָעֲלִיוֹנִים, שְׁמִשְׁקִים אֶת כָּל
הָאֲחָרִים לְהַעֲמִידָם בְּקִיּוּמָם. וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת.
וְעֵתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב וְלֹא מִתְגַּלָּה. וְאִז מֵהַפְּכִים
הַרְשָׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם רַחֲמִים לְדִין.

שְׁנֵינֹו. מֵצַד הָאֵם יוֹצְאִים שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים,
הַקְּלָפוֹת שְׁלָהֶם, וְאוֹחֲזִים בְּמַקְל שֶׁל
הַגְּבוּרָה, שׁוֹלְטִים עַל הַרַחֲמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר טו) הַנוֹעֲדִים עַל ה', עַל ה' מִמֶּשׁ. וְאִז
נִמְצְאִים הָעוֹלָמוֹת חֲסֵרִים, (קְשׁוּרִים) שְׁאִינֶם
שְׁלֵמִים, וּמִתְעוֹרְרֵת בְּכֻלָּם קֶטְטָה.

וּכְשֶׁבָּנִי אָדָם מְכַשִּׁירִים מַעֲשֵׂיהֶם לְמַטָּה, אֲזִי
מִתְבַּשְּׂמִים הַדִּינִים וְעוֹבְרִים,
וּמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים וְשׁוֹלְטִים עַל אוֹתוֹ הָרַע
שֶׁמִתְעוֹרֵר מִן הַדִּין הַקָּשָׁה. וּכְשֶׁמִתְעוֹרְרִים
רַחֲמִים, נִמְצְאִים שְׁמֻחָה וְנִחוּמִים, מִשׁוּם
שֶׁשׁוֹלְטִים עַל אוֹתוֹ הָרַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּנָּחֶם ה'
עַל הָרָעָה. וַיִּנָּחֶם, מִשׁוּם (שְׁשׁוֹלֵט עַל הָרָעָה) שֶׁנִּכְנָע
הַדִּין הַקָּשָׁה, וְשׁוֹלְטִים הַרַחֲמִים.

שְׁנֵינּוּ, בַּשְּׁעָה שֶׁהַדֵּינִים מְתַבְּשָׁמִים וְשׁוֹלְטִים
הֶרְחָמִים, כָּל כֶּתֶר וְכֶתֶר שָׁב לְקִיּוּמוֹ,
וְכֹל מִתְּבָרְכִים כְּאַחַד. וְכִשְׁשָׁבִים כָּל אֶחָד וְאַחַד
לְמִקּוּמוֹ וְכֹל מִתְּבָרְכִים כְּאַחַד, וְהָאֵם מִתְּבַשְׁמַת
בְּמִפְתָּחוֹת הַחֲקוּקִים וְשָׁבִים לְצִדָּה, אֲזִי נִקְרָאת
תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהָעוֹלָם מִתְּכַפֵּר, שֶׁהָרִי הָאֵם
יוֹשֶׁבֶת בְּשִׁמְחָה שְׁלֵמָה, שֶׁכְּתוּב אִם הַבְּנִים
שִׁמְחָה, וְאֲזִי נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, שֶׁכְּתוּב בּוֹ
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם. וְנִפְתָּחִים חֲמֻשִׁים
שְׁעָרִים שֶׁל צְדָדִים חֲקוּקִים.

שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב וְהָיָה כִּי יַחֲטָא וְאָשָׁם, מֵה זֶה כִּי
יַחֲטָא, וּלְבִסוּף וְאָשָׁם? אֵלָּא כִּי שְׁנֵינּוּ,
כִּי יַחֲטָא מֵאוֹתָם חֲטָאִים שֶׁנִּקְרְאוּ חֲטָא, שֶׁכְּתוּב
מִכָּל חַטָּאת הָאָדָם. וְאָשָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הָאָשָׁם
הַמּוֹשֵׁב לֵה'. וְאָשָׁם, וַיִּתְקַן. כְּלוּמַר, אִם יִתְקַן אֶת
מַעֲשָׂיו, וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזַל. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, מִמֶּשְׁמַע שֶׁכְּתוּב וְהָשִׁיב, לֹא כְּתוּב וַיִּשִׁיב
אֵלָּא וְהָשִׁיב, וְהָשִׁיב דּוּקָא.

שְׁנֵינּוּ, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה הַקּוֹל נִפְסָק,
וּמִתְעוֹרְרִים הַדֵּינִים, וְהַתְּשׁוּבָה תְּלוּיָה
עַד שֶׁמִּתְתַּקֵּן. וְכִשְׁהַדֵּינִים מִתְעוֹרְרִים, יוֹצֵא קוֹל,
וְאַרְבַּע זְוִיּוֹת (פְּעָמִים) הָעוֹלָם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים. הַכְּרוֹז

קורא, ואין מי שישגיח ויתעורר. והקדוש ברוך הוא מזמן, אם ישובו – ישוב, ואם לא – (הכלל ס"א הקול) נפסק, והדינים נעשים, ואז נקרא ויתעצב, ויתעצב בבתים החיצונים.

אמר רבי יהודה, שנינו, מיום שנחרב בית המקדש אין יום שלא נמצא בו כעס רע, מה הטעם? משום ששנינו, אמר רבי יודאי אמר רבי ייסא, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנסו ישראל לירושלים של מטה. ומשום כך נמצאת רתחה בעולם.

אמר רבי יוסי, כתוב ערות אביך וערות אמה לא תגלה. וכתוב אמה היא לא תגלה ערותה. ושנינו, אמה היא ודאי. הרי אם גלה ערותה, למה צריך להשיב אותה? ודאי לתקן את מה שגלה.

ששנינו, כשמתגבר יצר הרע באדם, אינו מתגבר אלא באותן עריות, וכל החטאים אחרים באותה ערוה. וכתוב לא תגלה. כשמתקן, מתקן כנגד אותו שגלה, וזו נקראת תשובה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חַטָּאֵי הָעוֹלָם אַחוּזִים (זה)
 בְּזֶה, עַד שֶׁהָאֵם מִתְגַּלָּה בְּגִלְלָם. וְכִשְׁהִיא
 מִתְגַּלָּה, כָּל אוֹתָם הַבָּנִים מִתְגַּלִּים (בשביילה).
 וְכָתוּב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים. וְכִשְׁמִתְתַּקֵּן
 הָעוֹלָם לְמִטָּה, הַכֹּל מִתְתַּקֵּן, עַד שֶׁעוֹלָה הַתְּקוּן
 לָאֵם הַקְּדוּשָׁה וּמִתְתַּקְּנָת, וּמִתְכַּסֶּיִת מִמָּה
 שֶׁהִתְגַּלְתָּה. וּמִשׁוּם כֶּךָ כָּתוּב, אֲשֶׁרִי נָשׁוּי פֶשַׁע
 כְּסוּי חַטָּאָה, וְאִזְ נִקְרָאת תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה וְדָאֵי.
 וְאִזְ נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב מִכֹּל
 חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָתִי נִקְרָאת תְּשׁוּבָה? כְּשֶׁהָאֵם
 מִתְכַּסֶּה וְעוֹמֶדֶת בְּשִׂמְחָה עַל הַבָּנִים,
 שְׁכָתוּב (תהלים קיג) אֵם הַבָּנִים שִׂמְחָה. וְשָׁבָה לְקִיּוֹם.
 וּמִי שֶׁהָיָה סְגוּר, שָׁב לְמְקוֹמוֹ. וְכֹלֶם שָׁבִים אֶחָד
 לְאֶחָד, וּמִתְבָּרְכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאִזְ נִקְרָאת
 תְּשׁוּבָה (שְׁלֵמָה), תְּשׁוּבָה סֵתָם, לְהַכְלִיל הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמְכָשֵׁר הָעוֹלָם, כְּלוֹ מְכָשֵׁר
 כְּאֶחָד. כָּתוּב כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חִסְדָּךְ.
 מֵעַל שָׁמַיִם, שֶׁעוֹלָה לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 שָׁמַיִם. וּמִי הוּא. זֶה הָאֵם. וְהֵינּוּ שֶׁנִּקְרָאת תְּשׁוּבָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מְדִיק שְׁכָתוּב מֵעַל שָׁמַיִם.
 אֲלֵמָּלָא כָּתוּב עַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ

מָקוֹם שְׁעוֹמֵד עַל שָׁמַיִם וְלֹא יוֹתֵר. כִּיּוֹן
שָׁאֵמַר מֵעַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ מָקוֹם שְׁעוֹמֵד
עַל הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה לְמַעְלָה. (ומה היא? אָמָא, וְזִהוּ

שְׁנַקְרָא תְּשׁוּבָה).

שְׁשָׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁמַכְשָׁרִים הַמַּעֲשִׂים לְמַטָּה
וְהָאֵם בְּשִׁמְחָה, מִתְגַּלֶּה הָעֵתִיק
הַקְּדוֹשׁ, וְשָׁב הָאוֹר לְזַעִיר אֲנָפִין, וְאִז הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה, הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, הַכֹּל נִמְצָאִים בְּבִרְכוֹת,
וְהִרְחַמִּים מְזַמְנִים, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (מִיכָה ז) יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ. מִי
יָשׁוּב? יָשׁוּב הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ לְהַתְגַּלּוֹת בְּזַעִיר,
יָשׁוּב לְהַתְגַּלּוֹת, שְׁהִיָּה נִסְתָּר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהַכֹּל
נִקְרָא תְּשׁוּבָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל בְּכֻלָּל, הַכֹּל סֶתֶם. וְכָתוּב
(דְּבָרִים יג) לְמַעַן יָשׁוּב ה' מִחֶרֶן אָפוֹ וְנָתַן לָךְ
רַחֲמִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הוּא וְדָאִי, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ אֶת הַדְּבָרִים לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.
וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה. שָׁם שָׁאֵלוּ הַחֲבָרִים, מִפְּנֵי
מָה בְּגִזְלָה כָּתוּב וְהַשִּׁיב אֶת הַגְּזֵלָה,
וְלֹא יוֹתֵר? אֵלָא הָרִי בְּאַרְנוֹ, שְׁזֵה שָׁם יִרְאָה
הָעֲלִיּוֹנָה כְּמוֹ הַתְּחַתּוֹנָה, וְזֵה שְׁגוֹנֵב שָׁם אֶת
הִירְאָה הַתְּחַתּוֹנָה כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא הִירְאָה הָעֲלִיּוֹנָה.

מה כתוב למעלה? נפש כי תחטא. כמו שאמרנו, שהתורה והקדוש ברוך הוא תמהים עליו ואומרים, נפש כי תחטא וגו'? וכתוב נפש כי תמעל מעל וגו', או - נפש כי תשבע וגו'. אמר רבי יצחק, כתוב נפש, ולא רוח, ולא נשמה, וכאן גוף (רוח) ונפש, שנאמר והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה. מי שרוצה לתקן את מעשיו, כמו שאמרנו והשיב. מי זה והשיב? אלא כמי שיתקן מעשים, כדי שישיב מעינות המים למקומם להשקות את הנטיעות, שהרי הוא גרם בחטאיו למנע מהם. ועל זה - והשיב את הגזלה וגו', כמו שנתבאר.

רבי אבא היה יושב לפני רבי שמעון. נכנס רבי אלעזר בנו. אמר רבי שמעון, כתוב (תהלים צב) צדיק כפתור יפרח וגו'. צדיק כפתור, מה זה כפתור? שהרי מכל האילנות של העולם, אין מי שמתעבב לפרח כמו תמר שעולה לשבעים שנים. מה הטעם כפתור? אלא אף על גב שהכתוב מעיד, החברים כלם אין רוצים לגלות. אבא צדיק כפתור יפרח, זה נאמר על גלות בבבל, שהרי לא שבה שכינה למקומה אלא לסוף שבעים שנה. זהו שכתוב (ירמיה כט) כי לפי מלאת

לְכַבֵּל שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם. וְזֶהוּ צְדִיק
 כְּתָמַר יִפְרָח, שְׁעוּלָה זָכַר וּנְקָבָה לְשִׁבְעִים שָׁנָה.
 צְדִיק – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים
 יא) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב. וְכָתוֹב (שמות ה) ה'
 הַצְדִיק. וְכָתוֹב (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

כְּאָרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. מַה זֶה אָרְזוּ? זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָתוֹב בְּחֹר כְּאָרְזִים. (שׁוֹשֵׁב עַל
 כֶּסֶף שֶׁל יַעֲקֹב הַשְּׁלָם) בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה, בְּלִבְנוֹן וְדָאִי, וְזֶהוּ
 הַעֵדֶן שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁעָלְיוֹ כָּתוֹב (שם סד) עֵינַי לֹא
 רָאִיתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ. וְהָאָרְזוּ הַזֶּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם
 עֲלִיּוֹן יִשְׁגָּה.

וְזֶה בְּגִלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה הוּא כְּמוֹ הָאָרְזוּ הַזֶּה
 שְׁמֵתֵעֵכֶב לְעֵלוֹת. וּמִשְׁעָה שְׁעוּלָה עַד
 שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ הוּא יוֹם, וּתְחִלַּת הַיּוֹם הָאֲחֵר עַד
 שְׁעוֹשָׂה צֶל בְּאוֹר הַיּוֹם. וְהָאָרְזוּ לֹא עוּלָה אֶלָּא
 בְּעֵדוֹן שֶׁל הַמַּיִם, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (במדבר כד) כְּאָרְזִים
 עָלֵי מַיִם. כִּף אָרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. שְׁמֵשׁ יוֹצֵא
 הַמַּעַיִן וְהַנְּהָר שֶׁל הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת. וְאָרְזוּ זֶה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָתוֹב (שיר ה) בְּחֹר כְּאָרְזִים.

שְׁתוּלִיִּים בְּבֵית ה' – לְזַמְנוּ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ.
 בְּחֻצְרוֹת אֱלֵהֵינוּ יִפְרִיחוּ – בְּתַחֲתֵית

המתים. עוד ינובון בשיבה - באותו יום
 שהעולם ימצא חרב. דשנים ורעננים יהיו -
 לאחר שפתוב (ישעיה 10) השמים החדשים והארץ
 החדשה. ואז, (תהלים קד) ישמח ה' במעשיו כתוב.
 וכל כף למה? (תהלים צב) להגיד כי ישר ה' צורי ולא
 עולתה בו.

עוד פתח ואמר, (משלי טז) איש תהפכות ישלח
 מדון ונרגז מפריד אלוף. איש תהפכות
 ישלח מדון, כמו שאמרנו, הרשעים עושים פגם
 למעלה. ונרגז מפריד אלוף, מפריד אלופו של
 עולם, וזה הקדוש ברוך הוא.

דבר אחר איש תהפכות ישלח מדון - מה זה
 ישלח? ישלח את אותן נטיעות. מדון -
 שיונקים מן הצד של הדין. ונרגז מפריד אלוף,
 כמו שאמרנו, שהרשעים עושים פגם למעלה.
 מפריד - שהיחוד לא נמצא, מפריד את הגבירה
 מהמלך, ואת המלך מהגבירה. ומשום כף לא
 נקרא אחד, שאחד אינו נקרא אלא כשהם בזוג
 אחד. אוי לאותם הרשעים שעושים פרוד
 למעלה. אשרי הצדיקים שמעמידים את הקיום
 שלמעלה, ואשרי בעלי התשובה שמשיבים
 הכל למקומם.

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, הַמָּקוֹם שֶׁבְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה יוֹשְׁבִים,
צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יוֹשְׁבִים בּוֹ. מָה הַטַּעַם?
אֲלֹא הֵם הִתְתַּקְּנוּ בַּמָּקוֹם עֲלִיּוֹן בַּמָּקוֹם
שֶׁהַשְּׂקֵאת הֵגֵן נִמְצְאת מִשָּׁם. וְזוֹהִי תְּשׁוּבָה, וְעַל
זֶה נִקְרְאִים בְּעֲלֵי תְּשׁוּבָה. וְאֵלּוּ מִתְתַּקְּנִים בַּמָּקוֹם
אֲחֵר שֶׁנִּקְרָא צְדִיק.

וְעַל זֶה אֵלֶּה יוֹשְׁבִים בַּמָּקוֹם עֲלִיּוֹן, וְאֵלֶּה
יוֹשְׁבִים בַּמָּקוֹם קָטָן. מָה הַטַּעַם? אֵלּוּ
מְשִׁיבִים מִים לַמָּקוֹמָם מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַנְּהַר הָעֵמֶק, עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא צְדִיק.
וְצְדִיקִים גְּמוּרִים מְשַׁפִּיעִים מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהֵם
יוֹשְׁבִים לְעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל כֵּן אֵלּוּ עֲלִיוֹנִים
וְאֵלּוּ תַּחְתּוֹנִים. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל בְּעֲלֵי
הַתְּשׁוּבָה, וְאֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגִלְלָם
הָעוֹמֵד עוֹמֵד.

זֶהוּ שֶׁכְּתוּב, וְהָיָה כִּי יִחַטָּא וְאָשָׁם וְגו'. מִה כְּתוּב
לְמַעַלָּה? אוֹ מִצָּא אֲבֹדָה וְכַחֵשׁ בָּהּ וְגו',
שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל זֶה מִסְתַּלֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִהַכֹּל. כְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִמְצָא
בַּמָּקוֹמוֹ, שֶׁהָרִי כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל נִפְרָדָה מִמָּקוֹמָהּ.
זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אֲבֹדָה הָאֲמוּנָה. מִה זֶה הָאֲמוּנָה? זֶה
כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת.

אֲבָדָה הָאֲמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל מֶה אֲבָדָה
הָאָרֶץ, וְהִכַּל אֶחָד.

וְהִרִי בְּאֲרָנוֹ אֲבָדָה, וְלֹא נֶאֱבַדְתָּ, וְלֹא אֲבֻדָּה.
כְּמוֹ כֵּן הִצַּדִּיק אֲבָד. אֲבוּד אוֹ נֶאֱבַד
לֹא כְּתוּב, אֲלֵא אֲבָד. זֶהוּ שְׁכַתוּב אֲבָדָה
הָאֲמוּנָה, בְּשִׁבְלֵי כָף – וְהִשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה אוֹ
אֶת הָאֲבָדָה וְגו'.

רַעֲיָא מִהֵימָנָא (רוּעָה הַנֶּאֱמָן)

אָמַר הַרוּעָה הַנֶּאֱמָן, מְקוּמוֹת יֵשׁ בְּגִיּהֲנָם
רְשׁוּמִים לְמַחְלָלֵי שְׁבָתוֹת בְּפִרְהֶסְיָא, וְלֹא
חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה מֵאוֹתוֹ חֲלוּל, וּמִמְנִים עֲלֵיהֶם.
וְאִף כֵּף יֵשׁ מְקוּמוֹת בְּגִיּהֲנָם לְאוֹתָם שְׁמַגְלִים
עֲרִיּוֹת, וְלְאוֹתָם שְׁמַגְלִים פְּנִים בְּתוֹרָה שְׁלֹא
כְּהִלְכָה, וְלְאוֹתָם שְׁשׁוּפְכִים דָּם נָקִי, וְלְאוֹתָם
שֶׁנֶּשְׁבָּעִים לְשִׁקֵּר, וְלְאוֹתָם שְׁשׁוֹכְבִים עִם נְדָה אוֹ
בֵּת אֵל יִכָּר אוֹ זוֹנָה אוֹ שְׁפָחָה. וְאִף כֵּף לְמִי
שֶׁעוֹבֵר עַל שֵׁם לֹא תַעֲשֶׂה.

לְכַל חֲטָא יֵשׁ מְקוֹם בְּגִיּהֲנָם, וּמִמְנָה עָלָיו.
וְשִׁטָּן יִצֵּר הָרַע שְׁלוֹ מִמְנָה עַל כָּל
הַחֲטָאִים וְהַמְקוּמוֹת וְהַמְמַנִּים שְׁלוֹ. וְאִם חוֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה, מֶה כְּתוּב? מְחִיתִי כְּעַב פְּשַׁעֶיךָ, נִמְחוּ

הַרְשׁוּמִים שֶׁל הַרְשָׁעִים שֶׁל הַמָּקוֹם שֶׁל הַגִּיהֶנֶם
מִכָּל חֲטָא וְחֲטָא.

וַיֵּשׁ חֲטָאִים רְשׁוּמִים לְמַעְלָה, וְלֹא לְמַטָּה. וַיֵּשׁ
שְׂרֻשׁוּמִים לְמַטָּה וְלֹא לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ
שְׂרֻשׁוּמִים לְמַטָּה וְלְמַעְלָה. נִמְחוּ לְמַטָּה – נִמְחוּ
לְמַעְלָה, אַחַר שְׁחִזוּר בְּתִשׁוּבָה. וְעוֹד בְּאָרוּ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, רָשָׁע – עֲוֹנוֹתָיו חֲקוּקִים לוֹ עַל
עֲצוּמוֹתָיו. צַדִּיק – זְכוּתוֹ חֲקוּקִים לוֹ עַל
עֲצוּמוֹתָיו. לָמָּה? כְּדֵי לְהִיּוֹת רְשׁוּמִים בֵּין בְּעֲלֵי
הַחֲטָאִים שֶׁלָּהֶם לְהוֹדֵעַ בָּהֶם, וְקוֹל יוֹצֵא עֲלֵיוֹ:
זֶהוּ רָשָׁע, יִשְׂרְפוּ עֲצוּמוֹתָיו בְּגִיהֶנֶם.

וּבְאַרְנוֹ, נִשְׁמוֹת שֶׁל רָשָׁעִים הֵן הֵן הַמְזִיקִים
בְּעוֹלָם. וְהַדִּין שֶׁלָּהֶם בְּאָרוּ עֲלֵיהֶם
בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁנִּשְׁמָתָם נִשְׂרָפָת וְנִעֲשִׂית אִפְרַיִם
תַּחַת כְּפוֹת רְגְלֵי הַצַּדִּיקִים. וּבִמָּה נִשְׂרָפִים? בְּאֵשׁ
הַכֶּסֶא, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז') כְּרִסְיָהּ שְׁבִיבִין דִּי-נֹר
גְּלִגְלוּהִי נֹר דְּלִק. (וְנִהַר דִּינֹר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא) מֵאַרְבַּע חִיּוֹת
שֶׁל אֵשׁ שֶׁסּוֹבְבִים אֶת כֶּסֶא הַדִּין, שֶׁהוּא אֲדָנָי,
דִּין שֶׁל הַמַּלְכוּת דִּין.

וְאוֹתוֹ נִהַר נֶאֱמַר בּוֹ, (שם) נִהַר דִּינֹר שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
מִלְּפָנָיו. נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים טוֹבֵלוֹת

וְנִטְהָרוֹת בּוֹ, וְנִשְׁמֹת הַרְשָׁעִים נְדוּנִים בּוֹ,
 וּבּוֹעָרִים לְפָנָיו כָּמוֹ קֵשׁ לְפָנָי אֵשׁ, וְהֵינּוּ אֵשׁ
 אוֹכֵלֶת אֵשׁ. יְהוּ"ה הוּא חֲמָה. וְנִרְתִּיקוּ – אֲדַנְי
 וְהֵינּוּ הַסּוּד שֶׁפָּרְשׂוּהוּ, לְעֵתִיד לְבֹא מוֹצִיא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲמָה מִנִּרְתִּיקָה; צְדִיקִים
 מִתְרַפְּאִין בָּהּ, וְרָשָׁעִים נְדוּנִים בָּהּ.

וּמִהַחֲחִיּוֹת שֶׁל כֶּסֶף הַדִּין הָיָה יוֹרֵד אֶרְיָה שֶׁל
 אֵשׁ לֶאֱכֹל אֶת הַקְּרַבָּנוֹת, אוֹתָם
 הַמְּמַנִּים עַל כָּל אֵיבָר שֶׁחָטָא מִחֶבֶל קָטָגוֹר אֶחָד,
 כָּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ, עֲשֵׂה עֲבָרָה אַחַת – קָנָה לוֹ קָטָגוֹר
 אֶחָד. וּמִיָּד שֶׁיּוֹרְדָת אֵשׁ שֶׁל גְּבוּהָ וְשׁוֹרְפֶת אֶת
 אוֹתָם אֵיבָרִים וּפְדָרִים וְאֲמוּרִים שֶׁל פָּרִים
 וּכְבָשִׂים וְעֵתוּדִים וְעִזִּים, יְהוּ"ה שֶׁיּוֹרֵד כְּאֶרְיָה
 שֶׁל אֵשׁ לְשׂוֹרֵף אוֹתָם, נִשְׂרָפִים הָאֵיבָרִים שְׁלֵהֶם,
 נִשְׂרָפִים הַמִּשְׁחִיתִים שֶׁמְמַנִּים עֲלֵיהֶם, וּמִתְכַּפְּרִים
 חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אֵיבָרֵי הַשְּׂכִינָה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן מִתְקַרְבוֹת הַחֲחִיּוֹת הַמְּמַנּוֹת עַל
 הַזְּחִיּוֹת, שֶׁהֵם מִכֶּסֶף הַרְחָמִים, שֶׁהִיא
 תְּשׁוּבָה, הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. וּבִמָּה מִתְקַרְבִּים? בְּשֵׁם
 יְהוּ"ה שֶׁנִּכְנָס בָּהֶם. וּמִשׁוֹם זֶה הַקְּרַבָּן לִיהוּ"ה.
 שְׂאִין מִי שֶׁיְכוּל לְקַרֵב חֲחִיּוֹת וְיִסּוּדוֹת לְהַכְנִיס
 שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם אֶלֶּא שְׁמוֹ, שֶׁמְקַרֵב בְּשְׁמוֹ מִים

לֹאֵשׁ, וְלֹא מְכַבִּים זֶה אֶת זֶה, וּמְקַרְב רֹוח לְעַפָּר
וְלֹא מִפְרִיד אוֹתוֹ.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, אֱלוֹ הַשְּׁלָמִים, חַיּוֹת וְיִסּוּדוֹת,
וְנִקְרָאִים קְדָשִׁים, שְׂאִין טְמֵאִים
בִּינֵיהֶם. וְעוֹד, שְׁלָמִים זו ה' הָאֲחֵרוֹנָה, שֶׁהִיא
שְׁלֵמוֹתוֹ שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי בְּכָל הַהַיּוֹת
שְׁכֻלוֹלוֹת בּוֹ, לְכָל שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שְׁלוֹ, שֶׁהֵן
שֵׁשׁ סְפִירוֹת.

וְסוּד הַדְּבָר – חֲתָם רוּם וּפְנָה לְמַעְלָה, בִּיה"ו,
לְיָמִין שֶׁל חֶסֶד. בְּהו"י, לְשִׁמְאֵל שֶׁל
גְּבוּרָה. וְהו"י, בְּעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. יו"ה בְּנִצָּח. בְּהוֹד
הי"ו. בִּיסוּד וי"ה. הָאֵילָן שְׂאוּחֵז אֶת כָּלָם –
תְּפִאֶרֶת. עֵץ עוֹשֶׂה פְּרִי. וּמִשׁוּם כֶּף הַמָּקוֹם שֶׁיִּפֹּל
הָעֵץ, שָׁם יֵה"ו. וְאֵף כֶּף בְּכָל הַיּוֹה, ה' אֲחֵרוֹנָה
שְׁלָמִים לָהּ, וְלְכָל הַהַיּוֹת שְׂאֲחוּזִים בָּהּ. כְּמוֹ זֶה,
יֵה"ו עִם ה' – יְהוָה. הו"י עִם ה' – הַיּוֹה. וְהו"י
עִם ה' – וְהַי"ה. וְאֵף כֶּף שְׂאָר הַהַיּוֹת.

וְהֵם ח"י אוֹתֵיּוֹת שֶׁל שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים שְׁכֻלוֹלִים
בְּצַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, וְעִם ה' נַעֲשֶׂה חַי"ה.
וְסוּד הַדְּבָר הִיא ה', כְּמוֹ תִּבְת נַח שְׁכַנֵּס בָּהּ בְּכָל
מִין וּמִין, שֶׁהֵם שְׁנַיִם שְׁנַיִם שְׁבָעָה שְׁבָעָה לְקַרְבָּן.

שְׁנַיִם שְׁנַיִם – אַרְבָּעָה. שְׁבַעַה שְׁבַעַה – אַרְבָּעָה
עָשָׂר. הָרִי יִיִת. וְתִבֶּה ה', בָּה נִשְׁלַמַת חִיָּה.

(פֶּתַח וְאָמַר, בְּאֵתִי לִגְנֵי וְגו') וְהַצְדִּיק כּוֹלֵל שֵׁשׁ דְּרָגוֹת,
וּמִשׁוּם כֶּף תִּקְנֵנוּ לְפֶתַח בּו חֵלּוּם בְּשִׁלְשָׁה
שְׁלוֹמוֹת, בְּשִׁלְשָׁה פְדִיוֹנוֹת, שֶׁהוּא ו', בְּחֻשְׁבוֹן ו'.
וְהוּא הַסֵּלֶם שֶׁל חֵלּוּם יַעֲקֹב, כּוֹלֵל שֵׁשׁ סְפִירוֹת.
מִצָּב אַרְצָה – שְׂכִינָה תַּחְתּוֹנָה, וְזוּ ה' הַתַּחְתּוֹנָה.
וְרֹאשׁוֹ – זֶה י', בּו הוּא צְדִיק שְׁבִיעִי. מִגִּיעַ
הַשְּׂמִימָה – זוּ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, וְזוּ ה' הָעֲלִיּוֹנָה,
שֶׁמִּצַּד הַחֵלּוּם ה' שׁוֹלֵט עַל י', שֶׁהוּא רֹאשׁ
הַסֵּלֶם, ה"י מִן אֱלֹהִים. וּמִשׁוּם כֶּף, וְהִנֵּה מְלֹאכֵי
אֱלֹהִים עֲלִים וְגו', וְלֹא מְלֹאכֵי יְהוָה.

הַאוֹתִיּוֹת כְּסִדְרָן עוֹלוֹת בְּחֵלֶם, שֶׁהוּא כְּתוּב
עַל אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵתַפְּשֻׁטוֹת
שֶׁלֶּהֶן מִחֻכְמָה עַד הַמְּלָכוֹת הַקְּדוּשָׁה. מִשׁוּם
שֶׁחֻכְמָה הִיא י', בִּינָה ה', שֵׁשׁ סְפִירוֹת ו',
מְלָכוֹת ה' אַחֲרוֹנָה. חֵלֶם כְּתוּב עַל כָּל הַאוֹתִיּוֹת.

(ע"כ רעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום טו אדר [יום 163 בשנה]

אם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא לְאַשְׁמַת הָעַם. רַבִּי אַבָּא
פֶּתַח, (שִׁיר א) הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשֵׁי וְגו', אִם

לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך וגו'. את הפסוקים הללו בארו החברים במשה בשעה שהיה עולה מן העולם, שאמר (במדבר כז) 'פקד ה' אלהי הרוחת לכל בשר וגו', אשר יצא לפניו וגו'. ושנינו שזה נאמר על הגלות.

ובא ראה, הפסוקים הללו אמרה אותם כנסת ישראל למלך הקדוש. הגידה לי שאהבה נפשי, כמו שנאמר (שיר ג) את שאהבה נפשי ראיתם. ולמלך הקדוש נאמר, אתה שאהבה נפשי איכה תרעה.

בספרו של רב המנונא סבא אומר, כל זמן שכנסת ישראל נמצאת עם הקדוש ברוך הוא, כביכול הקדוש ברוך הוא בשלמות, ורועה ברצון אותו (ואת האחרים הוא זן) את עצמו מאותה יניקת החלב (של המלך) של האם העליונה, ומאותה יניקה שהוא יונק, משקה את כל שאר האחרים ומיניק אותם. ולמדנו שאמר רבי שמעון, כל זמן שכנסת ישראל נמצאת עם הקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא בשלמות, בשמחה, שריוות בו ברכות ויוצאות ממנו לכל שאר האחרים, וכל זמן שאין כנסת ישראל

נמצאת עם הקדוש ברוך הוא, כפיכול הברכות
נמנעות ממנו ומכל שאר האחרים.

וסוד הדבר - בכל מקום שאין נמצאים זכר
ונקבה, אין ברכות שורות עליו, ולכן

הקדוש ברוך הוא גועה ובוכה, כמו שנאמר (ירמיה
כח) שאג ישאג על נוהו. ומה הוא אומר? אוי
שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי וכו'.

ובשעה שכנסת ישראל יצאה לגלות, אמרה
לפניו: הגידה לי שאהבה נפשי. אתה

אהוב נפשי, אתה שכל אהבת נפשי בך, איכה
תרעה? איך תזון את עצמך מעמק הנחל שלא
פוסק, איך תזון את עצמך מהאור של העדן
העליון. איכה תרביץ בצהרם, איך תזון את כל
אלו האחרים שנשקים ממך תמיד?

ואני הייתי נזונית ממך בכל יום, ונשקית
ומשקה את כל אותם התחתונים, וישראל

נזונו בי, ועכשו שלמה אהיה כעטיה, איך אהיה
מתעטפת בלי ברכות, כשיצטרכו אותן ברכות
ולא ימצאו בידי. על עדרי חבריה, איך אעמד
עליהם ולא אהיה רועה להם וזנה אותם. עדרי
חבריה - אלו הם ישראל שהם בני האבות, שהם
המרכבה הקדושה למעלה.

אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: תַּעֲזֹבִי אֶת אֶת שְׁלִי, שְׁהִרִי שְׁלִי הוּא דָבָר נִסְתָּר מִלְּהוֹדֵעַ. אָבֵל – אִם לֹא תִדְעִי לָךְ, לְעֶצְמָךְ, הִרִי לָךְ עֵצָה. הִיפָה בְּנָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּךְ יִפָּה רַעֲיָתִי. צְאִי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֹּאן – אֵלֶּה הֵם הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם נִדְּשִׁים בֵּין הָעֶקְבִּים, וּבִשְׂבִילָם נִתֵּן לָךְ כֹּחַ לְעִמּוּד. (וְעַם כָּל זֶה) וְרַעֲיָ אֶת גְּדִיתֶיךָ עַל מִשְׁפְּנוֹת הָרַעֲעִים – אֵלֹהֵם תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן שֶׁהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּשְׂבִילָם, וְנוֹתְנִים כֹּחַ לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּת. מִשְׁפְּנוֹת הָרַעֲעִים – אֵלֹהֵם בְּתֵי רַבֵּן, מְקוֹם בֵּית הַמְדַרְשׁ שֶׁתְּמִיד נִמְצָאֵת בָּהֶם הַתּוֹרָה.

דָּבָר אַחֵר אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיפָה בְּנָשִׁים וְגו' – בְּאֵרָא, בְּשַׁעַה שֶׁצְּדִיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם, וְאוֹתָם תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן נִמְצָאִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, יְכוּלָה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל לְעִמּוּד עִמָּם בְּגָלוּת. וְאִם לֹא, כְּכִיכּוֹל הִיא וְהֵם אֵין יְכוּלִים לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם. וְאִם נִמְצָאִים צְדִיקִים, הֵם נִתְפָּסִים בְּרָאשׁוֹנָה. וְאִם לֹא, אוֹתָם הַגְּדִיִּים שֶׁהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּשְׂבִילָם נִתְפָּסִים בְּרָאשׁוֹנָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַלֵּק אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, אֵף עַל גַּב שְׂאִין נִמְצָא בָּהֶם חֲטָא. וְלֹא זֶה בְּלִבְד, אֵלֶּא מִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל וְגוֹלָה לְגָלוּת.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב, אִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא לְאַשְׁמַת הָעָם. לָמָּה יַחְטָא? לְאַשְׁמַת הָעָם. מִשּׁוֹם חַטָּאֵי הָעוֹלָם שֶׁגָּרְמוּ אֶת זֶה, לְאַשְׁמַת הָעָם וְדַאי, וְלֹא לְאַשְׁמַתוֹ. יַחְטָא – יִגְרַע טוֹבוֹ וְדִין דִּין בְּכָל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א א) וְהֵייתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חַטָּאִים. דְּבַר אַחַר אִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. יַחְטָא – יַחְסֵר מִכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל וּמִהָעוֹלָם, שְׁלֹא נוֹתֵן לָהֶם סְפוּק הַבְּרָכוֹת. לָמָּה? זֶהוּ לְאַשְׁמַת הָעָם וְדַאי, זֶה בְּשִׁבִיל הַחַטָּא שֶׁל הָעָם.

אם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (שמות לב) זְכוֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה. כִּךָ הִיָּה צָרִיךְ לְכַתֵּב: זְכוֹר לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל. מַה זֶה לְיִצְחָק? אֵלֶּא כִּךָ שְׁנִינוּ, בְּכָל מְקוֹם הַשְּׁמַאֵל נִכְלָל בִּיַמִּין, וְהוּא בְּכָלֵל שֶׁל הַיַּמִּין. שֶׁהַיַּמִּין הַזֶּה מְתַקֵּן לְעוֹלָמִים לְהַכְלִיל בּוֹ אֶת הַשְּׁמַאֵל, וְעַל כֵּן לֹא חָלַק, כְּדֵי לְהַכְלִיל אוֹתוֹ בְּאַבְרָהָם. וּמִשּׁוֹם כִּךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק (דברים) כָּלֵל אַחַד. (אבל) וּלְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי הוּא אוֹחֵז בְּכַנְפָיו (בְּכַתְפָיו) אֶת שְׁנֵיהֶם, וְהוּא שָׁלֵם בְּכָל. **אֲשֶׁר** נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ. שְׁבוּעָה נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבוֹת, בְּאַבוֹת שְׁלֹמֹעַלָה, זֶהוּ

שְׁכַתוּב אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ, בְּאוֹתָם שְׁלַמְעֵלָה
 בְּאוֹתָם שְׁשׁוּרִים בְּךָ. וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֵּה אֶת
 זַרְעֲכֶם וְגו'. אֲשֶׁר אָמַרְתִּי, אֲשֶׁר אָמַרְתָּ הֲיֵה צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת! אֲלָא הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר כֶּךָ לְאַבוֹת
 פְּעַם וּפְעַמִּים. אֲשֶׁר אָמַרְתִּי – שְׂרָצִיתִי בְּרָצוֹן
 נִפְשֵׁי, שְׁהָרִי אֲמִירָה זֶהוּ רָצוֹן. זֶהוּ שְׁכַתוּב (מלכים-א
 ח) אֲדַנִּי אָמַר לְשֹׁכֵן בְּעַרְפֶּל. וְעוֹד מָה תֹאמַר נִפְשֶׁךְ
 וְאַעֲשֵׂה לְךָ.

וְנִחְלוּ לְעֵלָם, מַה זֶה לְעֵלָם? הָעוֹלָם שְׁלַמְעֵלָה
 שְׁאַחוּזָה בּוֹ אוֹתָהּ אֶרֶץ, וְנִזְוִינִית מְאוֹתוֹ
 עוֹלָם. וְאִם הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִתְגַּרְשֶׁת, מִמָּה זֶה?
 לְאַשְׁמַת הָעַם הוּא נִהְיָה.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אִם הִכְהִין הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא – זֶה
 הִכְהִין שְׁלַמְטָה, שְׁנַתְתֵּקֵן לְעִבּוּדָה וְנִמְצָא בּוֹ
 חֲטָא, זֶה וְדַאי קוֹרֶה לְאַשְׁמַת הָעַם. אוֹי לְאוֹתָם
 שְׁסוּמְכִים עָלָיו. כְּמוֹ כֵּן שְׁלִיחַ צְבוּר שְׁנִמְצָא בּוֹ
 חֲטָא, (מִשּׁוֹם שֶׁהֵעֵם לֹא נִמְצְאוּ צְדִיקִים לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) אוֹי
 לְאוֹתָם שְׁסוּמְכִים עָלָיו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכֹל
 שֶׁכֵּן הִכְהִין, שְׁכָל יִשְׂרָאֵל, וְהָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים,
 כֻּלָּם מְאַחְדִּים (מַחְכִּים) וּמְצַפִּים לְהַתְּבַרֵךְ עַל יְדוֹ.

שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהִכְהִין מִתְחִיל לְכוּן
 דְּבָרִים וְלִהְקָרִיב קָרְבָן עָלָיו, הַכֹּל

נמצאים בברכה ובשמחה. הימין מתחיל להתעורר, השמאל נכלל לימין, והכל נקשר ונאחז זה עם זה, וכלם מתברכים כאחד. נמצא שעל ידי הכהן מתברכים העליונים והתחתונים, והרי פשוטה. ומשום כך צריך להקריב קרבן עליו, כדי שיתכפר חטאו.

אמר רבי יוסי, הרי שנינו שעל ידי הכהן מתכפר חטאו של אדם כשקריב קרבן. עכשו כשהוא חוטא, מי מקריב עליו ומי יכפר עליו? אם תאמר שהוא מקריב על נפשו – הרי הוא התקלקל, ואינו כדאי שיתברכו עליו עליונים ותחתונים. התחתונים לא יתברכו על ידו, כל שכן העליונים. אמר רבי יהודה, ולא? והרי כתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו. למה צריך לכפר עליו? משום שהוא חטא, יכפר על עצמו, שכתוב וכפר בעדו.

אמר רבי חייא, הרי ידוע באיזה מקום נקשר הכהן הגדול ובאיזה מקום נקשר כהן אחר. ואותו שנקרא סגן ידוע. משום כך כהן מקריב את קרבנו בראשונה, ומעלה אותו עד אותו מקום שנקשר בו. ואחר שהכהן עלה לאותו מקום, לא מעכבים אותו לעלות למקומו

וּלְכַפֵּר עַל חַטָּאוֹ. וְלִכְנֹן אַחַר מִקְרִיב עָלָיו אֶת
 קָרְבָּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂאֵחַר הוּא הַמִּקְרִיב, וְלֹא מִסְתַּפְּקִים
 כָּל כֶּךָ עַל יָדוֹ, אַחַר כֶּךָ הוּא מִקְרִיב, וְאוֹתָם
 הָעֲלִיּוֹנִים, כֻּלָּם מִתְחַבְּרִים לְכַפֵּר אֶת חַטָּאוֹ,
 וְהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ מְסַכֵּם עַל יָדָם. כִּמוֹ כֵּן הַמִּתְפַּלֵּל
 וְטָעָה, יַעֲמֵד אַחַר תַּחֲתִיו.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ יוֹשְׁבִים. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר, רְאִיתִי אֶת אַבָּא בְיוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים שְׂאִינוֹ רוֹצֵה לְשִׁמְעַתְּפָלָה מִכָּל
 אָדָם, אֶלָּא אִם עָמַד עָלָיו שְׁלִשָּׁה יָמִים קָדָם לְטַהֵר
 אוֹתוֹ. שְׂרַבִּי שָׁמְעוֹן הָיָה אוֹמֵר כֶּךָ: בְּתַפְּלַת
 הָאָדָם הַזֶּה שְׂאִנִּי מְטַהֵר, מִתְּכַפֵּר הָעוֹלָם. וְכֹל
 שֶׁכֵּן בְּתַקִּיעַת הַשּׁוֹפָר שְׂאִינוֹ מְקַבֵּל תַּקִּיעָה שֶׁל
 אָדָם שְׂאִינוֹ חָכֵם לְתַקַּע בְּסוּד הַתַּקִּיעָה.

שְׂשַׁנְיָנוּ, רַבִּי יִיסָא סָבָא אוֹמֵר, הַתַּקִּיעוֹת הִלְלוּ
 כְּסוּדָרָן. הָרֵאשׁוֹנָה כְּלוּלָה מֵהַכֹּל.
 הַשְּׁנֵיָה – אַחַת כְּסוּדָר וְאַחַת כְּסוּדָר, גְּבוּרָה גְדוּלָה
 בִּינֵיהֶם. שְׁלִישִׁית – אַחַת כָּאֵן וְאַחַת כָּאֵן, וּגְבוּרָה
 בִּינֵיהֶם. הַשְּׁבַר עוֹלָה, וְהַתְרוּעָה יוֹרֶדֶת. אַחַת
 קָשָׁה וְאַחַת רַפָּה. וְהָרִי פְרִשׁוּיָה. וְהֵן עֶשֶׂר. וְהֵן
 תִּשְׁעִי. כָּלֵל אַחַד שֶׁל הַכֹּל.

וּבַיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר יִצְחָק, וְהוּא הָרֹאשׁ לְאַבוֹת.
 בַּיּוֹם הַזֶּה כְּתוּב, (ישעיה לג) פָּחְדוּ בְּצִיּוֹן
 חֲטָאִים. בַּיּוֹם הַזֶּה יִצְחָק נֶעְקֵד, וְעֵקֵד הַכֹּל, וְשָׂרָה
 מְדַבֶּרֶת (מִיִּלְלֵת), וְקוֹל שׁוֹפֵר חֲזָק מְאֹד. אֲשֶׁרִי חֵלְקוֹ
 שֶׁל מִי שְׁעוֹבֵר בִּינֵיהֶם וְנִצַּל מֵהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא,
 מִשּׁוּם כֶּף קוֹרְאִים פָּרַשְׁתָּ יִצְחָק בַּיּוֹם הַזֶּה, שְׁבִיּוֹם
 הַזֶּה נֶעְקֵד יִצְחָק לְמַטָּה וְנִקְשָׁר בְּאוֹתוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.
 (בְּאַבְרָהָם) מָתִי נִקְשָׁר? בְּשַׁעָה שְׁכָתוּב (בראשית כב)
 וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בַּיּוֹם הַזֶּה מֵעַטֵּר יִצְחָק אֶת
 אַבְרָהָם, שְׁכָתוּב וְהֶאֱלֹהִים נָסָה אֶת
 אַבְרָהָם. מַה זֶה נָסָה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה מט) וְאֵל
 עֲמִים אָרִים נָסִי. (שמות יז) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה' נָסִי. מַה
 בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ? מִשּׁוּם שֶׁהֵימִין נִתְקַן וְנִשְׁלָם. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וְהֶאֱלֹהִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם. וְהֶאֱלֹהִים
 בְּדִיּוּק. וְזֶהוּ (בראשית לא) וַפָּחַד יִצְחָק.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כְּתוּב (תהלים עה) כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט
 זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים. כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט,
 אֲלֵמָּלָא שְׁעֵבֵר הַדִּין שֶׁל יִצְחָק בְּמָקוֹם שִׁיעֵקֵב
 שׁוֹרָה (וְנִרְפָּא) וְהִתְכַּסָּה (וְרוּחִין) (וְהִתְבַּשְּׂם) שָׁם, אוֹי
 לְעוֹלָם שִׁיפְגֵּשׁ בְּדִינוֹ. וְסוּד הַדְּבָר - (ישעיה סו) כִּי
 בָּא שׁ ה' נִשְׁפָּט. וְזוֹהֵי הִתְבַּשְׂמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם.

וְכִיּוֹן שְׁנַכְנַס לְמִקּוּמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וַיַּעֲקֹב אוֹחֲזוֹ בּוֹ,
 אֲזִי הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְהַגָּחִלִּים מְצַטְנְנִים.
 לְאָדָם שֶׁהִיָּה רוֹגֵז, וְחָגַר וְשָׁם עָלָיו כְּלֵי זִין, וַיִּצָּא
 מְרַגֵּז לְהַרְגֵּ אֲנָשִׁים. חָכָם אֶחָד עָמַד עַל הַפֶּתַח
 וְאָחֲזוֹ בּוֹ. אָמַר: אֲלֵמְלֵא לֹא הִחֲזִיק בִּי וְתַפְס
 אוֹתִי, הֲרִי הִיָּה נִמְצָא הָרֵג שֶׁל אֲנָשִׁים. בְּעוֹד
 שֶׁהִחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה וְאָחֲזוּ זֶה בְּזֶה, הַצְטַנֵּן רָגֵזוּ עַל
 שְׂיָצָא לְהַרְגֵּ. יִצָּא לְהוֹכִיחַ – מִי סוֹבֵל אֶת הָרֵגוֹ
 וְחֻזַּק הַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? הֲוֵה אוֹמֵר, זֶה שֶׁעָמַד
 עַל הַפֶּתַח.

כִּף אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנֵי, אֵל
 תִּפְחָדוּ, הֲרִי אֲנִי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, אֲבָל
 הַזְדַּרְזוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְתַנּוּ לִי כַח. בְּמָה? בַּשׁוֹפָר.
 שְׂאֵם נִמְצָא קוֹל הַשׁוֹפָר כְּרְאוּי וּמְכֻנָּים בּוֹ
 לְמַטָּה, אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, וְבוֹ מִתְעַטְרִים הָאָבוֹת,
 וְעוֹמְדִים בְּמִשְׁכְּנֵנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכֵּן צָרִיךְ לְהַזְהֵר
 בַּשׁוֹפָר וְלַדַּעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכוּן בּוֹ.

וְאִין לָךְ קוֹל בַּשׁוֹפָר שְׁלֵא עוֹלָה רְקִיעַ אֶחָד, וְכֵל
 אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ, נוֹתְנִים
 מְקוֹם לְאוֹתוֹ קוֹל. וּמָה אוֹמְרִים? (יִואל ב) וְה' נָתַן
 קוֹלוֹ לְפָנַי חִילוֹ וְגו'. וְעוֹמֵד אוֹתוֹ הַקּוֹל בְּאוֹתוֹ
 הַרְקִיעַ, עַד שֶׁבָּא קוֹל אַחַר, וְנוֹעְדוֹ (וְהַתְעוֹרְרוֹ) יַחְדָּו,

ועולים בזווג לרקיע אחר. ועל זה שנינו, יש קול שמעלה קול, ומה הוא? אותו הקול של תקיעתם של ישראל שלמטה.

וביזון שמתחברים כל הקולות הללו שלמטה ועולים לאותו רקיע עליון שהמלך הקדוש שורה בו, מתעטרים (נועדים) כלם לפני המלך, ואז הכסאות עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן.

ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאיתו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

ביום הזה צריך העם להסתכל באדם שלם מכל, שיודע את דרכי המלך הקדוש, שיודע

בְּכַבּוּד הַמֶּלֶךְ שִׁיבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם בְּקֶשֶׁה בַּיּוֹם הַזֶּה,
 וּלְזַמֵּן קוֹל שׁוֹפֵר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, בְּכּוֹנֵת הָלֵב,
 בְּחֻמְקָהּ, בְּרִצּוֹן וּבְשִׁלְמוֹת, כְּדִי שִׁיסְתַּלַּק הַדִּין עַל
 יְדוּ מִן הָעוֹלָם. אוֹי לְאוֹתָם שֶׁהִשְׁלִיחַ שְׁלָהֶם לֹא
 נִמְצָא כְּרֹאוֹי, שֶׁהָרִי חֲטָאֵי הָעוֹלָם (הָעַם) בְּאִים
 לְהַזְכֵּר בְּגִלְלוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב, אִם הִכְהִין הַמַּשִּׁיחַ
 יִחְטָא – שֶׁהוּא שְׁלִיחָם שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל – לְאַשְׁמַת
 הָעַם הוּא, מִשׁוּם שֶׁהַדִּין שׁוֹרֵה עֲלֵיהֶם.

וּבְשֶׁהִשְׁלִיחַ הוּא צָדִיק כְּרֹאוֹי, אֲשֶׁרִי הָעַם,
 שְׁכָל הַדִּינִים מִסְתַּלְקִים מֵהֶם
 עַל יְדוּ, כָּל שְׁכֵן הִכְהִין שְׁעָלָיו מִתְבָּרְכִים
 עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְעַל זֶה, כִּהֵן וְלוֹי טָרַם שִׁיעֵלָה
 לְעִבּוּדָהּ, בּוֹדְקִים אַחֲרָיו, וַיּוֹדְעִים דְּרָכָיו
 וּמַעֲשָׂיו. וְאִם לֹא, אֵינוֹ עוֹלָה לְעִבּוּדָהּ, וְכֵן
 בְּסִנְהֶדְרִין כְּדִי לְדוֹן דִּין.

וְאִם נִמְצָא כְּרֹאוֹי, נוֹתְנִים עָלָיו חֲמֻרוֹת הַמִּקְדָּשׁ.
 וְאִם לֹא, אֵינוֹ עוֹלָה לְעִבּוּדָהּ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב,
 (דְּבָרִים לג) וְלִלְוִי אָמַר תִּמְיָהּ וְאוֹרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ.
 מִפְּנֵי מָה זָכָה (אֶהְרִן) לְאוֹרִים וּלְתַמִּים וּלְעֵבֶד
 עִבּוּדָהּ? הֲוֵי אוֹמֵר, אֲשֶׁר נִסִּיתוּ וְגו' . הָאֵמַר

לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְגו'. וְכִיּוֹן שְׁנַמְצָאוּ
בְּדַרְגּוֹת הַלָּלוּ, אַז – יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֶקֶב וְגו',
יְשִׁימוּ קְטוֹרֶה וְגו'. לְשִׁכַּךְ אֶת הַרְגֵז וּלְזִמֵּן שָׁלוֹם.
וְכֻלִּיל עַל מְזַבְחֶךָ, כְּדִי שֶׁהַכֹּל יִתְבַּשְׂמוּ וַיִּמְצָאוּ
בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, אַז – בְּרַךְ ה' חִילוֹ וְגו'.

וְאִם כָּל עַדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנִעְלָם וְגו'. רַבִּי
שְׁמַעוֹן פְּתַח, (ישעיה לב) נָשִׁים שְׁאֲנָנוֹת קִמְנָה
שְׁמַעְנָה קוֹלִי וְגו'. כִּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִתְבּוֹנֵן
בְּכְבוֹד רְבוֹנוֹ, כְּדִי שִׁימְצָא בְרִיָּה שְׁלֵמָה לְפָנָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁכַאֲשֶׁר בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הָאָדָם, הוּא בָּרָא אוֹתוֹ שָׁלֵם, כְּמוֹ
שְׁנֶאמַר (קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יֵשֶׁר
וְגו'. אֶת הָאָדָם – זָכַר וְנִקְבָּה. וְנִקְבָּה נְכֻלָּת
בְּזָכַר, וְאִז כָּתוּב יֵשֶׁר. אַחַר כֵּן – וְהִמָּה בְקִשׁוֹ
חֲשַׁבְנוֹת רַבִּים.

בֵּא רֵאָה, מִנְקַב תְּהוֹם רַבָּה נִמְצָאת רוּחַ נִקְבָּה,
רוּחַ שֶׁל כָּל הָרוּחוֹת, וּבְאֲרָנוֹ שְׁשֻׁמָּה לִילִית,
וְהִיא נִמְצָאָה לְרֵאשׁוֹנָה אֶצֶל אָדָם. וּבְשֻׁעָה
שְׁנִבְרָא אָדָם וְנִשְׁלַם גּוּפוֹ, הִזְדַּמְּנוּ עַל אוֹתוֹ הַגּוֹף
אֶלְף רוּחוֹת מִצַּד הַשְּׂמָאל. זֶה רִצָּה לְהַפְּנִס בּוֹ,
וְזֶה רִצָּה לְהַפְּנִס בּוֹ, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים. עַד שֶׁגָּעַר
בָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָדָם הָיָה שׁוֹכֵב גּוֹף

בְּלִי רוּחַ, וּמֵרְאֵהוּ הִיָּה יָרֵק, וְכָל אוֹתָן רוּחוֹת
סוֹבְבוֹת אוֹתוֹ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יָרַד עָנָן אֶחָד וְדַחָה (וְזָרַק) אֶת כָּל
אוֹתָן הָרוּחוֹת, וּבִשְׁעָה הַזֹּאת כָּתוּב,
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.
וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ, שֶׁנִּקְבָּה מִתְעַבְּרַת מִן הַזְכָּר מִן אוֹתָהּ
נֶפֶשׁ שֶׁל אָדָם, וְהִיא מוֹצִיָּאָה אוֹתָהּ הָרוּחַ לְנִשְׁב
אוֹתָהּ בְּאָדָם, כְּלוּלָה מִשְׁנֵי צְדָדִים כְּרָאוּי. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (שם ב) וַיִּפַּח בְּאֶפְיוֹ נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם
לְנֶפֶשׁ חַיָּה. לְנֶפֶשׁ חַיָּה מִמֶּשׁ. וּמִי שֶׁמִּסְתַּפֵּק בְּזֶה,
כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הַחַיָּה הַזֹּאת הִיא הַחַיָּה הַתַּחְתּוֹנָה,
אוֹ הַחַיָּה שֶׁשְּׁמָהּ יִשְׂרָאֵל, אוֹ מֵהַנִּקְבָּה.
אָבֵל לֹא כָתוּב לְנֶפֶשׁ הַחַיָּה, אֶלֶּא לְנֶפֶשׁ חַיָּה
סָתָם, שֶׁמִּשְׁמַע הַכֹּל.

וּבִשְׁעֵמֶד אָדָם, הִיָּתָה נִקְבְּתוּ תְּקוּעָה בְּצִדוֹ,
וְאוֹתָהּ הִנְשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה שָׁבוּ הִיָּתָה
מִתְפַּשְׁטֵת לְצַד הַזֶּה וְלְצַד הַזֶּה, וְהִיָּתָה מִסְפִּיקָה
לְזֶה וְלְזֶה, מִשּׁוּם שֶׁכָּף נִכְלָלָה. אַחַר כֵּן נִסְר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְתִקַּן אֶת נִקְבָּתוֹ.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֹּלַע וְגו'.
אֶת הַצֹּלַע, הָרִי בְּאֶרְצוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא מד)

וּלְצַלַּע הַמִּשְׁכָּן. וַיְבִיֵאֵהָ אֶל הָאָדָם, בְּתַקוּנֶיהָ כְּמוֹ
כֻּלָּהּ לַחֲפָה.

בִּיּוֹן שְׂרָאֲתָה לִילִית כֶּף, בְּרַחָה, וְהִיא בְּכַרְפֵי
הַיָּם, וְעַד עַכְשָׁיו הִיא מְזַמֶּנֶת לְהַרְעֵ לְבַנֵי
הָעוֹלָם. וְכַשְׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְרִיב אֶת
רוּמֵי הָרִשְׁעָה וְשִׁתְחָרֵב לְעוֹלָמִים, הוּא יַעֲלֶה אֶת
לִילִית הַזֶּה, וַיְשִׁים אוֹתָהּ בְּחֶרֶבֶן הַזֶּה, מִשׁוּם
שֶׁהִיא חֶרֶבֶנוּ שֶׁל הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכָתוּב (ישעיה לד) אֶף
שָׁם הִרְגִיעָה לִילִית וּמְצָאָהּ לָהּ מְנוּחָה.

וּבְסִפְרֵי הָרֵאשׁוֹנִים אָמְרוּ, שֶׁהִיא בְּרַחָה מִן
הָאָדָם מִקְדָּם לְכֵן, אֲבָל אָנוּ לֹא שְׁנִינוּ
כֶּף, מִשׁוּם שֶׁהָרֵי נִקְבָּה זֶה נִמְצָאָה עִמוֹ, אֲבָל טָרָם
שֶׁקָּמָה הַנֶּפֶשׁ הַזֶּה (שְׁהָרֵי נִקְבָּה זֶה לֹא נִמְצָאָה עִמוֹ, אֲבָל טָרָם שִׁתְקָנָה
הַנִּקְבָּה הַזֶּה) עִם אָדָם כְּרֵאוּי, הִיתָה מְזַדְדָּגֶת עִמוֹ,
וְכַשֵּׁזוֹ תִקְנָה עִמוֹ כְּרֵאוּי, הִיא בְּרַחָה לֵיָם, וּמְזַמֶּנֶת
לְהַזִּיק לְבַנֵי הָעוֹלָם.

הַרְפּוּאָה לָזֶה – בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂאָדָם מְזַדְדָּג עִם
אִשְׁתּוֹ, יִכּוֹן לְבוֹ בְּקִדְשֵׁת רְבוּנוֹ וַיֹּאמֶר
כֶּף: הָעֵטוּפָה בְּסִדֵּין הַזְדַּמְנָה, מִתְרַת מִתְרַת, אֵל
תְּכַנְסִי וְאֵל תְּצַאִי, לֹא שֶׁלְךָ וְלֹא בְּחֶלְקֶךָ. שׁוּבִי
שׁוּבִי, הַיָּם רוּעֵשׁ, הַגְּלִים שֶׁלוֹ קוֹרְאִים לָךְ, בְּחֶלְקֶךָ
קְדוֹשׁ אֲנִי אַחֲזֶה, וּבְקִדְשֵׁת הַמֶּלֶךְ הַתְּעַטְפִּיתִי.

וְלִכְפוֹת אֶת רֵאשׁוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ עַד שְׁעָה אַחַת,
 וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים
 לְקְלִיטָה, שְׁכָל הַרְכָּבָה שְׂאִין קוֹלְטֵת לְשִׁלְשָׁה
 יָמִים, שׁוֹב אֵין קוֹלְטֵת. וּבִסְפָר שְׁהַנִּיחַ אֲשַׁמְדָּאֵי
 לְשִׁלְמָה הַמְּלֶךְ, אֹמֵר שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְאָמַר,
 שְׁלֹאֲחֵר שְׁסִים אֶת הַמַּעֲשָׂה, יִשְׁפָּךְ מִים צְלוּלִים
 סְבִיב מִטָּתוֹ, וְזוֹ שְׁמִירָה שֶׁל הַכֹּל. (אֲחֵר כֶּף)

מִי שְׁמִינִיקָה תִּינוּק, לֹא תִזְדוּג עִם אָדָם אֲלֹא
 בְּשַׁעָה שְׁהַתִּינוּק יָשָׁן. וְאֲחֵר כֶּף אֶל תְּנִיק
 אוֹתוֹ עַד שְׁעָה אַחַת, כְּמוֹ שְׁנֵי מִילִין, אוֹ מִיל
 אֶחָד, אִם לֹא יְכוּלָה בְּשִׁבִיל צַעַר הַתִּינוּק בְּזִמָּן
 שֶׁהוּא בּוֹכָה. וּבְזָה לֹא יִפְחַד מִמָּנָה לְעוֹלָמִים.

אֲשָׁרִי הַצְּדִיקִים שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלִמֵּד
 אוֹתָם סוּדוֹת עֲמָקִים שְׁלִמְעָלָה וְלִמְטָה,
 וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי מִי שְׁמַתְעֵסֵק
 בַּתּוֹרָה, מַתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ,
 שְׁהָרִי הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוּשׁ, וּמִי שְׁמַתְעֵסֵק בָּהּ
 נִרְשָׁם וּמַתְעַטֵּר בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ, וְאִזּוֹ יוֹדַע דְּרָכִים
 נְסֻתוֹת וְסוּדוֹת עֲמָקִים שְׁלִמְעָלָה וְלִמְטָה, וְלֹא
 פּוֹחַד לְעוֹלָמִים.

בֵּא רְאֵה, בְּאוֹתוֹ יוֹם נְצֻטּוֹו עַל עֵץ אֶחָד וְעִבְרוּ
 עַל מְצוֹת רְבוֹנָם, וּבְגִלָּל שְׁהָאִשָּׁה חֲטָאָה

כְּרֵאשׁוֹנָה וּבֹא עָלֶיהָ אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ, כְּתוּב (בראשית ג)
 וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ. מִכָּאן וְהִלָּאָה, בְּכָל הַפְּעָמִים
 שְׂאֲנָשִׁים נִמְצְאִים רְשָׁעִים לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, הֵרִי בְּאֲרָנוֹ שְׂאוֹתָן נָשִׁים (שְׁלִמְעֵלָה) שְׂמֻצָּד
 הַדִּין הַקָּשָׁה מְזַמְנוֹת לְשֵׁלֵט עֲלֵיהֶם, מְצַד הַדִּין
 הַקָּשָׁה. זֶהוּ שְׂכָתוּב (ישעיה ג) עֲמִי נִגְשָׁיו מְעוֹלֵל
 וְנָשִׁים מְשָׁלוּ בוֹ. נָשִׁים מְשָׁלוּ בוֹ וְדָאֵי.

וְאֵלֶּה נִקְרְאוֹת לְהֵט הַחֶרֶב הַמְּתֵהֶפֶכֶת, לֹא שֶׁהֵם
 חֶרֶב הַמְּתֵהֶפֶכֶת, אֲלָא לְהֵט מֵאוֹתָהּ חֶרֶב,
 שְׂנִיקְרָא (ויקרא כו) חֶרֶב נִקְמַת נָקַם בְּרִית, (ישעיה לד)
 חֶרֶב לְה' מִלְּאָה דָם. וְאוֹתוֹ לְהֵט הַחֶרֶב
 הַמְּתֵהֶפֶכֶת, לְפַעְמִים גְּבָרִים וְלְפַעְמִים נִקְבוֹת,
 וְהֵרִי בְּאֲרָנוֹ.

אֵי לְעוֹלָם כְּשְׂאוֹתָן נָשִׁים שׁוֹלְטוֹת בְּעוֹלָם.
 כְּשִׂרְאָה הַנְּבִיא שִׂישְׂרָאֵל מְעַקְמִים אֶת
 דְּרָכֵיהֶם וְהֵם נִמְצְאִים בַּחֲטָאִים לְפָנֵי רַבּוֹנָם, אִזּוֹ
 אָמַר: נָשִׁים שְׂאֲנָנוֹת, אִיךְ אַתָּן שְׂאֲנָנוֹת? אִיךְ
 אַתָּן יוֹשְׁבוֹת שְׁלֹא לְהִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם?! קִמְנָה.
 וּבְמִקוֹם אַחַר בְּאֲרָנוֹ אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, וְהֵרִי
 פְּרָשׁוּהוּ הַחֲבָרִים.

אֲבָל לֹא נֶאמַר, אֲלָא כְּמוֹ שְׂמֻצָּאֵנוּ בְּדַבְרָה,
 שְׂכָתוּב (שופטים ה) הִיא שְׂפָטָה אֶת יִשְׂרָאֵל

בַּעַת הַהִיא. וְעַל כֵּן שָׁנִינוּ, אוֹי לְאָדָם שְׂאֵשֶׁה
 מְבֹרַכַת לוֹ בְּשִׁלְחָנוּ. כִּךְ דְּבוֹרָה, הִיא שִׁפְטָה אֶת
 יִשְׂרָאֵל בַּעַת הַהִיא – אוֹי לְדוֹר שְׂלֵא נִמְצָא בָהֶם
 מִי שִׁדּוֹן אֶת הָעַם אֲלֵא רַק נִקְבָּה אַחַת.

בא רֵאָה, שְׁתֵּי נָשִׁים הֵן שֶׁנִּמְצְאוּ בְּעוֹלָם
 וְאוֹמְרוֹת תִּשְׁבַּחְתוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, שֶׁכָּל הַגְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יֵאמְרוּ כְּזוֹ. וּמִי
 הֵן? דְּבוֹרָה וְחַנָּה. חַנָּה אָמְרָה (שְׁמוֹאל-א ב) אֵין
 קְדוֹשׁ כֵּה' כִּי אֵין בְּלִתְהָ, וְכָל שְׂאָר הַפְּסוּקִים.
 שְׁהִיא פְּתַחַה אֶת פְּתַח הָאֲמוּנָה לְעוֹלָם, כְּמוֹ:
 מִקִּים מִעֶפֶר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן, הָרִי
 הַפְּתַח שֶׁל הָאֲמוּנָה. לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים, הָרִי
 הָאֲמוּנָה שֶׁלְמַעַלָּה, בְּמָקוֹם שֶׁשְׂרוּיִים הָאֲבוֹת.
 מִי הַנְּדִיבִים? אֵלוֹ הָאֲבוֹת, כְּפִתוּב (תהלים מז)
 נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ.

דבר אַחַר לְהוֹשִׁיב עִם נְדִיבִים – נִבְּאָה עַל
 שְׁמוּאֵל, שֶׁהוּא עֲתִיד לְהִיּוֹת שְׁקוּל עִם
 מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שְׁכִתוּב (שם צט) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵינוּ
 וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחָלֵם, מִי
 יִנְחָלֵם? זֶה שְׁמוּאֵל, שֶׁהוּרִישׁ כְּבוֹד הַמְּלָכוֹת
 לְשְׁנֵי מְלָכִים. דְּבַר אַחַר וְכִסָּא כְבוֹד יִנְחָלֵם – זֶה

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוֹרִישׁ אֶת כִּסְאוֹ לְעַבְדָּיו.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְכִסֵּא כְבוֹד יִנְחִלֵם.

ה' יַחְתּוּ מְרִיבּוֹ, מְרַבּוֹ חֶסֶד, מֵה זֶה אוֹמֵר? אֵלֶּא
מְרִיבּוֹ שְׁנִינוּ, מְרִיב ו', וְזֶה הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ,
וְסוּד הַחֲכָמָה נֶאֱמַר כָּאן, בְּשַׁעָה שְׁהַדִּינִים
מִתְעוֹרְרִים וְהַשְׁלִיטִים שׁוֹלְטִים עַל הַרְחָמִים,
וְהַרְחָמִים נִכְנָעִים, וּבְשַׁעָה שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִתְבָּרֵךְ מִמַּעֲיָן הַנִּחַל, אֲזִי גּוֹבְרִים הַרְחָמִים
וְנִכְנָעִים הַדִּינִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב, ה' יַחְתּוּ מְרִיבּוֹ,
מְרִיב ו'.

עָלוּ בְּשָׁמַיִם יָרַעַם. עָלוּ, מֵה זֶה עָלוּ? בְּשַׁעָה
שְׁהַטַּל שֶׁל הָעֵתִיק הַקְדוֹשׁ שׁוֹרָה עָלָיו,
וּמִמֶּלֶא אֶת רֵאשׁוֹ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם,
אֲזִי יָרַעַם, יִשְׁבֵּר אֶת כַּחַם וְתִקְפֹּם שֶׁל הַדִּינִים
הַקְּשִׁיִּים. וְיִתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ - זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ - זֹו כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאת קֶרֶן
הַיּוֹבֵל, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ. מְשִׁיחוֹ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר מְשִׁיחַ
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, מְשׁוּם כֶּךָ קֶרֶן מְשִׁיחוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

דְּבוֹרָה שְׁבָאָה לְשִׁבְחָ אֶת שְׁבַח הַמֶּלֶךְ
הַקְדוֹשׁ: ה' בְּצִאתָךְ מִשְׁעִיר בְּצַעֲדֶךָ
מִשְׁדָּה אָדוּם. מְלַמֵּד שְׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַזְּמִין

אֶת כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים לְקַבֵּל תּוֹרָה, וְלֹא רָצוּ. וְכִי
 לֹא הָיָה גְלוּי לְפָנָיו שֶׁלֹּא רוֹצִים? אֲלֵא שֶׁלֹּא
 יִהְיֶה לָהֶם פְּתֻחוֹן פֶּה, שְׁאֵלְמָלֵא הָיָה נוֹתֵן לָהֶם
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה, הָיוּ שׁוֹמְרִים
 אוֹתָהּ. וְכָל אוֹתָם פְּסוּקִים שְׁאֵמְרָה דְבוּרָה, הַכֹּל
 הֵם בְּסוּד הַחֲכָמָה, עַד אוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁשִּׁבְּחָהּ אֶת
 עֲצָמָה, שֶׁנֶּאֱמַר עַד שֶׁקָּמְתִי דְבוּרָה שֶׁקָּמְתִי אִם
 בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי בְּאֵרוֹ שֶׁהִסְתַּלְקָה מִמֶּנָּה רוּחַ
 הַקְּדוֹשׁ. וּמִשׁוּם כֵּן, עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי
 דְבוּרֵי שִׁיר.

וְכֵן זֶה כְּשֶׁנִּמְצְאוּ הַגְּבֵרִים בְּחֵטָא, וְאִינֶם כְּדָאִים
 לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקְּדוֹשׁ וְדָאִי.

וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְגו', כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרְנוּ
 בְּהוֹרָאָה שֶׁטָּעוּ בָּהּ. אֲבָל וְאִם כָּל עֵדֶת
 יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, וְאִם כָּל יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ הָיָה צָרִיף
 לְהִיּוֹת! מַה זֶה כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא אוֹתָם (כְּלָם)
 שֶׁנִּמְצְאִים בִּירוּשָׁלַיִם, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאת תּוֹרָה
 לְכָל הָעַם, וְאִם אוֹתָם שֶׁהָיוּ שָׁם טוֹעִים, אֲזַי כָּל
 יִשְׂרָאֵל טוֹעִים, וְשִׁנִּינוּ, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁשָּׁם טוֹעִים, כָּל
 הָעַם טוֹעִים, מִשׁוּם שֶׁכָּלֵם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.
 וְנַעֲלֵם דְבוּר מַעֲיֵנֵי הַקְּהָל - עֵינֵי הַקְּהָל אֵלוֹ
 הַסְּנֵה־דְרִיז, אֵלוֹ הֵם שֶׁמִּמֶּנִּים עַל יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום טז אדר [יום 164 בשנה]

רַעֲיָא מְהִימָנָא

מִצְוָה זו לְהִבִּיא קָרְבָּן עַל סִנְהֶדְרִין גְּדוּלָּה שְׁטַעוּ, תְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים שְׁבַעִים סִנְהֶדְרִין גְּדוּלָּה הָיוּ, וּמִשָּׁה עֲלֵיהֶם. וְשְׁבַעִים סִנְהֶדְרִין קְטָנָה הָיוּ, וְאֶהְרֹן עֲלֵיהֶם. וּמִשׁוּם כֶּף אָמְרוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, שְׁמִשָּׁה הָיָה שׁוֹשְׁבֵין הַמֶּלֶךְ וְזוֹ תַּפְאֲרַת, מִשָּׁם סִנְהֶדְרִין גְּדוּלָּה. אֶהְרֹן שׁוֹשְׁבֵין הַגְּבִירָה, וְזוֹ מַלְכוּת, ה"א קְטָנָה קוֹרְאִים לָהּ, כְּמוֹ (בראשית כט) אַעֲבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתוֹךְ הַקְּטָנָה. וְעַל שָׁמָּה נִקְרְאוֹת סִנְהֶדְרִין קְטָנָה.

וּמִשָּׁם הָיוּ יוֹדְעִים סִנְהֶדְרִין שְׁבַעִים לְשׁוֹן, שֶׁהֵן שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שֵׁישׁ שְׁבַעִים לְשׁוֹן מִצַּד שֶׁל הַמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה וְכוּ', הַכֹּל בְּפִירוּד. זֶהוּ שְׁכָתוּב מֵאֲלֹה נִפְרְדוּ אֵיִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצוֹתָם לְלִשְׁנָתָם. כָּל שְׁבַעִים הַלְשׁוֹן בְּפִירוּד זֶה מִזֶּה.

אֲבָל בַּתּוֹרָה, שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה בְּלִשׁוֹן אַחַת. וְזֶה יְסוּד. ו' הַלְכָה אַחַת, חֲכָמָה קְטָנָה – מַלְכוּת, שְׁבָה שְׁבַעִים לְשׁוֹן כְּחֻשְׁבוֹן סוּד, מִן יְסוּד. וְיְסוּד הוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, סוּד הַמְרַכְּבָה,

בְּשִׁבְעִים קְתוּדָאוֹת, עֲלֵיהֶם נֹאמֵר, כָּל הָעוֹנָה
 אָמֵן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ בְּכָל כַּחוֹ, קוֹרְעִים לוֹ
 גְּזוּר דִּינוֹ שֶׁל שִׁבְעִים שָׁנָה. לְשׁוֹן אֶחָד, הִיא
 שִׁבְעִים לְשׁוֹן עַל מְדָה קְטָנָה שֶׁל חֲכָמָה קְטָנָה,
 שֶׁהִיא י' עַל מְדָה קְטָנָה. עַל חֲכָמָה קְטָנָה שֶׁהִיא
 י', עַל מְדָה קְטָנָה שֶׁל חֲכָמָה ב', שְׁתֵּי שְׁפָתַיִם
 שֶׁבִּהְיָן דַּעַת וְתְבוּנָה, בִּהְיָן נִשְׁלְמוּ שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם.

(ע"כ רעיא מהימנא).

רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדַרְךָ. עַד
 שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא,
 נִשְׁתַּדַּל בְּדַבְרֵי תוֹרָה, בְּדַבְרֵי עֲתִיק הַיָּמִים. פִּתַּח
 רַבִּי חֲזִיָּא וְאָמַר, (תהלים לב) חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְגו',
 מִכָּאֵן לְמַדְנוּ, שֶׁכָּל אָדָם שֶׁמְכַסֶּה אֶת חֲטָאֵיו
 וְאֵינוֹ מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וַיִּבְקֶשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, לֹא נוֹתְנִים לוֹ לְפָתַח פִּתַּח
 שֶׁל תְּשׁוּבָה, מִשׁוּם שֶׁהוּא מִתְבַּיֵּשׁ (מכסה) מִמְּנוֹ.
 וְאִם הוּא מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלָיו, וַיִּתְגַּבְּרוּ הַרַחֲמִים
 עַל הַדִּין.

וְכָל שָׁכֵן אִם הוּא בּוֹכָה, שֶׁהָרִי כָּל הַפִּתְחִים
 הַסְּתוּמִים הוּא פּוֹתַח, וְתִפְּלָתוֹ מִתְקַבֶּלֶת.
 וְעַל זֶה פְּרִישַׁת חֲטָאֵיו, כְּבוֹד הוּא לְמַלְךְ לְהַגְבִּיר

רחמים על דין. ועל זה כתוב, זבח תודה
 יכבדנני. מה זה יכבדנני? שני כבודים הם, אחד
 למעלה ואחד למטה. אחד בעולם הזה ואחד
 בעולם הבא.

הפסוק הזה קשה בכל, ברוב דברים, שהרי
 באודה עלי פשעי מספיק, מה זה
 חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי, ואחר כך אודה
 עלי פשעי לה? ועוד, שהרי אודה עלי פשעי
 לה, לך היתה צריך להיות!

אף דוד, את כל דבריו הוא אמר ברוח הקדוש,
 ואמר את זה למלכות השמים, משום
 שהוא שליח מהתתונים אל העליונים,
 ומעליונים אל התתונים, ומי שרוצה את המלך,
 הוא מודיע לה בראשונה. ועל כן חטאתי
 אודיעך, (למלכות השמים אמר) ועוני לא כסיתי, מצדיקו
 של עולם. אמרתי אודה עלי פשעי לה – זהו
 המלך הקדוש שכל השלום שלו, והשלום
 שצריך אדם להכניס לפניו – בהודאה. שהרי כך
 נקרכים שלמים בהודאה, שכתוב על זבח תודת
 שלמיו. ואתה נשאת עון חטאתי סלה. זה
 למעלה למעלה, המקום שהעתיק הקדוש שרוי.
 משום כך הפסוק הזה אויז בכל.

כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ בְּקִשְׁתּוֹ לַמֶּלֶךְ, צָרִיף לִיחַד
 אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרִצּוֹנוֹ, מִמַּטָּה לְמַעְלָה
 וּמִמַּעְלָה לְמַטָּה, וְלִקְשֹׁר הַכֹּל בְּקִשְׁר אֶחָד,
 וּבְאוֹתוֹ קִשֶׁר נִמְצְאָת בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, מִי
 הֶחָכֵם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הָיָה
 שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבֵּי חִיָּיא, וְדַאי
 כֶּן הוּא, וְעַל כֵּן הִתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנוּ אֶת דְּרָכֵי
 הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדֵי שְׁנַדַּע לְלַכֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

רַבֵּי יוֹסִי פֶּתַח וְאָמַר, (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' קוֹל
 בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי וְגו'. כֹּה אָמַר ה', הָרִי
 פִּרְשׁוּהָ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּבְיָא מִתְחִיל לְדַבֵּר, הָיוּ
 דְּבָרִים נוֹדָעִים, וְכֵאֵן כֹּה אָמַר ה' הִזָּה, הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וּמָה אָמַר? קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע.

כֶּן שְׁנִינוּ, שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 לְמַטָּה וַיִּשְׂרָאֵל הֵלְכוּ לְגָלוֹת, רַחֲמִים עַל
 צוֹאֲרֵיהֶם וַיִּדְיֵהֶם מִהֲדַקוֹת לְאַחֹר, וַכִּנְסֵת יִשְׂרָאֵל
 גִּרְשָׁה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ לְלַכֵּת אַחֲרֵיהֶם, בְּשַׁעַה
 שֶׁיִּרְדָּה אֲמָרָה: אֵלֶיךָ בְּרֵאשׁוֹנָה וְאַבְכָּה עַל מְדוּרָי,
 וְעַל בְּנֵי, וְעַל בְּעָלֵי. כְּשֶׁיִּרְדָּה, רְאֵתָה אֶת מְקוֹמָהּ
 חָרַב, וְכִמָּה דָם שֶׁל חֲסִידִים שְׁפוּף בְּתוֹכוֹ,
 וְהַהִיכַל הַקְּדוֹשׁ וְהַבַּיִת נִשְׂרָף בְּאֵשׁ.

אָז הָרִימָה קוֹל, וְרַעְשׂוּ עֲלֵינוּנִים וְתַחֲתוֹנִים,
וְהַקּוֹל הַגִּיעַ לְמַעְלָה עַד לְמָקוֹם שֶׁהַמֶּלֶךְ
שָׂרוּי בּוֹ, וְרָצָה הַמֶּלֶךְ לְהַחֲזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתֵהוּ
וּבֵהוּ, עַד שִׁירְדוּ כָּמָה אוֹכְלוֹסִים וְכָמָה מַחֲנוֹת
כְּנַגְדָּהּ, וְלֹא קִבְּלָה תְּנַחוּמִים מֵהֶם. זֶהוּ שִׁפְתוֹב,
קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רָחַל מִבֶּכָה
עַל בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהָ, שֶׁלֹּא קִבְּלָה
מֵהֶם תְּנַחוּמִים. כִּי אֵינָנוּ, מִשׁוּם שֶׁהַמֶּלֶךְ הִקְדוּשׁ
הִיָּה עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא נִמְצָא בְּתוֹכָהּ.
זֶהוּ שִׁפְתוֹב כִּי אֵינָנוּ, וְלֹא כָּתוּב כִּי אֵינָם.

אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזִיָּא, מַה זֶה רָחַל מִבֶּכָה עַל בְּנֵיהָ?
אָמַר לוֹ, לְמַדְנּוּ שֶׁהִיא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ
אֲשֶׁתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְדָאִי, שִׁפְתוֹב וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת
רָחַל. וְכָתוּב (בראשית כט) וְרָחַל עֲקָרָה. וְכָתוּב שָׁם,
(תהלים קיג) מוֹשִׁיבֵי עֲקָרֹת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמַחָהּ.

דִּבֶּר אַחֲרַי כִּי אֵינָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (בראשית לט) אֵינָנוּ
גְּדוֹל בַּבַּיִת וְגוֹ'. אֵינָנוּ – שֶׁהָרִי הִסְתַּלַּק
לְמַעְלָה וְהִתְרַחַק מֵהַכֹּל. אֵינָנוּ – בְּזוּוּג עֲמָהּ.
אֵינָנוּ – שִׁימְצָא שְׂמוֹ הַגְּדוֹל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מֵאִיזָה מָקוֹם הִתְחִילָה לְגָלוּת?
אָמַר לוֹ, מִבַּיִת הַמְּקֻדָּשׁ, שֶׁשָּׁם שָׂרְתָהּ,

וְאַחַר כֶּף סוּבְכָה בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֶּף
 כְּשִׁיצָאָה מִן הָאֶרֶץ, עֲמֵדָה עַל הַמְדָבָר וַיִּשְׁבַּח שָׁם
 שְׁלֹשָׁה יָמִים, הִנְהִיגָה אֶת אוֹכְלוּסִיָּהּ וּמַחְנוּתֶיהָ
 (וישיבותיה) וְתוֹשְׁבֵיהָ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ, וְקִרְאָה עָלֶיהָ
 אֵיכָה יִשְׁבַּח בְּדָד וְגו'. בְּכוּ רַבִּי חֲיִיא רַבִּי יוֹסִי.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵהָאֶרֶץ וְלֹא
נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל
נִמְצְאוּ חֲיִיבִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְעַד שֶׁמִּנְהִיגֵי הָעוֹלָם
נִמְצְאוּ חֲיִיבִים בְּרֵאשׁוֹנָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ג) עֲמִי
מֵאֲשָׁרֶיךָ מִתְעִים וְדַרְךְ אֲרַחֲתֶיךָ בְּלָעוּ. שְׁפִיזוֹן
שְׂרָאשֵׁי הָעָם הוֹלְכִים בְּרָשַׁע, כָּל הָעָם נִמְשָׁכִים
אַחֲרֵיהֶם. רַבִּי חֲיִיא אָמַר מִכָּאן, וְאִם כָּל עַדְת
יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ – בַּמָּה זֶה הָיָה? מִשּׁוּם שֶׁנֶּעְלַם דְבַר
מֵעֵינֵי הַקֹּהֵל, שֶׁעֵינֵי הָעָם הֵם רְאִשֵׁיהֶם, שֶׁכָּל
הָעָם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם.

הֲלָכוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים רְאוּ מְקוֹם אֶחָד מְדֻשָּׁן
 בְּעֶשְׂבִים וְנִגְהַר מִים זוֹרֵם בּוֹ. יָשְׁבוּ. עַד
 שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, פָּרַח עוֹף אֶחָד וְרָחַשׁ לִפְנֵיהֶם.
 אָמַר רַבִּי חֲיִיא, נִקּוּם מִכָּאן, שְׁוֹדָאֵי חוּצְבֵי הָרִים
 (שוודדים) נִמְצְאִים כָּאן. קָמוּ וְהִלְכוּ. עַד שֶׁהִחֲזִירוּ
 רְאִשֵׁיהֶם, רְאוּ אוֹתָם לִסְטִים שְׂרָצִים אַחֲרֵיהֶם.
 הִתְרַחַשׁ לָהֶם נִס וּמִצְאוּ לִפְנֵיהֶם סֶלַע אֶחָד וְבוֹ

מַעֲרָה אַחַת. נִכְנְסוּ לְשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ כָּל אוֹתוֹ יוֹם
וְכָל הַלַּיְלָה.

פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא
עֲבָדֵי יַעֲקֹב וְגו', כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעַךָ מֵרַחוֹק.
מֵרַחוֹק?! מֵקָרוֹב הָיָה צְרִיךְ לִהְיוֹת! וְהָרִי בְּאֵרוֹ
אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, מֵרַחוֹק – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְשָׁבוּ
מֵאֶרֶץ מִרְחָק. אֲבָל מֵרַחוֹק, כְּאוֹתוֹ שֶׁכָּתוּב (שם לא)
מֵרַחוֹק ה' נִרְאָה לִי. וְכָתוּב (משלי לא) מִמֵּרְחָק תִּבְיָא
לְחֻמָּה. וּמִי הִיא? עֵמֶק הַנַּחַל, הַמְּקוֹם שְׁאוֹתוֹ נָהָר
יוֹצֵא וְזוֹרֵם. וְשָׁב יַעֲקֹב, כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב אֵל תִּירָא
עֲבָדֵי יַעֲקֹב, מֵהוּ וְשָׁב יַעֲקֹב? אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ,
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחוֹק, וּמֵאוֹתוֹ
מְקוֹם רַחוֹק – הִנְנִי מוֹשִׁיעַךְ.

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב – לְמִקְוֹמוֹ (לכסאוי), לְהַזְדַּוֵּג עִם כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל. וְשָׁקֹט – זֶה יְסוֹד. וְשֶׁאֵינָן –
לְהַשְׁרוֹת דִּיּוּרוֹ בָּהּ. וְאֵין מִחְרִיד – מֵיִצְחָק. כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כז) וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה,
וְעַל זֶה כָּתוּב (בראשית לא) וּפְחַד יִצְחָק.
וּכְשֶׁמֶתְעוֹרֵר אוֹתוֹ הַפְּחַד, מִסְתַּלֵּק הַיְסוֹד
לְמִקְוֹם אַחֵר. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (ישעיה לג) פָּחַדוֹ בְּצִיּוֹן
חֲטָאִים. בְּצִיּוֹן דּוֹקָא. וְעַל זֶה וְאֵין מִחְרִיד.

וְעַכְשָׁו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִצִּיל אוֹתָנוּ מִרְחוּק
וְהִסְתִּיר אוֹתָנוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה בְּהַשְׁקָט וּבִשְׁלוֹהַּ,
וְאֵין מִחְרִיד מֵהַכֹּל. שְׁפֹשֶׁה־קְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה נֶס, בְּכֹל הוּא עוֹשֶׂה.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, (שׁוֹפְטִים ד') וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם
תִּלְכִי עִמִּי וְהִלְכְתִּי וְגו', מַה זֶה אוֹמֵר? אֵלָּא
אָמַר בָּרַק, הוֹאִיל וְרוּחַ הַקְּדוֹשָׁה שׁוֹרָה עָלֶיהָ,
בְּזִכּוֹתֶיהָ אֲנִצֵּל וְלֹא יִשְׂרָה עָלַי נֶזֶק. וּמַה בָּרַק
סָמוּךְ עַל אֲשֶׁה לְהַנְצִיל בְּגִלְלָהּ – אָנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה
עִמָּנוּ, שֶׁהִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, עַל אַחַת
כְּמָה וְכְמָה.

יֵשְׁבוּ בְּתוֹךְ אוֹתָהּ הַמְעַרָה כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,
וּכְשִׁירַד הַלַּיְלָה, הַאִירָה הַלְּבָנָה בַּמְעַרָה.
עָבְרוּ שְׁנֵי סוֹחְרִים וַחֲמוּרִיָּהֶם טְעוּנִים מֵיַיִן
וּמִמֶּאֱכָל לְעֶצְמָם, נָחוּ עַל מְטַעְנָם, וְאוֹמְרִים זֶה
לְזֶה: נָלוֹן כָּאֵן, נִתֵּן אֶכֶל וּמִשְׁתֶּה לְחֲמוּרִים, וְאָנוּ
נִכְנָס לַמְעַרָה הַזֹּאת. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: טָרָם שְׁנַכְנְסוּ,
תֹּאמַר לִי הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁאִינוּ מֵיִשְׁב.

אָמַר לוֹ: מַה הוּא? אָמַר לוֹ: דָּבָר אֶחָד, שְׁכַתּוֹב
(תהלים נב) אוֹדָךְ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. מַהוּ
כִּי עָשִׂיתָ וְלֹא כָתוּב מַה? וְכַתּוּב כִּי טוֹב נִגְד

חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְאַחַר אֵינוּ טוֹב? לֹא הִיא בִּידוֹ?
 אָמַר: אוֹי לְסַחֲוֹרְתָנוּ שְׁעִזְבָנוּ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּגִלְגָּלָהּ. רַבֵּי חֲזִיא וְרַבֵּי יוֹסִי שְׁהִיוּ יוֹשְׁבִים
 בַּמְּעָרָה שְׁמֵחוּ. אָמַר רַבֵּי חֲזִיא לְרַבֵּי יוֹסִי, וְלֹא
 אָמַרְתִּי לָךְ שְׁכַשְׁעוּשָׁה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִס, כִּפְל
 הוּא עוֹשָׂה? יֵצְאוּ.

כְּשֵׁי־צֵאוּ, הַקְּדִים רַבֵּי חֲזִיא וּפְתַח, (ישעיה נז) שְׁלוֹם
 שְׁלוֹם לְרַחוּק. שְׁנֵי שְׁלוֹמוֹת כָּאֵן,
 אֶחָד לְרַחוּק וְאֶחָד לְקָרוֹב, וְהַכֹּל אֶחָד. לְרַחוּק –
 שְׁנַעֲשֶׂה קָרוֹב. (ועוד לְרַחוּק) זֶהוּ בְּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה,
 שְׁקֵדִים הֵיךְ רַחוּק, וְעִכְשָׁו הוּא קָרוֹב. וְעוֹד רַחוּק
 – כְּשֵׁאֲדָם מִתְּרַחֵק מִהַתּוֹרָה, רַחוּק הוּא מִהַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וּמִי שְׁקָרוֹב לַתּוֹרָה, מְקָרֵב אוֹתוֹ
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמוֹ, וְעִכְשָׁו הַתְּחַבְּרוּ עִמָּנוּ
 וְתִכְנְסוּ לַמְּעָרָה. בָּאוּ אוֹתָם סוֹחְרִים וְהִשְׁתַּתְּפוּ
 עִמָּם. שְׁחָרְרוּ אֶת הַמֶּשָׂא מִחֲמוּרֵיהֶם וְתִקְּנוּ לָהֶם
 אָכֵל, וְיֵצְאוּ כֻלָּם לְפִי הַמְּעָרָה.

אָמַר אֶחָד מֵהַסּוֹחְרִים: יֹאמְרוּ לָנוּ בְּעֲלֵי הַתּוֹרָה
 אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אוֹדֶךָ לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ
 וְאַקְנָהּ וְגוֹ'. כִּי עָשִׂיתָ, מֵה זֶה כִּי עָשִׂיתָ, וְלֹא
 כְּתוּב מָה? וְכְתוּב כִּי טוֹב נִגְדַּח חֲסִידֶיךָ, וְכִי לְגַבֵּי
 אַחַר אֵינוּ כִּי טוֹב?

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כִּי עָשִׂיתָ וְדָאֵי. וּמָה עָשִׂיתָ?
 לְעוֹלָם. שְׁבַגְלָל זֶה הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקִין אוֹתוֹ, מוֹדָה אָדָם
 לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם. וְאַקְוָה שְׂמֶךְ כִּי טוֹב
 נִגְדַח חֲסִידֶיךָ, כִּפֶּךָ זֶה וְדָאֵי, כִּנְגַד אוֹתָם צְדִיקִים,
 שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב, וְלֹא כִנְגַד
 הַרְשָׁעִים שֶׁמְבַזִּים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְאֵינָם עוֹסְקִים
 בַּתּוֹרָה. אָמַר לוֹ, זֶה יִפֶּה, אָבֵל שְׂמַעְתִּי דְבַר
 מֵאַחֲרֵי הַכְּתָל, וְאַנִּי פוֹחַד לְגִלּוֹת. אָמְרוּ לוֹ רַבִּי
 חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, אָמַר דְּבַרְךָ, שְׂתוֹרָה אֵינָה יִרְשָׁה
 לְמָקוֹם אֶחָד.

אָמַר לָהֶם, יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ לְלוֹד
 וְנִכְנַסְתִּי לְעִיר, וְסַמְכְתִּי אֶת עֲצָמֵי אֶחָד
 כְּתָל אֶחָד, וְרַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָיָה בְּאוֹתוֹ
 הַבַּיִת, וְשְׂמַעְתִּי מִפִּי אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אוֹדֶךָ
 לְעוֹלָם כִּי עָשִׂיתָ. אוֹדֶךָ, דְּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם (לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) אָמְרוּ עַל אוֹתוֹ עוֹלָם
 אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא עָשָׂה שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ אַחוּז בּוֹ
 בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וּבּוֹ יִרַשׁ אֶת הַמְּלָכוֹת. וְאַקְוָה
 שְׂמֶךְ כִּי טוֹב – זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּיחּוּד
 שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא טוֹב. מְתִי נִקְרָא טוֹב?
 נִגְדַח חֲסִידֶיךָ. מִי הֵם חֲסִידֶיךָ?

אָלָא יֵשׁ חֶסֶד וְיֵשׁ חֶסֶד, וְאֵלּוּ נִקְרְאוּ חֶסְדֵי דָּוִד
הַנְּאֻמָּנִים. וְכַשְׁחֶסְדֵי דָּוִד הִלְלוּ מִתְמַלְאִים
מֵאוֹתוֹ טוֹב שְׁשׁוּפֵעַ שֶׁל הָעֵתִיק הַקְּדוֹשׁ, אָזִי
נִקְרָא הִיסוּד טוֹב, אָזִי נִמְצָא לָהֶם טוֹב. שְׁהָרִי כְּמוֹ
שֶׁנִּמְצָא שֶׁהוּא בּוֹ, כִּף הוּא מְבֹשֵׁם אֶת הָעוֹלָם
הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה, וְהַכֹּל נִמְצָא בְּבִרְכָה, וְעַל כֵּן דָּוִד
הָיָה מְחַפֵּה לְדַרְגָה הַזֹּאת שֶׁמְאִירָה לְעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁהוּא אָחוֹז בָּהּ.

הַדְּבָרִים הִלְלוּ, כִּף שֶׁמְעֵתִי אוֹתָם, אָלָא שְׁלֵא
יִדְעֵתִי מֵה זֶה. בָּאוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי
יוֹסִי וְנִשְׁקוּ אוֹתוֹ בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, מִי
מְכֹסֵה עֵינָיִךְ בְּעַפְרָה, רַבֵּי שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁאַתָּה
בְּמִקוּמְךָ וְאַתָּה מְרַעֵשׂ הַהָרִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְאַפְלוּ
צַפְרֵי הַשָּׁמַיִם וְכֻלָּם שְׁמַחִים בְּדַבּוּרֶיךָ. אוֹי לְעוֹלָם
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּשֶׁתִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, הָרִי שֶׁדָּבַר אַחֵר
שֶׁמְעֵתִי מִמֶּנּוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּפִסּוּק שֶׁכְּתוּב
(דְּנִיאל ט) וְעַתָּה שִׁמְעֵ אֱלֹהֵינוּ אֶל תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֵל
תַּחֲנוּנָיו וְגו' לְמַעַן אֲדַנֶּי. וְאָמַר כִּף, אִם הַשֵּׁם הַזֶּה
מְעַלָּה (לְמַעְלָה) מֵהַכֹּל – יָפָה הוּא. שֶׁכִּף אוֹמְרִים,
עוֹשֶׂה לְמַעַן הַמֶּלֶךְ. אָבֵל הַשֵּׁם הַזֶּה הָרִי יְדוּעַ
שֶׁהוּא מְקוּם שֶׁל בֵּית דִּין, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא דִין

לְעוֹלָם. מִי רָאָה שְׂאוּמְרִים לְמֶלֶךְ עֲשֵׂה לְמַעַן
עֲבֹדֶךָ, אוּ בְשִׁבִיל דְּבַר קָטָן מִמּוֹךְ?

אָאָא כֶּךָ צְרִיף, שְׁהַשֵּׁם הַזֶּה מְתַקֵּן אֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ
וּבֵית הַמֶּקְדָּשׁ לְמַטָּה, וְזֶה אַחוּז בְּזֶה,
מִשׁוּם שְׁנִקְשֶׁר זֶה בְּזֶה. וְכִשֶּׁהַמֶּקְדָּשׁ לְמַטָּה עוֹמֵד
בְּמִקְוָמוֹ, הַשֵּׁם הַזֶּה לְמַעְלָה עוֹמֵד בְּמִקְוָמוֹ, וְזֶהוּ
כְּמִי שְׂאוּמֵר לְמֶלֶךְ: בָּנָה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה וְאֵת
הַהִיכָל הַזֶּה כְּדִי שֶׁהַגְּבִירָה לֹא תִמָּצֵא יוֹשֶׁבֶת
מִחוּץ לְהִיכָלָהּ. אַף כָּאֵן – וְהָאֵר פְּנִיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ
הַשָּׁמַיִם לְמַעַן אֲדַנִּי. מָה הַטַּעַם לְמַעַן אֲדַנִּי? שְׁלֹא
יִמָּצֵא מִחוּץ לְמִדְּוָרוֹ.

תְּמַהוּ רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי, וְשִׁמְחוּ בְּאוֹתוֹ לִילָה.
אַחַר שְׁאָכְלוּ, פָּתַח חֲבֵרוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר,
אִמֵּר לְפָנֶיהֶם דְּבַר אֶחָד שֶׁהַתְּעַסְקָתִי בּוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה, הַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁכָּתוּב (תהלים סג) מִזְמוֹר לְדָוִד
בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִדְּבַר יְהוּדָה. דָּוִד אָמַר שִׁירָה כְּשֶׁהָיָה
בוֹרַח מִחֲמִיו, לָמָּה אָמַר אֱלֹהִים אֵלַי אַתָּה
אֲשַׁחֲרֶךָ צִמְאָה לָךְ נִפְשִׁי וְגוֹ'? אֱלֹהִים אֵלַי אַתָּה,
שְׁהִי בְּגִבּוֹרָה אַחוּזָה תָּמִיד. אֲשַׁחֲרֶךָ, וְכִי אֵיךְ
יִכַל דָּוִד לְשַׁחַר אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ
רְחוֹקָה, וְגַרְשׁ מֵהָאָרֶץ שְׁבָה שְׂרוּיָה הַשְּׂכִינָה?

אָפֿאָ, אָף עַל גַּב שְׁגֵרֵשׁ מִשָּׁם, לֹא עֲזַב אֶת שְׁלוֹ
 לְשַׁחַר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֲנִי
 שָׁמַעְתִּי, אֲשַׁחֲרֶךָ – כְּמִי שְׁאוּמֵר, אֵלֶיךָ לְהִרְאוֹת
 לְפָנֶיךָ, רַק שְׁלֹא יִכְלֹתִי. כִּךָ אֲשַׁחֲרֶךָ, רַק שְׁאֲנִי
 מִחוּץ לְמָקוֹם שְׁשָׁם שׁוֹרָה שְׁכִינָה. צְמָאָה לְךָ
 נַפְשִׁי, שְׁהֲרִי נַפְשִׁי וְגוֹפִי מִשְׁתַּוְּקָקִים אֵלֶיךָ
 לְהִרְאוֹת לְפָנֶיךָ, וְלֹא יִכְלֹתִי, כִּי אֲנִי בְּאֶרֶץ צִיָּה
 וְעַיִף בְּלִי מַיִם, שְׁהֲרִי אֶרֶץ צִיָּה וְעַיִף נִקְרָא מִחוּץ
 לְמָקוֹם שְׁשׁוֹרָה שְׁכִינָה, מִשׁוֹם שְׁמַיִם חַיִּים אֵין
 מְצוּיִים כְּאֵן. וּמִי הֵם הַמַּיִם הַחַיִּים? זֶה שְׁכִינָה,
 שְׁכָתוּב בָּהּ (בְּרֵאשִׁית כז) בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְעַל זֶה אֶרֶץ
 צִיָּה וְעַיִף בְּלִי מַיִם כְּתוּב.

אָמְרוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְדַאי שְׁהִדְרֶךָ תְּקִינָה
 לְפָנֶינוּ. נִכְנָסוּ לְמַעְרָה וַיִּשְׁנּוּ. בַּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה שָׁמְעוּ אֶת קוֹל חַיּוֹת הַמַּדְבָּר שְׁנוֹהֶמוֹת.
 הַתְּעוֹרְרוּ. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, הֲרִי עַתּ הִיא לְסִיעַ
 לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ. אָמְרוּ, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֵר דְּבַר מִמָּה שְׁשָׁמַע וַיִּדַע בַּתּוֹרָה.
 יָשְׁבוּ כָלֵם.

פְּתַח רַבֵּי חֵיִיא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת
 הַשַּׁחַר מְזִמּוֹר לְדָוִד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר?
 זֶה כְּנָסַת יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרְאוֹת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים

וַיַּעֲלֵת חֲזַן. וְכִי אֵילַת הַשְּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנִקְרָא שְׁחַר, כְּמוֹ שְׁנִקְרָא מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנִקְרָא (הושע ו) כְּשִׁחַר נִכּוֹן מִצְאוּ. וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי לֹא אָמְרָה כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שְׁנִקְרָא אֵילַת אֶהְבִּים וַיַּעֲלֵת חֲזַן, וְהִיא בָּאָה מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנִקְרָא שְׁחַר, כְּמוֹ שְׁנִקְרָא מֵאוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנִקְרָא (הושע ו) כְּשִׁחַר נִכּוֹן מִצְאוּ, וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל), מִשְׁמַע שְׁכַתוֹב עַל אֵילַת הַשְּׁחַר.

בא רָאָה, בְּשָׁעָה שְׂיִוְרַד הַלַּיְלָה, פְּתַחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוֹכְכִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשָׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹבְבִים לְמִקְוֵמוֹתֵיהֶם וְלִמְטוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוּקַן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים, שְׁהָרִי הַתְּחִזְקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְּרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׁנִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת בְּמָקוֹם אַחַר שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

כְּשֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרִּיז, וְנִפְתָּחִים הַפְּתַחִים. אֲזִי רוּחַ אַחַת שֶׁל צָפוֹן מִתְּעוֹרְרָתָהּ וּמְקִישָׁהּ בְּכַנּוֹר דָּוִד, וּמְנַגֵּן

מֵאֲלוֹ, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן.

אֲשֵׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעוֹרָר בְּאוֹתוֹ זְמַן
וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ
זְמַן וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, נִקְרָא חֵבְרוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאֵלוֹ נִקְרָאִים
אֲחִים וְרַעִים שְׁלוֹ, שְׁכָתוּב (תהלים קפב) לְמַעַן אֲחִי
וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ. וְנִקְרָאִים חֵבְרִים שֶׁל
הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים וְהַמַּחְנוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שְׁכָתוּב
(שיר ח) חֵבְרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלְךָ.

בְּשַׁבָּא הַיּוֹם, הַפְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרִּיז, וּפְתָחִים שֶׁל
צַד דְרוֹם נִפְתָּחִים, וּמִתְעוֹרְרִים כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת, וּפְתָחֵי הָרַחֲמִים נִפְתָּחִים, וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב
וּמִקְבֵּל תְּשֻׁבָחוֹת. אֲזִי כְנֻסַת יִשְׂרָאֵל נוֹטֶלֶת אֶת
אוֹתָם דְּבָרִים וְעוֹלָה, וְכָל אוֹתָם חֵבְרִים אֲחוּזִים
בְּכַנְפֵיהָ, וְדַבְרֵיהֶם בָּאִים וְשׁוֹרִים בְּחִיק הַמֶּלֶךְ. אֲזִי
מְצַוָּה הַמֶּלֶךְ לְכַתֵּב אֶת כָּל אוֹתָם הַדְּבָרִים.

וּבִסְפָר כְּתוּבִים כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַיְכָלוֹ, וְחוּט שֶׁל
חֶסֶד נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם, שְׁמֵאוֹתוֹ חוּט
מִתְעַטֵּר אָדָם בְּעֶטְרַת הַמֶּלֶךְ, וּמִמֶּנּוּ פּוֹחֲדִים
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. הוּא נִכְנָס לְכָל שְׁעָרֵי הַמֶּלֶךְ,

וְאִין מִי שְׂיִמְחָה בְּיָדוֹ. וְאֶפְלוּ בְּזִמְן שְׂבַעֲלֵי הַדִּין
 עוֹמְדִים לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אִין דְּנִים עָלָיו דִּין,
 מִשׁוּם שְׁהָרִי נִרְשָׁם בְּרִשָׁם שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שְׁנוֹדַע
 שְׁהוּא מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלִכֵּן לֹא דְנִים עָלָיו דִּין.
 אֲשָׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
 וְכֹל שְׂכָן בְּזִמְן שְׂהַמֶּלֶךְ תָּאב לְדַבְּרֵי תוֹרָה.

בא וְרָאָה סוּד הַדְּבָר, אִין עוֹמְדַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ אֶלֶּא בַּתּוֹרָה, וְכֹל זִמְן שְׂיִשְׁרָאֵל
 בְּאַרְץ הַתְּעַסְקוּ בַּתּוֹרָה, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הִיתָה
 שְׂרוּיָה עִמָּהֶם. כְּשֶׁהִתְבַּטְּלוּ מִדְּבָרֵי תוֹרָה, לֹא
 יְכַלָּה לְעַמֵּד עִמָּהֶם שְׂעָה אַחַת. מִשׁוּם כֶּךָ, בְּשַׁעָה
 שְׂכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרַת לְמֶלֶךְ בַּתּוֹרָה, מִתְחַזֵּק
 כֹּחָה, וְהַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שְׂמַח לְקַבֵּל אוֹתָהּ.

וכף זִמְן שְׂכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בָּאָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִין
 הַתּוֹרָה נִמְצְאָת עִמָּהּ, כְּבִיכּוֹל תְּשֻׁשׁ כֹּחָה.
 אוֹי לְאוֹתָם שְׂמַחֲלִישִׁים אֶת הַכֹּחַ שְׂלִמְעָלָה.
 מִשׁוּם כֶּךָ אֲשָׁרֵי אוֹתָם שְׂעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכֹל
 שְׂכָן בְּאוֹתָהּ שְׂעָה שְׂצָרִיף לְהִשְׁתַּתֵּף עִם כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל. אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא עָלָיו, (יִשְׁעִיָּה
 מ^ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.
רבי יוֹסִי פֶּתַח וְאָמַר, (שם כא) מִשָּׂא דוּמָה אֲלֵי קִרְא
 מִשְׁעִיר שְׂמֵר מַה מְלִילָה שְׂמֵר מַה מְלִילָה.

אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאָרוֹ הַחֲבָרִים בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.
אָבֵל מִשָּׂא דוֹמָה, כָּל הַפְּעָמִים שִׁישְׂרָאֵל נִמְצָאוּ
בְּגִלוֹת, נוֹדַע הַזְּמַן וְהַקֶּץ שֶׁלָּהֶם, וְזִמְנָן וְקֶץ שֶׁל
אוֹתָהּ גְּלוֹת. וְגִלוֹת אָדוּם הוּא מִשָּׂא דוֹמָה, שֶׁלֹּא
הִתְגַּלָּה וְלֹא נוֹדַע כְּאוֹתָן הָאַחֵרוֹת.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, אֵלַי קְרֵא מִשְׁעִיר.
קוֹל שְׁמַעְתִּי בְּגִלוֹת שְׁעִיר, אוֹתָם
שֶׁדְּחוּקִים בִּינֵיהֶם, אוֹתָם שְׁשׁוּכְבִים בְּעַפָּר. וְמָה
הֵם אוֹמְרִים? שִׁמְרָ מָה מְלִילָה שִׁמְרָ מָה מְלִיל.
הֵם תּוֹבְעִים אוֹתִי עַל הַגְּבִירָה, מָה עָשִׂיתִי
מִהַגְּבִירָה שְׁלִי.

אֲזַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ
וְאוֹמֵר: רְאוּ בְנֵי אֱהוֹבִי, שְׁהֵם דְּחוּקִים
בְּגִלוֹת וְעוֹזְבִים אֶת הַצֶּעַר שֶׁלָּהֶם וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנִּי
עַל הַגְּבִירָה, וְאוֹמְרִים: שִׁמְרָ – אֵתָהּ שְׁנִקְרָא
שׁוֹמֵר, אֵיפָה הַשְּׁמִירָה שְׁלָךְ? אֵיפָה הַשְּׁמִירָה שְׁל
בֵּיתְךָ? מָה מְלִילָה – מָה עָשִׂיתָ מְלִילָה, כִּךְ שְׁמִירָתָ
אוֹתָהּ?! מָה מְלִיל? שְׁהֲרִי לַפְּעָמִים נִקְרָאת לִילָה
וְלַפְּעָמִים נִקְרָאת לִיל. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יב) לִיל
שְׁמִירָה הוּא, וְכַתּוֹב הוּא הַלִּילָה הַזֶּה.

אֲזַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לָהֶם: הֲרִי שְׁמִירָתִי
נִמְצָאת, שְׁהֲרִי אֲנִי עֵתִיד לְקַבֵּל אוֹתָהּ

וְלֹהֲמַצָּא עֲמָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב אָמַר שְׁמַר, אוֹתוֹ
 שְׁשׁוּמַר אֶת הַבַּיִת, אֶתָּא בְּקַר וְגַם לַיְלָה, שְׁהָרִי
 בַּהֲתַחְלָה הַסְּתַלַּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַעֲלָה אֶת
 אוֹתוֹ (מְקוּם) בְּקַר שְׁמֻזְמָן אֶצְלוֹ תְּמִיד. עַכְשָׁו אֶתָּא
 בְּקַר, וְהָרִי הוּא מְזַמֵּן לְהִתְחַבֵּר עִם הַלַּיְלָה. וְגַם
 לַיְלָה, הָרִי הִיא זְמִינָה, אֲבָל בְּגַלְלֶכֶם מִתְּעַכְבִּים.
וְאִם אַתֶּם רוֹצִים אֶת זֶה, עַל מָה אַתֶּם
 מִתְּעַכְבִּים? שָׁבוּ. שׁוּבוּ בְּתִשְׁבּוּבָה. אֲזַ
 אֲתִיו, בֹּאוּ אֵלַי, וְנִהְיֶה כְּלָנוּ בְּמַדוּר אֶחָד, וְכְלָנוּ
 נָשׁוּב לְמְקוֹמָנוּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב, (דְּבָרִים ל) וְשָׁב ה'
 אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ, וְהִשִּׁיב לֹא נֹאמַר, אֲלֹא
 וְשָׁב. פְּעַמִּים וְשָׁב וְשָׁב כְּתוּב כָּאֵן. אֲלֹא אֶחָד
 לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאֶחָד לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ, וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ
 מִכָּל הָעַמִּים.

פְּתַח אוֹתוֹ סוּחַר וְאָמַר, (אִיּוֹב לח) בְּרֵן יָחַד
 כְּכִבִּי בְּקַר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. בֹּא
 רְאֵה, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֹּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם
 הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם הִתְחַתּוּן
 (הַעֲלִיּוֹן), וְכָל הָעֲלִיוֹנִים וְהִתְחַתּוּנִים מִתְּעוֹרְרִים
 כְּנִגְדּוֹ, וְכָל הָאֵילָנוֹת שְׁבִגְן עֵדֶן פּוֹתְחִים
 בְּשִׁבַח כְּנִגְדּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז) אֲזַ

יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בָא. וְאֶפְלוּ עוֹפוֹת הָאָרֶץ, כָּל־מִי שֶׁרוּחַ שָׁמַיִם שָׁבַח לִפְנֵינוּ. אֲזִי יוֹצֵאת שְׁלֵהֶבֶת וּמִכָּה בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוּל, וְהוּא קוֹרֵא וּמְשַׁבַּח אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְקוֹרֵא לְבְנֵי אָדָם שֶׁיִּשְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה וּבְשִׁבְחוֹ שֶׁל אֲדוֹנָם וּבְעִבּוּדָתוֹ. אֲשֶׁרֵי חֵלְקָם שֶׁל מִי שֶׁעוֹמְדִים מִמִּטּוֹתֵיהֶם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה.

בְּשֶׁבַע הַבִּקּוּר, פִּתְחֵי הַדְּרוֹם נִפְתָּחִים, וְשַׁעֲרֵי רְפוּאָה יוֹצְאִים לְעוֹלָם, וְרוּחַ הַמְּזֻרַח מְתַעוֹרֶרֶת, וְנִמְצָאִים רַחֲמִים, וְכָל אוֹתָם פּוֹכְכִים וּמְזֻלוֹת שְׁמֵמָנִים תַּחַת שְׁלִטוֹנוֹ שֶׁל הַבִּקּוּר הַזֶּה, כָּל־מִי פּוֹתְחִים בְּשִׁבַּח וּמְשַׁבְּחִים לְמֶלֶךְ הָעֶלְיוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּרֵן יָחַד כִּכְבִּי בִקּוּר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה עוֹשִׂים כָּאֵן בְּנֵי אֱלֹהִים, שֶׁהֵם מְזַמְנִים תְּרוּעָה בַּבִּקּוּר הַזֶּה? וְהֲרִי כָּל הַדִּינִים הָעֹבְרוֹ בְּזִמְן שְׁחָסַד מְתַעוֹרֵר בְּעוֹלָם? אֵלֶּא וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הֲרִי נִשְׁבֵּר תִּקְוַת הַדִּינִים הַקָּשִׁים, נִשְׁבֵּר כָּחֵם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כד) רַעְיָה הַתְּרַעְעָה הָאָרֶץ.

וְכָל כֶּף, מִשׁוֹם שֶׁהַבִּקּוּר הַזֶּה הִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, וְאִבְרָהָם מְתַעוֹרֵר וּבָא לְנִטְעַ אֲשֶׁל בְּבִאָר

שֶׁבַע. אֶת הַדְּבָר הַזֶּה כִּף שָׁמַעְתִּי, בְּכָאֵר שֶׁבַע
וַדַּאי, וְכָתוּב וַיִּקְרָא שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם.

פְּתַח חֲבֵרוֹ הַסּוֹחֵר וְאָמַר, הַבְּקָר אֹר וְהֶאֱנָשִׁים
שֶׁלְּחוּ וְגו'. מַה זֶה הַבְּקָר אֹר? כִּף לְמַדְנוּ,
מַה זֶה בְּקָר? אֵלָּא בְּזִמְן שֶׁבָּא הַבְּקָר וְהַדִּינִים
עוֹבְרִים וְחֹסֵד רוֹצֵה לְהַתְּעוֹרֵר, כֹּל אוֹתָם שֶׁבָּאִים
מֵהַצַּד הַזֶּה, מִבְּקָרִים (פּוֹקְדִים) אֶת מְקוֹמוֹתֵיהֶם לְזִמְן
בְּרָכוֹת לְעוֹלָם. וְזֶהוּ הַבְּקָר אֹר, שֶׁהָרִי הֶרְחַמְתִּים
מִתִּישְׁבִּים לְעוֹלָם, וְהַחֹסֵד בָּא אַחֲרָיו, אֲזִי הוּא
בְּקָר אֹר. וְכָתוּב, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב.

בֵּא רְאֵה, הַכֹּל הוּא בְּדֶרְגוֹת יְדוּעוֹת. הַלִּילָה –
הָרִי יְדוּעַ. בְּקָר אֹר – הָרִי יְדוּעַ, וְהוּא דֶּרְגָה
עֲלִיוֹנָה שֶׁנִּמְצְאָת בּוֹ תְּמִיד. מִתִּי? כְּשֶׁמְאִירָה
הַשֶּׁמֶשׁ. הַשֶּׁמֶשׁ יְדוּעַ, וְהִיא דֶּרְגָה עֲלִיוֹנָה
שֶׁמִּבְּשֻׁמַּת אֶת הַכֹּל וּמְאִירָה לְכֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תהלים פד) כִּי שֶׁמֶשׁ וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים. וְהַבְּקָר אֹר
הַזֶּה מְאִיר מֵהַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ מְאִיר לְלִילָה, וְלִכֵּן
הַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה. וְהַבְּקָר אֹר הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא
מִתְּעוֹרֵר, כֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְאַחֲדִים בְּאַחֲדוּת
וּבְשִׁמְחָה, וְהֵם נִמְצְאִים בְּעוֹלָם. וְכַעַת הָרִי מְאִיר
הַיּוֹם, עַת רְצוֹן הִיא לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ.

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ יֵאֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֵם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקוּדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרֵאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְמָה זְמַנְנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוּצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחַן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׂרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵנוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכֹל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס שֶׁגָּלָה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרַנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ גְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת גְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֵּי « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אֲמַרְתָּ
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהוּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ הַמָּה, ואדירי, כָּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מִדָּם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יְהוָה יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוָה
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יְהוָה יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יְהוָה יאהדונהי לוֹ עוֹן,
 ואין ברוחו רמיה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲנֵתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְדָה, נִהַפֵּךְ
 לְשֹׁדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סְלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי
 לֹא-כִסִּיתִי, אִמְרַתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יאהדונהי,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סְלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לְעֵת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים אֵלָיו
 לֹא יִגְיעוּ: ז אַתָּה סֹתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרַנִּי, רַנִּי פִלְט
 תְּסוּבְּבֵנִי סְלָה: ח אֲשַׁכִּילֶךָ, וְאוֹרֶךְ בְּדַרְדְּ-זוֹ תִלְךָ,

אִיעֲצָה עָלַיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי חֶסֶד
 יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כִּי בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי יִסְעֲדֵנּוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחֵלְיוֹ: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יְדַבֵּר, לָבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמֵי
 אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעֵ אֵיבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתִצְיִבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי־קֶרֶחַ: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְהֵלִי דְמַעְתִּי לְחַם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאִמְרַי אֵלִי כָּל־הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֵיךָ: ה אֵלָה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדְדִּים עַד־בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגְגִי: ו מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, בִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ
 יְשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל־בֵּן
 אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעֵר: ח תַּהוּם־
 אֶל־תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל־מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לְאֵל סְלַעִי,
 לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה־קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
 בְּעֲצָמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוּרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל־הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֵיךָ: יב מַה־תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמַה־תַּהֲמִי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, בִּי־עוֹד אֲוַדְנוּ יְשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֵהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל־תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוּמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אֹן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֵנִי: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְנֵנוּ, עֹנֶה לְקִרְאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֵנִי אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תֶּחֱזַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרֻבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֵנִי
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תִּהְרָגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְפָּה מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָה הַנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סֵלָה: ה אַחֲזֶתְךָ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל,
 אִם-קָפֵץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מֵעַלְלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבְעַלְלוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵאָה, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָךְ: טז גְּאֻלְתָּ בּוֹרוֹעַ
 עַמָּךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוֹסֵף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים, רְאוּךָ
 מִיָּם יַחֲלוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָה יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בַּגְּלָגַל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תַּבַּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דִּרְכָהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ כ' בְּמִים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּךְ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲלוּל
 אָרֶץ וַתַּבַּל, וַיַּעֲזוּלְם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאֶפֶד, וּבְחַמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדָּךְ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרַהֲבָם עִמָּל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אֶפֶד, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנַּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקְר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתְנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהִדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הודו ליהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי קראו בשמו, הודיעו
 בעמים עלילותיו: ב שִׁירֵי־לוֹ זְמֵרוֹ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פְּנֵי תַמִּיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵי
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהֲדוֹנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפְּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל גְּחֻלַּתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמוֹשִׁיחִי, וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְּחֵם שָׁבָר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכֶּבֶל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹאֲדַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה: יאה וְהָיָה
 צָרְפְתָהּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל-קְנִינָו: כב לְאָסֹר שָׂרָיו
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִים: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת-עַמּוֹ מֵאֵד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ, לְהַתְנַבֵּל בְּעַבְדָּיו: כו שְׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהְרֵן אֲשֶׁר בְּחַר-בּוֹ: כז שָׁמוּ-בְכֶם דְּבָרֵי
 אֹתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֶשֶׁד וַיַּחֲשֹׁד,
 וְלֹא-אָמְרוּ אֶת-דְּבָרָו דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דָּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֶרֶץ צִפְרֻדָּעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלָכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁפַּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלֶק, וְאִין מְסָפֵר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
 פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלָה: מ שָׂאֵל וַיִּבֵּא
 שְׁלֹו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוּר, וַיִּזְכּוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נְהַר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלו א על נְהֻרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ כְּנֻרוֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם שְׂאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמֻחָה,
 שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
 יֵהוּדוֹנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁפַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכִּי,
 אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה־ יֵהוּדוֹנְהִי לְבִנְי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלֵם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפֵּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּה
 וּמְחֹזֵל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מז יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ מְעֹזִים בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֳרֹנָהּ יֵאָהֳרֹנָהּ וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וְסִפְת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּה
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְלִית
 מִחֲשָׁבָה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֵר חֲתִירָה דְרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בַּמָּקוֹם שְׁאַנִּי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מִבְּחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֻשָׁב בְּמִחְשַׁבְתִּי שׁוּם מִחֲשַׁבְתַּי חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שְׁתוּלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחְזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵי־נִים:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַמַּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יִשָּׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלַהֲבִיאֶךָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכַּנְתִּי:

הַמִּלְאָךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרְכֵהֶם
וַיִּצְחָק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכָל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כְּמֵה שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים שְׁעִזְרַתְךָ לִי, תְּמוֹכַת בֵּי,
 הוֹשְׁעַת אוֹתִי הַצֹּלֶת אוֹתִי, שְׂמֹחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֹרַת עָלַי, עוֹדֶדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעֻמִּים שְׁעִזְרַתְךָ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תַתְקִיִּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הֵייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסֶתֶר
כְּנֶפֶךְ סֵלָה. וְאֹזְבָה שְׁבַלִּימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵיהֶם
דוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאֶהְבָּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
 והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
 יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
 שנקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
 חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
 אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
 תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
 ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
 ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
 אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
 ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
 בסודות תורתך. ויהיה למועדנו זה נחת רוח לפני כסא
 כבודך פריח נוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
 בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
 אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
 אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
 לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
 שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
 ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
 לבי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרָא
 מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפָא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אֲמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֵד וְהָיָה
 לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוּהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוּהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יְחֻזְקֵהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
 וַיִּשְׁמַח גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וַיּוֹשִׁיעֵהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצִי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְּׂכִינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יִהְיֶה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לָנוּ
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוֹפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יִרְאוּ. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תַצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׂכִינַת עוֹזְנֹו בְּמֵהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּים בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדְנוּ
 תוֹרָתָם יַעֲמוּד לָנוּ וּלְזוֹרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַי בִּיעַקֵּב נַאֲם יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאַנִּי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעֶךָ אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְתַּ מִשָּׁה רַעִיא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֹו וְאִין עֲמֹו אֵל נְכַר, יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנֹו וְתַגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ בְּאֵמַת בְּאֵמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ. בְּנֵה בֵיתֶךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהָשִׁב שְׁכִינָתֶךָ לְתוֹכוֹ, וְהָשִׁב כְּהַנִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֵת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אִז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִדָּה מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׁאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדָאֵי
 כְּבֹלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֹלוּ הַחֲזוֹר
 הַעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׂא הָאָרֶץ דְּרָשׂא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורבייה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראיה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורבייה, כאלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּגַגְד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתָּם", מֵהוּ
 לְדַרְתָּם? אֵלֶּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנֶה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמֵלֵא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמֵלֵא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגַגְד שְׁתֵּי כְלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֵשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְר, יֵשׁ נִהְר וַיֵּשׁ נִהְר, יֵשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נִהְר פְּלָגִיו,
 וַיֵּשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זולָתֶךָ", זֶה הַנִּהְר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֵמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכָאִי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אַרְבָּעִים
 מְלָאכוֹת חֲסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים מְלָקִיּוֹת חֲסֵר
 אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבָּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאכוֹת הֵן נַחֲשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנְּיִחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעַקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקֵרוּ מֵאַרְצָן יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאַרְצָן נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמַעֲבִיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמְ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלְיוֹ נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנָּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֹתַי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּנֵר וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמַר. רְבוּז הָעוֹלָמִים שְׁאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נִעְלָם מֵעַל כָּל נִעְלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה או תְּפִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוּצָאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׁאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מְתַכְּסֶה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׁאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׁמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשֵׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קֶצֶר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׁמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תְּקַנֶּת לָהֶם, שְׁמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תְּקַנֶּת לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִי הַלְבוּשִׁים שְׁמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׁמָאל. תְּפָאֶרֶת כְּנָגֵד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוּד כְּנָגֵד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד - שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מְלָכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׁבַפְּנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבֵה הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסִתְרוֹת לְה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מְלָכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מִגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואמרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

